

**Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keñesi
janındaǵı Mámleketlik tildi rawajlandırıw
departamenti**

**Álisher Nawayı atındaǵı Ózbek tili hám ádebiyatı
universiteti janındaǵı Mámleketlik tilde is júrgiziw
tiykarların oqıtıw hám qánigeligin arttırıw orayı
Qaraqalpaqstan Respublikası aymaqlıq bólimi**

**M.Qudaybergenov, F.Babajanov, Sh.Xojanov,
D.Seytqasimov, U.Jaksimova, J.Tañirbergenov**

MÁMLEKETLIK TILDE IS JÚRGIZIW

Ámeliy qollanba

Tolıqtırılǵan ekinshi basılıımı

Ǵafur Ǵulam atındaǵı baspa-poligrafıyalıq
dóretiwshilik úyi
Tashkent – 2022

УЎК 35.077:811.512.133

КБК 65.050.281.2

М 14

M.Qudaybergenov, F.Babajanov, Sh.Xojanov,
D.Seytqasimov, U.Jaksimova, J.Tahirbergenov

Mámleketlik tilde is júrgiziw: ámeliy qollanba /

M.Qudaybergenov hám t.b. –T.: Ğafur Ğulam atındaǵı baspa-
poligrafiyalıq dóretiwshilik úyi, 2022. 432 b.

Juwaplı redaktor:

P. Dabilov – *Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi janındaǵı Mámleketlik tildi rawajlandırıw departamenti baslıǵı*

Pikir bildiriwshiler:

Á.Pirniyazova – *Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti professorı, f.i.d.*

S.Shinnazarova – *Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti docenti, f.i.k.*

Bul qollanbada mákeme hám shólkemlerdiń is júrgiziw jumısında eń kóp qollanılatuǵın hújjetler, olardı dúziw tártip-qaǵıydaları máselelerine toqtaldı, olar tiyisli úlgiler menen kórsetildi.

Qollanba, birinshi gezekte, kárxana, mákeme hám shólkem basshıları hám xızmetkerlerine, basqarıw xızmetinde tikkeley hújjet ústinde islewshiler, xatker-referentler, kadrlar jumısı xızmetkerlerine arnalǵan, sonıń menen birge, onnan esapshılar, ádillik másláhátshileri, auditorlar, menedjerler de paydalanıwı múmkin.

Qollanba M.Aminov, A.Madvaliev, N.Mahkamov, N.Mahmudov, Y.Odilovlar tárepinen dúzilgen «Davlat tilida ish yuritish» (2021), E.Berdimuratov, B.Qutlimuratov, E.Karimullaevlardıń avtorlıǵındaǵı «Qaraqalpaq tilinde is júrgiziw» (1993) qollanbalarından paydalanıldı hám M.Dáwletov, Sh.Abdinazimovlar tárepinen dúzilgen «Qaraqalpaq tiliniń orfografiyalıq sózligi» (2020) atamasındaǵı imla sózligin basshılıqqa alıp islep shıǵıldı.

Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti janındaǵı Ózbek tilin rawajlandırıw qorınıń qarjuları esabınan basıp shıǵarıldı.

УЎК 35.077:811.512.133

КБК 65.050.281.2

© M.Qudaybergenov, hám b., 2022

© Ğafur Ğulam atındaǵı baspa-
poligrafiyalıq dóretiwshilik úyi,
2022

ISBN 978-9943-7008-5-7

KIRISIW

Ózbekstanda ózbek tili, Qaraqalpaqstanda bolsa qaraqalpaq hám ózbek tilleri mámleketlik tiller esaplanadı. Tillerge berilgen «mámleketlik til» biyligi nızam joli menen bekkemlenip, bul huqıqıy hújjet aymaqta ámel etiwshi basqa tillerdiń máplerin de qorgaydı hám kepillikke aladı.

Qaraqalpaq tiliniń mámleketlik til sıpatındaǵı rawajlanıwın támiyinlew milliy máplerimiz qorgawshısınıń principiwrin quraytuǵın háreketlerden esaplanadı. Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi Prezidiumınıń 2020-jıl 3-noyabr kúngi 135-sanlı «Qaraqalpaq tiliniń mámleketlik til sıpatındaǵı abırayın hám ornın jáne de arttırıw ilajları haqqında»ǵı Qararına tiykarlanıp, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi janındaǵı Respublikalıq terminologiya orayı negizinde Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi janında Mámleketlik tildi rawajlandırıw departamenti shólkemlestirildi. Departament mámleketlik tildi rawajlandırıwshi háreketlerdi shólkemlestirip, qaraqalpaq tiliniń mámleketlik til sıpatındaǵı abırayın arttırıwǵa baǵdarlanǵan ilimiy-ámeliy jumıslardı qollap-quwatlaw, ilimiy tiykarlanǵan jańa sóz hám atamalardı paydalanıwǵa kirgiziw, zamanagóy atamalardıń qaraqalpaqsha variantların islep shıǵıw hám qollanıwın támiyinlew, nátiyjede hárbir puqaranıń qálbinde mámleketlik tilge húrmet tuyǵısın qalıplestiriw hám bunday islerge jańasha

ruwx beriw maqsetinde xızmet alıp barmaqta. Sonday-aq, Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi Prezidiumınıń 2021-jıl 16-iyulda qabıllanǵan 410-sanlı «Qaraqalpaq tilin jáne de rawajlandırıw hám til siyasatın jetilistiriw ilajları haqqında»ǵı Qararında qaraqalpaq tiliniń mámleketlik til sıpatındaǵı dárejesin kóteriwge baǵdarlanǵan ilimiy-ámeliy isler qatarına qaraqalpaq tiliniń bay imkaniyatların kórsetetuǵın kitaplar, qollanbalar, enciklopediyalıq, túsindirme hám terminologiyalıq sózliklerdi baspadan shıǵarıw, qaraqalpaq tilin rawajlandırıwǵa baylanıshlı ilimiy-izertlew jumısların qollap-quwatlaw, qaraqalpaq ádebiy til normaları hám mámleketlik tilde is júrgiziw boyınsha qısqa múddetli (1-2 ayǵa shekem) oqıw kursların shólkemlestiriw sıyaqlı áhmiyetli wazıypalar kórsetilgen.

Mámleketlik tildiń jedel engiziliwindegi tiykarǵı máselelerden biri – is júrgiziw sistemasın tolıq mámleketlik tilge ótkeriwden ibarat. Bunda is júrgiziw boyınsha túrli, hátte, anıq tarawlar boyınsha qollanbalar islep shıǵıw hám kóp nusqalarda baspadan shıǵarıw ayrıqsha ámeliy áhmiyetke iye. Búgingi kúnde túrli taraw xızmetkerleriniń is júrgiziw boyınsha bilim hám qánigeligin turaqlı arttırıp barıw da zárúrli mıtájliklerden biri bolıp tabıladı. Sonıń ushın da, húkimettiń 2020-jıl 3-marttaǵı qararına muwapıq, Álisher Nawayı atındaǵı Tashkent mámleketlik ózbek tili hám ádebiyatı universiteti janındaǵı Mámleketlik tilde is júrgiziw tiykarların oqıtıw hám qánigeligin arttırıw orayı shólkemlestirildi. Bul oraydıń Qaraqalpaqstan Respublikası aymaqlıq bóliminde qaraqalpaq tilinde is júrgiziw hújjetlerin úyreniw boyınsha jumıslar alıp barılmaqta hám tiyisli taraw qánigeleri oqıtılmaqta.

Mákeme, shólkem, kárxana hám birlespelerdegi jumıstı islep shıǵarıw rawajlanıwına muwapıq shólkemlestiriwde, basqarıw tarawında hújjetlerdiń ornı

hám áhmiyeti ayırıqsha. Búgingi kúnde hújjetlerdiń tekstin dúziw basqarıw apparatı jumısındaǵı eń mashaqatlı process. Bul procesti aqılǵa muwapıq alıp barmay hám nátiyjeliligin kúsheytpey turıp, basqarıw mádeniyatın rawajlandırıw múmkin emes. Jámiyetlik turmıstıń barlıq tarawlarınń jedel rawajlanıwı basqarıw mádeniyatınıń dárejesine tikkeley baylanıslı. Sonıń ushın da zamanagóy basshı hárqanday zárúr xabardı rásmiy is tiliniń tiyisli formalarında biymálel jetkere alıwı, is júrgiziw kónlikpelerin puqta iyelegen bolıwı zárúr.

Hárbir adam ol ápiwayı isshi me, isbilermen be yamasa ziyalı ma, báribir hesh bolmaǵanda arza, tilxat yamasa isenim xat jazıwına tuwra keledi. Ol yaki bul dárejedegi kárxana, mákeme yaki shólkem basshısınıń iskerligin is júrgiziw qaǵazlarısız kóz aldımızǵa keltire almaymız. Sonıń ushın da «Mámleketlik til haqqında»ǵı nızamınıń tiykarǵı statyaların (8–14-statyalar) da is júrgiziwdiń tilge baylanıslı tárepleri keltirilgen.

Hújjetler insan iskerliginde áhmiyetli orın tutadı. Ol yaki bul qubılıstı, halattı tastıyıqlaw hám kózden ótkeriw, dizimnen ótkeriw maqsetinde dúziledi. Hújjetlerdiń tiykarǵı wazıypası informaciya beriw, toplaw, saqlawdan ibarat. Basqarıw iskerliginde hújjetler basqarıw wazıypasın ótewde tiykarǵı faktor bolıp esaplanadı. Hújjet informaciya dáregi sıpatında da xızmet etedi.

Hárqanday hújjet belgili bir xabardı anaw yamasa mınaw túrde sáwlelendiriw ushın xızmet etedi, demek, hárqanday hújjettegi birinshi hám tiykarǵı element bul – til. Házirgi waqıtta hújjetshilikte til xabardı belgilew wazıypasın ǵana orınlap qalmastan, basqarıw xızmetin sistemalı tártipke salıwshı sıpatında da kórinedi. Sol sebepli de, ózimizdiń áyyemgi dástúrlerimizden kelip shıǵıp hám dúnya hújjetshiligindegi aldınǵı tájiriybelerden

unamly paydalanýan halda, hújjetshiligimizdi jetilistiriw jolınan barıw gerek. Hújjetlerdiń sap qaraqalpaq tilindegi birden-bir úlgilerin islep shıǵıw, bular menen baylanıshli terminlerdiń birdeyligine erisiw boyınsha jumıs alıp barıw búgingi kúndegi áhmiyetli mashqalalardan bolıp tabıladı.

Qaraqalpaq tilinde is júrgiziw tarawına baylanıshli E.Berdimuratov, B.Qutlımuratov hám E.Karimullaevlar-
dın avtorlıǵında «Qaraqalpaq tilinde is júrgiziw» atamasındaǵı qollanba 1993-jılı baspadan shıǵarılgan edi. Jámiyettiń rawajlanıwı menen júdá kóplegen túsinikler payda boldı, birqansha túsinikler jańa mánige iye boldı, ayırım túsinikler gónerdi. Búgingi dáwir kózqarasınan qaraqalpaq tilinde is júrgiziw tarawına baylanıshli jańa qollanba islew zárúrligi tuwıldı. Joqarı oqıw orınlarına mólsherlengen R.Ibragimova hám P.Dlanovalardıń avtorlıǵındaǵı «Hújjet tili hám stili» oqıw-qollanbası 2019-jılı, U.Jaksımova tárepinen jazılǵan «Akademiyalıq jazıw» oqıw-qollanbaları 2020-jılı baspadan shıqtı. Usı mıtájlikti esapqa alǵan halda qolınızdaǵı «Mámleketlik tilde is júrgiziw» ámeliy qollanbası keń jámiyetshilik ushın arnalıp baspadan shıǵarıldı. Ámeliy qollanbanıń baspadan shıǵarılıwı is júrgiziw menen shuǵıllanıwshı xızmetkerlerge metodikalıq járdem beriw menen birge, mákemelerdiń is qaǵazlarında ulıwmalıqtı, birdeylikti de támiyinleydi. Qollanbada mákemelerdiń derlik hámмесinde eń ónimli qollanılatuǵın hújjetlerge, ulıwma is júrgiziw xızmeti máselelerine toqtaldı.

Qolınızdaǵı kitaptıń dáslepki baplarında is júrgiziw hújjetleriniń ózine tán ózgeshelikleri, túrleri, ulıwma stillik tárepleri hám de mákeme is júrgiziw tili, sonıń menen birge, basqarıw hújjetlerindeki zárúrli bólimler (rekvizitler) hám olardı rásmiylestiriw, blanka hújjetleri talapları boyınsha toqtalıp ótıledi.

Hújjetlerdiń ózine tán ózgesheliklerin ashıp beriwde dáslep hárbir hújjettiń qaǵıydası, ózine tán ózgeshelikleri, jazılıw tártibi, zárúrli bólimleri, bul bólimlerdiń ayırım túsindirmeleri berildi, keyin olardıń formaları yamasa ámeliyatta kóp qollanılatuǵın úlgileri berildi. Forma hám úlgiler kóbinese sol hújjet haqqında túsiniq berilgennen keyin yamasa bólim aqırında berildi hám tekst ishinde tiyisli orınlarda olarǵa silteme berildi.

Belgili bir hújjet túri túrli xızmet wazıypalarında túrli kórinislerge iye boladı, eger bunda olardıń zárúrli bólimleri ózgermese de, xabardıń bayanlanıwı usı xızmet jaǵdayına muwapıq túrde birqansha ózgeredi. Usıları esapqa alıp, bir hújjet túriń bir ǵana úlgisi emes, al túrli xızmet jaǵdayların sáwlelendiriwshi birneshe úlgileri berildi. Bul úlgilerdegi familiya, atı hám ákesiniń atı, mákemelerdiń atları, olardıń mánzilleri, tiykarınan, shártli túrde alınǵan. Ayırım anıq atlarǵa da shártli mısál tárizinde qaraw maqsetke muwapıq.

Bul ámeliy qollanbanı dúziwshiler onı jáne de jetilistiriw boyınsha bildiriletuǵın barlıq pikir hám usınıslardı esapqa aladı.

Qollanba boyınsha pikir hám usınıslar tómendegi mánzilge jiberiliwi múmkin:

230112. Nókis qalası, akad. Ch.Abdirov kóshesi, 1-jay, Álisher Nawayı atındaǵı Tashkent mámleketlik Ózbek tili hám ádebiyatı universiteti janındaǵı mámleketlik tilde is júrgiziw tiykarların oqıtıw hám qánigeligin arttırıw orayı Qaraqalpaqstan Respublikası aymaqlıq bólimi.

IS JÚRGIZIW TILI HÁM STILI

Qaraqalpaq hújjetshiligin qáliplestiriw hám jetilistiriwdegi eń áhmiyetli máselelerden biri hújjetlerdiń tili hám stili máselesi bolıp tabıladı. Hújjet tayarlaw hám rásmiylestiriwde, eń dáslep, qaraqalpaq tiliniń barlıq tiykarǵı nızamlıqları hám qaǵıydaların belgili dárejede biliw zárúr. Hár bir basshı, basqarıw mákemesiniń xızmetkeri, kúndelikli jumısı is qaǵazların dúziw menen shuǵıllanıwshı xızmetker qaraqalpaq tiliniń imlasın, irkilis belgileri hám stilistikalıq qaǵıydaların iyelegen bolıwı kerek. Esap-sanaqlarǵa qaraǵanda, basqarıw tarawındaǵı xızmetkerler óz jumıs waqtınıń 80 procentke shekem bólegin hújjetlestiriw jumısına jumsaydı eken. Usı xızmetkerler qaraqalpaq tili nızamlıqlarınan jaqsı xabardar bolmasa, jumıs waqtınıń 100 procentin bul jumısqa jumsaǵanda da unamlı nátiyjege erisiw qıyın.

Hújjet atların qaraqalpaq tiliniń óz múmkinshilikleri tiykarında qáliplestirip barıw, hújjetshiliktegi sóz hám sóz dizbekleriniń qaraqalpaqsha sınarın izlep tabıw hám ámeliyatqa kirgiziw búgingi kúnniń talabı bolıp tabıladı.

Hújjetler tekstine qoyılatuǵın eń zárúrli talaplardan biri – biytáreplik. Hújjetler rásmiy qarım-qatnaslardı ańlatıwshı hám belgilewshı rásmiy jazba qurallar retinde xabardı biyǵárez sáwlelendiriwi kerek. Sonıń ushın hújjetler tilinde sóz hám sóz formaların qollanıwda arnawlı bir shegaralar bar. Atap aytqanda, rásmiy jumıs usılında kishireytiwshı-erkeletiwshı qosımtalarǵa iye sózler, kóterińki yamasa qopal, turpayı sózler, dialektlik sózler, tar sheńberdegi adamlarǵa ǵana túsinikli sózler, teńew, janlandırıw sıyaqlı kórkemlew qurallarına tiyisli sózler qollanılmaydı.

Hújjet teksti anıqlıq, ıqshamlıq, qısqaqlıq, mazmunlılıq sıyaqlı talaplarǵa da juwap beriwı kerek. Bul talaplarǵa juwap bere almaytuǵın hújjet anıq hújjet bola almaydı, bunday hújjet is júrgiziw procesine kesent beredi, onıń nátiyjeliligin keskin tómenletedi.

Hújjetler tekstiniń biytáreplik, anıqlıq, ıqshamlıq, qısqaqlıq, mazmunlılıqtan ibarat zárúrli belgileri hújjet tiliniń ayrıqsha stili, ondaǵı ózine tán sóz qollanıw, morfologiyalıq hám sintaksislik ózgeshelikleri arqalı támiyinlenedi.

Hújjetler tilinde atlıq sóz shaqabına tiyisli sózler kóp qollanıladı. Hátte feyil menen ańlatıwshı háreket hám jaǵdaylardı beriw ushın da atlıqqa jaqın sóz formaları tańlanadı, yaǵnıy «háreket atı» dep atalıwshı sóz formaları kóp qollanıladı: «...*tayarlıqtıń barısı haqqında*», «...*qarardıń orınlanıwı haqqında*», «...*járdem beriw maqsetinde*», «...*qabil etiwinizdi sorayman*» hám t.b.

Feyil formalarınıń qollanıwında da birqansha ózgeshelikler bar. Atap aytqanda, 3-bet buyırıq meyilindegi yamasa ótken máháldegi feyil formalarınıń qollanıw dárejesi birqansha joqarı: *tapsırılısın, tastıyıqlansın, orınlansın, bosatılısın, tayınlansın; tıńlandı, qarar etildi, kórip shıǵıldı, kórsetip ótildi* sıyaqlı.

Hújjetlerdegi gáp qurılısı, ádette, klassifikaciyalaw, kishi bóleklerge ajratıwǵa, belgilewshı hám qarar etiwshı bólimlerdiń birligine, ulıwma, sebep-nátiyje hám shárt-nátiyje qatnasıqlarına tiykarlanadı. Sol sebepli de hújjetlerde birqansha úlken sóz dizbekleri, qospa gápler kóp qollanıladı. Gáp quramında ádettegi orın tártibine qatań ámel etiledi, kórkem hám basqa shıǵarmalarda ushırasıwı múmkin bolǵan orın tártibiniń almasıwına jol qoyılmaydı.

Hújjetlerdiń mánisi hám maqsetine muwapıq túrde olarda soraw hám úndew gáppler derlik qollanılmaydı, tiykarınan, xabar hám buyırq gáppler qollanıladı. Hújjetlerde tildiń eki wazıypası – xabar beriw hám buyırw wazıypaları ámelge asadı. Mısalı, maǵlıwmatnamada xabar sáwlelenedi, buyırqta buyırw kórinedi, bayanlamada xabar («*Tıńlandı...*») hám buyırw («*Shólkemlestirilsin...*») óz kórinisin tabadı.

Hújjetler teksti birinshi bet yamasa úshinshi bet tilinen jazıladı. Jeke basshı atınan jazılatuǵın biylik hújjetleri (buyırq, biylik, kórsetpe sıyaqlılar) birinshi shaxs tilinen boladı. Sonıń menen birge, ayırım shaxs tárepinen jazılǵan hújjetler (arza, túsinik xat sıyaqlı) da birinshi shaxs, birlik sanda jazıladı. Basqa hújjetler bolsa ya birinshi bet kóplik sanda, yamasa úshinshi bet birlik sanda dúziledi: «...*ge ruqsat beriwińizdi soraymız*», «...*dep esaplaymız*»; «*administraciya talap etedi*», «*basqarma soraydı*» sıyaqlı.

Hújjetler tekstin dúziwde turaqlasqan, qalıplesken sóz dizbeklerinen kóbirek paydalanıw kerek. Sebebi qalıplesken, birden-bir turaqlı formaǵa iye bolǵan sóz sistemaları, sóz dizbekleri, qánigelik psixologiyası maǵlıwmatları boyınsha, basqa sóz dizbeklerine qaraǵanda 8-10 márte tez qabıllanadı eken. Bunıń ústine qalıplesken sóz dizbekleri hújjetlerde tayarlaw hám olardan paydalanıw proceslerin birqansha tezletiw imkaniyatın beredi. Hárbir hújjet túrinin áhmiyeti hám maqseti menen baylanıslı túrde ózine tán qalıplesken sintaksislik strukturalar qalıplesip baradı. Máselen, buyırqta tómendegi qalıplesken strukturalar qollanılwı múmkin:

«... *som is haqı menen ... lawazımına tayınlansın*»;

*«... óz qálewi menen ... lawazımınan azat etilsin»;
«... basqa jumısqa ótiw múnásibeti menen ...
lawazımınan azat etilsin».*

Xızmet xatlarında mınaday qalıplesken sózlerden de paydalanıw múmkin:

*«Sizge ...di málim etemiz»; «Sizge ...dı bildiremiz»;
«Sizge ...ni esletemiz»;*

«...járдем sıpatında...»; «... múnásibeti menen...»;

«... qararǵa muwapıq túrde...»;

«...ge kárxana administraciyası qarsı emes»;

«...ge kárxana kepillik beredi» hám t.b.

Qaraqalpaq tilindegi hújjetshilik rawajlanıwlanıp barǵan sayın bunday qalıplesken dizbekler de kóbeyip, quramalasıp baradı. Bunıń nátiyjesinde hújjetlerdi dúziw hám rásmiylestiriw isi birqansha jeńillesedi. Qalıplesken dizbeklerdiń qatnasıwı boyınsha hújjet isi menen shuǵıllanıwshılar «hújjetler jazılmaydı, al dúziledi» dep kórsetedi.

Hárqanday hújjet, eń dáslep, maǵlıwmat tasıwshı qural bolıp, onıń maǵlıwmat sıyımlılıǵı keń, pikir tereń, logikalı bolıwı zárúr. Sonıń ushın hújjette tildiń artıqshalıq principin shetlep ótiw, sózlerdi únemlew principinen aqlǵa muwapıq paydalana biliw kerek. Bunıń ushın qısqartpalardı qollanıw jaqsı nátiyje beredi, bunda ólshemge qatań hám sistemalı ámel etiw kerek. Sebebi qısqartpalar qaraqalpaq tiliniń tábiyatına onshellı say emes, sonıń ushın da qısqartpalar qaraqalpaq tilinde onsha kóp baqlanbaydı. Házirgi waqıtta birqansha úrdiske aylanǵan qısqartpalar bar: «prof.» (professor), «km» (kilometr), «hám t.b.» (hám taǵı basqa) hám t.b. Tilimizdiń bunday sóz hám sóz dizbeklerindegi ishki mánilik imkaniyatlarınan keń hám unamlı paydalanıw zárúr.

Hújjettegi pikirdi anıq, qısqa bayan etiwde abzactıń da áhmiyeti úlken. Hár bir jańa, ayrıqsha pikir abzac penen ajratılıwı, bir abzactan ekinshi abzacqa shekem bolǵan tekst 4-5 gápten aspawı maqsetke muwapıq.

Hújjetshilikte imla hám irkilis belgileri máselesine ayrıqsha itibar beriw kerek. Hújjettiń atınıń jazılıwında hár qıylılıq bar, atap aytqanda, geyde kishi háríp penen, geyde bas háríp penen jazıladı. Hújjettiń atı bolǵanlıǵı ushın onı bas háríp menen jazǵan maqul, sonıń menen birge, baspa tekste basqa usıl menen, máselen usı attı tolıq bas háripler menen jazıw arqalı da ajratıp kórsetiw múmkin, biraq hújjettiń atı bolǵanlıǵı ushın (temalardaǵı sıyaqlı) onnan soń noqat qoyıw shárt emes.

HÚJJET TÚRLERI HÁM ÓZGESHELİKLERI

Basqarıw procesiniń quramalılıǵı hám kóp qırlılıǵına muwapıq túrde mákemeniń is júrgiziw qaǵazları, hújjetler de hár túrli hám muǵdarı júdá kóp. Hújjetlerdiń maqseti, baǵdarı, kólemi, forması hám basqa bir qatar belgileri de túrlishe. Solay eken, hújjetler tiline bolǵan ulıwma talaplar menen bir qatarda hár bir topardaǵı hújjetlerdi dúziw jumısına qoyılatuǵın kóplegen tillik ózgeshelikke iye talaplar da bar. Arnawlı túrdegi hújjet, álbette, ózine tán leksikalıq ózgeshelik hám belgileri menen ózgeshelenedi. Bul ózgeshelik hám belgilerdi hár tárepleme, tereń túsınbey turıp, jetilisen hújjetshilikti islep shıǵıw haqqında gáp te bolıwı múmkin emes. Sonıń ushın bul orında hújjetler klassifikaciyası máselesi ayrıqsha áhmiyetke iye.

Hújjetanıwda hújjetler bir neshe ózgeshelikleri boyınsha klassifikaciyalanadı. Klassifikaciyalawda ulıwma birdey toparǵa ajrata almasaq ta, olardı bir- qansha birlesken halda toparlastırıw múmkin.

Hújjettanıwdağı usı dástúrge muwapıq is júrgiziw-degi hújjetler, eń dáslep, dúziliw ornı boyınsha klassifikaciyalanadı. Bir tárepten ishki hám sırtqı hújjetler parıqlanadı. Ishki hújjetler mákemeniń ózinde dúziletuǵın hám sol mákeme ishinde paydalanılatuǵın hújjetler bolsa, al arnawlı bir mákemege basqa shólkem yamasa ayırım shaxslardan keletuǵınları sırtqı hújjetler esaplanadı.

Hújjetler mazmunı jaǵınan eki túrli boladı: 1) *ápiwayı* hújjetler belgili bir máseleni óz ishine aladı; 2) *quramalı* hújjetler eki yamasa onnan artıq máseleni óz ishine aladı.

Mazmunı bayanlanıwınıń forması jaǵınan *jeke, úlgili hám qalıpli* (yamasa *trafaretli*) hújjetler parıqlanadı. Teksttiń ózine tánligi, bárqulla bir úlgide bolmawı jeke hújjetlerdiń tiykarǵı belgileri bolıp tabıladı (máselen, xızmet xatları da sol sıyaqlı). Bunday hújjetlerde de belgili turaqlı quram bar bolsa da, tikkeley mazmunı bir-qansha erkin boladı. Úlgili hújjetler basqarıwdıń belgili birdey jaǵdayları menen baylanıslı, bir-birine uqsas hám kóp tákirarlanatuǵın máseleler boyınsha dúzilgen tekstlerdi óz ishine aladı. Qalıpli hújjetler, ádette, aldın-ala tayarlangan blankalarda jazıladı, bunday hújjetlerde eki túrli xabar sáwlelenedi, yaǵnıy ózgermeytuǵın (aldın ala tayın, baspa tekste sáwlelengen) hám ózgeriwshi (hújjetti dúziw waqtında jazılatuǵın) xabarlar; sonıń ushın bul túr hújjetlerge salıstırǵanda kóbinese «jazıw» emes, al «toltırıw» sózi paydalanıladı. Sol orında aytıw kerek, hújjetlerdiń qalıpli túrleri sheńberin keńeytiw – is júrgiziwdi jetilistiriwdegi maqul jollardan biri. Sebebi bul ilaj hújjet tekstlerin birdey etiw hám hújjet tayarlaw ushın ketetuǵın waqıt hám de miynetti ádewir únemlew imkaniyatın beredi. Qalıpli hújjetler qatarına, máselen, is haqı yamasa mákan jayı haqqındaǵı maǵlıwmatnamalar, ayırım aktler, xızmet saparı gúwalıqları hám basqa kóplegen hújjetlerdi kirgiziw múmkin.

Hújjetler tiyislilik tárepine qaray, xızmet babındağı yamasa rásmiy hújjetler hám jeke hújjetlerge bólinedi. Xızmet hújjetleri tayarlanıwına qaray mákeme yamasa lawazımlı shaxslarğa tiyisli bolsa, jeke hújjetler jeke shaxslar tárepinen jazılıp, olardıń xızmet iskerliginen sırttağı yamasa jámáát jumısların orınlaw menen baylanıslı máselelerge tiyisli boladı (máselen, jeke arza, shağım hám t.b.).

Hújjetlerdiń tayarlanıw ózgesheligi hám dárejesi de júdá áhmiyetli. Bul tárepinen hújjetler tómendegishe klassifikaciyalanadı: *qaralama*; *túp nusqa*; *nusqa*; *ekinshi nusqa (dublikat)*; *kóshirme*. Kópshilik hújjetler dáslep *qaralama* nusqada tayarlanadı, bul hújjet avtorı, yağnıy tayarlawshınıń qoljazba yamasa kompyuterde kóshirilgen dáslepki nusqası bolıp tabıladı. Bul nusqa dúzetilip, qayta kóshiriliwi múmkin. Sonı da aytıw kerek, *qaralama* hújjet huqıqıy kúshke iye emes. *Túp nusqa* hárqanday hújjettiń tiykarı, birinshi rásmiy nusqası bolıp tabıladı. *Túp* nusqanıń qayta kóshirilgen forması *nusqa* dep júrgiziledi, ádette, oń tárepindegi joqarı múyeshine «Nusqa» degen belgi qoyıladı.

Hújjetshilikte, sonday-aq, *anıq* (faksimil) hám *erkin* nusqalar da parıqlanadı. *Anıq* nusqa *túp* nusqanıń barlıq ózgesheliklerin – hújjettiń zárúrli bólimleriniń jaylasıwı, formalıq belgiler (gerb, dóńgelek mór, tórtmúyesh mór, nıshan sıyaqlı), teksttegi baspa, jazba hárip formaları hám sol sıyaqlılardı *anıq* hám tolıq sáwlelendiredi. Mısalı, fotonusqanı yamasa skanerde shıǵarılgan nusqanı sol topar hújjetleri qatarına kirgiziw múmkin. *Erkin* nusqada hújjettegi xabar tolıq berilse de, bul nusqa sırtqı ózgeshelikleri tárepinen tikkeley *túp* nusqağa muwapıq kelmeydi, yağnıy erkin nusqada *túp* nusqadağı mór ornına «mór» dep, qol ornına «qol» dep, gerb ornına «gerb» dep

jazıp qoyiladi hám t.b. Bazda belgili hújjetke emes, al onıń bir bólegine mútájlik tuwıladı. Bunday jaǵdaylarda hújjetten nusqa emes, al *kóshirme* alınadı (máselen, bayanlamadan kóshirme, buyırıqtan kóshirme hám t.b.). Nusqa hám kóshirmeler, álbette, notarius, kadrlar bólimi hám sol sıyaqlılar tárepinen tiyisli tártipte tastıyqlanǵan jaǵdayda ǵana huqıqıy kúshke iye boladı. Túp nusqa joytılgan jaǵdaylarda hújjettiń *ekinshi nusqası (dublikat)* beriledi, ekinshi nusqa túp nusqa menen birdey huqıqıy kúshke iye.

Hákimshilik basqarıw iskerliginde xızmet dárejesine qaray hújjetler házirgi kúnde, tiykarınan, tómendegishe klassifikaciyanıwı múmkin: *shólkemlestiriw hújjetleri; biylik hújjetleri; maǵlıwmat-xabar hújjetleri; xızmet xatları.*

Bul qollanbada is júrgiziwde kóp ushırasatuǵın tiykarǵı hújjetler usı klassifikasiya tiykarında berildi. Bulardı ashıp beriwge ótiwden aldın kóphilik hújjetlerge tán bolǵan zárúrli bólimleri ústinde toqtalıp ótiw orınlı.

HÚJJETLERDEGI ZÁRÚRLI BÓLIMLER (REKVIZITLER) HÁM OLARDÍ RÁSMIYLESTIRIW

Hújjetlerdi tayarlaw barısında búgingi kúnde qalıplesken ulıwma qaǵıydalar boyınsha, basqarıw hújjetleri zárúr bólimlerdiń belgilengen kompleksine hám turaqlasqan jaylasıw tártibine iye. Shólkemlestiriw-biylik hújjetleriniń zárúrli bólimleriniń tolıq dizimi tómendegishe:

1. Ózbekstan Respublikasınıń (Qaraqalpaqstan Respublikası) Mámleketlik gerbi.

2. Shólkem yamasa kárxananıń simvollar belgisi (logotipi).

3. Sıylıq (kárxananıń mámleket tárepinen alǵan sıylıǵı, orden, medal hám t.b.) súwreti.

4. Ministrlik yamasa joqarı mákemeniń atı.

5. Mákeme, shólkem yamasa kárxananıń atı.

6. Strukturalıq tarmaqtıń atı.

7. Baylanıs bóliminiń shártli nomeri (indeksi), shólkem yamasa kárxana mánzili, telefon nomeri, faks nomeri, elektron pochta mánzili, rásmiy vebsaytı, banktegi esap beti.

8. Tekst teması.

9. Sáne.

10. Shártli nomer.

11. Keletuǵın hújjetlerdiń sánesi hám shártli nomerlerine silteme.

12. Dúzilgen yamasa baspadan shıqqan jeri.

13. Hújjetli alıwshı (adresat).

14. Tastıyıqlaw grifi.

15. Qatnas belgisi (rezolyuciya).

16. Hújjet túriniń atı.

17. Qadaǵalaw haqqındaǵı belgi.

18. Tekst.

19. Qosımsha bar ekenligi haqqındaǵı belgi.

20. Qolı (elektron nomerli qolı).

21. Kelisiw grifi.

22. Razılıq belgisi (viza).

23. Mór.

24. Nusqanıń tastıyıqlanıwı haqqındaǵı belgi.

25. Orınlawshınıń familiyası hám telefon nomeri.

26. Hújjettiń orınlanganı hám onı hújjetler papkasına jiberilgeni haqqındaǵı belgi.

27. Kompyuterge kóshirilgenligi haqqındaǵı belgi.

28. Hújjet kelip túskeni haqqındaǵı belgi.

Álbette, hújjettiń hárbir túri usı zárúrli bólimlerdiń barlıǵın óz ishine almaydı. Hújjettiń belgili túrine muwapıq halda bul bólimlerdiń ayırım toparı huqıqıy talaplardı támiyinlew dárejesinde qollanıladı. Áhmiyetlisi, usı bólimlerdiń hújjette jaylasıwında qatań tártip bar, olar jaylasıwındaǵı qatań izbe-izlik hújjettiń huqıqıy kúshin támiyinlew, hújjetti tezlik penen islew, orınlaw, onnan ańsatlıq penen paydalanıw ushın zárúr.

Usı 28 zárúrli bólimniń onı kóp qollanıladı, sonıń ushın tiykarǵı zárúrli bólimler dep te júrgiziledi: hújjet avtorı (mákeme atı yamasa jeke hújjette qol qoyıwshı shaxs), hújjet túriniń atı, tema, hújjetti alıwshı (adresat), kelisiw hám razılıq belgileri, tekst, tastıyıqlaw, qol, mór, qosımsha bar ekenligi haqqındaǵı belgi. Qollanbanıń tiyisli orınlarında zárúrli bólimlerdiń qollanıwı hám olardıń hárbir hújjet túrinde jaylasıw tártibi menen baylanıslı ózgeshelikler tolıq bayan etilgen.

1-3. «ÓzR hám QR gerbi», «Sıylıq súwreti» kommerciyalıq shólkemleri strukturasındaǵı hújjetlerge qoyılmaydı.

Eger shólkem (kárxana) belgilengen tártipte belgilengen tovar belgisine iye bolsa (iyelik huqıqı gúwaliq penen tastıyıqlanadı), bul belgiden shólkem (kárxana) hújjetlerinde simvollıq belgi – logotip sıpatında paydalanıw múmkin. Logotip súwreti hújjettiń shep tárepinde, shólkem (kárxana) atı qatarında yamasa shólkem atınıń joqarı bóliminde ortada qoyıladı.

4-5. «Ministrlik yamasa joqarı mákemeniń atı», «Mákeme, shólkem yamasa kárxananıń atı» huqıqıy hújjetler: shólkem ustavı yamasa rejesindegi atına tolıq muwapıq túrde jazıladı.

6. «Strukturalıq bólimniń atı» ádette, tek ǵana ishki hújjetlerde (arzalar, málimleme, túsinek xatları, demalis kesteleri hám t.b.) kórsetiledi.

7. «Shólkemniń mánzil maǵlıwmatları»nan tek ǵana xatlarda paydalanıladı, ishki hújjetlerde ulıwma qoyılmaydı. Shólkemniń mánzil maǵlıwmatları kárxanalar menen pochta, telegraf, telefon baylanısları ushın, sonday-aq, banklerde pul-esap qatnasları (hújjette esap beti kórsetilgen boladı) ótkeriw ushın zárúr boladı.

Pochta hám telegraf mánzili Ózbekstan Respublikası Baylanıs ministrliginiń pochta qaǵıydaları talaplarına muwapıq rásmiylestiriledi, yaǵnıy baylanıs bólimi nomeri, respublika, úlke, wálayat, rayon, qala, kóshe, úy hám ofis nomeri qoyıladı.

Operativ baylanıslar ushın telefon, telefaks, teleks, elektron pochtalardan paydalanıladı.

Bank rekvizitleri tek pul-esap qatnasları máseleleri boyınsha xatlarda, máselen, kepillik xatlarında qoyıladı.

8. «Tekst teması». Kópshilik hújjetler ushın hújjet mazmunın sáwlelendiriwshi qısqa hám anıq tema bolıwı kerek. Shólkem atınan keyin úlken háripler menen jazıladı. Máselen: «XABAR BAS REDAKCIYASÍ» ATAMASÍN HÁM DÚZILISIN QAYTA SHÓLKEMLESTIRIW HAQQÍNDA». Hújjettiń shep tárepindegi joqarı múyeshte (ayırım jaǵdaylarda ortaǵa) blanka rekvizitlerinen keyin qoyıladı.

A5 (148x210) ólshemindegi hújjetlerde hám telegrammalarda tekstke tema qoyılmawı múmkin.

9. «Sáne». Qol qoyılıw sánesi, tastıyıqlaw sánesi, razılıq sánesi, sonıń menen birge, tekst ishindegi sáneler san usılında rásmiylestiriledi. Sáneler arab sanlarında óz aldına qatarda kórsetiledi. Máselen: 2012.25.01; 2014.21.12.

Qarjılıq maǵlıwmatlardan ibarat bolǵan hújjetler tekstinde sáne kórsetilgende, sóz benen berilgen sáne qoyıladı. Máselen: 2012-jıl 25-yanvar; 2013-jıl 20-dekabr.

10. «Shártli nomer» («Indeks») dizimge alıw nomeri bolıp, hárbir kiyatırǵan yamasa shıǵıp atırǵan hújjet rásmiy indekslew sistemasına muwapıq dizimge alınǵanda qoyıladı.

11. «Keletuǵın hújjetlerdiń sánesi hám shártli nomerine silteme». Bul rekvizit tek jiberilip atırǵan juwap xatlarında boladı; «sáne» hám «shártli nomer»den tómenge qoyıladı.

12. «Dúzilgen yamasa baspadan shıqqan jeri». Bul zárúrli bólim pochta mánzili qoyılǵan xattan tısqarı hárbir hújjette boladı; «sáne» hám «shártli nomer»den tómenge jaylastırıladı.

Onı jazıwda mámlekettiń hákimshilik-aymaqlıq bóliniwi esapqa alınadı.

13. «Hújjetli alıwshı» zárúrli bólim hújjetiniń on múyeshi joqarısına qoyıladı. Hújjet shólkem, onıń strukturalıq bólimine yamasa anıq lawazımlı shaxsqá jiberiledi. Bunda shólkem atı, strukturalıq bólim hám lawazamlı shaxs lawazımı ataw sepliginde, familiyası baris sepliginde kórsetiledi.

Máselen:

Nókis kabel zavodı Kadrlar bólimi baslıǵı Amanbay Jumabaevqa
--

Hújjet shólkem baslıǵına jiberilgende, shólkem atı alıwshiniń lawazımı quramına kiredi.

Máselen:

«Qaraqalpaqqurılıs» instituti direktori S.T.Qayıpbergenovqa
--

Joqarıda kórsetilgen tártip shólkem ishindegi xatlarda, atap aytqanda, shólkem yamasa bólim baslıǵı atına málimleme, túsiniq xat hám t.b. tayarlanıp atırǵanda da qollanladı.

Eger hújjet bir túrdegi birneshe shólkemlerge jiberilgen bolsa, olardı ulıwmalasqan halda kórsetiw tiyis.

Máselen:

Bas basqarmalar, basqarmalar hám bólim baslıqlarına

Hújjet túrli shólkemlerge jiberilip atırǵanda, «Alıwshılar» rekviziti tórtewden aspawı kerek. «Nusqa» sózi ekinshi, úshinshi, tórtinshi alıwshılar aldında kórsetilmeydi. Hújjetti tórtewden artıq mánzilge jibergende, tarqatıw (jiberiw) dizimi dúziledi hám hárqaysı hújjette tek ǵana bir alıwshı kórsetiledi.

Hújjetti jeke shaxsqa jiberip atırǵanda, aldın pochta mánzili, keyin atı hám ákesiniń atı (bas háripleri), familiyası jazıladı.

Máselen:

230003. Nókis qalası, Tallıq kóshesi, 5-úy T.A.Aytmuratovqa

14. «Tastıyqlaw grifi». Bul zárúrli bólim «Tastıyqlayman» sózinen, hújjetti tastıyqlap atırǵan shaxs lawazımınıń atı, jeke qolı, familiyası hám sáneden ibarat boladı. Máselen:

«TASTÍYÍQLAYMAN»

Institut direktori

_____ S.N.Aytmuratov

(qolı)

2018-jıl, 16-dekabr

Eger hújjet blankaǵa jazılmasa, lawazım aldına shólkem atı qoyıladı. Hújjet joqarı yamasa basqa shólkem baslıǵı tárepinen tastıyıqlanganda da, lawazım atına shólkem atı qoyıladı. Máselen:

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Qaraqalpaq mámleketlik universiteti rektori
_____ N.Saylawbaev
(qolı)
2018-jıl, 19-dekabr

Eger hújjet qarar, buyırıq yamasa bayanlama menen tastıyıqlanıp atırǵan bolsa, ol jaǵdayda tastıyıqlaw grifi «TASTÍYÍQLANDÍ» sózinen, ataw sepligindegi hújjet atınan, onıń sáne hám tártip nomerinen ibarat boladı.

Máselen:

Institut rektorınıń 2018-jıl
27-dekabrdegi 5-sanlı buyırǵı menen

TASTÍYÍQLANDÍ
yamasa
Miyнет jámááti jıynalıısınıń 2018-jıl
26-dekabrdegi 3-sanlı bayanlaması menen

TASTÍYÍQLANDÍ

Tastıyıqlaw grifi hújjetin joqarı oń múyeshine qoyıladı. Shtat dúzilisi hám sanı, shtat kestesı hújjetlerinde tastıyıqlaw grifi ústine mór basıladı.

Ayırım hújjet túrleri (akt, shártnama, ustav, qollanba, esabatlar, jobalar hám t.b.) ushın tastıyıqlaw grifi májbúriy zárúrli bólim esaplanadı.

15. «Qatnas belgisi» xızmet hújjetleri ústine lawazımlı shaxslar tárepinen anıq pikir bildirip jazılatuǵın jazıwlar. Bunday jazıwlar, ádette, júdá qısqa, anıq formada, kórsetpe túrinde jazıladı; qanday da bir qaǵazǵa, ol joqarı shólkemnen kelgen kórsetpe yamasa buyırıq bolsın, ol anıq xızmetkerdiń talabı yamasa shaǵımı bolsın, qatnas belgisin jazıwdan aldın, baslıq onıń menen jaqsılap tanısıp shıǵıwı, áhmiyetin tereń ańlawı hám orınlanıwın durıs belgilewi, waqtı-waqtı menen qadaǵalap turıwǵa da itibar beriwi tiyis.

Qatnas belgisiniń tiykarǵı quramına tómendegiler kiredi:

- orınlawshı yamasa orınlawshılar familiyası;
- qısqa kórsetpe – mazmunı;
- orınlaw múddeti (zárúrlık bolsa);
- basshı qolı;
- sáne.

Kópshilik jaǵdaylarda hújjetke jeke qatnas belgisi boladı. Hújjet orınlanıwı quramına yamasa onıń orınlawshıları quramına anıqlıq kirgiziw tiyis bolsa, basqa shaxslardıń qatnas belgisi de qoyıladı.

Qatnas belgisi ulıwma hám anıq mazmunǵa iye bolıwı múmkin.

Ulıwma qatnas belgileri:

Basshılıq ushın esapqa alınsın.
Orınlaw ushın esapqa alınsın.
Maǵlıwmat ushın esapqa alınsın.

Anıq qatnas belgisinde baslıq hújjettiń mazmunınan kelip shıǵıp, boysınıwshı lawazımdaǵı shaxslarǵa tiyisli tapsırmalar jazadı. Olarda, ádette, lawazımları belgilengen halda (kishi shólkemlerde shárt emes) anıq shaxslar atı hám familiyası kórsetiledi:

*Kásiplik awqamı komiteti baslıǵı E.Jalǵasbaevqa
Komitet jynalısında kórip shıǵıń hám shaǵımǵa juwap
xatın tayarlań.*

(qolı, sáne)

*Q.Shamuratovqa
Bul xızmet saparı esabatı tiykarında kollegiya bólimi
esabatın tayarlań.*

Múddeti: 2019.14.10.ge shekem

D.Muwsaev 2019.03.10.

(qolı)

Qatnas belgisi strukturalıq bólim dúzilisine qarap qoyılmaydı (máseleń, «Joba bólimine», «Islep shıǵarıw bólimine» túrinde emes), al lawazımlı shaxsqa yamasa tikkeley onı orınlawshı shaxsqa jiberiledi. Qatnas belgisinde orınlawshılar sanı birewden aspaǵanı maqul, ayırım jaǵdaylarda birneshe bolıwı da múmkin:

*S.A.Muratovqa
Bólimde kórsetilgen kemshiliklerdi dúzetiwge itibar
berin.*

T.Quwanıshbaevaǵa

Kelesi jul is jobasın dúziwde usınıslardı esapqa alıń.

K.Iskenderovqa

Keltirilgen kemshiliklerdi úyrenip, ayıpkerlerdi tabıń.

Eskertiw ushın buyırq joybarın tayarlań.

(qolı, sáne)

Qatnas belgisinde orınlawshılar sanı ekewden artıq bolsa, birinshi shaxs usı hújjet ushın juwapker shaxs esaplanadı, basqa shaxslar hújjettegi tapsırmalardı

orinlawğa tartılıwı múmkin. Juwapker orinlawshı basqa orinlawshılardan kerekli maǵlıwmatlardı alıw huqıqına iye. Ádette, qatnas belgisinde hújjette kóterilgen másele áhmiyeti jaǵınan baslıqtıń anıq qararı hám onı ámelge asırıw boyınsha jol-jobası kórsetiledi. Eger bunday jol-joba bolmasa, onı qalay orinlaw orinlawshı ıqtıyarına berilgenin bildiredi:

*M.Arıslanbaeva,
M.Muratov,
S.Shamuratovqa*

(qolı, sáne)

«Orinlawıńızdı sorayman», «Orinlaw ushın», «Arıslanovtı tabıń» sıyaqlı bir qalıptegi abstrakt qatnas belgilerin qoymaǵan maqul.

Geyde jumıs boyınsha kórsetpeden keyin baslıq óz jeke pikirin «túsindirme», «esletpe» túrinde jazıp qoyıwı da múmkin:

*Hayal-qızlar keńesi baslıǵı M.Arıslanovaǵa
Anıqlań hám maǵan maǵlıwmat beriń.*

Túsindirme:

Usı jılı fevral ayında da usı másele kóterilgen edi. Rayon hákimligindeki juwapker shaxslar menen baylanısıń.

(qolı, sáne)

Qatnas belgileri buyırıq meyilinde jazılса da, shara-yattan kelip shıǵıp (tiykarǵı orinlaw basqa shaxsqa júklenip atırǵanda) «Ótinish etemen», «Sorayman» sıyaqlı sózlerdi qollanıp jazılǵanı maqul:

B. Shamuratov

Bul máseleni tekserip beriwińizdi ótinish etemen, sebebi Siz waqıyadan jaqsı xabardarsız.

(qolı, sáne)

Qatnas belgisi anıq kórinip turıwı ushın, ádette, birinshi bettiń joqarı bólimindegi bos jerge, tiykarınan, tekstke parallel etip qol menen (sıyada) jazıladı. Bazı da qatnas belgisin hújjet ústine jazbastan, óz aldına betke de jazıw múmkin.

Álbette, bunda bet tiykarǵı hújjettiń strukturalıq bólegi bolıp qaladı. Qatnas belgisi anıq kórinip turıwı ushın tiykarǵı kórsetpe menen baslıq qolı ortasına sızıqsha qoyıladı.

16. «Hújjet túriniń atı» (buyırq, akt, maǵlıwmatnama hám t.b.) xatlardan tısqarı barlıq xızmet hújjetlerinde kórsetiledi, blanka rekvizitlerinen keyin úlken háripler menen jazıladı hám tekst teması menen bir sóz dizbegi retinde oqıladı.

17. «Qadaǵalaw haqqında belgi» tek ǵana orınlawshı qadaǵalaw astına alınǵan hújjetlerge qoyıladı. Bul belgi reńli qálem yamasa arnawlı shtamp penen «Q» háribi yamasa «qadaǵalaw» sózi arqalı beriledi. Bul belgi hújjettiń shep jaǵına, «Tekst teması» bólimi qarsısına qoyıladı.

18. «Tekst». Hújjet teksti mazmunı ilajı barınsha anıq, qısqqa sóz dizbekleri menen, zárúr jaǵdaylarda, keste formasında, qıyın bolmaǵan gáp dúzilisinde bayan etiledi. Eger tekste familiyalar, geografiyalıq atamalar yamasa ayırım teń hákimshilik-aymaqlıq birlikler sanap ótilse, olar álipbe tártibinde jaylastırıladı. Eger úzliksiz baylanısqa tekst birneshe qarar, juwmaqlardan ibarat

bolsa, olar arab sanları menen nomerlenetuǵın bólimlerge, kishi bólimlerge, bántlerge ajratılıwı tiyis.

Hújjetlerdiń tekstlerin eki bólimge ajratıw usınıs etiledi. Birinshi bólimde hújjet dúziwdiń tiykarları yamasa sebepleri kórsetiledi; ekinshi bólimde usınıs, pikirler, juwmaqlar, ótinishler bayan etiledi.

Eger hújjet mazmunın túsindiriw hám tiykarlaw zárúrligi bolmasa, tekst tek ǵana juwmaq bóliminen ibarat bolıwı múmkin.

19. «Qosımsha bar ekenligi haqqındaǵı belgi». Eger hújjet tekstinde kórsetilgen qosımsha bolsa, onday jaǵdayda qosımshalar bar ekenligi haqqındaǵı belgi tómendegi forma boyınsha rásmiylestiriledi: Qosımsha: 10 bette, 2 nusqada.

Eger hújjet tekstinde kórsetilmegen qosımsha bolsa, olardıń atı, hárbir qosımshadaǵı betler sanı hám nusqalar sanı kórsetilgen halda sanap ótiliwi kerek.

Máselen:

Qosımsha:

1. Taza oqıw jılına mekteplerdiń tayarlıǵı haqqında maǵlıwmatnama – 8 bette, 2 nusqada.
2. Mektepler dizimi – 3 bette, 2 nusqada.

Eger qosımsha hújjette kórsetilgen barlıq mánzillerge jiberilmegen bolsa, onday jaǵdayda qosımshalardıń bar ekenligi haqqındaǵı belgi tómendegi formada rásmiylestiriledi:

Qosımsha: milletler aralıq qatnasıqlar máseleleri boyınsha turaqlı komissiyanıń 2015.18.03. degi juwmaǵı hám oǵan qosımsha – jámi 21 bette, 2 nusqada.

Eger hújjetke qosımshası bar basqa bir hújjet qosımsha etilse, ol jaǵdayda qosımshanıń bar ekenligi haqqındaǵı basqa belgi tómenдеgi forma boyınsha rásmiylestiriledi:

Qosımsha: 5 bette, 2 nusqada birinshi mánzilge

Eger qosımsha tigilgen (broshyuralanǵan) túrde bolsa, onday jaǵdayda betler sanı kórsetilmeydi.

20. «Qolı» rekviziti quramına hújjetke qol qoyıp atırǵan shaxstıń ámelдеgi lawazımı atı, onıń jeke qolı hám familiyası (atı, ákesiniń atınıń bas háripleri hám familiyası) kiredi. Máselen:

Qaraqalpaqstan Respublikası Qarǵı ministri
(qolı) A.B.Tursınbaev

Hújjetlerde «onıń ornına» degen sóz dizbegi qollanılmaydı, sonday-aq, lawazım atınıń aldına qıya sıziq penen qol qoyıwǵa jol qoyılmaydı.

Eki lawazımlı shaxstıń qolları kollegial organlar hújjetlerine qoyıladı. Qararlar hám bayanlamalarǵa kollegial organniń baslıǵı hám xatkeri tárepinen qol qoyılıwı usınıs etiledi. Kollegial organlarda jeke bassılıq tártibi tiykarında qabıl etiletuǵın buyırıqlarda bir qol boladı.

Hújjetler (aktler, finans hújjetleri hám t.b.) mazmunı ushın birneshe shaxslar juwapker bolǵan jaǵdayda, eki yamasa onnan artıq qollar qoyıladı.

Komissiya tárepinen tayarlanǵan hújjetlerde onı tayarlanǵan shaxslar lawazımı emes, al komissiya quramındaǵı wazıypaları bólistiriliwi kórsetiledi. Máselen:

Komissiya baslıǵı:	(qol)	B.B.Muratov
Komissiya aǵzaları:	(qollar)	A.T.Hákimniyazov T.S.Arıslanov S.A.Nawrızbaev

Hújjetke birneshe lawazımlı shaxslar tárepinen qol qoyılǵanda, olardıń qolları iyelep turǵan lawazımlarına muwapıq izbe-iz náwbet penen jaylastırıladı. Máselen:

Institut direktorı:	(qolı)	T.A.Shamuratov
Bas esapshı:	(qolı)	S.A.Sabırov

Hújjet lawazımları teń birneshe shaxslar tárepinen qol qoyılǵanda, olardıń qolları bir qatarda jaylastırıladı. Máselen:

Qaraqalpaqstan Respublikası Qarjı ministri (qolı)___A.T.Qalbaev	Qaraqalpaqstan Respublikası Ekonomika ministri (qolı)___A.T.Saylawbaev
---	--

21. «Kelisiw grifi». Kelisiw hújjet joybarın dáslepki kórip shıǵıw hám bahalaw usılı bolıp tabıladı. Kelisiw shólkem ishinde de (túrli strukturalıq bólimler hám lawazımlı shaxslar menen), onıń sırtında da (hújjet joybarındaǵı máselelerge óz kepilliklerine muwapıq tikkeley qatnası bolǵan boysınıwshı hám boysınbaytuǵın shólkemler menen) ámelge asırılıwı múmkin.

Hújjet joybarın ishki kelisiw qol qoyıwshınıń jeke qolı hám qol qoyıw sánesin óz ishine alǵan viza menen rásmiylestiriledi. Zárúr bolǵan jaǵdaylarda qol qoyıwshınıń lawazımı kórsetiliwi múmkin. Onıń qolın

atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası menen kórsetip jazıw shárt. Máselen:

KELISILDI

QR Qarjı ministrliǵı jobalaw bólimi baslıǵı

(qolı)

A.S.Omarov

Hújjet kollegial organ menen kelisiwi kerek bolǵan jaǵdaylarda «kelisiw grif»inde hújjet atı ataw sepliginde kórsetilip, sáne hám tártip nomeri qoyıladı. Máselen:

KELISILDI

«Qaraqalpaqdan» milliy kompaniyası miynet jámaáti keńesi jıynalısqı bayanlaması. 2019.11.02. 3-san.

Eger hújjet kelisiwi basqa hújjet járdeminde ámelge asırılsa, «Kelisiw grif»inde sol hújjetinń túri, avtorı (shólkem atı), sánesi, shártli nomeri kórsetiledi. Máselen:

KELISILDI

«Qaraqalpaqavtojol» agentliǵı xatı. 2019.15.05.

№7/05-09

Hújjet joybarı boyınsha pikirler hám qosımshalar óz aldına bette bayan etiledi hám bul haqqında joybarda tiyisli belgi qoyıladı. Grif belgisi hújjetlerdinń shólkemde qaldırılataúın nusqalarına – aldı tárepine, «qolı» rekviziti astına qoyıladı.

22. «Razılıq belgisi (viza)» hújjetinń ishki kelisiwin ańlatadı. «Viza» sózi tiykarınan latin tilinde «kórilgen, «qarap shıǵılǵan» mánisin berip, ámeliyatta qanday da bir hújjetti tayarlaǵan shaxstın bul hújjetke juwapkerligin tastıyqlawshı qolın, sonday-aq, lawazımlı shaxstın belgili bir hújjettegi pikirge (ótinish yamasa talapqa) razılıǵın ańlatadı. Sol jerde pasporttaǵı sırt elge shıǵıwǵa ruqsat

berilgenligin bildiretuǵın belgi de qosımsha mánide «viza» dep atalıwın esletip ótiw múmkin.

«Razılıq belgisi», yaǵnıy «viza» da jeke qol, onıń familiyası, sánesi, zárúr jaǵdaylarda – razılıq bildirip atırǵan shaxstıń lawazımı jazıladı. Máselen:

Yurist másláhátshi
(qolı) M.S.Bekmuratov
2019.16.05.

Razılıq belgisin qoyıwshı shaxslarda hújjet teksti boyınsha qarsılıq bolǵan jaǵdayda, bul rekvizitke «*Razi emespen*», «*Qarsılıǵım bar*», «*7-bántine qosılmayman*», «*Pikirler qosımsha etildi*» sıyaqlı sóz dizbekleri beriliwi múmkin.

Hújjetniń shólkem ishindegi kelisiwin belgilewde (razılıǵın alıwda) tómendegi izbe-izlikke ámel etiledi:

- hújjetni dúziwshı shaxs;
- hújjet dúzilgen strukturalıq bólim baslıǵı;
- shólkem ishindegi basqa mápdar bólimlerdiń lawazımlı shaxsı;
- jámiyetlik shólkemler (zárúrlikke qaray);
- qarjı yamasa buxgalteriya xızmeti baslıǵı;
- shólkemniń usı baǵdar xızmetine basshılıq etiwshi orınbasarı;
- shólkemniń ádillik xızmeti baslıǵı yamasa ádillik másláhátshisi.

Tiyisli hújjet penen tanıstırıw da «razılıq belgisi» menen rásmiylestiriledi.

Razılıq yamasa tanısw belgisini «qolı» rekviziti astına qoyıladı.

Eger jiberilip atırǵan hújjet bolsa, «Razılıq belgisi» shólkemde qalatuǵın hújjet nusqasına, basqa hújjetlerde bolsa birinshi nusqasına qoyıladı.

23. «Mór». Áhmiyetli hújjetler (pul qarjıları hám materiallıq baylıqlardıń jumsalıwın belgilewshi lawazımlı shaxslar, sonday-aq, huqıqıy hújjetler – isenim xatlar, shártnamalar, buyırtpalar, kepillik xatları hám t.b. názerde tutılǵan juwapker shaxslar qolları) haqıyqıylıǵın tastıyqlaw ushin mór basıladı. Mór gerbli (mámleketlik gerb súwreti túsirilgen) hám ápiwayı boladı. Kommerciyalıq strukturalarda ápiwayı dóńgelek mórden paydalanıladı.

Mór basılǵanda, onıń izi hújjetke qol qoyıwshi shaxs lawazımı atınıń bir bólegin qaplap turıwı kerek.

Mór saqlanatuǵın orın hám onı saqlaw ushin juwapker shaxs shólkem yamasa yuridikalıq shaxs baslıǵı tárepinen belgilenedi hám buyırq penen rásmiylestiriledi.

24. «Nusqanıń tastıyqlanıwı haqqındaǵı belgi». Hújjettiń ekinshi yamasa keyingi basqa nusqaların tastıyqlaw belgisi bolıp tabıladı. Ádette, hújjet nusqası qolda yamasa kompyuterde jazıladı, sonday-aq, operativ baspa quralları menen tayarlanadı.

Hújjet nusqasınıń birinshi betine «nusqa» belgisi qoyıladı.

Shólkem tek ǵana ózinde tayarlanǵan hújjetlerden nusqa beriwı múmkin (bul qaǵıyda arxiv mákemeleri hám notariusqa salıstırǵanda qollanılmaydı).

Puqaralardı jumısqa, oqıwǵa qabıl etiw, olardıń miynet, turaq jay hám basqa huqıqların qanaatlandırıwǵa tiyisli islerdi sheshiwde, jeke hújjet papkaların qalıplestiriwde shólkem basqa shólkemler tárepinen berilgen ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq máselelerdi sheshiw ushın zárúr hújjetler (maǵlıwmatı haqqındaǵı diplomlar, gúwaliqlar) nusqaları tayarlanadı. Hújjet nusqası shólkem baslıǵı yamasa strukturalıq bólim baslıǵı ruqsatı menen beriledi.

Nusqanıń tastıyqlanıwı haqqındaǵı belgi «Qol» rekvizitiniń astına qoyılıp, «Durıs» dep jazılǵan tastıyqlawshı sóz, tastıyqlawshı shaxstıń lawazımı, jeke qolı, onıń atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri hám de familıyası, nusqa tastıyqlanǵan sámeden ibarat boladı.

Máselen:

Durıs Kadrlar bólimi inspektorı__ qolı G.T.Ismayılova 2019-jıl 18-iyun

Hújjetten alınǵan nusqalardı basqa shólkemlerge jiberiwde yamasa qanday da bir juwapker shaxstıń ózine beriwde tastıyqlawshı qol mór menen tastıyqlanıwı kerek.

Jiberiletuǵın hújjetlerdiń shólkemde qalatuǵın nusqaları ápiwayılastırılǵan kóriniste tastıyqlawshınıń lawazımı, tastıyqlanǵan sánesi kórsetilmesten tastıyqlanǵanı belgileniwi múmkin.

25. «Orınlawshınıń familıyası hám telefon nomeri».

Hárbir hújjette orınlawshınıń (dúziwshisi) familıyası, onıń xızmet telefonı nomeri hújjettiń aqırǵı betiniń aldı tárepine yamasa orın bolmaǵanda, arqa táreptiń tómendegi shep múyeshine qoyıladı. Máselen:

S.Aymurzaev	(61) 224-18-24
D.Muwsaev	(61) 224-85-16

26. «Hújjettiń orınlanǵanlıǵı hám onı hújjetler papkasına jiberilgenligi haqqındaǵı belgi». Bunday belgi esaptan shıǵarılıp, hújjetler papkasında saqlaw hám maǵlıwmatnama maqsetinde paydalanıwǵa tiyisli hújjetlerge, atqarıwı orınlanǵanı belgilengen halda qoyıladı.

Bunday belgiler tómendegilerdi óz ishine aladı:

- orınlanıwı haqqında qısqasha maǵlıwmat;
- «Hújjetler papkasına» jazıwdı;
- hújjet saqlanatuǵın papkanın nomeri.

Belgiler orınlawshı yamasa hújjet orınlangan shólkem strukturalıq bólim baslıǵı qolı menen tastıyıqlanadı hám orınlangan sáne qoyıladı. Máselen:

18–12 hújjetler papkasına

(qolı) 2019-jıl 24-iyul

«Aydınlar» firması bas esapshısı
menen telefon arqalı sóylesilip,
másele sheshildi.

(qolı) 2019-jıl 22-iyul

Hújjet orınlanganlıǵı hám papkaǵa jiberilgenligi haqqındaǵı belgi hújjetin aqırǵı betiniń aldınǵı tárepi shep jaǵındaǵı tómengi múyeshine qoyıladı.

27. «Maǵlıwmat kompyuterde kóshirilgenligi haqqındaǵı belgi». Maǵlıwmatlardıń kompyuterge ótkerilgenligi haqqındaǵı belgi «Maǵlıwmat kompyuterge kóshirildi» jazıwı, maǵlıwmatlardı kompyuterge ótkeriw ushın juwapker shaxs qolı hám kóshiriw sánesinen ibarat bolıp tabıladı. Bunday belgi hújjetin tómengi bólimindegi bos orınǵa qoyıladı.

28. «Hújjet kelip túskenligi haqqındaǵı belgi». Bunday rekvizit kelgen hújjetler arnawlı belgilew shtampı (tórtmúyeshli mór) arqalı yamasa qol menen jazıp belgilenedi. Belgilew shtampında hújjet alıwshı shólkem atı, sáne hám belgilew kórsetkishi ushın orın ajratılǵan boladı.

Belgilew shtampınıń úlgi ushın forması:

«Aydınlar» firması

sánesi _____

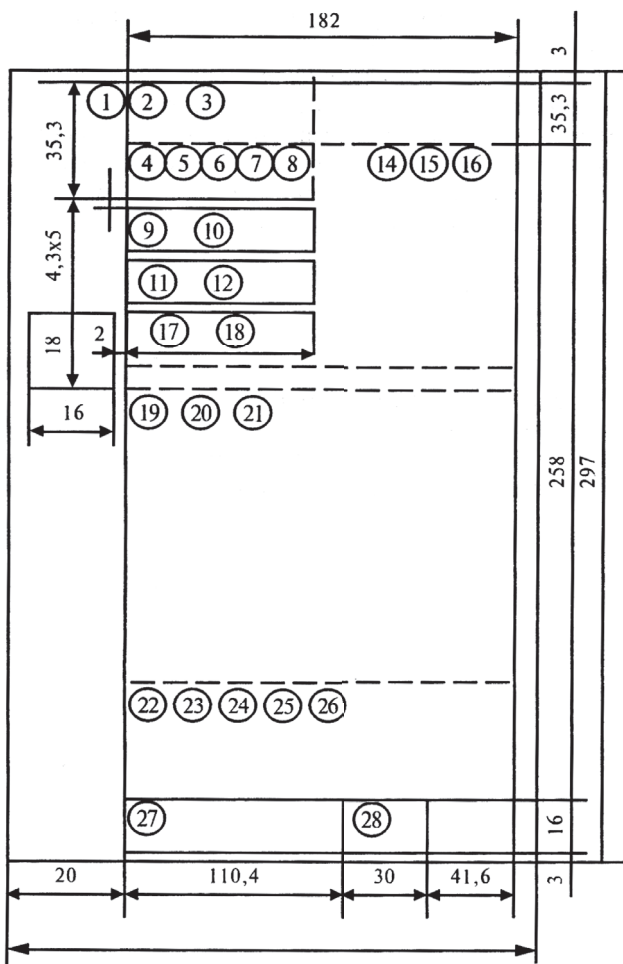
№ _____

Bunday shtamp bolmağan jaǵdayda, hújjet alınan sáne hám hújjet kórsetkishi qolda jazıladı.

Bunday belgi hújjetniń birinshi beti, aldǵı tárepiniń óń jaǵındaǵı tómenge múyeshinen orın aladı.

Shólkemlestiriw-biylik hújjetleriniń zárúrli bólim-leriniń jaylastıwı hám ólshemleri

1-qosımsha



BLANKALAR – BASPA IS QAĞAZLARI

Hújjetin hárbir túri (qarar, biylik, buyırıq, xat hám t.b.) óziniń áhmiyeti hám wazıypasınan kelip shıǵıp, joqarıdaǵı zárúrli bólimlerdin anıq bólimi kompleksine hám olardı jaylastırıw standart tártibine iye boladı.

Sonday-aq, ayırım zárúrli bólimler túrine qaramastan, hárbir hújjet ushın bolıwı shárt. Bunday zárúrli bólimlerdin sol hújjette bolmawı onı huqıqıy kúshten ayıradı.

Hújjet blankası quramına kiretuǵın turaqlı zárúrli bólimler hújjette bolıwı shárt bolǵan májbúriy bólimler bolıp tabıladı. Bunday bólimler qaǵazdin standart betine aldın-ala kirgizilip, baspaxana usılı menen yamasa belgili shtamp járdeminde kóbeyiledi. Bunday qaǵazlar **blanka**¹ – baspa is qaǵazı dep ataladı.

Ózbekstan Respublikasında ámeldegi mámleketlik standartına muwapıq, shólkemlestiriw-biylik hújjetleri ushın zárúrli bólimler quramınan kelip shıǵıp, xızmet blankalarınıń eki túri engizilgen: *xatlar blankası* hám *ulıwma blanka*.

Xatlar blankasına tómendegi zárúrli bólimler kiredi: «Shólkemniń logotipi» (eger bar bolsa), «Ministrlik yamasa joqarı uyımnıń atı» (sonday boysınıw bar bolsa), «Shólkem atı», «Baylanıs bóliminiń kórsetkishi, pochta hám telegraf mánzili, faks, telefon nomeri, bank esap beti», «Sánesi», «Indeksi», «Hújjet kelip túskenligi haqqında belgi».

Ulıwma blankaǵa tómendegi zárúrli bólimler kiredi: «Ministrlik yamasa joqarı uyımnıń atı» (sonday boysınıw bar bolsa), «Shólkemniń atı», «Hújjet túrińin

¹ Bul sózdin tiykarı francuzsha (blank) bolıp, onıń sózlik mánisi «aq, taza qaǵaz». Bul atama qaraqalpaq tiline «blanka» formasında kirgen.

atı», «Sánesi», «Indeksi», «Dúzilgen yamasa baspadan shıqqan jeri».

Hár eki túrdegi blankada zárúrli bólimler múyeshte (hújjetin shep tárepindegi joqarı múyeshi) yamasa ortada (joqarı shetki bos orınnan tómende) jaylastırıladı. Xatlar ushın, ulıwma, basqa blankalar ushın da zárúrli bólimlerdin múyeshte jaylasqanı qolay boladı.

Blankalar, ádette, A4 (210 x 297 mm) hám A5 (148 x 210 mm) ólshemdegi qağazlarda basıladı.

Hújjetler blankalarınin shetinde bos orınlr bolıwı kerek (shep tárepte – 20 mm; joqarıda keminde – 10 mm; ón hám tómende keminde – 8 mm).

Hújjetlerdin anıq túrleri (buyırq blankaları, maǵlıwmatnama blankaları, akt blankaları hám t.b.) bir jılda 200 den kóbirek dúziletuǵın bolsa, bunday blankalarđı baspadan shıǵarıwǵa jol qoyıladı.

Kópshilik hújjetlerdi, máselen, akt, maǵlıwmatnama, isenim xat, sonday-aq, buxgalteriya hújjetlerin hám basqalardı dúziw ańsat bolıwı ushın, olardaǵı qalıplesken sózler jazılıp kóbeytilgen is qağazları da ádette blanka dep ataladı. Bulardan parıqlaw ushın joqarıdaǵı rásmiy xızmet blankaları «firma blankası» dep te júrgiziledi.

Xatlar blankası úlgisi

2-qosımsha

«Usta» a/j «Intel – Sintez» 200031, Nókis, Tallıq kóshesi, 25 ofis 620
--

Tel/faks: (361) 224-68-09

ÓzR OB «Nókis» bólimi

e/b. 4402162511614188

Nókis qalası

_____ -sanlı _____

_____ degi _____ -sanlı

Uluwma blanka úlgisi

3-qosimsha

«Usta» A/J

«Intel – Sintez» JSHJ

_____ -sanlı _____
Nókis

I. SHÓLKEMLESTIRIW HÚJJETLERI

Shólkemlestiriv hújjetleri mazmunı jaǵınan shólkem, mákeme hám kárxanalardıń huqıqıy dárejesi, strukturalıq tarmaqları hám xızmetkerleri, basqarıw procesinde jámáátlik qatnastıń belgileniwi, basqa shólkemler menen baylanıslardıń huqıqıy tárepleri sıyaqlı máselelerdi sáwlelendiredi. Gúwalıq, qollanba, reje, ustav, shárt-namalar usınday hújjetler qatarına kiredi.

GÚWALÍQ

Belgili bir shaxstıń xızmet hám basqa jaǵdayların, sonday-aq, qanday da bir jumısqa (máselen, tekseriw ótkeriwge) tiyisli wákilligin kórsetiwshi hújjet.

Xızmet gúwalıǵı mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organları xızmetkerlerine beriledi hám de xızmetkerdiń shaxsı hám lawazımın tastıyıqlaytuǵın hújjet esaplanadı. Xızmet gúwalıǵı xızmetkerdiń pasportı ornın baspaydı.

Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń 2012-jıl 5-yanvardaǵı 2-sanlı qararına muwapıq «Mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organları xızmetkerleriniń xızmet gúwalıǵı haqqında úlgi reje» tastıyıqlandı. Usı rejege muwapıq, hárbir adam jumısqa qabil etilgende kadrlar bóliminen (yamasa kadrlar jumısı menen shuǵıllanatuǵın lawazımdaǵı shaxs) gúwalıq aladı. Bunday gúwalıq qasında alıp júriwge qolaylastırılıp, dáptershe formasında tayarlanadı.

Xızmet gúwalığı jumısqa qabıllaw haqqındağı buyırq hám birinshi baslıqtıń qararı tiykarında belgilenedi hám kadrlar menen islew xızmetleri yamasa basqa xızmetler tárepinen beriledi.

Xızmet gúwalığı anıq bir múddetke, biraq 3 jıldan kóp bolmağan múddetke beriledi hám tómendegi jaǵdaylarda:

– xızmetkerdiń familiyası, atı hám ákesiniń atı ózgergende;

– xızmetkerdiń lawazımı ózgergende;

– xızmet gúwalığı jaramsız jaǵdayǵa kelgende;

– xızmet gúwalıǵınıń ámel etiw múddeti tamamlanǵanda almasırladı.

Hújjet joytılp qalǵanda xızmet tekseriwı ótkeriledi hám birinshi basshınıń qararı menen jańa gúwalıq beriledi.

Berilgen xızmet gúwalıǵınıń saqlanıwı ushın juwapkershilik onıń iyesine júklenedi. Xızmet gúwalıǵı joytılp qalǵanı, jaramsız jaǵdayǵa kelgeni hám abaylap saqlanbaǵanı ushın ayıpker shaxslar nızam hújjetlerinde belgilengen tártipte jazalanadı yamasa basqa juwapkershilikke tartıladı. Xızmet gúwalıǵın basqa shaxslarǵa beriw qadaǵan etiledi.

Xızmet gúwalıqları blankaları, muqabaları qatań esap beriletuǵın hújjetler esaplanadı, mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organlarınıń buyırtpaları tiykarında tek ǵana «Davlat belgisi» mámleketlik islep shıǵarıw birlespesi, «Sharq» baspa akcionerlik kompaniyası hám de Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındağı Xabar hám ǵalaba kommunikaciyalar agentligi kárxanalarında usınısqa muwapıq, jasalmalıqqa qarsı qorǵaw elementlerine iye bolǵan arnawlı qaǵazda tayarlanadı.

Xızmet gúwalıqları blankaları kompyuterden paydalanǵan halda, xızmetkerdi jumısqa qabıllaw haqqındağı buyırq hám onıń pasportı tiykarında toltırıladı.

Zárúrli maǵlıwmatlar kirgizilgennen keyin, gúwalıq blankalarına olardıń iyeleriniń fotosúwretleri jabıstırıladı, hújjetke organnıń birinshi basshısı tárepinen qol qoyıladı, mámleketlik organnıń gerbli móri (xojalıq basqarıw organınıń móri), zárúrlük bolǵanda, golografiyalıq belgi menen tastıyıqlanadı hám plastikalıq plyonka menen qorǵaladı.

Mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organları tárepinen beriletuǵın xızmet gúwalıqları kórsetip ótilgen organlar imaratlarına (xanalarına) kiriw ruqsatın tastıyıqlaytuǵın hújjet esaplanadı.

Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası, Ózbekstan Respublikası Oliy Majlisiniń Senatı hám Nızamshılıq palatası, Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi, Ózbekstan Respublikası Mámleketlik qáwipsizlik xızmeti, Bas prokuraturasınıń juwapker lawazımlı shaxsları, Ishki isler ministrliǵı, Milliy gvardiya, mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organları imaratına qosımsha talaplarsız, xızmet gúwalıǵın kórsetken halda kiriw huqıqına iye.

Ayrıqsha tártip ornatılǵan mámleketlik organlarında imaratqa kiriw arnawlı ruqsatnama berilgen jaǵdayda, usı organ ushın ámel etiwshi normativ-huqıqıy hújjetke muwapıq ámelge asırıladı.

Xızmet gúwalıǵı tekseriw huqıqın beretuǵın hújjet esaplanbaydı (ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq bunday huqıqqa iye organlar tárepinen berilgen xızmet gúwalıǵı buǵan kirmeydi).

Ámel etiw múddeti tamamlanǵan yamasa jaramsız halǵa kelgen xızmet gúwalıqları haqıyqıy emes dep esaplanadı hám joq etiledi.

Alıp qoyılğan hám qaytarılğan xızmet gúwalıqların joq etiw hár jılı, olardan bunnan keyin paydalanıwdı qadağan etetuǵın talaplarǵa ámel etken halda ámelge asırıladı hám akt penen rásmiylestiriledi.

Xızmet gúwalıqların joq etiw aktleri tiyisli organnıń birinshi baslıǵı tárepinen tastıyıqlanadı hám keminde 5 jıl saqlanadı.

Xızmet gúwalıqları blankaları 60x85 mm ólshemge iye bolǵan, hárbir yarımı (jazıwlı bólimi) boyınsha segiz qırlı formasında suw qaǵaz belgili bayraqtıń kók hám kógis reńine boyalǵan Ózbekstan Respublikası mámleketlik bayraǵına uqsas boyawdıń qorǵaw túrine iye boladı.

Blankanıń shep tárepindegi joqarı múyeshine aq reńdegi on eki juldızshalı yarım ay súwreti jaylastırıladı. Oń tárepiniń shep bóliminde 3x4 sm ólshemli fotosúwret ushın ramka jaylastırıladı, qasındaǵı oń tárepinde aq fonda Ózbekstan Respublikası gerbiniń súwreti boladı.

Xızmet gúwalıqları blankaların tayarlawda ayırım jaǵdaylarda mámleketlik hám xojalıq basqarıw organları, jergilikli mámleketlik hákimiyat organlarınıń rásmiy tastıyıqlanǵan simvolları súwretinen paydalanıwǵa jol qoyılardı.

Zárúrlık bolǵanda, texnikalıq múmkinshilikler esapqa alınǵan halda, xızmet gúwalıqları blankaları qorǵawdıń qosımsha dárejesi menen tayarlanıwı múmkin.

Xızmet gúwalıǵı blankasın toltırıwda mámleketlik hám xojalıq basqarıw organı, jergilikli mámleketlik hákimiyat organınıń atı, gúwalıq iyesiniń familiyası, atı hám ákesiniń atı, strukturalıq bólim atı, esapqa alıw nomeri, ámel etiw múddeti, gúwalıqqa qol qoyǵan basshınıń lawazımı, familiyası, atı, ákesiniń atınıń bas háripleri hám «lawazımınan bosaǵanda qaytarılıwı kerek» degen eskertiwshi jazıw bolıwı májbúriy talap esaplanadı. Tekst gorizontál jaǵdayda jaylastırılardı.

Gúwalıqlardıń tiykarǵı zárúrli bólimlerin (ministrlikler, uyımlar, shólkemler hám mákemeler atı, baslıqtıń lawazımı, eskertiwshi jazıw hám t.b.) blankanı baspa usılında tayarlaw procesinde kirgiziwge ruqsat etiledi.

Xızmet gúwalıǵı úlgesi

4-qosımsha

<p>O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi</p> <p>438-sonli GUVOHNOMA</p> <p>Yusupov Aybergen Alimovich</p> <p>Iqtisodiyotni modernizatsiyalash va sanoatni rivojlantirish masalalari bo‘yicha bosh boshqarmasi boshlig‘ining o‘rinbosari</p> <p>Lavozimdan bo‘shaganda qaytarilishi shart</p> <p>2022 yil 1 yanvargacha amal qiladi</p> <p>Vazir B.Xo‘jaev</p>	<p>Ózbekstan Respublikası Ekonomika hám sanaat ministrliǵı</p> <p>438-sanlı GÚWALÍQ</p> <p>Yusupov Aybergen Alimovich</p> <p>Ekonomikanı modernizaciyalaw hám sanaatı rawajlandırıw máseleleri boyınsha bas basqarması bashǵınıń orınbasarı</p> <p>Lawazımnan bosaǵanda qaytarılıwı shárt</p> <p>2022-jıl 1-yanvarǵa shekem ámel etedi</p> <p>Ministr B.Xojaev</p>
---	---

Xızmet gúwalıqlarınıń teksti arnawlı imaratlarda qorǵalǵan kompyuterde basıladı. Xabar bazası juwapker shaxsta saqlanadı hám imarat sırtına shıǵarılmaydı.

Xızmet gúwalıqları baslıqtıń qol qoyıwı ushın tek ǵana onı tayarlawǵa juwapker bolǵan shaxs tárepinen usınıs etiledi.

Gúwalıqlardı tastıyıqlaw ushın paydalanılatuǵın mór tiyisli xızmet basshısında saqlanadı hám onnan tek ǵana onıń qatnasıwında paydalanıladı. Tekst mámleketlik tillerde birdey mazmunda toltırıladı.

Xızmet gúwalıqların beriw hám qaytarıwdı dizimge alıw dápteri (mámleketlik hám xojalıq basqarıwı organı, jergilikli mámleketlik hákimiyat organı atı, baslaw hám juwmaqlaw sánesi).

Xızmet gúwalıqların beriw hám qaytarıw arnawlı dápterlerde dizimnen ótkeriledi. Olarda gúwalıqtıń iyesi, gúwalıqtıń, blankanıń qatar nomeri, gúwalıq berilgen sáne, onıń ámel etiw múddeti, onıń berilgenligi hám qaytarılǵanlıǵı haqqındaǵı maǵlıwmatlar bolıwı kerek (5-qosımsha).

Toltırıw dápterleri sabaq ótkerip tigiledi, mór basıladı hám tiyisli xızmetlerde keminde 5 jıl saqlanadı.

Xızmetkerlerdiń xızmet gúwalıqlarınıń ámel etiw múddeti tamam bolǵanda, ámel etiw múddeti tamam bolǵanǵa shekem jumıstan bosanǵan jaǵdaylarda hám basqa jaǵdaylarda onı bergen organlarǵa qaytarılıwı shárt. Xızmetkerlerdiń xızmet gúwalıqlarınıń qaytarılıwı boyınsha juwapkershilik tiyisli organlardıń birinshi basshılarına júklenedi.

5-qosımsha

q/s	Gúwalıq hám blanka nıń tártıp nomeri	Iyesi hám qol qoyǵan shaxstıń F.A.Á	Ámel etiw múddeti	Iyesiniń fotosúwreti	Alınǵanlıǵı haqqında qoli, sáne	Qaytarıw sánesi, alǵan shaxstıń F.A.Á., lawazımı, qoli	Joq etiw haqqında belgi (akt sánesi hám qatar nomeri)

Xızmet saparı gúwalıǵı. Xızmetkerge sapar waqtında júklengen xızmet wazıypasın orınlawǵa wákillik beredi. Onıń zárúrli bólimleri:

1. Hújjet atı (Xızmet saparı gúwalıǵı).
2. Gúwalıq berilgen shaxstıń familiyası, atı hám ákesiniń atı.
3. Gúwalıq beretuǵın shólkemniń atı.
4. Barılatuǵın orınlar (qala yamasa basqa mánziller) hám shólkemler atları.
5. Xızmet saparı múddeti (neshe kúnligi kórsetiledi, demalis kúnleri, barıw hám keliw kúnleri de sol múddetke kirgiziledi).
6. Xızmet saparına tiykar bolǵan buyırıp yamasa biyliktiń qatar nomeri, sánesi.
7. Gúwalıqtıń arqa tárepinde: xızmet saparında bolǵan orınlar (qala hám mákeme atları) hám ol jerden shıǵıp ketilgen waqıtlar belgisi (mór hám qol menen tastıyqlanadı).

<i>Aldı tárepi</i> XÍZMET SAPARÍ GÚWALÍGÍ	
<u>2020-jıl 15-aprel</u> <u>108-sanlı</u>	<i>Qaraqalpaq mámleketlik universiteti prorektori</i> <u>Sabır Otarbaevich</u> <u>Aymurzaevqa</u> (lawazımı, atı, ákesiniń atı, familiyası)
(mánzil) (mór) _____	<i>Qaraqalpaq mámleketlik universiteti</i> (gúwalıq bergen birlespe, shólkem <u>tárepinen berildi, ol</u> kárxana atı)
<u>Nókis qalasınan</u> shıǵıp ketti	<u>Tashkent qalasına</u> (orın atı, birlespe)

Ўзбекистан миллий университетине
shólkem, kárxana atı)

_____ (mór)

xızmet saparına jiberildi.

Xızmet saparı múddeti – 6 kún

Oqıw ornı menen shártnama dúziw

(xızmet saparı maqseti)

Tiykar:

2020-jıl 15-apreldegi

21-sanlı buyırq (biylik)

_____ seriyadağı _____ sanlı pasport

kórsetilgende haqıyqıy dep esaplanadı.

(qolı)

(mór)

Birlespe, kárxana, shólkem, mákeme baslıǵı

Arqa tárepi

Xızmet saparında bolǵanlıǵı haqqında dizimler –
bolǵan orınları hám jónep ketken waqıtları:

_____ q. nan shıǵıp ketti 2020-j. _____ mór _____ qolı	Tashkent q. na jetip keldi 2020-j. _____ mór _____ qolı
Tashkent q. nan shıǵıp ketti _____ q. na jetip keldi 2020-j. _____ mór _____ qolı	_____ q. na jetip keldi 2020-j. _____ mór _____ qolı
_____ q. na jetip keldi 2020-j. _____ mór _____ qolı	_____ q. na jetip keldi 2020-j. _____ mór _____ qolı

Xızmet saparı gúwalığı mákeme baslıǵı buyrıǵınan soń xızmetker qolına beriledi. Xızmet saparına shıǵıp ketiw aldınan hám qayıp kelgennen soń sol sánelerdi kórsetip, mákemeniń lawazımlı shaxsı gúwalıqtıń tiyisli jerine qol qoyadı hám mór basadı. Ulıwma alǵanda, xızmet saparı gúwalıǵın rásmiylestiriwde mórler hám qollarınıń bolıwına ayrıqsha itibar beriw kerek, kerisinshe jaǵdayda, xızmet saparı menen baylanıslı qarjılar boyınsha esap-sanaq etiwde gúwalıq hújjet wazıypasın ótey almaydı.

Xızmet saparı gúwalığı arnawlı blankaǵa rásmiylestiriledi.

Shaxsqa anıq qánigelik berilgenligi haqqındaǵı gúwalıq hám sol túrdegi basqa gúwalıqlarda onıń múddeti kórsetilmeydi, qánigelik komissiyası baslıǵı hám aǵzaları qolı boladı. Qanday da bir shaxsqa anıq jeńillik berilgenligi haqqındaǵı gúwalıq tekstinde tiyisli nızam yamasa húkimet qararına silteme jazılıwı kerek.

ISHKI MIYNET TÁRTIBI QAǴÍYDALARI

Usı hújjetke mákeme yamasa kárxana jumısın shólkemlestiriw, xızmetkerler menen administraciya ortasındaǵı óz ara minnetlemeler, demalısar beriw, xızmetkerlerdi xızmet saparlarına jiberiw tártipleri, ishki tártip hám basqa máseleler sáwlelenedi.

Ishki miynet tártibi qaǵıydaları shólkemdegi miynet jámáátiniń ulıwma jıynalıwında talqılanıp, tastıyqlanǵan soń shólkem blankasına kóshiriledi; huqıq másláhátshisi qol qoyǵannan keyin shólkem baslıǵı tárepinen tastıyqlanadı.

QOLLANBA

Nızam yamasa basqa normativ hújjetlerdi túsindiriw maqsetinde shıǵarılatuǵın huqıqıy hújjet. Mákeme, kárxana, shólkem, yuridikalıq shaxslar hám basqalar (olardıń bólimleri, xızmetleri), lawazımlı shaxs hám puqaralardıń shólkemlesken, ilimiy-texnikalıq, qarjılıq hám basqa xızmet tárepleri haqqında tártip-qaǵıyda ornalıw maqsetinde mámleketlik yamasa jámiyetlik basqarıw organları tárepinen shıǵarıladı (yamasa olardıń basshıları tastıyıqlaydı).

Qollanbanıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Eń joqarıda tastıyıqlaw grifi.
2. Hújjettiń atı (Qollanba).
3. Tekst (kirisiw bólimi, bólimleri, kishi bólimleri hám t.b.)
4. Qollanbanı dúziwshiniń lawazımı, atı, ákesiniń atı hám familiyası, onıń qolı.
5. Qollanba dúzilgen waqıt (sánesi) hám tártip sanı, shártli nomeri (indeksi).

Qollanba túri

7-qosımsha

Shólkem atı	«Tastıyıqlayman» Shólkem baslıǵı
	Qolı F.A.Á. 2019-jıl 10-yanvar
2019-jıl 10-yanvar 8-sanlı Nókis qalası	

ISHKI MIYNET TÁRTIBI QOLLANBASÍ
TEKST DÚZILISI

Ulıwma qaǵıyda
Jumısqa qabil etiw, basqa jumısqa ótiw
Jumıstan bosatıw tártibi
Xızmetkerlerdiń tiykarǵı minnetlemeleri
Administraciyanıń tiykarǵı minnetlemeleri
Jumıs waqıtı hám onnan paydalanıw
Jumıstaǵı jetiskenlikler ushın xoshametlew
Miyнет tártibin buzǵanı ushın jazalar
Ishki tártip
Jumıstı shólkemlestiriw
Razılıq belgisi
KELISILDI
Miyнет jámááti ulıwma jıynalısinıń bayanlaması
2019-jıl 10-yanvar №8

Zárúrli bólimniń 1-nomerinde tastıyıqlawshı sóz («**Tastıyıqlayman**»), basqarıw organı baslıǵı lawazımı kórsetilgen jazıw, onıń qolı, sánesi boladı:

«**TASTÍYÍQLAYMAN**»
Ózbekstan Respublikası
Ilimler akademiyası prezidenti

(qolı)

2020-jıl 15-may

Tastıyıqlawshı buyırıq yamasa jıynalıs qararınıń belgisi (qatar nomeri, sánesi) keltiriledi:

Ózbekstan Respublikası Ilimler akademiyası Komissiyasınıń 2020-jıl 15-maydaǵı _____ sanlı qararı menen tastıyqlanǵan.

Tema menen hújjet atı qosılǵan halda keledi, biraq hújjet atı («Qollanba» sózi), ádette, temadan keyin abzactan úlken hárip penen jazıladı. Tema qollanba talapları qaratilǵan máseleni, temanı yamasa shaxslardı anıq shegaralap kórsetiwi kerek. Máselen:

<p>Is júrgiziwdi engiziw haqqında QOLLANBA</p>
--

Qollanba teksti bólimlerden quraladı, bólimler statya hám bántlerge bóliniwi múmkin. Qollanba, ádette, «Ulıwma qaǵıyda» dep atalatuǵın kirisiw bóliminen baslanadı. Onda qollanbanıń maqseti, ámel etiw sheńberi, paydalanıw tártibi hám basqa ulıwma máseleler kórsetiledi. Teksttiń tiykarǵı bólegi anıq qollanba beriwshi ózgeshelikke iye boladı. Bunda «*tiyis*», «*kerek*», «*zárúr*», «*jol qoyılmaydı*», «*múmkin emes*» sıyaqlı sózler qollanadı. Tekst úshinshi shaxs atınan yamasa shaxssız bayan etiledi.

Qollanbalar ishinde xızmetkerdiń *lawazım qollanbası* ayırıqsha topardı quraydı. Onda ulıwma bólim, xızmetkerdiń wazıypaları, minnetleri, huqıqları jumıstı bahalaw ólshemi hám xızmetker juwapkershiligi kórsetiledi. Lawazım qollanbasın xızmetkerdiń tikkeley basshısı islep shıǵadı, soń bólim baslıǵı yamasa mákeme baslıǵı tastıyqlaydı. Bas esapshı mákemeniń basqa esapshıları ushın, bas injener qurılıs-montaj jumısındaǵı yamasa basqa tarawdaǵı xızmetkerler ushın lawazım qollanbaların islep shıǵadı. Bunday qollanbalar mákeme yamasa onıń basqarıw organları tastıyqlaǵannan keyin huqıqıy kúshke iye boladı.

Lawazım qollanbasınıń ózine tán zárúrli bólimleri bar:

1. Mákeme yamasa onıń bóliminiń atı (kópshilik jaǵdaylarda aymaqlıq basqarıw bóliniwi tiykarında).

2. Hújjet atı (Lawazım qollanbası).

3. Tastıyıqlaw grifi.

4. Sáni.

5. Shártli nomeri.

6. Ornı.

7. Teması.

8. Teksti.

9. Qolı.

Lawazım qollanbasınıń ulıwmalıq túri

8-qosımsha

Mákeme
atı

«TASTÍYÍQLAYMAN»

Mákeme baslıǵı
qolı F.A.Á.

XÍZMET LAWAZÍMÍNÍN ATÍ

0000.00.00. №00

Nókis

LAWAZÍM QOLLANBASÍ

TEKST DÚZILISI

Ulıwma qaǵıyda

Wazıypası

Lawazım minnetlemeleri

Huqıqı

Juwapkershiligi

Óz ara qatnası (lawazım kózqarasınan)

Strukturalıq bólim baslıǵı:	qolı	F.A.Á.
Razılıq belgisi		
Qollanba menen tanıstım.	qolı	F.A.Á.

Lawazım qollanbası úlgisi

9-qosımsha

Ózbekstan montaj hám arnawlı qurılıs isleri awqamı «Avtokárxana» basqarıwınıń 2020-jıl 15-marttaǵı 2-sanlı bayanlaması menen TASTÍYÍQLANǴAN.

**JÚK AVTOMOBILLERI JUMÍSLARÍN ESAP-SANAQ ETIW TÁRTIBI HAQQÍNDA
LAWAZÍM QOLLANBASÍ**

Kárxana júk tasıwshı mashinalarınan tolıq hám ónimli paydalanıw ushın bar qaǵıydaǵa muwapıq júk avtomobilleri jumısların esap-sanaq etiwdiń tómendegi tártibi ornatılsın:

1. Dispetcher júk mashinalarınıń jol qaǵazın jumıs kúniniń baslanıwı aldınan hárbir avtomashınaǵa óz aldına jazıp beredi (uzaq xızmet saparındaǵılar buǵan kirmeydi) hám onı hárbir aydawshıǵa tilxat penen (qol qoydırıp) tapsıradı. Jol qaǵazın bir júk avtomobilinen ekinshisine beriwge ruqsat etilmeydi.

2. Jol qaǵazınıń barlıq zárúrli bólimleri durıs hám anıq toltırılıwı kerek. Dúzilip atırǵan yamasa jazıwları óshirilgen jol qaǵazları tastıyıqlawshı hújjet sıpatında qabıl etilmeydi.

3. Janılgı hám maylar, kárxana esapshıları aydıń basında aydawshıǵa ajıratılǵan normadaǵı muǵdar kórsetkishine muwapıq tilxat penen beriledi.

4. Jumıs kúni tamam bolǵannan soń, jol qaǵazı dispetcherge qaytarılıwı kerek. Sol waqıtta ishinde qalǵan janılgı muǵdarı ólshenedi hám bul ólshew jol qaǵazınıń tiyisli jerine jazıp qoyıladı.

5. Hárбір avtomobil boyınsha júk avtomashinaları jumısları kórsetkishi kúnbe-kún tártipte júk avtomobilleri jumıslarınıń esap-sanaq dizimine jazıp barıladı, sol tiykarda dispetcher hárбір ay ushın avtomobiller jumısları esap-sanaǵınıń qosımsha dizimin dúzedi.

6. Ayırım aydawshılardıń xojalıq esabındaǵı bazı jumıslarınıń orınlawın turaqlı qadaǵalap barıw ushın avtokárxanada «Mashinalardan paydalanıw dápteri» engiziledi.

7. Ay tamam bolǵannan soń, keyingi aydıń basınan 5 kún ishinde avtokárxana boyınsha qosımsha dizimge alıw jol qaǵazları hám hárбір mashina ushın jazılǵan dizimge alıw qaǵazları menen kárxana xojalıǵı esapshısına tapsıradı.

Kárxana direktorı:	(qolı)	S.R.Sadıqov
Bas esapshı:	(qolı)	T.S.Qıdırbaev

REJE, USTAV

Reje – shólkem yamasa onıń quramındaǵı bólimler, kishi yamasa qosımsha kárxana hám sol sıyaqlı dúzilisi, huqıqı, wazıypaları, minnetleri, jumıstı shólkemlestiriw tártibin belgileytuǵın huqıqıy hújjet. Reje ayırım lawazımlı shaxslarǵa hám túrli ilajlarǵa

(kórik tañlaw, jarıs, hám basqalar) qatnaslı da dúziliwi múmkin.

Kóbinese reje mákemelerdi shólkemlestiriw waqtında dúziledi hám joqarı shólkemler qararı menen (yamasa tiyisli hákimiyat tárepinen) tastıyqlanadı. Mákemeniń quramındaǵı bólimleri olardıń baslıqları tárepinen dúziledi hám mákeme baslıǵı biyligi menen yamasa tastıyqlaw grifin qoyıw menen kúshke kiredi.

Waqıtsha komissiyalar hám toparlardıń huqıqıy statusları da reje menen belgilenedi.

Rejeniń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Wazıypaları nızam menen belgilenetuǵın mákeme (quramındaǵı bólim) atı.

2. Hújjet túriniń atı (Reje).

3. Mazmunı (teksti): mákeme dúzilisiniń maqseti hám tiykarları; tiykarǵı wazıypaları; mákeme dúzilisi, huqıqı, jumıstı shólkemlestiriw tártibi.

4. Mákeme baslıǵı qolı.

5. Sáne hám ornı.

6. Tastıyqlaw grifi (joqarı bólimde oń múyeshte jaylasadı).

Shólkem dúzilisi menen baylanıslı nızamlarda «mákeme baslıǵı qolı» ornına jámaáttiń ulıwma jıynalıstı tastıyqlanǵan sánesi qoyıladı, sonday-aq, olarda tiyisli hákimiyatta tastıyqlanǵan sáne, qarar sanı da jazıladı. Sol múnásibet penen olarda zárúrli bólimlerdiń jaylasıw forması ulıwma formadan ózgesherik bolıwı múmkin.

Ustav – anıq qatnas sheńberindegi iskerlik yamasa qanday da bir mámleketlik organ, shólkem, mákemeniń dúzilisi, wazıypasın baǵdarlap turatuǵın tiykarǵı reje hám qaǵıydalar kompleksi. Ustav qanday da bir organ yamasa mákeme wazıypaları hám huqıqıy jaǵdayın belgileytuǵın normativ áhmiyetke iye. Ustav rejege qaraǵanda keń

túsinik. Ol kóbirek belgili bir tarmaq, tarawlar, joqarı uyımlar boyınsha dúziledi. Mámleketlik baspaxanalar boyınsha úlgi ustav qabıl etilgen, sol tiykarda hárbir baspaxana óz rejesin qabıl etedi. Ustavtıń zárúrli bólimleri rejesniń zárúrli bólimlerine uqsas boladı, biraq ustavtıń mazmun bóliminde qarjılıq hám materiallıq bazaları, esap beriw, tekseriw organları jumısları tártibi hám sol sıyaqlı maǵlıwmatlar kórsetiledi.

Tarmaqtıń (taraw) ózine tán ózgesheliklerinen kelip shıǵıp, onıń ustavında qosımsha bólimler de bolıwı múmkin. Máselen, akcionerlik jámiyetler ustavında aǵzalıq haqqındaǵı qaǵıyda, yaǵnıy akcionerlik jámiyetine aǵza bolıw, onnan shıǵıw yamasa shıǵarıw sıyaqlı qaǵıydalar boladı.

Strukturalıq bólim haqqında reje túri

10-qosımsha

Kárxana atı	«Tastıyıqlayman» Kárxana baslıǵı Qolı F.A.Á.
	0000.00.00
Strukturalıq bólim atı	haqqında
	REJE
	0000.00.00 № 00
Nókis	

Tekst dúzilisi

Ulıwma qaǵıyda
Tiykarǵı wazıypalar
Alıp baratúǵın jumısları
Huqıq hám minnetlemeleri
Juwapkershiligi
Óz ara qatnasları
Jumıstı shólkemlestiriw

Strukturalıq bólim
baslıǵı:

Qolı

F.A.Á.

Razılıq belgisi

Reje menen tanıstım.

Qolı

F.A.Á.

0000.00.00

SHÓLKEM DÚZILISI HÁM SHTATLAR SANÍ. SHTAT KESTESI

Shólkem nızamına muwapıq onıń dúzilisi islep shıǵıladı, shtatlar (jumıs orınları) sanı belgilenedi. Bular tiyisli hújjetke dizimge alınadı. Bunda shólkemniń barlıq bólimleri dúzilisi, shólkemge berilgen lawazımlar hám hárbir lawazım boyınsha shtat birligi sanı kórsetiledi. Hújjet shólkem blankasında dúziledi, shólkem baslıǵı orınbasarı tárepinen qol qoyıladı, bas esapshı menen kelisiwden soń direktor tárepinen tastıyqlanadı. Shólkem dúzilisi hám shtatlar sanı hújjetindegi keyingi ózgerisler basshı buyırǵı menen ámelge asırıladı.

Shólkem dúzilisi hám shtatlar sanı forması

11-qosımsha

Shólkem atı	«TASTÍYÍQLAYMAN» Kárxana baslıǵı Qolı F.A.Á.
Shólkem dúzilisi shtatlar sanı	0000.00.00 Mór

0000.00.00 № 00

Nókis

SHÓLKEM XÍZMETKERLERI

(APPARAT)

Strukturalıq bólim hám lawazımlar atı	Shtatlar sanı
Shólkem baslıǵı orınbasarı: (yaki bólim baslıǵı) Razılıq belgisi	Qolı F.A.Á.

***Shólkem dúzilisi hám shtatlar sanına ózgerisler
kirkiziw haqqındaǵı buyırıq túri***

12-qosımsha

Shólkem atı
SHÓLKEM DÚZILISI HÁM SHTATLAR SANÍNA ÓZGERISLER KIRGIZIW HAQQÍNDA
00.00.00 № 00
Nókis qalası

BUYRÍQ

_____múnásibeti menen

BUYÍRAMAN:

1. _____
2. _____
3. _____

Direktor:
Razılıq belgisi

Qolı

F.A.Á.

Shtat kestesı shólkem blankasında dúzilip, onda lawazımlar dizimi, shtat birligi sanı, lawazım is haqıları, ústemeler, is haqınıń aylıq fondı haqqında maǵlıwmatlar boladı. Hújjetke shólkem baslıǵı orınbasarı tárepinen qol qoyıladı, bas esapshı menen kelisiwden soń baslıq tárepinen tastıyıqlanadı. Tastıyıqlaw grifinde shólkemniń ulıwma shtatlar sanı hám is haqınıń aylıq fondı óz aldına kórsetiledi.

Shtat kestesı túri

13-qosımsha

Shólkem atı	Is haqı aylıq fondı _____ somlı _____orınlı
SHTAT KESTESI	shtattı
00.00.00 № 00	«TASTÍYÍQLAYMAN»
Nókis	Shólkem baslıǵı
	Qolı F.A.Á.

Shólkem yamasa
strukturalıq bólim
apparadı

_____ jil ushın 00.00.00
Mór

	Shólkem yamasa strukturalıq bólim apparadı
--	--

_____ jil ushın 00.00.00
Mór

Strukturalıq bólimge tán nomeri, strukturalıq bólim atı	Lawazım tán nomeri Lawazım atı	Shtattağı orınlar sanı	Xızmet aylığı (som esabında)	Ústemeler (som esabında)		Aylıq is haqı fondı (som esabında)	Túsin dirme
				jeke	basqa túrleri		
1	2	3	4	5	6	7	8

Shólkem baslıǵı orınbasarı:
(yaki bólim baslıǵı)
Razılıq belgisi

Qolı

F.A.Á.

Shtat kesmesine ózgerisler kirgiziw haqqında buyırq túri
14-qosımsha

Shólkem atı	
SHTAT KESTESINE ÓZGERISLER KIRGIZIW HAQQÍNDÁ	
0000.00.00	№ 00
Nókis qalası	
BUYRÍQ	

_____ múnásibeti	
menen	

BUYÍRAMAN:

Shólkem shtat kestesine tómendegi ózgerisler kirgizilsin:

1. _____
2. _____
3. _____

Shólkem baslıgı:

Qolı

F.A.Á.

Razılıq belgisi

DEMALÍSLAR KESTESI

Shólkem xızmetkerleriniń demalıslar kestesiniń bólimler usınıs etken dizim tiykarında dúziledi. Islep shıǵarıw zárúrligine qarap basshı tárepinen dizimge ózgerisler kirgiziledi hám tastıyıqlanadı. Usılar tiykarında kadrlar bóliminde demalıslar kestesini dúziledi.

Demalıslar kestesiniń forması

15-qosımsha

Shólkem

atı

DEMALÍSLAR KESTESI

_____ № _____

Ornı

_____ jıl ushın

«TASTÍYÍQLAYMAN»

Shólkem baslıgı

Qolı

F.A.Á.

Sáne

Tabel nomeri	Familiyası, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri	Lawa- zımı	Aylar	Demalısqa shıǵıw hám jumısqa shıǵıw sánesindegi tiykarǵı ózgerisler
			Demalısqa shıǵıw hám jumısqa shıǵıw sánesindegi ózgerisler	
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	
1	2	3	4	5

Kadrlar

bólimi baslıǵı

qolı

F.A.Á.

Strukturalıq bólim
baslıqları qolları

KELISILDI:

Kásiplik awqamı komiteti
jıynalısinıń bayanlaması

№ _____

SHÁRTNAMA

Shártnama – eki yamasa onnan artıq táreplerdiń puqaralıq huqıqları hám minnetlemelerin belgilew, ózgeriw yamasa toqtatıw haqqındaǵı kelisim. Basqasha etip aytqanda, shártnama táreplerdiń qanday da bir

qatnasıqlar ornatiw haqqındaǵı kelisimin (pitimin) belgilewshi hám qarım-qatnaslardı tártipke salıwshı hújjet. Shártnama haqqındaǵı ulıwma qaǵıydalar Ózbekstan Respublikasınıń Puqaralıq kodeksinde (353–385-statyalar) bayan etilgen.

Shártnama mámleketlik yamasa mámleketlik emes, jámiyetlik shólkemler, kárxanalar, mákemeler, sonday-aq, puqaralar ortasında dúziliwi múmkin.

Shártnamalarda tárepler orınlawı tiyis bolǵan shártler hám basqa minnetlemeler kórsetiledi. Bazı bir shártnamalarda alınǵan minnetlemi orınlamaw nátiyjesinde keltirilgen zıyandı tólew ilajları da belgilenedi. Tárepler shártnamanıń barlıq shártleri boyınsha bir sheshimge kelgeninen keyin shártnama dúzilgen esaplanadı.

Shártnamalar óz mazmunı boyınsha hárqıylı kóriniske iye: ónim jetkerip beriw haqqında, awıl xojalıq ónimlerin mámleketlik jol menen satıp alıw haqqında, múlklik (materiallıq) juwapkershilik haqqında, imaratlar qurılısı haqqında, turaq jay ijarası haqqında, turaq jay yamasa transport quralların aldı-sattı, sawǵa etiw, almasırw, mal-múłkti ijaraǵa alıw, qarız beriw haqqında hám t.b. Mákemeler ortasında keń tarqalǵan shártnama túrleri zat (tovar) jetkerip beriw, kesip alıp islew, imaratlar ijarası, ásbap-úskenelerdi ornatiw haqqındaǵı shártnamalardı kórsetiw múmkin.

Hárqanday shártnama óz mazmunı hám forması jaǵınan nızamǵa muwapıq bolıwı kerek. Bul qaǵıydanıń buzılıwı shártnamanıń nızamlı kúshin joqqa shıǵaradı hám onı sol awhalda dúzgen yamasa dúziwge jol qoyǵan lawazımlı shaxslardı juwapkershilikke tartıwǵa alıp keledi.

Shártnamalar awızeki, jazba usılda dúziliwi hám de notarial mákemeler tárepinen tastıyılǵan túrde

de bolıwı múmkin. Shártnamanıń ayırım túrleri, sonıń ishinde, imaratlardıń aldı-sattı shártnaması tiyisli mámleketlik mákemelerde dizimnen ótiwi zárúr. Keyingi halat tek ǵana nızamda belgilengen jaǵdayda qollanıladı.

Shártnama mákemelerge tiyisli bolǵanda, tárepler qol qoyǵanǵa shekem, onda sol mákeme esapshısı hám ádillik másláhátshisiniń razılıq belgisi bolıwı maqsetke muwapıq. Tárepler usı hújjettiń barlıq bap hám bólimleri boyınsha kelisip alıp, onı tiyisli túrde rásmiylestirgennen keyin ǵana shártnama dúzilgen esaplanadı.

Shólkemlerde keń qollanatuǵın ápiwayı shártnamalardıń zárúrli bólimleri tómendegiler:

1. Shártnamanıń atı (ónim jetkerip beriw shártnaması, imaratlardı ijaraǵa alıw shártnaması, kesip alıp islew shártnaması kibi).

2. Shártnama dúzilgen sáne.

3. Shártnama dúzilgen orın.

4. Shártnama dúzip atırǵan táreplerdiń anıq hám tolıq atı (teksttiń keyingi orınlarında olardı qısqartıp, shártli ataw múmkin: «buyırtpashı», «institut», «mákeme», «orınlawshı», «atqarıwshı», «direktor», «xızmetker» kibi); tárepler wákilleriniń atı hám ákesiniń atları, familiyaları, olardıń wákillik sheńberi (olarǵa shártnama dúziw huqıqın beriwshi wákillikler haqqında).

5. Shártnama teksti (bul bólim bazı da baplarǵa bólinedi, hárbir bap rim sanları menen belgilenedi. Baplar bántlerge bólinip, olardıń qatar nomerleri arab sanları menen kórsetiledi. Sol jerde tartıslardı kórip shıǵıw tartibi, shártnamanıń ulıwma summası, onıń ulıwma ámel etiw múddeti de bayan etiledi).

6. Táreplerdiń huqıqıy mánzilleri.

7. Táreplerdiń qolları hám mórleri.

Shártnamalarǵa olardı dúziwge wákillik etken

shaxslar tárepinen qol qoyíladi, bunda «qol» degen zárúrlı bólimde qol qoyǵan shaxslardıń lawazımları emes, al shártnamalıq qatnasıqlar ornatıp atırǵan huqıqıy (yuridikalıq) shaxslardıń (tolıq yamasa qısqarǵan) atı kórsetiledi.

Shártnamalar eki nusqadan kem dúzilmewi tiyis, sebebi hárbir huqıqıy shaxstıń hújjetler toplamında keminde bir nusqası bolıwı kerek. Shártnamanıń barlıq nusqaları birdey huqıqıy kúshke iye boladı.

Shártnama teksti bettiń hár eki tárepine kompyuterde bir aralıq penen jazıladı, baplardıń bántleri óz ara bir yarım aralıq penen ajratıladı. «SH Á R T N A M A» sózin bas háripler menen arasın ashıq etip jazıw usınıs etiledi.

Shártnama úlgisi

16-qosımsha

<p>№ _____ MIYNET SH Á R T N A M A S Í</p> <p>2020-jıl 2-may Nókis qalası</p> <p>Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mamleketlik universiteti rektori Reyimbaev Amanbay Meńlibaevich, bunnan bılay jumıs penen támiyinlewshi dep atalıwshı hám puqara</p> <p>_____</p> <p>tómendegiler haqqında usı shártnamanı dúzdi.</p> <p>1. Rektor kafedranıń usınısı boyınsha _____ kafedrasınıń _____ lawazımına _____ múddetke shekem belgileydi.</p> <p>2. _____ usı shártnamanıń shártlerinde kózde tutılǵan, Ózbekstan hám Qaraqalpaqstan Respublikasınıń hárekettegi nızamlarına, universitet ustavına hám rektordıń</p>

buyırǵına sáykes, óziniń iyelep turǵan lawazımı boyınsha jumıslardı orınlawǵa minnetli:

2.1. Joqarı oqıw ornındaǵı intizamınıń tiykari bolǵan miynet tártibin saqlaw, jumısqa óz waqtında keliw, belgilengen miynet kúnin orınlaw, jumıs waqtın belgilengen jumıstı orınlawǵa jumsaw, administraciya, dekanat hám kafedra qararların óz waqtında hám tolıq orınlaw.

2.2. Miynet, texnika qáwipsizligin saqlaw, sanitariya, gigiena hám órt qáwipinen qorǵanıw hám basqa da belgilengen kórsetpe hám qaǵıyda talapların durıs orınlaw.

2.3. Universitet menshigin qorǵaw, úskenelerden, laboratoriyadaǵı texnikalıq ásbaplardan, oqıtıwdıń texnikalıq qurallarınan, esaplaw mashinalarınan, kitap qorı hám múlkten nátiyjeli paydalanıw.

2.4. Adamgershilik hám ádep-ikramlıq qaǵıydaların saqlaw, xızmet ornında ózin ılayıqlı tutıw, basqa xızmetkerlerdiń óz wazıypasın orınlawına kesent beretuǵın háreketlerden ózin awlaq tutıw.

2.5. Oqıw-metodikalıq hám ilimiy-izertlew jumısların kafedranıń qararları tiykarında joqarı ilimiy dárejede alıp barıw.

2.6. Nızamlılıqtı, universitettiń ishki tártip hám basqa da normativ aktlerin saqlaw.

3. _____
sıpatında _____

_____ usı shártnamanıń háreket etiw dáwirinde tómendegilerdi ámelge asırıwǵa minnetli.

3.1. _____ temadaǵı

xojalıq shártnamasındaǵı ilimiy-izertlew jumısların orınlaw boyınsha mámleketlik áhmiyettegi ilimiy-texnikalıq baǵdarlamalarǵa sáykes ilimiy-izertlewdi

jürgiziwge hám bul izertlewlerdiń nátiyjelerin xalıq xojalıǵına engiziwge qatnasıw (ilimiy izertlewdiń teması kafedra hám universitettiń ilimiy bólimi tárepinen belgilenedi hám kelisiledi).

3.2. Kafedranıń hám fakultettiń jobalarına sáykes doktorantlardıń, stajyor-izertlewshilerdiń ilimiy-izertlew jumıslarına bassılıq etiw.

3.3. Teoriyalıq bilimlerin, ámeliy tájiriybelerin, ilimiy jumıslardı júrgiziwdiń usılların, pedagogikalıq sheberligin jetilistirip barıw, bárqulla kasiplik mamanlıq dárejesin joqarılatıw hám qánigeligin arttırıwdıń hárqıylı formalarınan ótiw.

3.4. _____ ushın jıllıq júkleme _____ saattan _____ saat kóleminde belgidenedi. Sonıń ishinde auditoriyalıq saat _____ saattan _____ saatqa shekem, auditoriyadan tıs jumıslar _____ saattan _____ saatqa shekem, tárbiya jumısların júrgiziw _____ saattan _____ saatqa shekem.

_____ xızmeti oqıw jılı lawazımında kafedra baslıǵı hám fakultet dekanı tárepinen tastıyıqlanǵan jeke is jobaǵa sáykes halda júrgiziledi.

3.5. _____ usı shártnamanıń háreket etip turǵan dáwirinde _____ kursları boyınsha metodikalıq qollanbalardı tayarlawǵa minnetli.

4. Jumıs penen támiyinlewshiniń minnetlemeleri:

4.1. _____

universitettiń pán kabinetlerinen, laboratoriyalardan, esaplaw oraylarınan, emleniw orınlarınan paydalanıw huqıqın jaratıp beriw.

4.2. Oqıw procesiniń joqarǵı sapasın támiyinlewshi oqıtıwdıń usıl hám quralların tańlaw huqıqın jaratıw.

4.3. Oqıtıwdıń kerekli texnikalıq quralları, ilimiy hám oqıw ádebiyatları menen támiyinlew.

4.4. Xızmet babında zárúrlik tuwılǵanda xızmet saparına jiberiw. Kafedra tárepinen xızmet saparınıń juwmaǵı qanaatlandırarsız dep tabılsa _____

_____ xızmet saparına ketken shıǵınlardı tólewge minnetli.

5. Miynetke haqı tólew.

_____ ushın xızmet haqı _____

_____ belgilenedi, ol hár ay sayın tólenedi.

6. _____ hár jılǵı miynet demalısı _____ jumıs kúni kóleminde belgilenedi, sonday-aq usı shártnamanıń háreket etiw dáwirinde mámleketlik sociallıq qamsızlandırıwdıń barlıq túrinen paydalanıladı.

7. _____ 200__ jıldan _____ 200__ jılǵa shekem _____ kásiplik qánigeligin arttırıw ushın jiberiledi (kásiplik qánigelikti arttırıwdan ótiwdiń tastıyıqlanǵan kestesine muwapıq).

8. Shártnama usı shártnamada kórsetilgen tiykarlar boyınsha biykarlanıwı múmkin, sonday-aq, eki tárepten de hárekettegi nızamda hám universitet ustavında kózde tutılmaǵan tiykarlar boyınsha múddetinen burın biykarlanıwı múmkin.

9. Eki tárepten de usı shártnamanıń 2-8-punktlerinde kózde tutılǵan minnetlemeler orınlanbaǵan jaǵdayda.

10. Xızmetker _____

_____qálewı boyınsha shártnama biykar etilgen jaǵdayda ol _____ rektorǵa jeke is jobasınıń orınlanıwı haqqında esabat beriw hám sánesin kórsetiwge minnetli. Rektor shártnamanıń biykarlanıwınıń sebebin tiykarlı dep tapsa ǵana shártnama biykarlanıwı múmkin.

11. Jumıs penen támiyinlewshi tárepinen shártnamanıń múddetinen burın biykarlanıwı _____tıń qánigelerdı tayarlawdıń sapasın tómenletiwge alıp keletuǵın halda óziniń wazıypaların orınlamaǵan jaǵdayda ámelge asırıladı, biraq bul rektordıń buyırǵı menen dúzilgen komissiya tárepinen tastıyqlanıwı tiyis. Hárekettegi nızamda kózde tutılmaǵan tiykarlar boyınsha shártnamanı biykarlaw miynet kodeksiniń 97-statyasınıń 1-punkti boyınsha ámelge asırıladı.

12. Shártnama eki tarepke de baylanıssız sebepler boyınsha yamasa oqıw ornınıń baslaması menen toqtatılса yamasa biykarlansa xızmetker _____ ke hárekettegi nızamǵa muwapıq kompensaciya tólenedi.

13. Usı shártnamanıń háreket múddeti tamamlansa, onıń múddeti uzaytılwı, shártnama jańa múddetke, belgili muǵdardaǵı jumıstı orınlaw múddetine dúziliwi múmkin.

14. Shártnamanı dúziwshi tárepler arasında payda bolǵan tartıslar hárekettegi nızamda belgilengen tártipte sheshiledi.

15. Usı shártnamanıń shártleri tek ǵana táreplerdiń kelisimi boyınsha ózgeriliwi múmkin.

16. Ayrıqsha shártler: _____

17. Shártnama universitet rektorınıń sáykes buyırǵı shıqqan waqıttan kúshke kiredi.

18. Shártnama 2 nusqada dúziledi.

Táreplerdiń makán jayı hám qolları.

Xızmetker

Jumıs penen támiyinlewshi

Tel:

Sánesi, qolı _____

Sánesi, qolı, móri

Ónim jetkerip beriw shártnaması. Ámeliyatta ónim jetkerip beriwshi kárxana tutınıwshı kárxana menen ónim jetkerip beriw boyınsha qarım-qatnaslar ornatadı. Bul qarım-qatnaslar ónim jetkerip beriw shártnaması arqalı rásmiylestiriledi. Demek, ónim jetkerip beriw shártnaması eki táreptiń kelisimi bolıp, oǵan muwapıq ónim jetkerip beriwshi kárxana kelisilgen ónimlerdi belgilengen múddetlerde tutınıwshı shólkemge múlk sıpatında yamasa ámeliy basqarıw ushın jetkerip beriw

minnetlemesin aladı; tutınıwshı shólkem ónimdi qabil etip alıw hám onıń qunın belgilengen bahalar boyınsha tólew minnetlemesin aladı.

Jetkerip beriwshı kárxana hám tutınıwshı shólkem xojalıq shártnamaların dúziwde Ministrler Keńesi tárepinen tastıyqlanǵan tiyisli nızamlarǵa hám ámeldegi qaǵıydalarǵa boysınıwı kerek.

Jetkerip beriw shártnaması tómendegi zárúrli bólimlerdi óz ishine aladı:

1. Hújjet túri atı hám onıń qatar sanı.
2. Shártnama dúzilgen orın hám sáne.
3. Shártnama dúziwshı táreplerdiń atı.
4. Shártnamaǵa qol qoyıwshı shaxslardıń atı, ákesiniń atı hám familiyası; olardıń wákillikleri haqqında maǵlıwmat.
5. Jetkerip beriliwi zárúr bolǵan ónimniń anıq atı, muǵdarı, zárúr jaǵdaylarda olardıń túrleri.
6. Shártnamanıń ulıwma ámel etiw múddeti hám jetkerip beriwdiń anıq múddetleri.
7. Ónimniń sapası hám tolıqlıǵı.
8. Shártnama summası hám ónim bahası.
9. Ónimdi muǵdarlıq hám sapası jaǵınan qabil etip alıw tártibi.
10. Ídılarǵa hám ónimniń jaylasıwına talaplar.
11. Jetkerip beriletuǵın ónim ushın esap-sanaq tártibi.
12. Múlklik juwapkershilik.
13. Tárepler ortasındaǵı tartıslardı kórip shıǵıw ornı hám tártibi.
14. Táreplerdiń huqıqıy mánzilleri (bunda kárxanalardıń túrli bank (mámleketlik, jeke) mákemelerindegi esap betleri kórsetiledi).
15. Shártnama dúzilgen táreplerdiń qoyǵan qolları hám mórleri.

Barlıq jetkerip beriw shártnamalarına jetkerip beriwshi hám tutınıwshı kárxanalardıń juwapker xızmetkerleri (materiallıq-texnikalıq támiynatı hám satıw bólimleriniń xızmetkerleri, bas yamasa úlken esapshılar, ádillik másláhátshileri) aldınnan ruqsat belgilerin qoyıwı kerek. Shártnama tiyisli túrde rásmiylestirilgenнен keyin arnawlı dápterde dizimge alınadı.

Jetkerip beriw shártnamaları joybarı jetkerip beriwshi kárxana tárepinen eki nusqada dúziledi, qol qoyıladı hám kelisiw hám de qol qoyıw ushın tutınıwshı kárxanaǵa jiberiledi. Tutınıwshı kárxana shártnama joybarın algannan soń, on kún ishinde oǵan qol qoyıwı hám onıń bir nusqasın jetkerip beriwshi shólkemge qaytarıwı kerek. Jetkerip beriw shártnaması táreplerdiń ondaǵı hárbir bap, hárbir bánt boyınsha tolıq kelisiminen keyin ǵana dúzilgen dep esaplanadı. Kelisiw procesinde jetkerip beriwshi kárxana tárepinen usınıs etilgen shártnama boyınsha tutınıwshı kárxanada narazılıqlar payda bolsa, qarsılıq bayanlaması dúziliwi múmkin.

Úlgi

17-qosımsha

J E T K E R I P B E R I W S H Á R T N A M A S Í

20 __-jıl « __ » _____ Nókis qalası

QR Nızamı tiykarında xızmet kórsetiwshi «Bilim» baspaxanası atınan direktor (F.A.Á.) (tekstte «Satıwshı») bir tárepten hám «Ziya kitapları» AJ direktorı (tekstte «Qarıydar») _____ ekinshi tárepten tómendegiler haqqında usı shártnamanı dúzdi:

I. Shártnama mazmuni

1.1. «Satiwshı» – «Bilim» baspaxanasında baspadan shıǵarılǵan kitap ónimlerin «Qarıydar» pul ótkerip kitap alıw niyetin bildirgen jaǵdayda, kitap ónimlerin oǵan jetkerip beriwdi, «Qarıydar» ónimniń muǵdarı hám bahasına qarap haqın tólew hám tapsırılǵan ónimdi belgilengen tártipte qabıl etip alıw minnetlemesin aladı.

Atı	Nusqası	1 danası bahası	Ulıwma bahası (som)
1	2	3	4
1	2	3	4
Jámi			

1.2. Ónimniń ulıwma bahası _____ somdı quraydı.

1.3. «Qarıydar» ónimdi óz transportında alıp shıǵıp ketedi.

II. Tólew shártleri

2.1. «Qarıydar» alıp ketip atırǵan ónimniń jámi bahasınıń _____% muǵdarındaǵı summasın aldınnan ótkerip bergennen soń, ónimdi alıp ketiwge ruqsat beriledi.

2.2. Ónimniń qalǵan _____% muǵdarındaǵı aqshanı 30 kún ishinde «Satıwshı» esap-betine ótkerip beredi hám tolıq esap-sanaq etedi.

2.3. Tólew, tólem tapsırması tiykarında pul ótkeriw jolı menen ámelge asırıladı.

III. «Satıwshı»nıń minnetlemeleri

3.1. «Satıwshı» qarjı túskennen soń, shártname talaplarına ámel etken halda ónimdi sapalı dárejede, óz waqtında ajratıp beriwdi;

3.2. Ónimniń sapası belgilengen dárejede bolmaǵan jaǵdayda, alıp shıǵıp ketken kúnнен baslap 1 ay dawamında almasırap beriwdi moyına aladı.

IV. «Qarıydar»dıń minnetlemeleri

4.1. Ónimdi júk xat hám esap-faktura tiykarında qabil etiw waqtında onıń sanına hám sapasına qarap qabil etip alıw.

4.2. Ónim kelip túskennen keyin tiyisli dárejede sapası tómenligi anıqlanǵan jaǵdayda olardı bir ay dawamında «Satıwshı»dan almastırıp alıw.

V. Narazılıqlardı sheshiw tártibi

5.1. Tárepler ortasında usı shártname boyınsha júzege keliwi múmkin bolǵan tartıslar óz ara kelisim tiykarında sóylesiw jolı menen sheshiledi. Narazılıqlardı óz ara sóylesiw jolı menen sheshiw imkanı bolmaǵan jaǵdayda olar Ózbekstan Respublikasınıń ámeldegi nızamları boyınsha ekonomikalıq sudlarında kórip shıǵıladı hám sheshiledi.

VI. Táreplerdiń juwapkershiligi

6.1. Táreplerdiń juwapkershiligi Ózbekstan Respublikasınıń «Xojalıq júrgiziwshi subyektleri

xızmetiniń shártnamalıq huqıqıy bazası haqqında»ǵı 1998-jılǵa nızamǵa tiykarlanıp belgilenedi.

6.2. Tólew múddetlerine ámel etpegenligi ushın «Qarıydar» «Satıwshı»ǵa haqı tólenbegen ónim bahasınıń kúnine 0,2% muǵdarında ústeme járiymasın tóleydi. «Satıwshı» kitap ónimlerin shártnama shártlери boyınsha óz waqtında ajratıp bermese, hárbir keshiktirilgen kún ushın 0,2% muǵdarda «Qarıydar» ǵa ústeme járiymasın tóleydi.

VII. Fors-major halatları

7.1. Táreplerdiń heshqaysı biri ekinshi tárep aldındaǵı minnetlemelerdi oǵan baylanıslı bolmaǵan sebeplerge (urıs, húkimet qararları, tábiyiy apatlar) muwapıq orınlay almaǵanlıǵı ushın usı shártnamada kórsetilgen minnetlemeler boyınsha juwapker emes.

VIII. Shártnamanıń kúshke kiriwi hám ámel etiw múddeti

8.1. Shártnama qol qoyılǵan kúnнен baslap yuridikalıq kúshke kiredi. Eki nusqada dúzilip, táreplerge bir nusqadan saqlaw ushın tapsırıladı.

8.2. Shártnamanıń ámel etiw múddeti 20__-jıl _____ ge shekem.

TÁREPLERDİŇ MÁNZILI:

«SATÍWSHÍ»

«Bilim» baspası

Nókis, 100333,

Jehimpaz kóshesi, 30-úy

E.B.: _____

tel. 000-00-00,

bux. 000-00-00

Direktor _____

«QARÍYDAR»

«Ziya kitapları» AJ

Nókis, 100083,

Bilimdan kóshesi, 26-úy

E.B.: _____

tel. 000-00-00,

bux. 000-00-00

Direktor _____

<p>«Qaraqalpaqqurılıs» awqamınıń «Ústa» qospa kárxanası menen dúzilgen shártnaması boyınsha</p> <p>QARSÍLIQ BAYANLAMASÍ</p>	
<p>Jetkerip beriwshiniń kórsetpesi Jetkerip beriwshi 2021-jılda 30000 dana gerbish, 5000 dana shifer, 50 tonna hák jetkerip beriw, Jetkerip beriwshi zavod ónimlerin jetkerip beriw minnetlemesin aladı.</p> <p>Jetkerip beriwshi (qolı) A.O.Salimov</p> <p>2021-jıl 24-yanvar</p>	<p>Tutınıwshınıń kórsetpesi Tutınıwshı 2021-jılda 35000 dana gerbish, 6000 dana shifer, 40 tonna hák jetkerip beriw, Tutınıwshı zavod ónimlerin qabil etiw minnetlemesin aladı.</p> <p>Tutınıwshı (qolı) S.I.Aliev</p> <p>2021-jıl 24-yanvar</p>

Jetkerip beriwshi Tutınıwshı tárepinen qol qoyılğan shártnama joybarı hám de qarsılıq bayanlamasın algannan keyin onı 10 kún ishinde kórip shıǵıwı hám maqul túsetuǵın usınıslardı shártnamaǵa kirgiziw zárúr, tartıslı máselelerdi tap sol múddet ishinde tóreshilik dodalawına usınıwı hám bul haqqında tutınıwshıǵa xabar beriwı kerek.

Eger sol 10 kún ishinde Jetkerip beriwshi tartıshı máselelerdi tóreshilik dodalawına usınbasa, shártnamanıń Tutınıwshı usınıs etken bántleri Jetkerip beriwshi tárepinen qabil etilgen esaplanadı.

Úlgi

19-qosımsha

ALDÍ-SATTÍ SHÁRTNAMASÍ

(Televizorlar satıw boyınsha)

2018-jıl «__» _____

Nókis qalası

Keyingi orınlarda «Satıwshı» dep atalatuğın «_____» kompaniyası atınan _____ (ustav/isenim xat/buyırıq hám t.b.) arqalı bir tárepten, keyingi orınlarda «Satıp alıwshı» dep atalatuğın _____ ekinshi tárepten tómendegiler haqqında usı shártnamanı dúzdi:

I. Shártnama predmeti

1.1. Shártnamada tovar dep atalıwshı «_____» kompaniyası tárepinen _____ da islep shıǵılǵan _____ (hárıp penen jazıladı) _____ markalı LCD televizorlar eki tárep ortasında dúzilip atırǵan shártnamanıń predmeti esaplanadı.

1.2. Tovardıń kepillik múddeti 3 (úsh) jıl. Kepillik múddeti tovar satıp alıwshıǵa tapsırılǵan waqıttan baslap, eger tovar almasırlıǵanda jańadan múddet baslanadı.

1.3. Hárbir televizordıń bahası _____ (hárıp penen jazıladı) som. Tovar haqı shártnama dúzilgen waqıtta tóleniwi lazım.

1.4. Eger tovardan paydalanılmağan, onıń tutınıw ózgeshelikleri saqlağan bolsa hám satıwshıdan satıp alınǵanlıǵınıń dálili bolsa, satıp alıwshınıń tovardı almasıw yamasa qaytarıp alıw haqqındaǵı talabı qanaatlandırıladi.

1.5. Satıp alıwshı ózine tovar tapsırılǵan waqıttan baslap on kún dawamında satıp alınǵan tiyisli sapalı tovardı satıp alıw ornında ólshemi, forması, kólemi, kórinisi, reńi, toplamı basqasha bolǵan tap sonday tovarǵa almasıwı múmkin. Bunda sol bahalarda pariq bolǵan jaǵdayda satıwshı menen zárúr esap-sanaqtı ámelge asıradı. Eger de satıwshıda almasıw ushın zárúr tovar bolmaǵanda, satıp alıwshı satıp alınǵan tovardı satıwshıǵa qaytarıp beriw hám oǵan tólengen pul summasın qaytarıp alıw huqıqına iye.

1.6. Shártnama eki nusqada dúzilgen hám olar birdey kúshke iye.

II. Shártnama tárepleriniń huqıq hám minnetlemeleri

2.1. Satıwshınıń huqıqları:

- satılǵan tovar haqın tólewdi;
- tovardı óz waqtında qabıl etip alıwdı;
- shártnama shártlerine tolıq ámel etiwdi;
- satıp alıwshı tárepinen ózine jetkerilgen zıyanlardıń qaplanıwın talap etiw.

2.2. Satıwshınıń minnetlemeleri:

- satıp alıwshı talap etken jaǵdaylarda tovar haqqında oǵan zárúr hám anıq maǵlıwmattı nızam hújjetlerinde belgilengen yamasa usaqlap satıwda qoyılatuǵın talaplarǵa muwapıq halda beriw;
- tovardı satıp alıwshıǵa múlk etip tapsırıw;

- shártnamada názerde tutılǵan tovardı tapsırıw;
 - shártnamada kórsetilgen muǵdardaǵı tovardı tapsırıw;
 - shártnamada kórsetilgen sapadaǵı tovardı tapsırıw;
 - úshinshi shaxslardıń hárqanday huqıqlarınan erkin bolǵan tovardı tapsırıw;
 - tovardı shártnamada kórsetilgen assortimentte tapsırıw;
 - tovardı tiyisli buyımları hám hújjetleri menen birge tapsırıw;
 - shártnamada kórsetilgen pútin tovardı tapsırıw;
 - shártnamada názerde tutılǵan tovardı satıp alıwshıǵa ıdista yamasa oralǵan halda tapsırıw;
 - tovardı satıp alıwshıǵa tapsırǵansha saqlaw.
- 2.3. Satıp alıwshınıń huqıqları:
- tovar haqqında zárúr hám anıq maǵlıwmattı nızam hújjetlerinde belgilengen yamasa usaqlap satıwda qoyılatuǵın talaplarǵa muwapıq halda beriwdi;
 - shártnama dúzilgenge shekem tovardı kózden ótkeriw, kóz aldında tovardıń ózgesheliklerin tekseriwdi yamasa tovardan qalay paydalanıwdı kórsetiwdi;
 - satıp alıp atırǵan tovardı ózine múlk etip tapsırıwdı;
 - shártnamada kórsetilgen muǵdardaǵı tovardı tapsırıwdı;
 - shártnamada kórsetilgen sapadaǵı tovardı tapsırıwdı;
 - úshinshi shaxslardıń huqıqlarınan erkin bolǵan tovardı tapsırıwdı;
 - tovardı shártnamada kórsetilgen assortimentte tapsırıwdı;

– tovardı tiyisli buyımları hám hújjetleri menen birge tapsırıwdı talap etiw.

2.4. Satıp alıwshınıń minnetlemeleri:

– satıp alğan tovar haqısın óz waqtında tólew;
– tovardı óz waqtında qabil etip alıw;
– shártnama shártlerine tolıq ámel etiw;
– satıwshıǵa jetkerilgen zıyandı qaplaw;
– satıwshı tárepinen tovardı saqlaw ushın jumsalğan zárúr qárejetlerdi tólew.

Satıp alıwshı shártnamanıń tovarlar muǵdarı, assortimenti, sapası, pútinligi, ıdısı hám oralıwı haqqındaǵı shártleri buzılǵanlıǵı haqqında satıwshıǵa on kún múddet ishinde málim etiw shárt.

III. Shártnama boyınsha juwapkershilik

3.1. Eger satıp alıwshıǵa onıń talabına muwapıq satıw ornında dárhal tovar haqqındaǵı maǵlıwmattı alıw imkanı berilmegen yamasa onıń tovardı kózden ótkeriw, tovardıń ózgesheliklerin tekseriw yamasa tovardan paydalanıwdı kórsetiwdi talap etiw huqıqı támiyinlenbegen bolsa, ol usaqlap satıw aldı-sattı shártnamasın dúziwden tiykarsız bas tartılǵanlıǵı sebepli ózi kórgen zıyandı tólewdi satıwshıdan talap etiwge, eger shártnama dúzilgen bolsa, belgilengen múddette shártnamanı orınlawdan bas tartıwǵa, tovar ushın tólungen summanı qaytarıwdı hám jetkerilgen zıyandı qaplawdı talap etiwge haqlı.

Satıp alıwshıǵa tovar haqqında tiyisli maǵlıwmat alıw imkanın bermegen satıwshı tovar satıp alıwshıǵa tapsırılǵannan soń tovarda payda bolǵan kemshilikler ushın da, eger satıp alıwshı bul kemshilikler ózinde bunday maǵlıwmat bolmaǵanlıǵı sebepli payda bolǵanın dálillese, juwapker boladı.

3.2. Eger de tovar satıp alıwshıǵa ıdıssız hám oralmaǵan halda yamasa tiyisli ıdısqa jaylastırılmaǵan hám tiyisli dárejede oralmaǵan halda tapsırılǵan jaǵdayda, satıp alıwshı satıwshıdan tovardı ıdısqa jaylastırıw hám orawdı yamasa tiyisli bolmaǵan ıdısq hám orawdı almastırıwdı talap etiw yaki bul talaplardı qoyıw ornına usı shártnamanıń 3.3-bánti birinshi bólimindegi talaplardı qoyıwǵa haqlı.

3.3. Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 434-statyasına muwapıq satıp alıwshıǵa sapası tiyisli dárejede bolmaǵan tovar satılǵanında, eger onıń kemshilikleri shártnama dúziw waqtında málim etilmegen bolsa, satıp alıwshı óz qálewine muwapıq:

– dál sonday markadaǵı (modeldegi, artikuldaǵı) sapası tiyisli dárejede bolǵan tovarǵa almastırıwdı;

– satıp alıw bahasın qayta esaplaǵan halda basqa markadaǵı (modeldegi, artikuldaǵı) sapası tiyisli dárejede bolǵan tovarǵa almastırıwdı;

– tovardıń kemshiliklerin biypul saplastırıwdı yaki satıp alıwshı yamasa úshinshi shaxs tárepinen tovardıń kemshiliklerin saplastırıw ushın jumsalǵan qárejetler qaplanıwın;

– satıp alıw bahasın proporcional túrde kemeytiwdi;

– kórilgen zıyan ornın qaplaǵan halda shártnama biykar etiliwin talap etiw huqıqına iye.

Tovar ushın tólangen pul summasın satıp alıwshıǵa qaytarıw waqtında satıwshı onnan tovardan tolıq yamasa belgili dárejede paydalanǵanlıǵı, tovar kórinisi joǵalǵanlıǵı yamasa basqa usıǵan uqsas halatlar sebepli tovar qunı qansha páseygen bolsa, sonsha summanı uslap qalıwǵa haqlı emes.

3.4. Satıwshı shártnama boyınsha minnetlemenı orınlamaǵan jaǵdayda, zıyandı qaplaw hám shártti orınlamaǵan tárep tóleytuǵın járiymanı tólew satıwshı minnetlemesin negizgi halında orınlawdan azat etpeydi.

3.5. Eger de satıp alıwshı shártnamanıń tovarlar muǵdarı, assortimenti, sapası, pútinligi, ıdısı hám oralıwı haqqındaǵı shártleri buzǵanlıǵı tuwralı satıwshıǵa on kún múddet ishinde málim etpese, satıwshı shártler buzılǵanlıǵı nátiyjesinde kelip shıǵatuǵın aqıbetler ushın juwapker bolmaydı.

IV. Fors-major halatlar

4.1. Satıwshı fors-major halatlar (minnetlemelerin tiyisli dárejede orınlaw ushın tosıqlıq etiwshi jeńip bolmas kúsh tásiiri: elektr óshiwı nátiyjesinde júzege keletuǵın kúyiw, tovar jetkerilip berilip atırǵan waqıtta júz bergen tosınnan zıyanlanıw, órt shıǵıwı, suw tiyiwi nátiyjesinde buzılıwı hám basqa jaǵdaylar) nátiyjesinde júzege keletuǵın aqıbetler ushın juwapker bolmaydı.

V. Táreplerdıń rekvizitleri

Satıwshı:	Satıp alıwshı:
Esap beti _____	Esap beti _____
Valyuta esap beti _____	Valyuta esap beti _____
« _____ » banktiń _____	« _____ » banktiń _____
bóliminde, bank kodı _____	bóliminde, bank kodı _____
STIR _____	STIR _____
Telefon _____	Telefon _____
(wákillikli shaxs F.A.Á. hám qolı)	(wákillikli shaxs F.A.Á. hám qolı)

Ijara shártnaması. Skladlar, jumıs orınların (imaratlar) hám turaq jaylardı, ásbap-úskeneler hám basqalardı ijaraǵa alıwda bir tárepke qaraslı mal-múlkten ekinshi táreptiń waqtınsha paydalanıw boyınsha kelisim hám óz ara minnetlemeler ijara shártnaması menen rásmiylestiriledi.

Ijara shártnamaları eki kárxana hám shólkem ortasında, sonday-aq, kárxana, shólkem bir tárep hám fizikalıq shaxs ekinshi tárep bolıp ta dúziliwi múmkin.

Ijara shártnaması mazmunına tómendegi zárúrli bólimler kiredi:

1. Shártnama teması hám ijaraǵa alınıp atırǵan mal-múlktiń sapasın sáwlelendiriw.

2. Ijara múddeti.

3. Ijara shártlери (bul bólimde mal-múlkten qanday maqsette hám qanday qaǵıydalarǵa ámel etken halda paydalanıw kórsetiledi).

4. Ijara haqı hám esap-sanaq tártibi. Bulardan tısqarı, shártnamalar ushın tán bolǵan zárúrli bólimler (táreplerdiń mánzilleri, qolı hám mórleri, qosımsha shártlер) kórsetiledi.

20-qosımsha

I J A R A S H Á R T N A M A S Í

20__-jıl _____ qalası _____ sanlı

Yuridikalıq shaxstıń tolıq atalırwı (keyingi orınlarda «Ijaraǵa beriwshi» dep júrgiziledi) atınan _____ tiykarında is

Ustav, reje, isenim xat hám t.b.

júrgiziwshi _____ bir tárepten
hám wazıypası, familiyası, atı

_____ (keyingi
orınlarda «Ijarashı» dep júrgiziledi)

Yuridikalıq shaxstın atı

atınan _____ tiykarında is

Ustav, reje, isenim xat hám %1

júrgiziwshi _____

ekinshi tárepten, tómendegiler wazıypası, familiyası, atı
haqqında usı shártnamanı dúzdi:

I. SHÁRTNAMA PREDMETI

1.1. Shártnamanı dúziw ushın tiykar bolıp _____
_____ xızmet etedi.

1.2. Shártnamağa muwapıq ijaraga beriwshi
tapsıradı, ijarashı jámi _____ somlıq
(_____) tómendegi mal-
múlkti:

Summa sóz benen kórsetiledi___ (keyingi orınlarda
«Mal-múlk» dep júrgiziledi), paydalanıw hám haqı
tólew esabınan múddetli iyelik etiw ushın aladı.

1.3. Mal-múlk ijaraga beriwshiniń múlkshiliginde
qaladı.

1.4. Mal-múlktiń bahası, texnikalıq halatı, tozıw
dárejesi hám basqa ózgeshelikleri usı shártnamanıń
ajıralmas bólegi bolğan «Ijaraga berilip atırğan
mal-múlk sıpatlamasın»da belgilenedi (shártnamağa
1-qosımsha).

1.5. Mal-múlk ijarashıǵa _____
_____ ushın _____ jil
múddetke ijaraga beriledi. Ijara múddeti 20__-jil
_____ da tamamlanadı.

II. IJARA HAQÍ MUĖDARÍ HÁM ESAP-SANAQ SHÁRTLARI

2.1. Ijarashı mal-múlkten paydalanǵanlıǵı ushın ijaráǵa beriwshige _____ som muğdarda (_____) haqı tólep barıw

Summa sóz benen kórsetiledi
minnetlemesin aladı, sonnan jıllar boyınsha:

20_-jılda _____ som;

20_-jılda _____ som.

2.2. Ijara tólemleri ijarashı tárepinen hár sherekte ijará haqı summasınıń 1/4 bólimi muğdarında teń úleslerde hár sherek baslanıwdan aldınǵı aydın _____-sánesinen keshiktirmey tólep barıladı.

2.3. Ijara haqı muğdarına tómendegiler:

_____ Sonday-aq, shártnamanıń 1.2-bántine muwapıq mal-múlk bahasınan jılına _____% ijara procenti qosıladı.

Ijara haqınıń esap-sanaǵı usı shártnamanıń ajralmas bólegi bolǵan «Bazalıq esap-qaǵaz» tiykarında belgilenedi (shártnamaǵa 2-qosımsha).

2.4. Ijara haqı usı shártnamada belgilengen múddette tólenbegen jaǵdayda, ijarashı tólewdi keshiktirgeni ushın penyanı esaplaǵan halda ornatılǵan tártipte óndirip aladı.

III. TÁREPLERDÍŃ HUQÍQ HÁM MINNETLEMELERI

3.1. Shártnama qol qoyılǵannan keyin _____ ishinde ijaráǵa beriwshi ijarashıǵa 1-qosımshadaǵı talaplarǵa juwap beretuǵın halattaǵı mal-múlkti tapsırıwı, Ijarashı usı mal-múlkti qabıl etiwı shárt.

Bunıń ushın tárepler mal-múlkti tapsırw waqtında «Mal-múlkti ijaráğa tapsırw-qabil etiw haqqında 1-sanlı akt»ti dúzedi.

3.2. Mal-múlkti tolıq tiklew hám ońlaw boyınsha táreplerdiń minnetlemeleri «Ońlaw hám tiklew jumısları jobasın»da belgilenedi.

3.3. Mal-múlktiń jaramsız halatqa kelip qalıwına sebepshi bolǵan avariyanıń kelip shıǵıwında ayıpker bolǵan tárep _____ kún ishinde onı ońlaw hám tiklew jumısların ámelge asırwı shárt. Avariya úshinshi shaxslardıń ayıbı menen júz bergen bolsa, _____ kún ishinde _____ úshinshi shaxsqa dawa talapları bildiriledi hám ol óz esabınan zárúrli ońlaw jumısların ámelge asıradı.

Eger mal-múlk fors-major halatlarına muwapıq jaramsız halǵa kelse yaki úshinshi shaxsqa bildirilgen dawa talapların qandırdıń múmkinshiligi bolmasa, tárepler mal-múlkti ońlaw hám tiklew qárejetlerin tómendegishe bólisedi:

Ijarashı _____ %;

Ijaráğa beriwshi _____ %.

3.4. Jazba sorawnamanı yamasa basqa qol qoyılıwı lazım bolǵan hújjetti alǵan tárep _____ kún ishinde oǵan jazba túrde juwap beriw yamasa qol qoyıp, hújjetti jibergen tárepke qaytarıwı lazım.

3.5. Ijarashı tómendegi minnetlemelerdi orınlawı shárt.

3.5.1. Shártnamanıń 1.5-bántinde belgilengen tártipte mal-múlkten tek ǵana onıń tikkelley belgileniwı boyınsha paydalanıw.

3.5.2. Mal-múlkti jaramlı hám saz halatta 20 ____-jıl «_____» _____ sánesine shekem Ijaráğa beriwshige qaytarıw.

Mal-mülkti qaytarıw waqtında tárepler shártnamaǵa «Tapsırıw – qabıl etiw haqqındaǵı 2-sanlı akt»ti dúzedi.

3.5.3. Shártnamaǵa 4-qosımshada belgilengen ólshemlerden artıq ońlaw jumısların orınlamaw hám ijaráǵa beriwshiniń jazba razılıǵısız mal-mülkke ajıratıp bolmaytuǵın dárejedeǵi ózgerisler kirgizbew.

3.5.4. Ijaráǵa beriwshiniń razılıǵısız mal-mülkti qayta ijaráǵa bermew.

3.5.5. Ijara shártnaması múddetinen aldın biykar etilgende yamasa ijara múddeti tamam bolǵanda óziniń mal-mülkti kapital hám kúndelikli ońlaw boyınsha minnetlemelerinen kelip shıqqan halda ámelge asırılmaǵan ońlaw qárejetlerin ijaráǵa beriwshige tólew hám mal-mülkke zıyan jetkerilmeytuǵın halda ajıratıp alınıwı múmkin bolmaǵan ózgerisler menen qosıp biypul tapsırıw.

IV. SHÁRTNAMANIŃ ÁMEL ETIW MÚDDETIN UZAYTÍW HÁM MAL-MÚLKTI SATÍP ALÍW SHÁRTLARI

4.1. Shártnama boyınsha ózine júklengen minnetlemelerdi tolıq orınlaǵan Ijarashı shártnamanıń ámel etiw múddeti tamam bolǵannan soń, úshinshi shaxslarǵa salıstırǵanda shártnamanı qaytadan jańa múddetke dúziwde ústemlik huqıqına iye.

4.2. Ijarashınıń mal-mülkti satıp alıwına jol qoyıladı (jol qoyılmaydı).

4.3. Mal-mülkti satıp alıwǵa jol qoyılǵan jaǵdayda, mal-mülk tómendeǵi tártipte satıp alına dı: _____ (amortizaciya múddetine berilgen mülktiń ijara haqısın tolıq tólew, mülktiń qaldıq qunı boyınsha bahasın tólew yamasa mülk bahası ijara tólemleri menen tolıq qaplanǵan bolsa balanstan balansqa beriw hám t.b.

V. SHÁRTNAMANÍ BIR TÁREPLEME BIYKAR ETIW TIYKARLARÍ

5.1. Shártnama, eger ekinshi tárep shártnama minnetlemelerin úzliksiz orınlamasa, múddetinen aldın bir tárepleme biykar etiliwi múmkin.

5.2. Shártnama tómenдеgi jaǵdaylarda sózsiz biykar etiledi:

5.2.1. Ijaráǵa beriwshi tárepinen – eger Ijarashı _____ ay dawamında ijara haqısın tólemese, sonday-aq, tómenдеgi jaǵdaylarda: _____

5.2.2. Ijarashı tárepinen – eger mal-múlк Ijarashı juwap bermeytuǵın halatlarǵa muwapıq paydalanıwǵa jaramsız halda bolsa, sonday-aq, tómenдеgi jaǵdaylar da: _____

VI. TÁREPLERDÍŃ JUWAPKERSHILIGI

6.1. Óz minnetlemelerin orınlamaǵan yamasa belgili dárejede orınlamaǵanlıǵı ushın tárepler ámelдеgi nızam hújjetleri hám usı shártnamaǵa muwapıq juwapker boladı.

6.2. Qosımsha juwapkershilik sharaları: _____

VII. SHÁRTNAMANÍŃ BASQA (ARNAWLÍ) SHÁRTLERI

7.1. Tárepler tómenдеgi fors-major halatlarǵa muwapıq shártnamanıń 5-bántinde belgilengen juwapkershilikten azat etiledi: _____

7.2. Qosımsha shártler: _____

VIII. JUWMAQLAWSHÍ SHÁRTLER

8.1. Shártnamaǵa kirgizilip atırǵan barlıq ózgerisler hám qosımshalar jazba túrde dúzilgen hám eki tárep qol qoyǵan jaǵdayda ǵana haqıyqıy esaplanadı.

8.2. Shártnama 20__-jıl «__» _____ baslap kúshke kiredi hám 20__-jılǵa shekem ámel etedi.

8.3. Táreplerdiń yuridikalıq mánzili yamasa bank rekvizitleri ózgergen jaǵdayda bir-birin _____ kún ishinde xabardar etedi.

Táreplerdiń mánzilleri hám qolları:

Ijaraǵa beriwshi
_____ qalası

Esap beti

STIR

_____ F.A.Á.

qolı

Mór ornı

Ijarashı

_____ qalası

Esap beti _____

STIR

_____ F.A.Á.

qolı

Mór ornı

Shólkem hám kárxanalar ortasında dúziletuǵın ijara shártnamaları qatarında belgili shólkemlerge tiyisli avtomobildi basqa bir shólkemge ijaraǵa beriwde dúziletuǵın shártnamalar da ushırasadı. Usı shártnamalardıń teksti tómendegishe dúziledi:

1. Shártnama atı.
2. Shártnamanıń dúzilgen waqıtı hám ornı.
3. Shártnama predmeti (onda ijaraǵa berilip atırǵan avtomobildiń texnikalıq sıpatlaması, ijara maqseti sáwlelendiriledi).

4. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi.
5. Táreplerdiń huqıq hám minnetlemeleri.
6. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tártibi.
7. Shártnamanıń basqa shártlери.
8. Táreplerdiń rekvizitleri.

21-qosımsha

TRANSPORT QURALÍ IJARASÍ SH Á R T N A M A S Í

20__-jıl «__» _____ Nókis qalası

Keyingi orınlarda «Ijaraǵa beriwshi» dep atalatuǵın _____ (yuridikalıq táreptiń tolıq atı) _____ (Ustav, reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi _____ (lawazımı, familiyası, atı) bir tárepten keyingi orınlarda «Ijarashı» dep atalatuǵın _____ (yuridikalıq táreptiń tolıq atı) _____ (Ustav, reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi _____ (lawazımı, familiyası, atı) ekinshi tárepten tómendegiler haqqında usı shártnama dúzildi:

I. Shártnama predmeti

1.1. Shártnamaǵa muwapıq, ijaraǵa beriwshi oǵan tolıq xojalıq júrgiziw huqıqı tiykarında tiyisli bolǵan tómendegi avtomobildi (markası, mámleketlik belgisi, spidometr kórsetkishi (km), texnikalıq jaǵdayı, kuzov nomeri, dvigatel nomeri, shassi nomeri) texnikalıq

kórikten ótkergen hám onıń jaǵdayı haqqında texnikalıq pasportqa belgi qoyǵan halda ijarashıǵa tapsırıw, ijarashı bolsa waqıtsha paydalanıw ushın onı ijaráa alıw hám ijara haqsın tólew minnetlemesin aladı.

1.2. Ijarashı avtomobilden tómendegi maqsetlerde paydalanadı:

II. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi

2.1. Avtomobildiń bahası qayta bahalaw koefficientleri hám amortizaciya normaların esapqa alǵan halda _____ somdı quraydı.

2.2. Ijara haqı ijarashı tárepinen ayına _____ som muǵdarda hár aydın baslanıwınan 10 kún aldın tólep barıladı.

III. Táreplerdiń huqıqı hám minnetlemeleri

3.1. Ijaráa beriwshi shártnamaǵa qol qoyılǵannan keyin _____ kún ishinde avtomobildi ijarashıǵa tapsıradı.

3.2. Avtomobildi kúndelikli ońlaw hám profilaktikalıq kórikten ótkeriw _____ esabınan ámelge asırıladı.

3.3. Kapital ońlaw _____ tárepinen hár _____ jıldı ámelge asırıladı.

3.4. Avariya jaǵdayında ayıpker tárep _____ múddet ishinde óz esabınan avtomobildi ońlaydı.

3.5. Eger avariya úshinshi shaxstın ayıbı menen júz bergen bolsa _____ úshinshi shaxsqa qarata _____ múddet ishinde dawa talapların qoyadı hám óz esabınan ońlaydı.

3.6. Fors-major jaǵdaylar kelip shıqqanda tárepler qarjıladı tómendegi tártipte bólistiredi: _____

3.7. Avtomobil ushın shártnama qol qoyıwdan aldın ótkerilgen texnikalıq kórikte anıqlanǵan hám texnikalıq pasportta belgilengen jaǵdayda Ijaraǵa beriwshi tárepinen tapsırılıwı hám Ijarashı tárepinen qaytarıp tapsırılıwı lazım.

3.8. Ijarashı avtomobildi qaytarıp tapsırılıwı haqqında Ijaraǵa beriwshini keminde _____ aldın xabardar etiwı tiyis.

IV. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tártibi

4.1. Ijara haqısın belgilengen múddette tólemegen Ijarashı tólewi keshiktirilgen hárbir kún ushın Ijaraǵa beriwshige ijara haqınıń _____ procenti muǵdarında penya tóleydi.

4.2. Tárepler óz minnetlemelerin orınlamaǵan yamasa tiyisli dárejede orınlamaǵanı ushın Ózbekstan Respublikasınıń Puqaralıq kodeksi hám basqa nızam hújjetleri jáne de usı shártnamaǵa muwapıq juwapker boladı.

4.3. Tárepler ortasında kelip shıǵatuǵın tartıslar táreplerdiń óz ara kelisimi tiykarında sheshiledi. Tárepler kelisimge kelmegen jaǵdayda tartıs belgilengen tártipte sudta sheshiledi.

V. Shártnamanıń basqa shártleri

5.1. Shártnamaǵa kirgizilip atırǵan barlıq ózgeris hám qosımshalar jazba túrde dúzilgen hám eki tárepleme qol qoyılǵan jaǵdayda ǵana haqıyqıy esaplanadı.

5.2. Shártnama 20__-jil «__» _____
dan baslap kúshke kiredi hám 20__-jil «__» _____
_____ge shekem ámel etedi.

5.3. Shártnama 2 nusqada dúzilgen bolıp, ekewi de birdey yuridikalıq kúshke iye.

5.4. Usı shártnamada názerde tutılmağan máseleler ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq tártipke salnadı.

VI. Táreplerdiń rekvizitleri hám qolları:

Ijaraǵa beriwshi:

Ijarashı:

STIR, _____
(wákillikli shaxs F.A.Á.
hám qolı)

STIR _____
(wákillikli shaxs F.A.Á.
hám qolı)

Mór ornı

Tolıq materiallıq juwapkershilik haqqında shártnama. Pul qarjıları hám materiallıq-tovar baylıqların saqlaw ushın juwapker bolǵan tárepler menen tolıq jeke materiallıq juwapkershilik haqqında jazba shártnama dúziledi.

Tolıq materiallıq juwapkershilik haqqında jazba shártnamalar kárxana (mákeme, shólkem) menen 18 jasqa tolǵan hám tikkeley materiallıq baylıqlardı saqlaw, qabıllaw hám tarqatıw (satıw), tasıw menen baylanıslı orınlawshı yamasa usınday lawazımdı iyelep turǵan shaxslar ortasında dúziledi.

Bul shártnama boyınsha, materiallıq juwapker shaxs ózi qabıl etip alǵan materiallıq baylıqlar ushın tolıq

materiallıq juwapkershilikti óz moynına aladı hám olardı qabıllaw, saqlaw, tarqatıw hám esapqa ótkeriw boyınsha belgilengen qaǵıydalarǵa ámel etiw minnetlemesin aladı. Kárxana bolsa materiallıq juwapker shaxslarǵa oǵan isenip tapsırılǵan qımbat bahalı buyımlardıń saqlanıwın támiyinlewshi qolay shárayat jaratıp beriwdi juwapkershiligine aladı.

ÓzR Miynet kodeksiniń 203-statyasına muwapıq, tolıq materiallıq juwapkershilik haqqında shártnama dúzetuǵın xızmetkerlerdiń kategoriyaları dizimi jámáát shártnamasında belgilep qoyıladı, eger ol dúzilmege bolsa, jumıs beriwshi menen kásiplik awqamı komitetiniń yamasa xızmetkerlerdiń basqa wákillik organı ortasındaǵı kelisimge muwapıq belgilenedi. Tikkeley pul yamasa tovar baylıqları menen shuǵıllanıwshi xızmetkerler tárepinen birgelikte orınlanatuǵın, jámáát materiallıq juwapkershiligi engiziliwi múmkin bolǵan bólimlerdiń dizimi de dál usı tártipte belgilenedi.

Eger xızmetker talaban bolıp atırǵan jumıs (lawazım) tolıq materiallıq juwapkershilik haqqında shártnama dúziwdi talap etse, xızmetker bunday shártnama dúziwge razı bolmasa, jumıs beriwshi onı jumısqa qabıllawdı biykarlawǵa haqılı.

Jeke tártiptegi tolıq materiallıq juwapkershilik haqqındaǵı shártnamaǵa muwapıq, qımbat bahalı buyımlar olardıń saqlanıwın támiyinlemegenligi ushın jeke juwapker bolatuǵın anıq bir xızmetkerge tapsırıladı. Bunday shártnama dúzgen xızmetker juwapkershilikten azat bolıwı ushın óziniń ayıbı joq ekenligin dálillep beriwı kerek.

Tolıq materiallıq juwapkershilik haqqında shártnamanıń zárúrli bólimleri tómendegiler:

1. Hújjet túriniń atı.

2. Shártnama dúzilgen orın.
 3. Shártnama dúzilgen sáne.
 4. Táreplerdiń atı, shártnamanı dúzip qol qoyıwshılardıń lawazımı, tolıq atı, ákesiniń atı hám familiyası.
 5. Materiallıq juwapker shaxstıń minnetlemeleri.
 6. Kárxana yamasa shólkemniń minnetlemeleri.
 7. Shártnamanıń ámel etiw múddeti.
 8. Táreplerdiń mákan jayı.
 9. Shártnama dúzgen shaxslardıń qolları.
 10. Kárxana yamasa shólkemniń móri.
- 22-qosımshada tolıq jeke materiallıq juwapkershilik haqqında shártnama úlgisi keltirildi (shártnama dúzilgen sáne hújjet atınan keyin jazılıwı da yamasa hújjet sońında qoyılıwı da múmkin).

Úlgi:

22-qosımsha

**TOLÍQ JEKE MATERIALLIQ
JUWAPKERSHILIK HAQQÍNDÁ
SH Á R T N A M A**

Nókis polimer ónimleri zavodına qarashlı materiallıq baylıqlardıń saqlanıwın támiyinlew maqsetinde kárxana atınan is júrgiziwshi zavod direktorı Paraxat Arıslanovich Saparov (keyingi orınlarda «Administraciya» dep ataladı) bir tárep hám ustaxana xızmetkeri Abat Ismayılovich Turımbetov (keyingi orınlarda «Xızmetker» dep ataladı) ekinshi tárep bolıp, usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik:

1. Pul, shiyki zat, tayar ónim hám basqa materiallıq baylıqlardı saqlaw menen tikkeley baylanıslı bolğan lawazımdı iyelep turğan xızmetker kárxana tárepinen isenip tapsırılğan materiallıq baylıqlardıń saqlanıwı ushın

tolıq materiallıq juwapkershilikti óz moyınına aladı hám sol múnásibet penen:

– oǵan saqlaw yamasa basqa maqsetlerde tapsırıp qoyılǵan kárxananın materiallıq baylıqlarına abaylı qatnasta bolıw hám zıyannın aldın alıw sharaların kóriw;

– oǵan isenip tapsırılǵan materiallıq baylıqlar saqlanıwı hám pútinligine qáwip salıwshı barlıq jaǵdaylar haqqında administraciyaǵa óz waqtında xabar beriw;

– materiallıq baylıqlardıń háreketi hám qalǵan bólimlerin esapqa alıp barıw hám belgilengen tártipte pul-tovar esap-sanaqların dúziw hám usınıs etiw;

– ózine tapsırılǵan materiallıq baylıqlardı dizimnen ótkeriwde (inventarlaw) qatnasıw minnetlemelerin aladı.

2. Administraciya bolsa:

– xızmetkerge tolıq jumıs alıp barıw ushın zárúr sharayatlardı jaratıp beriw hám oǵan isenip tapsırılǵan materiallıq baylıqlardıń tolıq saqlanıwın támiyinlew;

– xızmetkerdi kárxanaǵa jetkerilgen zıyan ushın jumısshı hám xızmetkerlerdiń materiallıq juwapgershiligi haqqındaǵı kúndelikli qaǵıydalar menen, sonday-aq, oǵan isenip tapsırılǵan materiallıq baylıqlardı saqlaw, qabıllaw, qayta islew, tarqatıw (satıw), satıw yamasa islep shıǵarıw procesinde qollanıw menen baylanıslı ámeldegi kórsetpeler, normativler hám qaǵıydalar menen tanıstırıw;

– materiallıq baylıqlardı belgilengen tártipte dizimnen ótkeriw isin ámelge asırıw minnetlemelerin aladı.

3. Xızmetkerdiń ayıbı menen oǵan isenip tapsırılǵan materiallıq baylıqlardıń saqlanıwı támiyinlenbegen jaǵdaylarda kárxanaǵa jetkizilgen zıyan kólemin anıqlaw hám onı óndirip alıw ámeldegi nızamlarǵa muwapıq ámelge asırıladı.

4. Eger jetkizilgen zıyanda xızmetkerdiń ayıbı bolsa, ol materiallıq juwapker esaplanadı.

5. Usı shártnama xızmetkerge isenip tapsırılğan kárxana materiallıq baylıqları menen islesiwdegi pútkil waqt dawamında óz kúshin joǵaltpaydı.

6. Usı shártnama eki nusqada dúziledi, birinshi nusqası administraciyada, ekinshisi bolsa xızmetkerde saqlanadı.

Shártnama dúziwshi táreplerdiń mánzilleri:

Administraciya:

7433000, Nókis qalası,
Qaratal kóshesi,
122-jay.
(qolı) P.A.Saparov
2020-jıl 7-yanvar (mór)

Xızmetker:

7433000, Nókis qalası,
Abadan kóshesi,
115-jay.
(qolı) A.I.Turimbetov

Keyingi jıllarda kepillik shártnamaları da dúzilip atır. Kóbinese bunday shártnamalar bank hám fizikalıq tárep, bank hám yuridikalıq tárep yamasa belgili shólkem hám mákemeler ortasında ámeliyatta baqlanbaqta. Kepillik shártnamaları qanday da bir shólkem belgili bir ónimdi lizing tiykarında satıp alıp atırǵanda da qollanladı. Bunday jaǵdaylarda kepillik shártnamaları «Kepil», «Lizing beriwshi» hám «Lizing alıwshı» ortasında dúziledi.

Kepillik shártnamaları tómendegi bólimlerden ibarat boladı:

1. Shártnama atı.
2. Shártnama dúzilgen waqt hám orın.
3. Shártnama dúziwshilerdiń, yaǵnıy «Kepil», «Lizing beriwshi» hám «Lizing alıwshı»nın tolıq atı, baslıqlardıń familiyası, atı, ákesiniń atı.
4. Shártnamanınń áhmiyeti.
5. Shártnamanınń ámel etiw múddeti.

6. Kepillik summası.
7. Táreplerdiń huqıq hám minnetlemeleri.
8. Tartıslardı sheshiw tártibi.
9. Kepilliktiń toqtatılıwı.
10. Basqa shártler.
11. Táreplerdiń yuridikalıq mánzilleri hám rekvizitleri.

Úlgi

23-qosımsha

KEPILLIK SHÁRTNAMASÍ

(Kepil tárepinen lizing tólemlerin belgili muǵdarda tólep beriw ushın)

2020-jıl «___» _____ № _____ Nókis qalası

ÓzR Nızam tiykarında is júrgiziwshi _____

(keyingi orınlarda shólkemniń tolıq atı)

«Kepil» dep júrgiziledi) atınan _____

_____ bir tárepten, kompaniyanıń

_____ (baslıqtıń F.A.Á., lawazımı)

Rejesi, Kompaniyanıń filialı haqqındaǵı Reje hám Kompaniya atınan 2020-jıl 3-yanvarda berilgen 8-sanlı isenim xat tiykarında is júrgiziwshi «O‘zqishloqxo‘jalikmashlizing» akcionerlik lizing kompaniyasınıń Qaraqalpaqstan Respublikası filialı (keyingi orınlarda lizing beriwshi dep júrgiziledi) atınan direktor A.Nasrullaev ekinshi tárepten, _____ rayonındaǵı _____ xojalıǵı (keyingi orınlarda «Lizing alıwshı» dep júrgiziledi) atınan xojalıq baslıǵı _____ úshinshi tárepten usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdi:

I. Shártnamanıń áhmiyeti

Usı shártnamaǵa muwapıq kepil lizing alıwshı hám lizing beriwshı ortasında 20__-jıl «__» _____ da dúzilgen _____-sanlı finanslıq lizing shártnaması boyınsha lizing minnetlemeleriniń **lizing alıwshı** tárepinen shártnamada belgilengen múddetlerde hám muǵdarlarda orınlanbaǵan bólegin (yaǵnıy, tólew minnetlemesiniń bir bólegin) tólep beriwdi óz moynına aladı.

II. Shártnamanıń ámel etiw múddeti

Usı shártnama tárepler ortasında qol qoyılǵan kúnнен baslap kúshke kiredi hám lizing alıwshı tárepinen lizing shártnamasında belgilengen múddetlerde hám muǵdarlarda tólenbegen lizing tólemleri summası hám júzege kelgen zıyandı (penya) kepil tárepinen lizing beriwshige tólep berilgen kúнге shekemgi múddetke deyin ámelde boladı.

III. Kepillik summası

Kepil usı shártnama tiykarında lizing alıwshınıń lizing tólemleri (hám penya) boyınsha tólew minnetlemesiniń _____ (_____) somlıq bólegin lizing beriwshige tólep beriw minnetlemesin aladı.

IV. Táreplerdiń huqıq hám minnetlemeleri

4.1. Kepildiń minnetlemeleri:

4.1.1. Lizing alıwshı tárepinen finanslıq lizing shártnaması boyınsha alınǵan tólew minnetlemeleri

lizing shártnamasınıń 2-qosımshasında (Lizing tólemleriniń esaplaw hám tólew kestesi) belgilengen múddet hám muǵdarlarda orınlanbaǵan yamasa tiyisli dárejede orınlanbaǵan jaǵdayda, usı shártnamada kórsetilgen summadaǵı lizing tólemleri bólegin hám penyanı 5 (bes) bank jumıs kúni ishinde lizing beriwshige tólep beredi.

4.1.2. Lizing beriwshi aldında lizing alıwshınıń usı shártnamada belgilengen summadaǵı minnetlemeler bólimin orınlamaǵanı yamasa tiyisli dárejede orınlamaǵanı ushın lizing alıwshı menen teńdey juwapker esaplanadı.

4.1.3. Kepildiń erkin yuridikalıq tárep sıpatında xızmeti toqtatılǵan yamasa yuridikalıq statusqa ózgerisler kirgizilgen jaǵdayda usı shártnama boyınsha belgilengen minnetlemelerdiń orınlanıwı onıń huqıqıy miyrasxorı juwapkershiligine ótedi.

4.1.4. Kepil usı shártnama ámelde bolǵan dáwirde lizing beriwshiniń jazba razılıǵısız basqa banklerde esap betin ash paw minnetlemesin aladı.

4.2. Kepildiń huqıqları:

4.2.1. Lizing alıwshıdan ózi tárepinen lizing beriwshige tólangen summanıń tólep beriliwin hám lizing alıwshı ushın óz moynına alınǵan juwapkershilik nátiyjesinde kórilgen basqa zıyanlardıń qaplanıwın talap etiw.

4.2.2. Qálegen waqıtta lizing alıwshıdan onıń finanslıq awhalı haqqındaǵı maǵlıwmatlardı talap etip alıw.

4.2.3. Finanslıq lizing shártnamasınıń nusqasın hám tólangen lizing tólemleri haqqındaǵı maǵlıwmatlardı lizing alıwshıdan yamasa lizing beriwshiden talap etedi.

4.2.4. Kepilge qatnaslı dawa qozǵalǵan jaǵdayda «Lizing alıwshı»nı is procesine tartıw.

4.2.5. Lizing alıwshı usı shártnamanıń 4.3.2-bántinde kórsetilgen óz minnetlemelerin orınламаған jaǵdayda onıń banktegi esap betine tólem talapnamasın qoyıw arqalı tólenbegen summanı hám penyanı heshqanday qarsılıqsız óndiriw;

4.3. Lizing alıwshınıń minnetlemeleri:

4.3.1. Lizing alıwshı kepillik penen támiyinlengen óz minnetlemeleri bólegin orınлаған jaǵdayda bul haqqında Kepildi tezlik penen eskertiw;

4.3.2. Kepil onıń minnetlemelerin lizing beriwshi aldında orınлаған jaǵdayda kepil tárepinen tólangen summanı hám kórilgen barlıq zıyanlardı tólep beriw;

4.3.3. Kepildin talabı menen oǵan óziniń finanslıq awhalı haqqındaǵı maǵlıwmatnamalardı usınıs etiwı kerek.

4.4. Lizing alıwshınıń huquqları:

4.4.1. Kepilge qatnaslı dawa qozǵalǵanda is procesinde qatnasıw;

4.4.2. Kepillik shártnamasına qatnaslı dawanı kórip shıǵıw procesinde lizing beriwshige qatnaslı talaplar hám narazılıqlar bildiriw;

4.5. Lizing beriwshiniń huquqları:

4.5.1. Lizing alıwshı tárepinen óz waqtında tólenbegen hám usı shártnamada kórsetilgen lizing tólemleri summası hám penyanıń muǵdarı kórsetilgen talapnama xatın kepillik jiberiw;

4.5.2. Kepil usı shártnamanıń 4.1.1. hám 4.1.2-bántlerinde kórsetilgen óz minnetlemelerin orınламағанда, kepidin banktegi esap betine tólew talapnamasın qoyıw arqalı tólenbegen summanı hám penyanı heshqanday qarsılıqsız óndiriw;

4.6. Lizing beriwshiniń minnetlemeleri:

4.6.1. Zárúrlík tuwılǵan jaǵdaylarda kepildiń talabı boyınsha, onıń wákilin finanslıq lizing shártnaması boyınsha Lizing alıwshı tárepinen tólangen lizing tólemleri haqqındaǵı maǵlıwmatlar menen tanıstırıw.

V. Tartıslardı sheshiw tártibi

Usı shártnamanı ámelge asırıw procesinde júzege keletuǵın tartıslar Ózbekstan Respublikasınıń «Xojalıq júrgiziwshi subyektlar xızmetiniń shártnamalıq-huqıqıy bazası haqqında»ǵı nızamınıń 17–19-statyalarına tiykarlanıp, dawagerlik tártibin saqlaǵan halda Lizing beriwshi jaylasqan mánzildegı Ekonomikalıq sudında sheshiledi.

VI. Kepilliktiń toqtatılıwı

6.1. Kepillik usı shártnama boyınsha belgilengen minnetlemeler tolıq orınlanganda yamasa lizing beriwshiniń razılıǵı tiykarında toqtatılıwı múmkin.

6.2. Lizing beriwshi usı kepillik shártnaması múddeti tamam bolǵannan keyingi bir jıl múddet dawamında Kepilge qatnaslı dawa qozǵamasa, kepillik toqtatıladı.

VII. Basqa shártler

7.1. Usı shártnamada kózde tutilmaǵan jaǵdaylarda tárepler Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 292–298-statyaları hám de basqa ámeldegi nızamshılıq normalarına ámel etiledi.

7.2. Usı shártnama úsh nusqada dúzilgen hám birdey yuridikalıq kúshke iye. Shártnamanıń bir nusqası lizing beriwshige hám úshinshi Kepilge beriledi.

Táreplerdín yuridikahq mánzilleri hám rekvizitleri:

LIZING ALÍWSHÍ	
Qaraqalpaqstan Respublikası	
_____ rayonu	
E/b: _____	
MFO: _____	
STIR: _____	
Bashq: _____	
Qoli _____	
Mór ornı	

<p style="text-align: center;">LIZING BERIWSHI «O‘zqishloqxo‘jalikmashlizing» akционерlik lizing kompaniyasi</p> <p>Qaraqalpaqstan Respublikası filiali Nókis q. Qaraqalpaqstan kóshesi 45-jay. ATB «Agrobank» Tashkent qalası Bas ámeliyatlار basqarması Tiykarǵı e/b - 2021 0000 9040 2125 1001 Transh e/b – 2321 0000 2040 2125 1333 Transh e/b – 2322 0000 9040 2125 1333 MFO-00394, STIR 203 071 206, OKONX 96190 Filial direktori A.Nasrullaev</p> <p>Qoli _____ Mór ornı</p> <p>Bas esapshı _____</p> <p>Yurist _____</p>	<p style="text-align: center;">KEPIL</p> <p>_____</p> <p>Qaraqalpaqstan Respublikası _____ rayonu</p> <p>_____</p> <p>E/b: _____</p> <p>MFO: _____</p> <p>STIR: _____</p> <p>Baslıq _____</p> <p>Qoli _____</p> <p style="text-align: center;">Mór ornı</p>
---	---

Joqarıda notarial keńseler tárepinen tastıyqlanatuǵın shártnamalar haqqında aytıp ótken edik. Bunday shártnamalar mazmunı jaǵınan hárqıylı: turaq jay hám imaratlardıń aldı-sattı shártnaması, turaq jaydıń belgili bólegin yamasa tolıq sawǵa etiw shártnaması, transport

quralin sawğa etiw shártnaması, jeke turaq jaylardı ijarağa alıw (beriw) shártnaması, ulıwma mülkti bóliw shártnaması hám t.b.

Notarial tastıyıqlanatuğın shártnamalar ishinde **sawğa shártnamaları** ayrıqsha orındı iyeleydi. Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 502-statyasında hám de búgingi kúnde paydalanıp atırğan «Notariuslar tárepinen notarial háreketlerdi ámelge asırıw tártibi haqqında»ğı kórsetpede kórsetiliwi boyınsha, sawğa shártnamasına muwapıq, bir tárep (sawğa etiwshi) basqa tárepke (sawğa alıwshi) buyımdı biypul mülk etip beriwı yamasa beriw minnetlemesin alıwı; oğan ózine yamasa úshinshi tárepke qatnaslı mülk huqıqın (talabı) beriw minnetlemesin alıwı yamasa onı ózi yamasa úshinshi tárep aldındağı mülklik minnetlemeden azat etiwı yamasa azat etiw minnetlemesin alıw mómkin.

Buyım yamasa huqıq túrlishe berilse yamasa túrlishe minnetleme bar bolğanında, shártnama sawğa dep tán alınbaydı. Qanday da bir shaxsqqa buyımdı yamasa mülk huqıqın biypul beriwı yamasa qanday da bir shaxstı mülklik minnetlemeden azat etiwı wáde etiw (sawğa etiwı wáde etiw), eger wáde tiyisli formada berilgen bolsa hám keleshekte anıq shaxsqqa buyım yamasa mülklik huqıqtı biypul beriw yamasa onı mülklik minnetlemeden azat etiw maqseti anıq kórinip turğan bolsa, sawğa shártnaması dep tán alınadı.

Buyım, mülk huqıqı yamasa mülklik minnetlemeden azat etiw túrinde sawğa predmetin anıq kórsetpesten, óziniń mal-mülkin yamasa mal-mülkiniń bir bólegin sawğa etiwı wáde etiw óz-ózinin haqıyqıy emes.

Sawğanı sawğa alıwshıǵa sawğa etiwshiniń óliminen keyin tapsırıwdı názerde tutıwshı shártnama óz-ózinin haqıyqıy emes. Bunday sawğaǵa baylanıslı PKniń

miyrasxorliq haqqındağı qağıydaları qollanıladı. Basqasha etip aytqanda, bunday biylik wásiyatnama formasında rásmiylestiriledi.

Transport quralın sawđa etiw shártnaması.

Transport quralın sawđa etiw shártnaması notarial tastıyıqlanıwı kerek. Bul shártnama eki nusqada dúzilip, ođan hár eki tárep – sawđa etiwshi hám onı qabil etiwshi qol qoyadı. Notarius hújjetti úyrenip, onıń hár eki nusqasına tastıyıqlaw belgilerin jazıp shığadı hám gerbli mór menen tastıyıqlaydı. Sonnan keyin sawđa etiw shártnaması arnawlı dizimge kirgiziledi hám tiyisli tártip sanına iye boladı. Transport quralların sawđa etiwde texnikalıq pasport, tuwısqanlıqtı tastıyıqlawshı hújjet, sawđa etiwshiniń ómirlik joldasınıń (eri yamasa hayalı) razılığı, transport jıyımınıń hám de mámleketlik bajınıń tólungenligi haqqındağı kvitanciyalar kórsetiliwi kerek.

Transport quralların sawđa etiw shártnaması úlgisi

24-qosımsha

SH Á R T N A M A

Nókis qalası, eki mın jigirmalanshı jıl on besinshi mart

Biz, Nókis qalası Miywezar kóshesi 18-jayda jasawshı Saparbay Ospanovich Sadıqov hám Nókis qalası Tań juldızı kóshesi 28-jayda jasawshı Qádir Maxmudovich Iskenderov, usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik:

1. Men, S.O.Sadıqov, Nókis qalası IIB mámleketlik avtoqadağalaw dizimge alıw hám imtixan alıw bólimi tárepinen 2019-jıl 24-fevralda GE 434545 sanlı texnikalıq pasportqa tiykarlangan, mağan tiyisli «Lasetti» markalı jeńil mashınanı (2019-jıldı

islep shıǵarılǵan, shassi nomeri 40145, motor nomeri 86517, aq reńli, mámleketlik belgisi 95D 525 AA) Q.M.Iskenderovqa sawǵa ettim.

2. Men, Q.M.Iskenderov, usı avtomashinanı S.O.Sadıqovtan sawǵa sıpatında qabıl ettim.

3. Usı avtomashına shártnama dúziwshiler tárepinen 102000000 (bir júz eki million) som muǵdarında bahalandı.

4. Sawǵa etilgen avtomashına bul shártnamaǵa shekem heshkimge satılǵan joq, girewge qoyılmaǵan, tartıslı bolmaǵan, paydalanıw qadaǵan etilmegen.

5. Shártnama úsh nusqada dúziledi: 1-nusqa notarial keńsede saqlanadı, qalǵan nusqalar Q.M.Iskenderovqa avtomashinanı dizimnen shıǵarıw hám dizimge alıw ushin beriledi.

(qolı)

S.O.Sadıqov

(qolı)

Q.M.Iskenderov

(Notarial keńseniń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri)

Endi turaq jaydı yamasa onıń bir bólegin sawǵa etiw shártnamasına úlgi keltiremiz.

Úlgi

25-qosımsha

TURAQ JAYDÍ SAWǵA ETIW SH Á R T N A M A S Í

Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası, eki mın jıgirmalanshı jıl
jigirma birinshi may kúni

Bizler, Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası Ğárezsizlik kóshesi
25-jayda jasawshı Sársenbay Amanbaevich Qádirov hám Nókis qalası
Berdaq kóshesi 40-jayda jasawshı Qabıl Sársenbaevich Qádirov, usı
shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik.

1. Men Sársenbay Amanbaevich Qádirov, Nókis qalası Ğárezsizlik kóshesindegi 400 kvadrat metrli jer maydanğa jaylasqan 25-sanlı turaq jayımdı balam Qabil Sársenbaevich Qádirovqa sawğa ettim.

Sawğa etilip atırğan turaq jay maydanı 72 kvadrat metr bolğan 4 xana, 2 dáliz hám aldı aynalı terrasalı bir qabatlı, pisken gerbishten salınğan 110 kvadrat metr. Sunday-aq, hávli de jazǵı hám qısqı sklad, monsha hám hájetxana bar.

2. Sawğa etilip atırğan turaq jay Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesi tárepinen 1985-jıldıń 4-aprelinde 1425-san menen dizimge alınıp, dizimge alınğan turaq jaydıń aldı-sattı shártnaması hám de Nókis qalası texnikalıq inventarlaw mákemesiniń 1997-jil 7-maydaǵı 517-sanlı maǵlıwmatnamasına tiykarlanıp maǵan, Sársenbay Amanbaevich Qádirovqa tiyisli.

3. Men, Qabil Sársenbaevich Qádirov, ákem Sársenbay Amanbaevich Qádirov sawğa etken turaq jaydı minnetdarshılıq penen qabil ettim.

4. Turaq jaydı inventar bahası 198800000 (bir júz toqsan segiz million segiz júz mın) som.

5. Usı shártnama dúzilgenge shekem sawğa etilip atırğan turaq jay basqa shaxsqa ótkerilmegen, girewge qoyılmaǵan hám bul turaq jay boyınsha heshqanday tartıslar hám qadaǵan etiw bolmaǵan.

6. ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 488-statyasına tiykarlanıp puqaralar Sársenbay Amanbaevich Qádirov hám Gúlǵáhán Abdullaevna Maxmudovalar sawğa etip atırğan turaq jaydan paydalanıw huqıqın ózlerinde saqlap qaladı.

7. ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 185-statyası boyınsha, usı shártnama tiyisli texnikalıq inventarlaw mákemesinde dizimnen ótkerilgen waqıttan baslap sawǵanı qabil etiwshide múlk huqıqı júzege keledi.

8. Puqaralıq kodeksiniń tiyisli statyalarınıń mazmunı bizge notarius tárepinen túsindirilip berildi.

9. Usı shártnamanı dúziw ushın ketetuǵın qarjıladı Sársenbay Amanbaevich Qádirov tóleydi.

10. Shártnama úsh nusqada dúzilip qol qoyıladı: bir nusqası Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesinde qaldırıladı, ekinshi nusqası sawǵanı qabil etiwshige, jáne bir nusqası shártnamanı dizimge alǵan texnikalıq inventarlaw mákemesine beriledi.

(qoli) S.A.Qádirov

(qoli) Q.S.Qádirov

(Notarial keńseniń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

Kóshpes hám kósher múlklerdi, atap aytqanda, turaq jaylardı (yamasa onıń bir bólegin), avtomobillerdi aldı-sattı hám almasırwı shártnamaları da shártli túrde notarial keńseler tárepinen tastıyıqlanıwı kerek.

**TURAQ JAYDÍN ALDÍ-SATTÍ
SH Á R T N A M A S Í**

Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası, eki mın on
ekinshi jıl jigirma birinshi may kúni

Bizler, Nókis qalası Ğárezsizlik kóshesi 25-jayda jasawshı Sársenbay Amanbaevich Qádirov hám Nókis qalası Abadan kóshesi 48-jayda jasawshı Tilepbay Iskenderovich Sabırovlar, usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik.

1. Men Sársenbay Amanbaevich Qádirov, Nókis qalası Ğárezsizlik kóshesindegi 400 kvadrat metrli jer maydanğa jaylasqan 25-sanlı turaq jayımdı sattım; men Tilepbay Iskenderovich Sabırov joqarıda kórsetilgen mánzildegi turaq jaydı satıp aldım.

Aldı-sattı etilip atırğan turaq jaydın jasaw mánzili 72 kvadrat metr bolğan 4 xana, 2 dáliz hám aldı aynalı terrasalı bir qabatlı, pisken gerbishten salınğan jaydan ibarat bolıp, jaydın ulıwma paydalanıw maydanı 110 kvadrat metr. Sonday-aq, háwlide jazǵı hám qısqı asxana, sklad, monsha, hájetxana bar hám de bul Nókis qalası texnikalıq inventarlaw mákemesiniń 2015-jıl 15-maydaǵı maǵlıwmatnaması menen tastıyıqlanadı.

2. Satılıp atırğan turaq jay Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesi tárepinen 1995-jıl 4-aprelda 1836-san menen dizimge alınğan hám Nókis qalası texnikalıq inventarlaw mákemesi 1995-jıl 4-aprelden 5445-san menen dizimge kirgizilgen miyras huqıqı gúwalıǵına tiykarlanıp maǵan, Sársenbay Amanbaevich Qádirovqa tiyisli.

3. Turaq jaydın inventarlaw bahası 168800000 (bir jüz alpıs segiz million segiz jüz mın) som bolıp, tárepler onı 186000000 (bir jüz seksen altı million) somğa bahaladıq hám men, Sársenbay Amanbaevich Qádirov, satılğan turaq jay ushın Tilepbay Iskenderovich Sabırovтан kórsetilgen muǵdardaǵı puldı usı shártnamanı qol qoyıwdan aldın tolıq aldım.

4. Usı shártnama dúzilgenge shekem aldı-sattı etilip atırǵan turaq jay basqa shaxsqa ótkerilmegen, girewge qoyılmaǵan hám bul turaq jay boyınsha heshqanday tartıs hám qadaǵan etiwler bolmaǵan.

5. Satılıp atırǵan turaq jayda ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 488-statyasına tiykarlanıp, paydalanıw huqıqın ózinde saqlap qaldırǵan shaxslar joq.

6. ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 185-statyası boyınsha, usı shártnama tiyisli texnikalıq inventarlaw mákemesinde dizimnen ótkerilgen waqıttan baslap turaq jaydı satıp alıwshıda múlk huqıqı júzege keledi.

7. Usı shártnamanı dúziw ushın ketetuǵın qarjılardı turaq jaydı satıp alıwshı Tilepbay Iskenderovich Sabırov tóleydi.

8. ÓZR Puqaralıq kodeksindegi tiyisli statyalardıń mazmunı bizge notarius tárepinen túsindirilip berildi.

9. Shártnama úsh nusqada dúzilip qol qoyıladı: bir nusqası Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesinde qaldırıladı, bir nusqası satıp alıwshı T.I.Sabırovqa beriledi, bir nusqası shártnamanı dizimge alǵan texnikalıq inventarlaw mákemesinde qaldırıladı.

(qolı)

S.A.Qádirov

(qolı)

T.I.Sabırov

(Notarial keńseniń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

Turaq jaylardı almasıw shártnaması da derlik aldı-sattı shártnamasınan ózgeshelenbeydi. Tek bul jerde almasıwlıp atırǵan turaq jaylar (kvartira)ǵa óz aldına sıpatlama beriledi, olardıń inventar bahaları da óz aldına kórsetiledi. Táreplerdi hám shártnamalardı dizimge alıwshı texnikalıq inventarlaw mákemelerdi esapqa alǵan halda, shártnama bes nusqada dúziliwi múmkin.

Avtomashinanıń aldı-sattı shártnamasına qatnaslı avtomashinalardı almasıw shártnamasında da tap usınday ózgerisler bolıwı múmkin.

Úlgi

27-qosımsha

**AVTOMASHINANÍŃ ALDÍ-SATTÍ
SH Á R T N A M A S Í**

Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası, eki mıń jıgirmalanshı jıl on besinshi aprel kúni

Bizler, Nókis qalası Ájiniyaz kóshesi 45-jayda jasawshı Turǵanbay Ikramovich Tursınov hám Nókis qalası Kúnxoja kóshesi 65-jayda jasawshı Polat Arıslanbaevich Joldasovlar usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik:

1. Men, Turǵanbay Ikramovich Tursınov, Nókis qalası dizimge alıw hám imtixan alıw bólimi tárepinen 2020-jıldıń 26-aprelinde berilgen GE 654376 sanlı texnikalıq pasport boyınsha maǵan tiyisli bolǵan «Neksiya» markalı, 2011-jılda islep shıǵarılǵan, shassi nomeri 616263, motor nomeri 211221, kuzov nomeri 542, qızıl reńli, 95 F 180 AA mámleketlik belgisine iye bolǵan avtomashinamdı sattım; men

Polat Arıslanbaevich Joldasov, joqarıda kórsetilgen avtomashinanı satıp aldım.

2. Joqarıda kórsetilgen avtomashına 106 at kúshine iye bolıp, tárepler onı 96000000 (toqsan altı million) somǵa bahaladıq hám avtomashına usı bahada satıldı.

3 Men, Turǵanbay Ikramovich Tursınov, satılǵan avtomashına ushın Polat Arıslanbaevich Joldasovtan kórsetilgen muǵdardaǵı puldı usı shártnamanı qol qoyıw waqtında tolıq aldım.

4. Usı shártnamaǵa shekem aldı-sattı bolıp atırǵan avtomashına basqa shaxsqa ótkerilmegen, girewge qoyılmaǵan, tartısta bolmaǵan, oǵan sheklew qoyılmaǵan.

5 Usı shártnamanı dúziw ushın ketetuǵın qarjılardı Polat Arıslanbaevich Joldasov tóleydi.

6. Usı shártnama P.A.Joldasovqa joqarıdaǵı avtomashinanı Nókis qalalıq dizimge alıw hám imtixan alıw bóliminen dizimnen shıǵarıw huqıqın beredi.

7. Usı shártnama JHQB mákemelerinde dizimge alınıwı tiyis. Shártnama úsh nusqada dúzilip, biri Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesinde saqlanadı, qalǵanları avtomashinanı dizimnen shıǵarıw hám dizimge alıw ushın P.A.Joldasovqa beriledi.

(qolı) T.I.Tursınov
(qolı) P.A.Joldasov

(Notarial keńseniń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

Jeke múlk huqıqında puqaralarǵa qaraslı bolǵan turaq jaylardı, ayırım xanalarđı ijararǵa beriw haqqındaǵı shártnamalar ámeldegi nızamshılıqqa muwapıq ijararǵa

alıwshı menen úy iyesi ortasında dúziledi. Bunday jaǵdaylarda shártnama dúziletuǵın múddet táreplerdiń kelisiwi menen belgilenedi. Turaq jay ijarası haqqındaǵı shártnamada onıń mazmunı, múddeti hám basqa shártler kórsetiledi. Bir qatar mámleketler Puqaralıq kodeksleriniń tiyisli statyalarında jeke turaq jay xanalarınan paydalanǵanı ushın haqı tólew táreplerdiń kelisimi menen belgileniwi, biraq bul tólemler nızamda belgilengen muǵdardan tek 20% ke shekem asıwı múmkinligi kórsetilgen.

Eger shártnama turaq jaydı (xananı) bosatıw shárti menen bir jılǵa jetpegen múddet ushın dúzilgen bolsa, ijaraga alıwshı shártnamanı jańa múddetke jańadan dúziw huqıqınan ayırıladı, qalǵan basqa jaǵdaylarda ol bunday huqıqqa iye.

Úlgi

28-qosımsha

SH Á R T N A M A

Nókis qalası, eki mın jigirmalanshı jıl úshinshi sentyabr

Bizler, Nókis qalası Berdaq kóshesi 15-jayda jasawshı Azat Keńesbaevich Seytjanov hám Nókis qalası Kúnxoja kóshesi 142-jayda jasawshı Ómirbay Jetkerbaevich Sadıqov, usı shártnamanı tómendegiler haqqında dúzdik:

1. Men, A.K.Seytjanov, Nókis qalası Berdaq kóshesi 15-jaydaǵı turaq jaydıń 18 (on segiz) kvadrat metrli xanasın Ó.J.Sadıqovqa ijaraga berdım. Bul turaq jay Nókis qalası notarial keńsesi tárepinen 2011-jıl 10-sentyabrde tastıyqlanǵan hám arnawlı dizimde 1404-sanlı sawǵa etiw shártnamasına muwapıq meniń atıma (iyeligime) ótken.

2. Turaq jay eki jil múddetke – 2019-jıldıń 4-sentyabrinen 2021-jıldıń 4-sentyabrine shekem ijaráǵa beriledi.

3. Turaq jaydan paydalanıw ushın tólenetuǵın haqı shártlesip atırǵan táreplerdiń kelisimine muwapıq belgilenedi hám nızamda kózde tutilǵan muǵdardan asırılmaydı.

4. Ijaráǵa alıwshı turaq jaydı tiyisli sharayatta saqlaw hám kúndelikli ońlaw jumısların óz esabınan ámelge asırıw minnetlemesin aladı.

5. Ó.J.Sadıqovtıń turaq jaydan basqa maqsetlerde paydalanıwı qadaǵan etiledi.

6. Usı turaq jay konfiskaciyalangan jaǵdayda, bul shártnama A.K.Seytjanovtıń qálewi menen múddetinen aldınaraq biykar etiliwi múmkin.

7. Shártnama múddeti tamam bolǵannan soń, Ó.J.Sadıqov turaq jaydı tiyisli tártipte hám jasawǵa jaramlı halda tapsırıw minnetlemesin aladı.

8. Turaq jay ijarası tólemi shártnama boyınsha hárbir kvadrat metr ushın _____ som esabınan kelip shıǵıp, ayına _____ mıń som, jámi _____ mıń som muǵdarında belgilenedi.

9. Shártnamanı tastıyıqlaw boyınsha qarjılar úy iyesi A.K.Seytjanovtıń esabınan boladı.

Shártnama úsh nusqada dúziledi:

1-nusqası notarial keńsede saqlanadı.

2-nusqası A.K.Seytjanovqa beriledi.

3-nusqası Ó.J.Sadıqovqa beriledi.

(qolı) A.K.Seytjanov

(qolı) Ó.J.Sadıqov

(Notarial keńseniń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

Transport quralınıń ijara shártnaması. Shólkem yamasa mákemeler ortasında hám transport quralın ijaraga beriw hám ijaraga alıw háreketleri alıp barıladı. Bul háreketler tiyisli hújjetler menen rásmiylestiriledi. Usınday hújjetlerden biri «Transport quralınıń ijarası shártnaması» bolıp, ol tómendegi zárúrli bólimlerden ibarat boladı:

1. Shártnama predmeti.
2. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi.
3. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tártibi.
4. Shártnamanıń basqa shártlери.
5. Táreplerdiń rekvizitleri hám qolları.

29-qosımsha

**TRANSPORT QURALINIŃ IJARA
SH Á R T N A M A S Í**

2020-jıl «__» _____ Nókis qalası

Keyingi orınlarda «Ijaraga beriwshi» dep atalatuğın

(yuridikalıq táreptiń tolıq atı)

(Ustav, reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi _____

(wazıypası, familıyası, atı)

bir tárepten, keyingi orınlarda «Ijarashı» dep atalatuğın _____

(yuridikalıq táreptiń tolıq atı)

(Ustav, reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi _____

(wazıypası, familiyası, atı)

ekinshi tárepten tómendegiler haqqında usı shártnama dúzildi.

I. Shártnama predmeti

1.1. Shártnamaǵa muwapıq, ijaráǵa beriwshi oǵan tolıq xojalıq júrgiziw huqıqı tiykarında tiyisli bolǵan tómendegi avtomobillerdi (markası, mámleketlik belgisi, spidometr kórsetkishi (km), texnikalıq jaǵdayı, kuzov nomeri, dvigatel nomeri, shassi nomeri) texnikalıq kórikten ótkergen hám onıń jaǵdayı haqqında texnikalıq pasportqa belgi qoyǵan halda ijarashıǵa tapsırıw, ijarashı waqıtsha paydalanıw ushın onı ijaráǵa alıw hám ijara haqsın tólew minnetlemesin aladı.

1.2. Ijarashı avtomobilden tómendegi maqsetlerde paydalanadı:

II. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi

2.1. Avtomobildiń bahası qayta bahalaw koefficientleri hám amortizaciya ólshemlerin esapqa alǵan halda _____ somdı quraydı.

2.2. Ijara haqı ijarashı tárepinen ayına _____ som muǵdarda hár aydıń baslanıwınan 10 (on) kún aldın tólep barıladı.

III. Táreplerdiń huqıq hám minnetlemeleri

3.1. Ijaraǵa beriwshi shártnamaǵa qol qoyılǵannan keyin _____ kún ishinde avtomobildi ijarashıǵa tapsıradı.

3.2. Avtomobildi kúndelikli ońlaw hám profilaktikalıq kórikten ótkeriw _____ esabınan ámelge asırıladı.

3.3. Kapital ońlaw _____ tárepinen hár _____ ayda ámelge asırıladı.

3.4. Avariya jaǵdayında ayıpker tárep _____ múddet ishinde óz esabınan avtomobildi ońlaydı.

3.5. Eger avariya úshinshi shaxslardıń ayıbı menen islengen bolsa, _____ múddet ishinde dawa talapların qoyadı hám óz esabınan ońlawdı ámelge asıradı.

3.6. Fors-major jaǵdayları kelip shıqqanda tárepler tómendegi tártipte shıǵınlardı bólistiredi:

3.7 Avtomobil usı shártnama qol qoyıwdan aldın ótkerilgen texnikalıq kórikte anıqlanǵan hám texnikalıq pasportta dizimge alınǵan jaǵdayda ijararaǵa beriwshi tárepinen tapsırılıwı hám Ijarashı tárepinen qaytarıp tapsırılıwı tiyis.

3.8. Ijarashı avtomobildi qaytarıp tapsırılıwı haqqında ijararaǵa beriwshini keminde _____ aldın xabardar etiwı tiyis.

IV. Táreplerdin juwapkerligi hám tartislardi sheshiw tartibi

4.1. Ijara haqın belgilengen múddette tólemegen ijarashı tólewi keshiktirilgen hárbir kún ushın ijaráğa beriwshige ijara haqınıń _____ procenti muǵdarında penya tóleydi.

4.2. Tárepler óz minnetlemelerin orınlamaǵan yamasa tiyisli dárejede orınlamaǵanı ushın Ózbekstan Respublikasınıń Puqaralıq kodeksi hám basqa nızam hújjetleri hám de usı shártnamaǵa muwapıq juwapker boladı.

4.3. Tárepler ortasında kelip shıǵatuǵın tartislar táreplerdin óz ara kelisimi tiykarında sheshiledi. Tárepler kelisimge erispegen jaǵdayda tartis belgilengen tártipte sudta sheshiledi.

V. Shártnamanıń basqa shártleri

5.1. Shártnamaǵa kirgizilip atırǵan barlıq ózgeris hám qosımshalar jazba túrde dúzilgen hám eki tárep tárepinen qol qoyılǵan jaǵdayda ǵana haqıyqıy esaplanadı.

5.2. Shártnama 20__-jıl «__» _____ dan baslap kúshke kiredi hám 20__-jıl «__» _____ ǵa shekem ámel etedi.

5.3. Shártnama eki nusqada dúzilgen bolıp, ekewi de birdey yuridikalıq kúshke iye.

5.4. Usı shártnamada názerde tutılmaǵan máseleler ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq tártipke salınadı.

VI. Táreplerdin rekvizitleri hám qolları:

Ijaráğa beriwshi:

Esat beti:

STIR _____
(wákillikli shaxs F.A.Á. hám qolı)

Mór ornı Ijarashı:

Esat beti:

STIR _____
(wákillikli shaxs F.A.Á. hám qolı)

Kóshpes múlkti satıw shártnaması

Shólkem hám mákemeler ortasında da kóshpes múlksatıladı hám satıp alınadı. Bul ámeliy túrde óz aldına shártnamalar tiykarında rásmiylestiriledi. Ol tómendegi zárúrli bólimlerden ibarat.

1. Shártnama predmeti.
2. Táreplerdiń minnetlemeleri.
3. Shártnama summası.
4. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tartibi.
5. Juwmaqlawshı qaǵıydalar.
6. Táreplerdiń rekvizitleri.

30-qosımsha

KÓSHPES MÚLKTI SATÍW SH Á R T N A M A S Í

2020-jıl «__» _____ Nókis qalası
Keyingi orınlarda «Satıwshı» dep atalatuǵın _____

(F.A.Á yamasa kárxana, shólkem, mákeme atı)
arqalı bir tárepten, keyingi orınlarda «Satıp alıwshı»

dep atalatuǵın _____

(F.A.Á yamasa kárxana, shólkem, mákeme atı) ekinshi tárepten tómendegiler haqqında usı shártnamanı dúzdi.

I. Shártnama predmeti

1.1. Satıwshı _____ ni (kóshpes múlktiń atı) (keyingi orınlarda «obyekt» dep júrgiziledi), Satıp alıwshıǵa múlk etip tapsırw, Satıp alıwshı obyektı qabıl etiw hám usı shártnamada kórsetilgen bahasın tólew minnetlemesin aladı.

1.2. Obyektıń sıpatlaması: _____ (jaylasqan jeri, mánzili, jer maydanı hám basqa kóshpes múlkti anıq belgilew imkanın beriwshı belgiler).

II. Táreplerdiń minnetlemeleri

2.1. Satıwshınıń minnetlemelari:

obyektı Satıp alıwshıǵa _____ den

– (obyektı tapsırwdıń anıq sánesi hám waqtı yamasa belgili múddeti, dáwir) keshiktirilmesten tapsırw;

– obyekt penen birgelikte usı shártnamanıń ajıralmas bólegi bolıp esaplanatuǵın dizimge muwapıq oǵan tiyisli hújjetlerdi qosıp tapsırw;

– obyektı sapajaǵınan _____ (obyektıń sapası kórsetiledi)

_____ talaplarına juwap beretuǵın jaǵdayda tapsırw; kóshpes múlkke bolǵan huqıqtıń Satıp alıwshıǵa ótiwin mámleketlik dizimge alıw ushın zárúr bolǵan

barlıq háreketlerdi óz esabınan ámelge asırıw.

2.2. Satıp alıwshınıń minnetlemeleri:

– usı shártnamada belgilengen múddette obyektı qabil etip alıw;

– shártnamanıń 3-bántine muwapıq kórsetilgen summanı tólew;

– usı shártnamanıń 2.1-bántinde názerde tutılğan háreketlerdi ámelge asırıwda Satıwshıǵa zárúrli járdem beriw.

III. Shártnama summası hám esap-sanaq etiw tártibi

3.1. Shártnama bahası _____

(summa jazba kóriniste) somdı quraydı.

3.2. Shártnama boyınsha esap-sanaq _____
(esap-sanaq túri) arqalı ámelge asırıladi.

3.3. Satıp alıwshı shártnama bahasınıń _____
procenti muǵdarında aldınnan tólemdi ámelge asıradi.

IV. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tártibi

4.1. Tárepler shártnama minnetlemelerin orınlamağan yamasa málim dárejede orınlamağan jaǵdayda Ózbekstan Respublikasınıń ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq juwapkershilikke tartıladi.

4.2. Usı shártnama boyınsha yamasa onıń menen baylanıslı bolğan jaǵdaylarda tárepler ortasında kelip shıǵatuǵın tartıs hám qarama-qarsılıqlar tárepler ortasında sóylesiwler alıp barıw jolı menen sheshiledi.

Sóylesiwler alıp barıw jolı menen tartıstı sheshiw imkaniyatı bolmağan jaǵdayda, tartıs talapnama bildiriw

tártibine ámel etkennen keyin puqaralıq yamasa ekonomikalıq sudında kórip shıǵıladı.

V. Juwmaqlawshı qaǵıydalar

5.1. Usı shártnama eki nusqada dúzilgen bolıp, táreplerge bir nusqadan beriledi. Eki nusqa da birdey yuridikalıq kúshke iye.

5.2. Shártnamaǵa qosımsha etilgen obyektke bolǵan múlk huqıqın tastıyıqlawshı hújjetler dizimi usı shártnamanıń ajıralmas bólegi esaplanadı.

VI. Táreplerdiń rekvizitleri:

Satıwshı
esap beti

Satıp alıwshı
esap beti

Valyuta esap beti

Valyuta esap beti

«__» banktıń bóliminde,

«__» banktıń bóliminde,

bank kodı _____

bank kodı _____

STIR _____

STIR _____

telefon _____

telefon _____

Tovardı júklew rekvizitleri: Tovardı júklew rekvizitleri:

Shólkemler hám mákemeler ortasında qanday da bir obyekt, múlkti ijararaǵa beriw hám ijararaǵa alıw háreketleri ámelge asırıladı. Usı procesti rásmiylestiriw ushın «Múlk ijarası shártnaması» dúziledi. Múlk ijarası shártnaması tómendegi zárúr bólimlerden dúziledi:

1. Shártnama predmeti.
2. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi.

3. Táreplerdiń minnetlemeleri.
4. Shártnamanı múddetinen aldın biykarlaw shártlerei.
5. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartıslardı sheshiw tártibi.
6. Shártnamanıń basqa shártlerei.
7. Táreplerdiń rekvizitleri.

31-qosımsha

MÚLK IJARASÍ SH Á R T N A M A S Í

2020-jıl «__» _____ Nókis qalası

Keyingi orınlarda «Ijaráa beriwshi» dep atalatuǵın _____
(yuridikalıq táreptiń tolıq atı) _____
(Ustav, reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi

(wazıypası, familıyası, atı) bir tárepten, keyingi orınlarda
«Ijarashı» dep atalatuǵın _____ (yuridikalıq
táreptiń tolıq atı) _____ (Ustav,
reje, isenim xat hám t.b.) tiykarında is júrgiziwshi _____
_____ (wazıypası,
familıyası, atı) ekinshi tárepten tómendegiler haqqında
shártnamanı dúzedi:

I. Shártnama predmeti

1.1. Shártnamaǵa muwapıq ijaráa beriwshi tapsıradı. Ijarashı usı shártnamanıń ajıralmas bólimi bolǵan tapsırıw-qabıllaw akti arqalı tómendegi mal-múłkti:

(keyingi orınlarda «mal-múlk» dep júrgiziledi) ijaraga aladı.

1.2. Mal-múlk _____ maqsetinde paydalanıw ushin ijaraga beriledi.

II. Ijara haqı hám esap-sanaq etiw tártibi

2.1. Ijarashı shártnamanıń 1.1-bántinde názerde tutılğan mal-múlkten paydalanǵanı ushin ijaraga beriwshige ayına _____

(jazba túrde jazıladı) muǵdarında haqı tóleydi.

2.2. Ijara tólemleri ijarashı tárepinen hár sherekte sherek baslanıwınan aldınǵı aydın ____-sánesinen keshiktirmey tólep barıladı.

Ijara haqınıń esap-sanaǵı usı shártnamanıń ajıralmas bólegi bolıp esaplanatuǵın «Bazalıq esap beti» tiykarında belgilenedi.

III. Táreplerdiń minnetlemeleri

3.1. Ijarashınıń minnetlemeleri:

a) mal-múlkten tek aldınnan belgilengen maqsette paydalanıw;

á) mal-múlkti jaramlı hám saz halatta saqlaw;

b) óz esabınan hám óz waqtında mal-múlkni ońlaw;

g) ijara tólemlerin shártnamada belgilengen múddetlerde tólep barıw;

ǵ) ijaraga alınğan mal-múlkni qaytarıw haqqında ijaraga beriwshini keminde ____ay aldın jazba túrde eskertiw;

e) mal-múlkni akt boyınsha tozıw ólshemleri esapqa alınğan halda saz hám jaramlı jaǵdayda qaytarıw;

j) shártnama múddetinen aldın biykar etilgende yamasa múddeti tamam bolǵanda mal-múlkti ijaráǵa beriwshige kirgizilgen ózgerisler menen birge tapsırw;

z) shártnama múddeti tamamlanbastan burın mal-múlkk qaytarılǵanda yamasa shártnama múddeti tamam bolǵanda óziniń mal-múlkti ońlaw boyınsha minnetlemelarinen kelip shıqqan halda ámelge asırılmaǵan ońlaw qarjıların Ijaráǵa beriwshige tólew.

3.2. Ijaráǵa beriwshiniń minnetlemeleri:

a) shártnama qol qoyılǵannan keyin _____ ishinde ijarashıǵa saz halattaǵı mal-múlkti tapsırw-qabıllaw akti tiykarında tapsırw;

b) Ijarashı menen kelisilgen haqı muǵdarında mal-múlkti ońlaw ushın zárúr materiallıq fondlardı beriw.

IV. Shártnamanı múddetinen aldın biykar etiw shártleri

4.1. Shártnama tómenдеgi jaǵdaylarda múddetinen aldın ijaráǵa beriwshiniń baslaması menen biykar etiliwi múmkin.

Ijarashı:

a) ijara haqsın ___ ay dawamında tólemesten kelse;

b) qastan mal-múlktiń jaǵdayın tómenletse;

v) mal-múlkten shártnamada názerde tutılǵan tártipte hám belgileniwi boyınsha paydalanbasa.

4.2. Shártnama tómenдеgi jaǵdaylarda múddetinen aldın ijarashınıń baslaması menen biykar etiliwi múmkin:

a) mal-múlkk ijarashı juwap bermeytuǵın jaǵdaylar boyınsha paydalanıwǵa jaramsız bolsa;

b) Ijaráǵa beriwshi ijaráǵa alınǵan mal-múlkten shártnamada belgilengen tártipte paydalanıwǵa tosıqlıq etse biykar etedi.

V. Táreplerdiń juwapkershiligi hám tartislardı sheshiw tártibi

5.1. Tárepler óz minnetlemelerin orinlamaǵan yamasa tiyisli dárejede orinlamaǵanı ushın Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksi hám basqa nızam hújjetleri hám de usı shártnamaǵa muwapıq juwapker boladı.

5.2. Tárepler ortasında kelip shıǵatuǵın tartislar táreplerdiń óz ara kelisimi tiykarında sheshiledi. Tárepler kelisimge erispegen jaǵdayda tartis belgilengen tártipte sudta sheshiledi.

VI. Shártnamanıń basqa shártleri

6.1. Ijarashı Ijaraǵa beriwshiniń jazba razılıǵı menen mal-múlkti qayta ijararaǵa beriwge hám múlkti jaqsılaw maqsetinde ózgerisler kirgiziwge haqlı.

Mal-múlkti jaqsılaw maqsetinde kirgizilgen ózgerisler ushın jumsalǵan qarjılar tómendegi tártipte, múddette hám muǵdarda qaplanadı:

6.2. Shártnamaǵa kirgizilip atırǵan barlıq ózgeris hám qosımshalar jazba túrde dúzilgen hám eki tárep tárepinen qol qoyılǵan jaǵdayda ǵana haqıyqıy esaplanadı.

6.3. Shártnama 20__-jıl «__» _____ den baslap kúshke kiredi hám 20__-jıl «__» _____ ge shekem ámel etedi.

6.4. Shártnama eki nusqada dúziledi hám hár eki nusqa da birdey yuridikalıq kúshke iye.

6.5. Usı shártnamada názerde tutılmağan máseleler ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq tártipke salınadı.

6.7. Shártnamağa qosımshalar:

1-qosımsha – Mal-múlkti ijaraga tapsırıw-qabıllaw akti.

2-qosımsha – Bazalıq esap beti.

7. Táreplerdiń rekvizitleri:

Ijaraga beriwshi

Ijarashi

Esap beti

Esap beti

Valyuta esap beti

Valyuta esap beti

« _____ » banktiń

« _____ » banktiń

bóliminde, bank kodı

bóliminde, bank kodı

STIR _____

STIR _____

telefon _____

telefon _____

(wákillikli shaxs *F.A.Á.*
hám qolı)

(wákillikli shaxs *F.A.Á.*
hám qolı)

II. BIYLIK HÚJJETLERI

Bul túrdegi hújjetler, tiykarınan, shólkem baslıgınıń (direktor) buyırq, biylik hám shólkem (mákeme) qararları tiykarında júzege keledi.

BUYRÍQ

Bul huqıqıy hújjet belgili mákeme aldında turǵan tiykarǵı hám kúndelikli wazıypalardı sheshiw maqsetinde qollanıladı. Áhmiyeti jaǵınan buyırqlar ekige bólinedi: tiykarǵı jumıs iskerligine baylanıslı hám kadrlar jeke quramına tiyisli. Olar izbe-iz tártipte óz aldına nomerlenedi hám bólek saqlanadı.

Tiykarǵı jumıs iskerligine baylanıslı buyırqlar jumıstı shólkemlestiriw, mákeme yamasa onıń bólimleri jumısın tártipke salıwda qollanıladı. Olarda, ádette, joqarı shólkemlerden kelgen kórsetpe hújjetler xızmetkerlerge jetkeriledi, bulardıń orınlanıwı boyınsha anıq is-ilajlar belgilenedi, juwapker shaxslar hám orınlanıw múddeti belgilenedi. Buyırq járdeminde baslıqlar shólkemniń islep shıǵarıw, jobalastırıw, esap, qarjılandırıw, kredit ajratıw, ónimdi satıw iskerligi, sırtqı ekonomikalıq xızmet, shólkem dúzilisin jetilistiriw hám de jumıslardı shólkemlestiriw hám basqa máseleler boyınsha ámeliy is júrgizedi.

Ishki miynet tártibi qaǵıydaları, sıyılıqlaw qaǵıydası hám t.b. tastıyıqlaw menen baylanıslı normativ buyırqlar da tiykarǵı jumısqı baylanıslı buyırqlar qatarına kiredi. Bunday buyırqlar ulıwmalıq túrde bolıp, belgili bir shaxsqa emes, al barlıq jámáátke qaratiladı.

Buyırqtıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Gerb, mákemeniń simvollıq belgisi (blanka bólimleri).

2. Ministrlik hám basqarma atı.

3. Mákemeniń arnawlı nomeri.

4. Hújjet túriniń arnawlı nomeri.

5. Mákeme atı.

6. Teması (mazmunınan kelip shıǵıp ataladı).

7. Sánesi.

8. Sanı (№).

9. Buyırq shıqqan orın atı.

10. Hújjetin atı (Buyırq).

11. Buyırq teksti (eger qosımshaları bolsa, dizimge alınadı).

12. Baslıq yamasa orınbasar qolı.

Buyırq joybarı qánigeler tárepinen tayarlanadı, bas yamasa jetekshi qánigeler, huqıq másláhátshisi, bas esapshı menen kelisiledi. Huqıq másláhátshisi buyırıqtı kóriwde tómendegilerge itibar beredi: máseleni buyırq penen rásmiylestiriw maqsetke qanshelli sáykes keliwi; buyırq joybarı ámeldegi nızamlarǵa, húkimet qararlarına qanshelli muwapıq keliwi; usı mákemeniń aldın berilgen buyırıqlarına sáykes keliwi.

Buyırq joybarına tiyisli qollar qoyılıp, ol blankaǵa kóshirilgennen keyin, shólkem bashıǵı oǵan qol qoyadı. Tiykarǵı jumısqa baylanıslı buyırıqlarda, ádette, mazmunınan kelip shıǵıp tema qoyıladı (ayırım qısqa buyırıqlarda qoyılmawı da múmkin). Baslıq qol qoyǵan buyırq is júrgiziw boyınsha juwapker xızmetker tárepinen tiyisli dápterge dizimge alınadı.

Buyırıqtıń tiykarǵı teksti tiykarlawshı (kirisiw) hám biylik bólimlerinen quraladı. Tiykarlawshı (kirisiw) bóliminde buyırıqtan maqset, shárt-sharayat, sebepler kórsetiledi, tiykar etip alınıp atırǵan buyırıqqa silteme beriledi (atı, nomeri, sánesi jazıladı). Ayırım jaǵdaylarda

buyırıqqa tiykar bolğan hújjet onıń biylik bólimine tiyisli bántinde de kórsetiledi. Ayırım buyırıqlardı tiykarlawğa zárúrlík bolmawı múmkin, bunday jaǵdaylarda olar tuwrıdan-tuwrı biylik bólimi menen de berile beredi.

Buyırıqtıń biylik bólimi jańa qatardan, bas háripler menen jazılatuǵın «BUYÍRAMAN» sózinen baslanadı. Sol sózden soń qos noqat qoyılıp, jańa qatardan biylikler beriledi. Zárúrlikke qarap biylikler bántlerge bólinip, arabsha sanlar menen belgilenedi. Sannan soń noqat qoyılıp, sóz bas háripten baslanadı. Biyliklerde, ádette, kim qanday wazıpanı qaysı múddette orınlawı kórsetiledi. Háreket buyırıq meyil formasında sáwlelenedi («Ámelge asırılsın», «Támiyinlensin», «Júklensin», «Esapqa alınsın» hám t.b.). Orınlawshılar – mákeme yamasa onıń strukturalıq bólimleri, lawazımlı shaxslar (lawazımları kórsetilgen halda) kóbinese baris sepliginde dizimge alınadı.

Buyırıqta jumıstıń orınlanıw múddeti ulıwma túrde yamasa hárbir biylikte anıq kórsetiliwi múmkin. Buyırıq qol qoyılǵannan soń kúshke kiredi, biraq ayırım bántlerine baylanıslı biylikte kúshke kiriw múddeti anıq kórsetilgen bolıwı múmkin.

Buyırıqtıń biylik bólimi aqırında buyırıqtı qadaǵalaw kimgе júklengeni de belgilep qoyıladı: «Buyırıq orınlanıwın qadaǵalaw (lawazımı hám familıyası tolıq jazıladı) juwapkershiligine júklensin».

Ayırım buyırıqlarda usı buyırıq penen aldınıǵı hárekettegi yamasa basqa túrli hújjet biykar etilgeni de kórsetip ótıledi.

Kadrlardıń jeke quramına tiyisli buyırıq yamasa individual buyırıqlar xızmetker jumısqa qabil etilgende yamasa bosatılǵanda, basqa bólimge ótkerilgende, sonday-aq, xızmetker xoshametlengende, miynet demalısına shıqqanda hám usı sıyaqlı jaǵdaylarda beriledi. Bunday

buyırıqlar, ádette, bólim baslıqları usınısı, jeke arzalar hám usı sıyaqlı hújjetler tiykarında tayarlanadı.

Kóp karxanalarda kadrlardıń jeke quramına tiyisli buyırıqlar arnawlı blankalarda jazıladı.

Kadrlardıń jeke quramına tiyisli buyırıqlar arnawlı baspa is qağazları bolmağan jaǵdayda ápiwayı buyırıq qağazǵa da jazıladı. Onday jaǵdayda buyırıq basına «Kadrlar jeke quramına tiyisli» dep jazıp qoyıw kerek. Buyırıq temaları: «Jumısqa qabıl etiw haqqında buyırıq», «Basqa jumısqa ótkeriw haqqında buyırıq», «Jumıstan bosatıw haqqında buyırıq», «Miyнет demalısın beriw haqqında buyırıq», «Xoshametlew haqqında buyırıq» hám t.b.

Bunday buyırıqlarda kirisiw bólimi bolmawı múmkin. Biylik bóliminde, ádette, bántler boladı. Buyırıq bólimindegi «QABÍL ETILSIN», «TAYÍNLANSÍN», «ÓTKERILSIN», «SÍYLÍQLANSÍN», «BOSATÍLSÍN» sıyaqlı feyiller bas háripler menen jazıladı. Familiya da bas háripler menen, atı hám ákesiniń atı tekste ápiwayı háripler menen jazıladı (máselen, Saǵındıq Xalmuratovich KEWLIMJAEV).

Buyırıq úlgisi

32-qosımsha

Gerb, mákemeniń simvollar belgisi

Ministrlik atı

Mákemeniń arnawlı nomeri

Mákeme atı

Hújjet formasınıń sáykes nomeri

TEMASÍ

00.00.00 № _____

orni

Tiykarlawshı (kirisiw) bólimi

BUYRÍQ

BUYÍRAMAN:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. Buyırıqtıń orınlanıwın qadaǵalaw _____
juwapkershiligine júklensin (lawazımı hám familiyası
tolıq jazıladı)

Direktor:

(qolı)

F.A.Á.

Tiykargı jumısqa tiyisli buyırıq úlgisi

33-qosımsha

SHÍMBAY «AYZADA» BIRLESPE SINDE BUYÍMLAR HÁM QARJÍLÍQ TEKSERIW ÓTKERIW HAQQÍNDA

BUYRÍQ

2020-jıl 25-noyabr

№405

Shımbay qalası

Qant ónimleri, chay hám pivo-alkogolsız ishimlik óndirisi kárxanaları awqamınıń 2020-jıl 19-noyabrdegi 03-09-sanlı buyırıǵın orınlaw boyınsha birlespede tovar-materiallıq qımbat bahalı buyımlar, kárxana múlki, islep shıǵarıwdıń jumsalmaǵan tiykargı qarjıları, balanstaǵı esap-sanaq hám basqa bántlerinde turǵan pul qarjıları boyınsha buyımlar hám qarjılıq tekseriw ótkeriw ushın

BUYÍRAMAN:

I. Buyımlar hám qarjılıq tekseriw ótkeriwde tómenдеgi múddetler belgilensin:

1. Tayar ónimlerdiń islep shıǵarıwda tamamlanbaǵan qárejetleri ushın – 2020-jıl 1-yanvarǵa shekem.

2. Birlespe múlki, tiykarǵı qarjılar ushın – 2019-jıl 5-dekabrge shekem.

3. Mólsherlengen zıyandı qaplaw ushın waqtınshalıq qarız (dotaciya) esap-sanaǵı, salıqlar kvitanciyaları hám byudjetten basqa tólemler boyınsha qarjı organları menen esap-sanaq, pul qarjıları, qımbat bahalı buyımlar hám qatań esabattaǵı hújjetler, joqarı shólkemler menen esap-sanaq jaǵdayı ushın – 2020-jıl 1-yanvarǵa shekem.

II. Jobalastırılǵan tekseriwdi ótkeriw ushın tómenдеgilerden ibarat ishı topar dúzilsin:

1. S. Kamalov – baslıq (kásiplik awqamı komiteti baslıǵı);

2. Ǵ. Shawdırbayev – aǵza (qadaǵalaw bólimi baslıǵı);

3. A. Matmuratov – aǵza (bas esapshı);

4. A. Rasbergenov – aǵza (jobalastırıw bólimi baslıǵı)

5. I. Xojaxmetov – aǵza (cex baslıǵı).

Buyırıqtı qadaǵalaw direktor orınbasarı K.Nasırov juwapkershiligine júklensin.

Direktor:

(qolı)

B.I.Asanov

Kadrlar jeke quramına tiyisli buyriq úlgisi

34-qosımsha

Nókis qalası «Salamat» kishi kárxanası

KADRLAR JEKE QURAMÍNA TIYISLI

BUYRÍQ

2020-jıl 25-aprel

№28

Nókis qalası

Kárxananıń bas qánigesi Artıqbay Erejepovich AYTBAEV 2020-jıl 1-may sánesinen Tashkent mámleketlik agrar universitetine 2 aylıq qánigeligin jetilistiriw kursına xızmet saparına JIBERILSIN.

Tiykar: Nókis qalası hákimligi awıl xojalıǵı basqarmasınıń 2020-jıl 22-apreldegi 112-sanlı biyligi.

Direktor:

(qolı)

S.Baymuratov

Miyнет demalısn beriw haqqında buyriq úlgisi

35-qosımsha

Nókis beton ónimlerin islep shıǵarıw birlespesi

KADRLAR JEKE QURAMÍNA TIYISLI

Miyнет demalısn beriw haqqında

BUYRÍQ

2020-jıl 20-may

№108

Nókis qalası

Bas injener Bayrambay Kóbeysinovich ĞAYBULLAEVqa 2020-jıl 25-maydan 24 jumıs kúninen ibarat gezektegi miynet demalısn BERILSIN.

Tiykar: Tastıyqlangán miynet demalısı kestesı hám B.K.Ǵaybullaevtıń arzası.

Bas direktor: (qolı) T.K.Tolıbaev

Qoyılǵan qollar:

Bólim baslıǵı

Bas esapshı

BUYRÍQTAN KÓSHIRME

Ámeliyatta tiykarǵı jumısqa tiyisli buyırıqlardan kóshirme tayarlawǵa zárúrlık tuwıladı. Hújjetten kóshirme – túp nusqa hújjettiń belgili bir bólegi. Buyırıqtan kóshirme buyırıqtıń biylik bóliminen aldınǵı barlıq bólimlerin óz ishine qamtıydı. Buyırıqtıń biylik bóliminen tek anıq jaǵday ushın zárúr bolǵan maǵlıwmat alınadı.

Buyırıqtan kóshirme, ádette, blankaǵa jazılıp, tastıyqlap beriledi: «Tiykarına durıs» sóz dizbegi menen xatker (yamasa buyırıqtan kóshirme beriwshi shaxs) qol qoyadı.

Tiykarǵı iskerlikke tiyisli buyırıqtan kóshirme úlgisi

36-qosımsha

NÓKIS «TAǴAM» BIRLESPE SINDE BUYÍMLAR HÁM QARJÍLÍQ TEKSERIW ÓTKERIW HAQQÍNDA BUYRÍQTAN KÓSHIRME

2020-jıl 25-noyabr

№405

Nókis qalası

I. Qant ónimleri, chay hám pivo-alkogolsız ishimlik óndirisi kárxanaları birlespesiniń 2020-jıl 19-noyabrdegi 03-09-sanlı buyırǵın orınlaw boyınsha birlespede tovar-

materiallıq qımbat bahalı buyımlar, kárxana múlki, islep shıǵarıwdıń jumsalmaǵan tiykarǵı qarjıları, balanstaǵı esap-sanaq hám basqa bántlerinde turǵan pul qarjıları boyınsha buyımlar hám qarjılıq tekseriw ótkeriw ushın

BUYÍRAMAN:

II. Jobalastırılǵan tekseriwdi ótkeriw ushın tómendegilerden ibarat isshi topar dúzilsin:

1. T. Qarlıbaev – baslıq (kásiplik awqamı komiteti baslıǵı).

Direktor: (qolı) B.S.Tolıbaev

Tiykarına durıs

Xatker-jeke

referent: (qolı) S.Shamuratova

0000.00.00

Kadrlar jeke quramına tiyisli buyırıqtan kóshirme úlgisi

37-qosımsha

**NÓKIS «TAǴAM» BIRLESPE SI 2019-JÍL
JUWMAǴÍ BOYÍNSHA BIRLESPE
JUMÍSSHÍLARÍN XOSHAMETLEW
HAQQÍNDA**

BUYRÍQTAN KÓSHIRME

2020-jıl 4-yanvar №22 Nókis qalası

2019-jıldı birlespe jumısshıları jıllıq jobaların barlıq kórsetkishleri boyınsha orınladı. 100 million somnan zıyat payda alındı. Murabba bóliminen tısqarı (baslıǵı

D.A.Tawmuratova) barlıq bólimler óz jobaların orınladı. Jıl juwmaǵı boyınsha, ásirese, R.Aytbaev, S.Asqarbaeva, M.Shimbergenov, K.Sadıqov sıyaqlı jumısshılar miynette ayırıqsha órnek kórsetti.

«Qant ónimleri, chay hám pivo-alkogolsız ishimlik óndirisi kárxanaları birlespeleri» mámleketlik akcionerlik koncerniniń 2019.03.01. degi 100-sanlı buyrıǵı menen «Taǵam» birlespesiniń jumısshıların jıl juwmaǵı boyınsha xoshametlewge ruqsat berildi. Birlespe miynet jámááti keńesi hám kásiplik awqamı komitetiniń qospa májilisi (2019.01.02, 3-bayanlama) qararına tiykar

BUYÍRAMAN:

1. Óz wazıypasına nemquraydı qaraǵanlıǵı ushın «Taǵam» birlespesiniń jumısshıların jıl juwmaǵı boyınsha xoshametlew qaǵıydasınıń 32-bántine muwapıq bólim baslıǵı D.A.Tawmuratovanı jıl juwmaǵı boyınsha xoshametlew 100% qadaǵan etilsin.

Direktor:	(qolı)	B.R.Bekmurzaev
Tiykarına durıs.	(qolı)	K.T.Sabırova

KÓRSETPE

Mákemelerde xabar-metodikalıq túrdegi máseleler, sonday-aq, buyırıqlar, qollanbalar hám basqa hújjetlerdiń orınlanıwı menen baylanıslı shólkemlestiriw máseleleri boyınsha shıǵarılatuǵın huqıqıy hújjet. Kórsetpegerge birinshi basshı, sonday-aq, tiyisli bolsa, bas injener, olardıń orınbasarları qol qoyıw huqıqına iye. Kórsetpe mákemeniń tán is qaǵazına basıladı. Ol da buyırq sıyaqlı, ádette, tema menen jazıladı, tiykar (kirisiw) hám biylik

bólimlerinen dúziledi. Tiykar (kirisiw) bóliminde, «mınaday maqsette», «mınaday buyırıqtı orınlaw ushın» sıyaqlı dástúriy sóz dizbekleri qollanıladı hám «JÚKLEYMEN», «USÍNÍS ETEMEN» sózleri menen biylik bólimi baslanadı. Belgili xızmetkerge onıń xızmet lawazımı wazıypalarına kirmeytuǵın jumıslar júklense, «USÍNÍS ETEMEN» sózi qollanıladı. Kórsetpeniń biylik bólimi buyırıqtıń biylik bólimine uqsas boladı.

Kórsetpe úlgisi

38-qosımsha

«Shiyrin» kárxanası

QUYÍW CEXÍNDÁ JAŃA ÚSKENELERDEN PAYDALANÍWDÍ JAQSÍLAW HAQQÍNDÁ

KÓRSETPE

2020-jıl 18-yanvar №117 Nókis qalası

«Shiyrin» kárxanasın qayta úskenelew haqqında 2019-jıldıń 15-iyulındaǵı 107-sanlı buyırıqqa tiykarlanıp, kárxananıń 3 cexında Germaniyadan alınǵan jańa úskeneler ornatıldı. 2 cexta: shokolad hám pechenye cexlarında mashinalardan ónimli paydalanılmaqta, biraq quyıw cexında «T-108 KS» mashinalarınan paydalanıw texnologiyası jumısshılar tárepinen jaqsı ózlestirilmegen, nátiyjede kóp ónimler zaya bolmaqta. Usı múnásibet penen cex baslıǵı D.A.SAPARBAEVAǵa tómendegilerdi

JÚKLEYMEN:

1. Cexta jańa mashinalar texnologiyası boyınsha úsh aylıq oqıw shólkemlestirilsin.

2. May ayında eki xızmetkerdi Germaniyanıń Berlin qalasına xızmet saparına jiberiw ushın anıq usınıslar berilsin.

Direktor: (qolı) B.I.Sadıqov

Kórsetpe úlgisi

39-qosımsha

«Sayaxat» firması

2020-JÍLDAǴÍ MIYNET DEMALÍSLARÍ KESTESI HAQQÍNDA

KÓRSETPE

2020-jıl 3-yanvar №28 Nókis qalası

2020-jıl ushın xızmetkerler miynet demalısırları kestesin dúziw haqqında USÍNÍS ETEMEN:

1. Bólim baslıqları 2020-jıldı xızmetkerlerdiń demalısqa shıǵıw dizimin múddeti kórsetilgen halda dúzip, kadrlar bólimine tapsırsın.

Dizimdi tapsırıw múddeti: 2020.10.01.

2. Kadrlar bólimi firma xızmetkerleriniń 2020-jıl demalısırlarınıń qospa kestesin dúzip, firma direktorı tastıyıqlawına usınıs etsin.

Juwapker: Kadrlar bólimi baslıǵı S.Ibadullaev

Kesteni usınıs etiw múddeti: 2020.15.01.

Firma direktor orınbasarı: (qolı) N.A.Omarov

Razılıq belgisi

BIYLIK

Mákeme administraciyası (direktor, onıń orınbasarları, bas injener, onıń orınbasarları), sonday-aq, bólim baslıqları tárepinen ámeliy máseleler boyınsha qabıl etiletuǵın hújjet. Ádette, biyliklerdiń ámel etiw múddeti sheklengen bolıp, bólimlerdiń tar sheńberine, ayırım juwapker shaxslar hám puqaralargá tiyisli boladı. Biylik teksti, buyırıq sıyaqlı zárúr bólimlerden dúziledi, tek onıń tiykarlawshı (kirisiw) bóliminde «BUYÍRAMAN» sóziniń ornına «USÍNÍS ETEMEN», «RUQSAT BEREMEN» sıyaqlı dizbekler qollanıladı.

Biylik úlgisi

40-qosımsha

«Aysultan» firması

OŃLAW JUMÍSLARÍN ÓTKERIW HAQQÍNDAGÍ

BIYLIK

2020-jıl 15-fevral

№5

Nókis qalası

3-cex avariya jaǵdayına túskenligi múnásibeti menen

JÚKLEYMEN:

1. 3-cexta tezlik penen ońlaw jumısları ótkerilsin.

Juwapker: Ońlaw-texnika bólimi baslıǵı

D.I.Aymurzaev.

Orınlaw múddeti: 2020.21.02.

2. Ońlaw jumısların qadaǵalaw 3-cex baslıǵı S.Tólepovqa tapsırılısın.

Kárxana direktorı:

(qolı)

R.Shamuratov

Razılıq belgisi

Nókis «Shiyrin» firması

**«SHIYRIN» BIRLESPE SINDE NABAT CEXÍ
JUMÍSÍN QAYTA SHÓLKEMLESTIRIW
HAQQÍ NDA**

BIYLIK

2020-jıl 25-noyabr №406 Nókis qalası

2019-jıl juwmağı boyınsha nabatqa mıtájlik ósken. Bul ónimdi jáne de kóbirek islep shıǵarıw ushın anıq jumıslardı ámelge asırıw, Qıtaydan jańa úskeneler alıp keliw zárúr. Sol múnásibet penen tómendegilerdi

USÍNÍS ETEMEN:

Birlespege payda bermeytuǵın járdemshi cexlardı saplastırıw maqsetinde birlespede turaqlı xızmet kórsetiwshi ishhi toparǵa bul boyınsha anıq usınıslardı usı jıldıń 22-dekabrine shekem islep shıǵıw tapsırılısın; juwapker – ishhi topar bashlıǵı K.Ziywatdinov

Direktor: (qolı) B.I.Aymurzaev

III. MAǒLÍWMAT-XABAR HÚJJETLERI

Maǒlıwmat-xabar hújjetleri birqansha úlken topardı óz ishine aladı, olar is júrgiziw procesinde kóp qollanıladı. Bul topar arza, bayanlama, málimleme, wásiyatnama, akt, isenim xat, maǒlıwmatnama, minezleme, usınıs, mirátnama, ómirbayan, rezyume, túsiniq xat, daǵaza, esabat sıyaqlı hújjetlerdi óz ishine aladı.

ARZA

Belgili mákemege yamasa lawazımlı shaxs atına qanday da bir ótinish, usınıs yaqı shaǵım mazmunında jazılatuǵın rásmiy hújjet. Arza ámeliyatta eń kóp qollanılatuǵın hám keń tarqalǵan is qaǵazı. Mektep oqıwshısı hám student, menedjer hám fermer, injener hám alım, isbilermen hám lawazımlı shaxs – jámiyettiń barlıq aǵzası arza jazıwdan shette qalǵan emes. Arza iyeleriniń jası hám lawazımı, arza jollanıp atırǵan mákemeler hám shólkemler hárqıylı. Arzalar ilimiy-izertlew mákemesi direktorına, mektep direktorına, joqarı oqıw ornı rektorına, kárxana direktorına, rayon basshılıǵına – qullası, ápiwayı arza iyeleriniń usınıs, ótinish yamasa shaǵımın kórip shıǵıp sheshe alatuǵın hárqanday mákeme, hárqanday baslıq atına jazılıwı múmkin.

Kólemi, stili hám túrine qaramastan, arza óziniń ulıwma zárúrli bólimlerine iye hám ol usı bólimlerdiń izbe-izligi tiykarında dúziledi.

Arzanıń zárúrli bólimleri:

1. Arza jollanǵan mákemeniń yamasa lawazımlı shaxstıń atı.

2. Arza iyesiniń mákan jayı, lawazımı, atı, ákesiniń atı hám familiası.

3. Hújjetniń atı (Arza).

4. Tiykargı tekst (usınıs, ótinish, shaǵım).

5. Arzaǵa qosımsha etiletuǵın hújjetler atı (eger zárúr dep tabılsa).

6. Arza iyesiniń qolı, atı, ákesiniń atınıń bas háripleri, familiası.

7. Arza jazılǵan waqıt (jıl, kún hám ay).

Sonı da esletip ótiw kerek, arzanıń zárúrli bólimleri barlıq arzalarda da birdey tákirarlana bermeydi.

Máselen, xızmetker ózi islep atırǵan kárxana yaqı mákeme administraciyasına arza jazıp atırǵanda, onıń jasaw ornı haqqındaǵı maǵlıwmatlar zárúr bolmaydı. Bunday jaǵdayda xızmetker ózi islep atırǵan bólim hám lawazımın kórsetedi. Sonday-aq, kópshilik arzalar ushın qosımshalardıń da zárúrligi bolmaydı.

Arza da basqa hárqanday rásmiy hújjet sıyaqlı anıq hám qısqa sóz dizbekleri menen túsiniikli etip jazılıwı kerek.

Arza úlgisi

42-qosımsha

Qay jerge hám kimgé Arza iyesiniń mákan jayı, lawazımı, tolıq atı
ARZA
Arza tekstiniń mazmunı qosımsha
Qolı F.A.Á. Sáne (jıl, kún, ay)

Hújjet tiliniń anıqlıǵı, túsiniikliǵi maqsettiń tezirek ámelge asıwına xızmet etedi.

Arza, tiykarınan, qolda jazıladı hám mazmunı erkin bayanlanadı. Mazmunı hám jazılıw stiline qaray arzalar birdey emes: ol birneshe sózden ibarat bolıwı, máseleler boyınsha pikir-usınıslar bildirilgen xat túrinde bolıwı da múmkin. Sol kózqarastan arzalar ápiwayı hám quramalı túrlerge ajratıladı. Quramalı arza teksti úlken bolıwı menen birge, oǵan qosımshalar kirgiziliwi múmkin. Kópshilik jaǵdaylarda arzalar jeke ózgeshelikke iye.

Sunday-aq, xızmet arzaları da boladı. Xızmet arzası – puqaralar yamasa shólkemlerdiń óz huqıqların ámelge asırıw yamasa máplerin qorgaw boyınsha jazba maǵlıwmatlar bolıp esaplanadı. Dawa arzaları usınday arzalardan esaplanadı. Ótinish hám shaǵım mazmunındaǵı arzalar usınıs mazmunın sáwlelendiriwshi arzalarǵa hám de dawa arzalarına qaraǵanda kóp qollanıladı.

Úlgi

43-qosımsha

Qaraqalpaq mámleketlik uni-
versiteti Shet tilleri fakulteti dekanı
R.T.Tursınbaevqa 2-kurs studenti
Úsen Ótemuratovtan

ARZA

Nawqaslanǵanım sebepli qısqı imtixanlardı waqtında tapsıra almadım. Usı imtixanlardı qayta tapsırırǵa ruqsat beriwıńizdi sorayman.

(qolı) Ú.Ótemuratov
2020-jıl 20-mart

Jumıs procesinde de xızmetkerler ózleri islep atırǵan mákemeniń administraciyasına túrli mazmunlarda arzalar jazadı. Arza basqa jumısqa ótkeriw, pensiya belgilew, qosımsha demalıs beriw, materiallıq járdem kórsetiw hám t.b. haqqında ótinish mazmunında jazılıwı múmkin.

44-qosımsha

Nókis un kombinatı AJ baslıǵı
S.Temirbaevqa un cexı jumısshısı
Tolıbay Qayıpbekovtan

ARZA

Shańaraqlıq jaǵdaylarım sebepli (ákemniń awır nawqashlıǵı hám turaqlı kútimge mútaj bolıp qalǵanlıǵı ushın), maǵan 2020-jıldın 9-avgustınan 9-sentyabrine shekem óz esabımnan demalis beriwıńizdi sorayman.

(qolı) T.Qayıpbekov
2020-jıl 7-avgust

Ayırım waqıtları arzalar jámaát, bir topar adamlar atınan jazılıwı da múmkin. Bunday arzanıń mazmunı kópshiliktiń mápin sáwlelendiredi.

Kópshilik atınan jazılatuǵın arza úlgileri

45-qosımsha

Qaraqalpaqstan Respublikası Xalıq
bilimlendiriw ministri A. Tilepovqa Kegeyli
rayonınıń Aqmangıt awılı xalqınan

ARZA

Biziń awılда 80 nen artıq shańaraq jasaydı. Olardıń kópshiligi – kóp balalı shańaraqlar. Elege shekem awılımızда tolıq orta bilim beriwshi mektep joq. 9-klasti pitkergeń jaslarımız oqıwdı dawam ettiriw ushın qońsı awılǵa yamasa rayon orayına qatnawǵa májbúr bolıp atır.

Joqarıdaǵılardı esapqa alıp, awılımızда tolıq orta mektep qurılısına járdem beriwıńizdi soraymız. Awıl xalqı mektep qurılısına materiallıq hám kómek jolı menen járdem beriwge tayar.

(qolı) (Atı hám familiyalar)
2020-jıl 7-mart

Puqaralar rásmiy hám jámiyetlik shólkemlerge de túrli mazmundaǵı arzalar menen múrátat etedi. Bul arzalar járdeminde mámleketlik mákemeler yamasa jámiyetlik shólkemler arqalı huqıqların ámelge asıradı.

Sunday-aq, shaǵım mazmunındaǵı arzalarda puqaralardıń huqıqların, nızam jolı menen sheshiletuǵın máplerin buzıw yamasa sheklewlerdi saplastırıw haqqındaǵı múrátatlar óz kórinisin tabadı.

Tiyisli ádebiyatlarda puqaralardıń mámleketlik yamasa jámiyetlik shólkemlerge rásmiy túrde jazatuǵın jeke arzaları shama menen tómendegishe bólingen:

- sociallıq támiynat máseleleri boyınsha tiyisli ministrlik, qala, rayon, wálayat sociallıq támiynat bólimlerine, máhálle uyımlarına jazılatuǵın arzalar;

- administrativlik, huqıq hám basqa da mákemelerge jazılatuǵın arzalar;

- puqaralıq halatı aktlerin jazıw (PHAJ) mákemelerge jazılatuǵın arzalar;

- notarial keńseler hám notarial háreketlerdi ámelge asırıwshı basqa mákemelerge jazılatuǵın arzalar;

- puqaralardıń túrli dárejedeǵı sudlar, prokuratura sıyaqlı mákemelerge jazatuǵın hám olar tárepinen kórip shıǵılatuǵın arzaları;

- turaq jay-kommunal mákemelerine jazılatuǵın arzalar.

Usı bóliniw tiykarında belgili toparlarǵa ajratılǵan arzalar da óz gezeginde mazmunı jaǵınan hár túrli boladı. Máselen, puqaralar kóp balalı yamasa jalǵız baslı analarǵa, kem támiyinlengen shańaraqlardıń balalarına pensiya hám járdem pulların belgilew, óz pensiyaların qayta esaplatıw, islep shıǵarıwda arttırılǵan mayıplıǵı esabınan jumısshı hám xızmetkerlerge jetkerilgen zıyandı qaplaw, urıs qatnasıwshıları hám mayıplarǵa transport quralların (biypul yamasa naq pulǵa) beriw, balalıqtan

mayıp bolǵanlarǵa hár aylıq pensiyaların beriw, mayıp hám pensionerlerge arnalǵan internat úylerge qabil etiw, mayıp hám pensionerlerdi (dem alıw úyleri, emleniw mákemelerine) jollamalar menen támiyinlew haqqında arzalar jazadı.

Máselen, pensiya belgilew yamasa onı qayta esaplatıw ushın jazılǵan arzanı talqılap muwapıqyık. Arza qala, rayon hákimligi yamasa sociallıq támiynat bólimi qasındaǵı pensiya belgilew komissiyasına jazıladı. Arza beriwshi ózi haqqındaǵı tolıq maǵıwmattı arzanıń bas bóliminde kórsetip ótedi (jumıs yamasa jasaw ornı, pasport maǵlıwmatları, húrmet jarlıǵı, ilimiy dárejeleri, sıyılıqları hám t.b.). Arza tekstinde maqset hám onıń nızamlılıǵı anıq bayan etiledi, sonday-aq, pensiya belgilengennen soń jumıs, turaq jay, shańaraq awhalı boyınsha bolatuǵın ózgerisler haqqında sociallıq támiynat bólimin óz waqtında xabardar etip turıw minnetlemesin óz moynına alǵanlıǵı jazıladı. Arzada pensiya belgilew ushın zárúr bolǵan hújjetlerdiń (miynet dáptershesiniń tıp nusqası, pasportı, joqarı oqıw ornı diplomı, húrmet jarlıǵı nusqaları, belgili waqıt ishinde dáramatı haqqındaǵı maǵlıwmatnama) qosımsha etilgenligi kórsetiledi.

Islep shıǵarıwda baxıtsız hádiyse sebebinen arttırılǵan mayıplıǵı sebepli jumısshı yamasa xızmetkerge jetkerilgen zıyandı qaplaw hám pensiya belgilewdi sorap jazılǵan arzaǵa baxıtsız hádiyse haqqındaǵı akt hám kásiplik awqamnıń miynetti qorǵaw komissiyasınıń juwmaǵı qosımsha etiledi.

Basqarıw, huqıq qorǵaw hám basqa mákemelerge jazılatuǵın arzalardıń tema sheńberine tómendegiler kiriwi múmkin: aliment tólewden bas tartıp júrgen shaxslardı izlew, urlıq júz bergeni, pasporttıń joǵalǵanlıǵı haqqında xabar beriw, jınayat nátiyjesinde materiallıq yamasa fizikalıq zıyan kóriw, belgili shaxstıń biydárek joǵalǵanlıǵı, turaq jayda dizimge alıw yamasa dizimnen

shıǵarıwdı soraw, puqaraǵa pasport beriw yamasa pasporttı almasırw, avtomobil yamasa aw miltıǵın satıp alıwǵa ruqsat soraw hám t.b.

Úlgi

46-qosımsha

Nókis qalalıq Ishki isler bólimi
baslıǵına Nókis qalası, Ata jolı
kóshesi 170-jayda jasawshı Naǵıyma
Áwezovna Saparbaevadan

ARZA

2020-jılı 12-dekabr kúni túnde, men jumısta bolǵan waqıtta, belgisiz shaxs qapınıń qulpın buzıp, úyime kirip, tómendegi buyımlardı urlap ketken: 1. Bahası 3918000 somlıq 3x3 m ólshemdeki gilem. 2. Bahası 1940000 somlıq qısqı hayallar paltosı. 84,5 mln. som naq pul.

Urlıq islegen shaxstı hám urlanǵan materiallıq baylıqlardı izlew boyınsha shara kóriwińizdi sorayman.

(qolı) N.Á.Saparbaeva
2020-jıl 13-yanvar

Tiyisli hákimliklerdiń puqaralıq halatı aktlerin jazıw bólimlerine (PHAJ) puqaralar nekeni dizimge alıw yamasa onı biykarlaw, tuwılǵanlıǵın yamasa shaxstıń qaytı bolǵanlıǵın dizimge alıw (tastıyıqlaw), atalıqtı anıqlaw hám onı dizimge alıw, balalıqqa (qızlıqqa) alıw, familiya, atı hám ákesiniń atın ózgeriw, puqaralıq halatı hújjetleri jazıwların ózgeriw, qayta tiklew hám biykar etiw, joyılǵan yamasa biykar etilgen puqaralıq halatı hújjetlerin qayta tiklew, sol tiykarda tákirar gúwalıqlar beriw haqqında hám basqa mazmundaǵı arzalardı jazadı.

Bunday arzalardıń kópshiligi puqaralıq hújjetlerin dizimge alıw bólimlerinde belgilengen, rásmiy úlgiler boyınsha toltırılıwın esapqa alıp, olardıń barlıǵına tiyisli úlgi keltirilmey, ekinshi márte gúwalıq beriwdi sorap jazılatuǵın arzalarǵa ǵana úlgiler berildi.

Úlgi

47-qosımsha

Nókis qalası Puqaralıq halatı aktlerin jazıw bólimine Nókis qalası Baǵshılıq kóshesi 80-jayda jasawshı Gúlara Bektursınovna Allaniyazovadan

ARZA

Maǵan puqara Jamal Nawrızbaevich Artıqbaev penen bolǵan nekemniń biykar etilgenligi haqqındaǵı gúwalıqtı qaytadan (ekinshi márte) beriwińizdi sorayman. Neke 2015-jıl 17-aprel kúni Nókis qalalıq PHAJ bóliminde dizimge alınǵan.

Gúwalıqtıń tıp nusqasınıń joytılganlıǵı sebepli zárúr bolıp qaldı.

(qolı) G.B.Allaniyazova
2020-jıl 1-iyun

Mámleketlik notarial keńselerine jazılatuǵın arzalar da mazmunı jaǵınan hárqıylı. Miyrastı wásiyat etiw, wásiyatnamanı ózgeritiw yamasa biykarlaw, miyrastı qabil etiw, miyrastan waz keshiw, miyras mal-múlkti qorgaw, marhumniń amanatları bar-joqlıǵın tekserip kóriw, mülkke miyrasxorlıq haqqındaǵı gúwalıqtı alıw, notarial keńseler tárepinen tastıyqlanǵan hújjetlerdiń nusqasın

(dublikat) beriw, mal-múlkti aldı-sattı hám sawǵa etiw menen baylanıslı shártnamalardı rásmiylestiriwdi ótinish etiw, qarız shártnaması boyınsha alınǵan pullardı qaytarıwǵa tiyisli arzalar usı toparǵa kiredi. Sonı da aytıp ótiw kerek, mámleketlik notarial keńseleri bolmaǵan jerlerde puqaralar usı mazmundaǵı arzalar menen notarial háreketlerdi ámelge asırıw huqıqına iye bolǵan mákemelerge, posyolka, awıl puqaralar jıyınına (baslıǵı) múrját etiwı múmkin.

Mámleketlik notarial keńselerine jollanatuǵın arza úlgileri

48-qosımsha

Nókis qalası Milliy bank filialına
Nókis qalası Erkinlik kóshesi
57-jayda jasawshı Názigúl
Polatovna Sulaymanovadan

ARZA (wásiyatnama)

Bank amanat kassasındaǵı 1320-san boyınsha saqlanıp atırǵan pul qorın Kárimbay Sultanovich Batırovqa wásiyat etip qaldıraman.

(qolı) N.P.Sulaymanova

Nókis qalası, eki mın jıgirmalanshı jıldıń onınshı noyabr kúni.

Usı jerde sonı esletip ótiw kerek, mámleketlik notarial keńselerge jazılatuǵın arzalarda ayırım waqıtlarda olarǵa qoyılatuǵın sánelerdi sanlar menen emes, tolıq túrde sózler menen jazıw engizilgen (bul jaǵday sanlardı ańsatlıq penen ózgeriw múmkin bolǵan nızam buzıwshılıqlardıń aldın aladı).

Úlgi

49-qosımsha

Nókis qalası 1-sanlı notarial keńsesine Nókis qalası Erkinlik kóshesi 5-jayda jasawshı Ayjamal Maqsetbaevadan

ARZA

Usı notarial keńsede 2018-jıl 17-may kúni tastıyqlanıp, 1417-san menen dizimge alınğan wásiyatnamanı biykar etemen.

(qolı) A.Maqsetbaeva

Nókis qalası, eki mın jigirmalanshı jıl may ayınıń jigirma úshinshi sánesi.

Úlgi

50-qosımsha

Nókis qalası 1-sanlı notarial keńsesine Nókis qalası Erkinlik kóshesi 5-jayda jasawshı Ayjamal Maqsetbaevadan

ARZA

Men, Ayjamal Maqsetbaeva, 2018-jıl mart ayınıń jigirma ekinshi sánesinde qaytı bolğan ákem Asan Maqsetbaevtıń miyrasxorı sıpatında onnan qalğan miyraslıq múlkten mağan tiyisli bolğan úlesten Nurjamal Maqsetbaevanıń paydasına waz keshemen.

(qolı) A.Maqsetbaeva

Nókis qalası, eki mın jıgırmalanshı jıl may ayınıń jıgırma úshinshi sánesi.

Sud uyımlarına, ekonomikalıq yamasa hákimshilik sudına, prokuratura hám basqa huqıq qorǵaw uyımlarına jazılatuǵın hám olar tárepinen kórip shıǵılatuǵın arzalar da mazmunı jaǵınan hárqıylı. Bunda puqaralar ózleriniń ámeldegi nızamshılıqta belgilep qoyılǵan huqıq hám minnetlemelerin qorǵaw yamasa olardıń orınlawın talap etip, dawa, ótinish yamasa shaǵım mazmunındaǵı arzalardı jazadı. Sonıń ushın da bunday arzalardıń kópshiligi dawa arzaları dep júrgiziledi. Bunday mákemelerge puqaralardıń jeke arzalarınan tısqarı, mákemeler tárepinen jazılatuǵın xızmet arzaları da jollanadı. Bular qatarına ayıpkerdi jinayıy juwapkershilikke tartıw haqqındaǵı, dawa mazmunındaǵı hám usı sıyaqlı arzalardı kirgiziw múmkin. Xızmet arzaları, ádette, arnawlı baspa is qaǵazlarına jazıladı, bunday baspa is qaǵazlarında jazılmaǵan xızmet arzalarına tórt múyeshli mór qoyıladı.

Dawa arzaları mákemelerdiń basqa ayıpker mákemeler yamasa (juwapker) shaxslardan dawa etiletuǵın qarjı yamasa qanday da bir mal-múlkti májbúriy túrde óndirip beriwdi ótinish etip, sud uyımlarına yamasa mámleketlik basqarıw uyımlarına jiberilgen jazba múrátlatrı esaplanadı. Mápdar táreptiń tartıstı ıqtıyarlı túrde unamlı sheshiw jolındaǵı háreketleri nátiyjesiz qalǵanda, yaǵnıy qarsı tárep mápdar táreptiń dawasını biykarlap juwap bergen yamasa ulıwma juwap bermegen jaǵdaylarda dawa arzaları jazılıwı múmkin.

Dawa arzalarınıń zárúrli bólimleri ádettegi arzalardan basqasha boladı:

1. Dawa arzası jollawshınıń atı, hújjetiniń jazılǵan waqtı hám tártip sanı kórsetilgen tórt múyeshli mór.

2. Suduyımı yamasa mámleketlik basqarıw uyımlarınıń atı (bettin yarımınan baslap oń tárepke jazıladı).

3. Dawagerdiń tolıq atı hám mánzili (2-bólimniń astına jazıladı).

4. Juwapkerdiń tolıq atı hám mánzili (3-bólimniń astına jazıladı).

5. Dawa summası (bul bólim 4-bólimniń sońğı qatarları menen bir sızıqta bolıwı talap etiledi).

6. Hújjetin atı (Dawa arzası).

7. Dawa arzasınıń teksti (mazmunı) – tekste tartıstın mánisi, dawagerdiń tartıstı iqtıyarlı túrde sheshiw jolındaǵı is-ilajı hám onıń nátiyjeleri, dawagerdiń juwapker tárepke qoyǵan talapları, talaplardıń haqıyqılıǵına dáliller anıq hám tolıq bayan etiledi.

8. Qosımshalar (dawagerdiń talapların tiykarlawshı barlıq hújjetler esaplanadı).

Mákeme dawa arzası úlgisi

51-qosımsha

ÓzR Nókis rayoni
«Mádeniyat»
fermer xojalığı
2020-jil
7-sentyabr

Nókis rayoni sudına
(sud mánzili)

DAWAGER: «Mádeniyat» fermer xojalığı
(mánzili)

JUWAPKER: Nókis rayoni tayarlaw mákemesi
(mánzili)

Jetkerilgen zıyandı óndiriw haqqında
Dawa summası 560 mln. 200 miń som

DAWA ARZASÍ

2020-jil 12-marttaǵı shártnamaǵa muwapıq, fermer xojalığı Nókis rayoni tayarlaw mákemesine tapsırıw ushın 80 tonna alma tayarladı. Tayarlaw mákemesi wákili kelip, 35 tonna almanı qabıllap aldı, qalǵan almanı usı jıldıń 20-avgustınan keshiktirmey alıp ketiwge wáde berdi, biraq wáde orınlanbay qaldı.

Biziń birqansha eskertiwlerimizden keyin ǵana tayarlaw mákemesi usı jıldıń 12-sentyabrında sklادتń tarlıǵı sebepli qalǵan 45 tonna almanı qabıllay almawın, sonıń ushın fermer xojalıǵı usı almardı ózi qálegeninshe jayǵastırw múmkinligin málim etti. Xojalıq 10 tonna almanı ǵana sata aldı, qalǵan 35 tonnasin bolsa qayta islewge tapsırwǵa májbúr boldı. (4-qosımshadaǵı komissiya akti).

Juwapker tárepinen shártnamanıń buzılıwı xojalıqqa 560 mln. 200 mıń som zıyan keltirdi: shártnamadaǵı hám qayta islewge tapsırwıdaǵı bahalar ortasındaǵı parıq usı summanı quraydı (5-qosımshadaǵı esap-sanaq). Jetkerilgen zıyanı qaplaw haqqında jazılǵan dawa xatımızǵa tayarlaw mákemesi tárepinen hesh-qanday juwap bolmadı.

Sudtan ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 385-statyası boyınsha, juwapkerden fermer xojalıǵı paydasına 560 mln. 200 mıń som óndiriw haqqında qarar shıǵarıwdı hám is boyınsha bolatuǵın shıǵındı, yaǵnıy 3 mln. 610 mıń som muǵdarındaǵı mámleketlik bajını juwapker moynına júklewdi soraymız.

QOSÍMSHALAR:

- 1) 2020-jıl 12-marttaǵı shártnamanıń kóshirme nusqası – 3 bette;
- 2) Dawa xatınıń kóshirme nusqası – 2 bette;
- 3) Juwapkerge dawa materialları jiberilgeni haqqında baylanıs bóliminiń kvitanciyası;
- 4) Fermer xojalıǵı komissiyasınıń 2020-jıl 15-avgusttaǵı akti – 2 bette;
- 5) Fermer xojalıǵı bóliminiń jetkerilgen zıyan haqqındaǵı maǵlıwmatnaması – 1 bette;

6) 35 tonna almanı qayta islewge tapsırǵanı haqqındaǵı kvitanciyanıń kóshirme nusqası;

7) Esapshı A. Maqsetbaevanıń sudta dawager atınan is alıp barıwǵa huqıq beriwshi isenim xatı - 1 bet;

8) Juwapker ushın dawa arzasınan kóshirme nusqa – 2 bette;

9) 3 mln. 610 mıń somlıq mámleketlik bajı markaları.

«Mádeniyat» fermer

xojalıǵı baslıǵı:

(qolı)

A.I.Reymov

Túrli shólkem hám mákemeler tárepinen wákillikli mámleketlik organlarǵa shaǵım mazmunındaǵı arzalar menen de múrájat etiwı múmkin. Sonday halatlar boladı, sud shıǵarǵan húkim juwmaqların atqarıw da orınlanbay qaladı. Bunday jaǵdaylarda dawager óz huqıqların tiklew maqsetinde wákillikli mámleketlik organlarǵa shaǵım arzaların kirgizedi.

Úlgi

52-qosımsha

2020-jıl «__» _____

Qaraqalpaqstan Respublikası
prokuraturasına

Mánzili: Nókis qalası

Tallıq kóshesi, 41-jay

SHAǴÍM ARZASÍ

(sud orınlanıwınıń is-háreketleri

(háreketsizligi) ústinen)

Nókis rayonlar aralıq ekonomikalıq sudı tárepinen
2020-jıl 13-iyunda dawager «_____»
JShJniń juwapker «_____» AJ esabınan 24

668 500 som tiykarǵı qarız, 5 000 000 som penya, 370 027, 50 som mámleketlik bajı hám de 7 200 som pochta gárejetlerin óndiriw haqqında sheshiwshi qararı qabıl etilgen. Usı sheshiwshi qararǵa tiykarlanıp, 2020-jıl 14-iyunda 1001-1000/100000-sanlı orınlaw qaǵazı berilgen. Ózbekstan Respublikası «Sud hújjetleri hám basqa organlar hújjetlerin orınlaw haqqında»ǵı nızamnıń 5-statyasına muwapıq, xojalıq tartısları boyınsha sudlardıń sheshiwshi qararları, húkimler hám qararları orınlanıwı tiyis bolǵan sud hújjetleri esaplanadı. Sonday-aq, usı Nızamnıń 7-statyası boyınsha, sudlar ózleri qabıl etetuǵın sud hújjetleri tiykarında beretuǵın orınlaw qaǵazları orınlaw hújjetleri esaplanadı. Atap aytqanda, Nızamnıń 23-statyasına muwapıq, sud orınlawshısı orınlaw hújjetin sudtan, basqa organnan yamasa óndiriwshiden orınlaw ushın qabıl etip alıw hám orınlaw isin júrgiziwdi qozǵawı shárt.

Bul orınlaw qaǵazı 2020-jıl 15-avgustta Ózbekstan Respublikası Bas prokuraturası janındaǵı Májbúriy orınlaw byurosının Nókis qalalıq bólimine pochta arqalı jiberilgen.

Ózbekstan Respublikası «Sud hújjetleri hám basqa organlar hújjetlerin orınlaw haqqında»ǵı nızamnıń 23-statyasına muwapıq, sud orınlawshısı orınlaw hújjetlerin alǵan kúnnen baslap, úsh kúnnen keshiktirmey orınlaw isin júrgiziwdi qozǵaw haqqında qarar shıǵaradı. Sonday-aq, usı Nızamnıń 30-statyasına muwapıq, orınlaw háreketleri hám orınlaw hújjetleriniń talapları orınlaw hújjetiniń ıqtıyarlı orınlanıwı ushın belgilengen múddet tamamlanǵan kúnnen baslap uzaǵı menen eki ay múddet ishinde sud orınlawshısı tárepinen ámelge asırılıwı hám orınlanıwı kerek. Biraq 1001-1000/100000-sanlı orınlaw qaǵazı búgingi künge shekem orınlanbastan kiyatır.

Joqarıdağılarga hám de Ózbekstan Respublikası «Sud hújjetleri hám basqa organlar hújjetlerin orinlaw haqqındağı nızamı»nıń tiyisli statyalarına tiykarlanıp:

1. 2020-jıl 14-iyuldağı 1001-1000/100000-sanlı orinlaw qağazınıń orınlanıwına ámeliy járdem beriwdi;

2. Bul orinlaw isi boyınsha qabıl etiletuğın barlıq hújjetlerdi Nókis rayonu Tallıq kóshesi, 41-jayğa jiberiwinińdi SORAYMIZ.

Qosımsha: 2020-jıl 15-avgustta Ózbekstan Respublikası Bas prokuraturası janındağı Májbúriy orinlaw byurosınıń Nokis qalalıq bólimine jiberilgen xat nusqası.

«_____» JShJ direktori: A.A.Arislanov

Dawa arzaları puqaralar tárepinen de jazılıwın joqarıda esletip óttik. Bunday arzalar kóbinese sud mákemelerine jazıladı hám xızmet arzalarınan tek tórt múyeshli móriniń bolmawı menen parıqlanadı. Puqaralardıń dawa arzaları aliment óndiriw, nekeni haqıyqıy emes dep tabıw, yuridikalıq jağdaylardı anıqlastırıw, miyrastı qabıl etiw múddetin uzaytıw, mal-múlkti talap etip alıw, turaq jaydan kóshirip (shıǵarıp) jiberiw hám kóshirip kirgiziw, qarız shártnaması boyınsha qarız summasın óndiriw, jumısqa qayta tiklew, turaq jay ijarası boyınsha shártnama shártlerin ózgeritiw sıyaqlı mazmunda bolıwı múmkin. Tómede usınday arzalarğa birneshe úlger keltiremiz (bunday hújjetlerdiń jazılıw sebepleri hám tiykarları tiyisli nızamshılıq hújjetlerinde, atap aytqanda, ÓzR puqaralıq, jınayat-processual, miynet, shańaraq kodekslerinde hám basqa nızamlarda, qollanbalarda tolıq sáwlelengen).

Puqaralardıń dawa arzaları úlgileri

53-qosımsha

Nókis qalası Puqaralıq isleri boyınsha sudına
DAWAGER: Nókis qalası Almazar kóshesi
38-jayda Gúlpارشin Qayıpbaeva
JUWAPKER: 1978-jılı Nókis rayonında tuwılǵan, házir Nókis qalası Terekli kóshesi 10-jayda jasawshı Aytbay Bazarbaev

DAWA ARZASÍ

Men, Gúlpارشin Qayıpbaeva, 2009-jıl 15-maydan juwapker menen nızamlı dizimge alınǵan nekedemen. Onıń menen birge jasaǵan dáwirimizde, 2010-jıl 10-iyunda qızımız – Biybizada Aytbaevna Bazarbaeva tuwılıp, onıń tuwılǵanlıǵı haqqındaǵı gúwalıǵında ákesi sıpatında Aytbay Bazarbaev jazılǵan.

Aytılǵanlarǵa muwapıq hám de Ózbekstan Respublikası Shańaraq kodeksiniń 96-, 99-, 104-statyalarına tiykarlanıp, juwapker Aytbay Bazarbaevtan qaramaǵımdaǵı qızım Biybizadanı baǵıw ushin meniń paydama hár ayda onıń barlıq túrdegi is haqısının nızamda kórsetilgen úlesi muǵdarında aliment óndiriw haqqında qarar shıǵarıwıńızdı sorayman.

Arzaǵa qosımsha: 1. Qızımniń tuwılǵanlıǵı haqqındaǵı gúwalıǵınan kóshirme.
2. Neke gúwalıǵınan kóshirme.
3. Juwapkerdiń is haqısı haqqında maǵlıwmatnama.

(qolı) G.Qayıpbeva
2020-jıl 25-may

Nókis qalası Puqaralıq isleri boyınsha rayonı sudına

DAWAGER:

Nókis qalası Almazar kóshesi
38-jayda jasawshı Aytbay Bazarbaev

JUWAPKER:

1982-jılı Nókis rayonında tuwılğan,
házir Nókis qalası Terekli kóshesi
10-jayda jasawshı G.Qayıpbaeva

BALANÍ QAYTARÍP ALÍW HAQQÍNDA DAWA ARZASÍ

Men, Aytbay Bazarbaev, 2009-jıl 15-aprelden baslap Gúlpارشın Qayıpbaeva menen dizimnen ótken nekede boldım. 2012-jıl 12-avgustta balamız Aybek tuwıldı. Biz G.Qayıpbaeva menen onıń qaytıw bolıwına shekem, 2013-jıl 5-iyunǵa shekem birge jasadıq.

Juwapker – marhumnıń tuwısqan sińlisi. Meniń hayalımniń óliminen keyin balanı waqıtsha onıń úyinde qaldırǵan edim. Bir aydan keyin balamdı alıwǵa keldim, lekin juwapker onı maǵan beriwden bas tartıp, onı mennen jaqsıraq tárbiyalay alıwın ayttı.

Men, juwapker onı derlik bilmeytuǵın meniń balamdı ózine alıp qalıwǵa haqı joq dep esaplayman. Men Nókis polimer zavodında injener bolıp isleymen, óz turaq jayım bar. Anam meniń menen birge jasadı hám balanı tárbiyalawda maǵan járdem beredi.

Aytılǵanlar tiykarında hám ÓZR Shańaraq kodeksiniń 74-, 78-, 88-, 89-statyalarına muwapıq, 1993-jıl 12-avgustta tuwılǵan balam Aybekti Gúlnaz Qayıpbaevadan alıp, meniń tárbiyama tapsırıw haqqında qarar shıǵarıwıńızdı sorayman.

Qosımsha: 1. Balanıń tuwılǵanlıǵı haqqındaǵı gúwaliq.

2. Táreplerdiń jasaw sharayatları tekserilgenligi haqqındaǵı aktler hám de qávenderlik shólkemi bóliminiń juwmaǵı.

3. Turaq jay ólshemi haqqında maǵlıwmatnama.

4. Shańaraq quramı hám materiallıq awhalım haqqında maǵlıwmatnama.

5. Dawagerge berilgen islep shıǵarıw minezlemesi.

6. Juwapker ushın dawa arzasınıń nusqası.

(qolı)

A.Bazarbaev

2013-jıl 10-iyul

Esap-sanaq arzası. Esap-sanaq arzası orınlanǵan jumıslarǵa haqı tólew haqqındaǵı jazba yamasa awızeki miynet shártnamaları tiykarında belgili jumıslardı orınlanǵan ayırım jumısshılar (xızmetker) tárepinen mákeme baslıǵı atına jazıladı.

Orınlanǵan jumısqa tólenetuǵın pul muǵdarı az bolsa, arzanıń astına orınlanǵan jumıslardı qabil etip alıwshı lawazımlı shaxs, máseken, xojalıq baslıǵı belgilengen jumıs orınlanǵanı haqqında jazıp qoyadı. Eger tólenetuǵın pul muǵdarı kóp bolsa, orınlanǵan jumıs arnawlı komissiya tárepinen qabil etilip, bul haqqında akt dúziledi. Hár eki jaǵdayda da esap-sanaq arzasınıń joqarı shep tárepine mákeme baslıǵı qol qoyıp, esap bólimine orınlanǵan jumıslarǵa (qansha) haqı tólew haqqında kórsetpe beredi, esap bólimi usı hújjetler tiykarında haqı tóleydi.

Esap-sanaq arzaları da erkin usılda jazıladı, biraq olarda tómendegi zárúrli bólimleri bolıwı kerek:

1. Mákeme hám de arza jiberilip atırǵan lawazımlı shaxstıń atı.

2. Arza iyesi haqqında maǵlıwmatlar (mánzili, pasport nomerleri, kim tárepinen hám qashan berilgeni; atı,

ákesiniń atı hám familiyası; zárúr jaǵdaylarda tuwılǵan jılı hám salıqlar boyınsha jeńilligi bar ekenligi kórsetiledi).

3. Hújjettiń atı (esap-sanaq arzası).
4. Arzaniń teksti.
5. Arza berilgen sáne.
6. Arza iyesiniń jeke qolı.

Úlgi

55-qosımsha

Shımbay rayonu 8-uliwma orta bilim beriw mektebi direktori N.N.Orazbaevqa Shımbay rayonu Aral kóshesi 18-úyde jasawshı, qalalıq Ishki isler bólimi tárepinen 2013-jıl 24-dekabrde berilgen AA seriyalı, 0708914-sanlı pasport iyesi (5 balalı) Saǵıy Polatovich Eshmuratovtan

ESAP-SANAQ ARZASÍ

2012-jıl 28-maydaǵı shártnamaǵa muwapıq, mektep úskenelerin ońlaǵanıń ushın (12 parta, 6 stol ońlandı, 5 terezege ayna salındı) maǵan 984700 (toǵız júz seksen tórt miń jeti júz) som haqı tóleniwın sorayman.

(qolı) S.P.Eshmuratov
2012-jıl 10-iyul

BAYANLAMA

Túrli jıynalı, keńes hám basqa túrli konferenciyalardıń barısın, májilis qatnasıwshılarınıń shıǵıp sóylewleri hám olar qabıl etken qararlardı anıq, tolıq jaǵdayda dizimge alıwshı rásmiy hújjet. Ol waqıyanıń ornı, waqtı hám

jaǵdayı haqqında maǵlıwmat beriw menen birgelikte, qararlardıń durıs qabıl etilgenligin tekseriw hám olardıń orınlanıwın qadaǵalawǵa imkaniyat beredi. Turaqlı jumıs islewshi organlar (ilimiy keńes, hákimlik hám basqalar), sonday-aq, waqıtsha jumıs islewshi organlar (konferenciýalar, jıynalıslar, komissiyalar) jumıslarında, álbette, bayanlama jazılıwı kerek. Bayanlamanı jazıwdı shólkemlestiriw xatkerdiń tiykarǵı wazıypalarınan biri. Bayanlama túrli organlardıń turaqlı xatkerleri tárepinen dúziledi hám rásmiylestiriledi. Waqıtsha jumıs islewshi organlar májilislerinde bolsa jıynalıslıq procesinde saylangan xatker usı jumıstı orınlaydı.

Bayanlamada óz kórinisin tapqan xabarlardıń anıqlıǵı ushın barlıq juwapkershilik májilis baslıǵı hám xatkerine júklenedi.

Bayanlama jazıp alınıwına qaray qısqqa, tolıq, stenografiyalıq, fonografiyalıq, konspektiv formalarda bolıwı múmkin. Qısqqa bayanlamada tek ǵana kún tártibi, bayanat islewshi hám talqılawda qatnasıwshılar familiyası hám qabıl etilgen qarar kórsetiledi. Olarda bayanlamalar máseleń talqılanıwı haqqında tolıq túsiniq bere almaydı. Sol kózqarastan jıynalısta sózge shıqqan barlıq qatnasıwshılardıń bayan etken pikir hám usınısların qamtıp alǵan tolıq májilis bayanlaması zárúr. Májilis bayanlamasınıń tolıq forması tek jıynalıslıq haqqında emes, al usı jámááttiń xızmeti haqqında da pikir júrgiziwge imkaniyat beredi.

Jıynalıslıq stenografiya usılında (stenografiyalıq) yamasa magnitafon járdeminde jazıp alınıp atırǵan (fonografiyalıq) bolsa, qısqqa bayanlama dúzilip, stenogrammaǵa baslıq hám xatker tárepinen qol qoyıladı hám tiykarǵı bayanlamaǵa qosımsha etiledi.

Bayanlamanıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Mákeme atı.

2. Tema (jumis islewshi organ yamasa jıynalıstıń atı).
3. Hújjetinń atı (Bayanlama).
4. Jıynalıń sánesi.
5. Shártli sanı.
6. Jıynalıń ornı.
7. Tastıyıqlaw grifi (eger bayanlama tastıyıqlanıwı zárúr bolsa).
8. Jıynalıń baslıǵı hám xatkerininń familiyası.
9. Tekst:
 - a) qatnasıwshılar dizimi yamasa sanı;
 - á) kún tártibi;
 - b) tıńlandı;
 - g) sózge shıqqanlar;
 - ǵ) qarar qabıl etildi.
10. Qosımshalar (eger bar bolsa).
11. Qollar.

Bayanlamanı dúziwde olardıń huqıqıy jaqtan tolıqlıǵın támiyinlew kerek. Bunıń ushın bayanlamada barlıq tiykarǵı zárúrli bólimler bar bolıwı, olar durıs rásmiylestiriliwi tiyis.

Turaqlı másláhát organı jıynalısinıń bayanlamasında qatnasıwshılar sanı kórsetiliwi júdá zárúr, sebebi bul huqıqıy áhmiyetke iye. Májilis qatnasıwshılardıń qabıl etiw hám onıń nızamlı bolıwı ushın qatnasıwshılardıń qaǵıyda boyınsha jetkilikli ekenligi (kvorum) tiykarǵı shárt esaplanadı.

Basqarıw uyımlarında bayanlama ulıwma yamasa arnawlı blankalarda rásmiylestiriledi. Bayanlama bir-neshe betten ibarat bolsa, tek birinshi bet blankada, qalǵan betleri bolsa ápiwayı qaǵazda jazıladı.

Jıynalıń ótkerilgen kún bayanlamasınıń sánesi esaplanadı. Úzliksiz jumis islewshi organlar bayanlamasınıń tártip nomeri kalendar jılı boyınsha izbe-iz dawam etedi.

Jıynalıń bayanlamasında qatnasıwshılar dizimi berilgende, turaqlı aǵzalar hám mirat etilgenler familiyası

öz aldına álipbe tártibinde belgilenedi. Mirat etilgenler sanı 15 adamnan artpasa, olardıń familiyasın, qawıs ishinde bolsa jumıs ornın kórsetiw gerek.

Keńeytilgen jıynalıslarda qatnasıwshılardıń sanı kórsetiledi hám qatnasıwshılar dizimi jıynalıslar bayanlamasına qosımsha etiledi.

Jıynalıslar bayanlaması kirisiw hám tiykarǵı bólimnen ibarat bolıp, kirisiw bólimi kún tártibi menen tamamlanadı. Kún tártibinen keyin qos noqat qoyılıp, kóritetuǵın máseleler tártip san menen beriledi. Hár bir másele öz aldına qatardan jazıladı. Olardıń öz ara tártibi máseleńiń áhmiyetliliǵi hám zárúrligine qaray belgilenedi. Jıynalıslar bayanlamasında KÚN TÁRTIBI ataw seplikte beriw hám bas (úlken) háripler menen jazıw gerek.

Kún tártibindegi máselelerdi bayanlawda bayanatshınıń atı, familiyası, lawazımın ayrıqsha sóz dizbegi menen jazıw maqsetke muwapıq bolıp tabıladı.

Bazı da kún tártibiniń aqırında «Aǵımdaǵı máseleler» teması menen öz aldına bólim beriledi, bul maqsetke muwapıq emes, sebebi kún tártibindegi hár bir másele anıq hám ayqın bolıwı gerek.

Teksttiń tiykarǵı bólimi kún tártibi máselelerine muwapıq jaylasadı. Hár bir bólim úsh bólekten ibarat boladı: TÍNLANDÍ, SÓZGE SHÍQTÍ, QARAR QABÍL ETILDI. Bul sózler bas (úlken) háripler menen jazıladı. Eger kún tártibinde eki yamasa onnan artıq másele kóritetuǵın bolsa, «TÍNLANDÍ» sózinen aldın kún tártibindegi máselelerdiń nomeri qoyıladı, sózden keyin bolsa qos noqat qoyılıp, jańa qatardan bayanatshınıń atı, familiyası ataw seplikte jazıladı. Familiyadan keyin sızıqsha qoyılıp, bayanat yamasa maǵlıwmattıń qısqaqsha mazmunı bayanlanadı. Eger bayanat teksti tayar halda bolsa, sızıqshadan keyin «Tekst qosımsha etiledi» dep jazıp qoyıladı.

«SÓZGE SHÍQTÍ» dizbegi de sol túrde jazıladı. Zárúrlık bolǵanda, qawıs ishinde hárbir sózge shıǵıwshınıń jumıs ornı hám lawazımı kórsetiledi. Mısalı: SÓZGE SHÍQTÍ: A.I.Reyimbaev (mektep direktori) -...

Májiliste berilgen sorawlar da bayanlamada jazıladı. Bayanatshıǵa sorawlar hám olarǵa beriletuǵın juwaplar «SÓZGE SHÍQTÍ» bólimine kirgiziledi hám kórsetilgen tártipte rásmiylestiriledi («soraw» hám «juwap» sózleri ornında soraw beriwshiniń atı, ákesiniń atınıń bas háripleri hám familiyası; juwap beriwshiniń atı, ákesiniń atınıń bas háripleri hám familiyası bolsa, tek ǵana sorawǵa bayanatshınıń ózi juwap bermegen jaǵdaylarda kórsetiledi).

Teksttiń úshinshi bóliminde talqılangan másele boyınsha qarar qabil etiledi. «QARAR QABİL ETILDI» dizbegi de bas háripler menen jazıladı.

Kún tártibindegi hárbir másele boyınsha óz aldına «TÍNLANDÍ», «SÓZGE SHÍQTÍ», «QARAR QABİL ETILDI» temaları qoyıladı hám sózge shıǵıwshılardıń sóziniń qısqasha mazmunı, qabil etilgen qarar rásmiylestiriledi.

Úlgi

56-qosımsha

Shimbay rayonı oqıwshılar dóretiwshilik orayı
jámááti jıynalısmınıń 3-sanlı

BAYANLAMASÍ

2016-jıl 10-mart

Shimbay qalası

Baslıq – M.S.Rahimov

Xatker – S.P.Mahmudov

Qatnasqanlar: – 65 adam (dizim qosımsha etildi)

KÚN TÁRTIBI:

1. Ózbekstan Respublikasınıń «Bilimlendiriw haqqında»ǵı nızamı hám «Kadrlar tayarlawdıń milliy baǵdarlaması»nda mektepten tısqarı bilimlendiriw mákemeleri aldına qoyılǵan wazıypalar hám olardı ámelge asırıw. Bayanatshı: O.Kewlimjaeva.

2. Oray jámáátiniń birinshi yarım jıl ushın dúzilgen is jobasın tastıyıqlaw. Bayanatshı: O.R.Saǵınbaeva.

3. Nawrız bayramına baǵıshlangan ádebiy-kórkem keshe shólkemlestiriw. S.Saǵınbaevtıń málimlemesi.

1. TÍÑLANDÍ:

O.Kewlimjaeva – bayanat teması qosımsha etiledi.

SÓZGE SHÍQTÍ:

A.Meńlibaeva – (Teksttiń qısqa mazmunı yamasa sorawı bayanlanadı).

QARAR:

(Qabıl etilgen qararlar mazmunı jazıladı).

2. TÍÑLANDÍ:

O.R.Saǵınbaeva – (Bayanatınıń qısqasha yamasa tolıq mazmunı jazıladı).

SÓZGE SHÍQTÍ:

T.Aytmuratova – (Teksttiń qısqa mazmunı yamasa sorawı bayanlanadı).

QARAR QABÍL ETILDI:

(Qabıl etilgen qararlar mazmunı jazıladı).

Baslıq: (qolı) M.S.Rahimov

Xatker: (qolı) S.P.Mahmudov

BAYANLAMADAN KÓSHIRME

Zárúrlík sebepli májilis dawamında qabıl etilgen qararlardan kóshirmeler rásmiylestirilip, qol menen tastıyqlanadı. Bayanlamadan kóshirme tómendegi tiykarǵı bólimlerden ibarat:

Shólkem atı.

1. Hújjet atı (Bayanlamadan kóshirme).

2. Sáne (májilis ótkerilgen sáne).

3. Shártli sanlar.

4. Bayanlama dúzilgen orın.

5. Tekst:

a) KÚN TÁRTIBI;

á) TÍNLANDÍ;

b) QARAR QABÍL ETILDI.

6. Qollar.

7. Nusqa tastıyqlangánlıǵı haqqında belgi (mór menen).

Ayırım waqıtlarda bayanlamadan kóshirmelerde jıynalista qatnasıwshılardıń familiyası yamasa sanı, sonday-aq, kórilgen másele boyınsha talqılawda qatnasqanlardıń familiyası da kórsetilip ótıledi.

Bayanlamanıń tekst bóliminen tek shólkem yamasa shaxsqá jetkeriliwi kerek bolǵan bólim ǵana alınadı. Eger kún tártibinde úsh másele talqılanatuǵın bolsa, kerekli másele boyınsha qabıl etilgen qarar alınadı.

Úlgi

57-qosımsha

<p>Ózbekstan Respublikası Ilimler akademiyası Tariyx, til hám ádebiyat institutı ilimiy keńesi jıynalısmıń 7-sanlı</p>
--

BAYANLAMASINAN KÓSHIRME

2019-jıl 10-oktyabr

Nókis qalası

KÚN TÁRTIBI:

«Qaraqalpaq tiliniń túsindirme sózligi» kitabın baspaǵa usınıw. A.Alniyazovtıń maǵlıwmatı.

TÍŃLANDÍ:

A.Alniyazov – Ilimiy keńes aǵzaların «Qaraqalpaq tiliniń túsindirme sózligi» menen tanıstırdı. Usı sózlik 100000 nan artıq sóz hám sóz dizbeklerin qamtıǵanın, olardıń hár biri házirgi kún talabı dárejesinde túsindirilgenin kórsetip ótti.

QARAR QABÍL ETILDI:

1. «Qaraqalpaq tiliniń túsindirme sózligi» baspaǵa usınıs etilsin.

2. Juwaplı redaktor etip, filologiya ilimleriniń doktorı P.Najimov tastıyıqlansın.

Baslıq

(qolı)

F.A.Á.

Xatker

(qolı)

F.A.Á.

MÁLIMLEME

Belgili bir mákeme (strukturalıq bólim) baslıǵına xızmet wazıypası menen baylanıslı áhmiyetli máseleler boyınsha yamasa joqarı uyım, lawazımlı shaxsqa qanday da bir waqıya hám hádiyse haqqında xabardar etiw zárúrligi tuwılǵanda usınılatuǵın tolıq jazba maǵlıwmat. Onda, ádette, bayanlanıp atırǵan máseleler boyınsha dúziwshiniń (jazıwshı) usınısları sáwlelenedi.

Kimge jiberilgenine qarap málimleme ishki hám sırtqı túrlerge bólinedi.

Ishki málimleme baslıqtıń yamasa bólim baslıgınıń atına jazıladı. Ol taza aq qaǵazǵa qolda yamasa kompyuterde jazılıwı múmkin. Bunday málimlemelerge avtor tárepinen qol qoyıladı.

Sırtqı málimleme, yaǵnıy baslıq tárepinen joqarı uyımǵa yamasa lawazımlı shaxsqa jazılatuǵın málimleme, ádette, blankaǵa eki nusqada jazıladı. Hújjettiń ekinshi nusqası mákemeniń ózinde qaldırıladı. Bunday málimlemege baslıq tárepinen qol qoyıladı.

Málimleme hújjeti baslama, xabar hám esabat sıyaqlı ózgesheliklerge iye. Bul ózgeshelikler hújjet teksti temasınan-aq óz kórinisin tabadı.

Baslama málimlemesi tekstinde tiyisli másele boyınsha ulıwma yamasa anıq usınıslar berilip, basshını olardı sheshiwge shaqıradı (máselen, «Nókis polimer zavodı» kárxanasında sıyılıqlaw nızamınıń buzılǵanlıǵı haqqında).

Xabar málimlemesi, ádette, basshıǵa anıq procestiń ulıwma jaǵdayı haqqında xabar beredi. Máselen, Shımbay rayonu «Diyqanlar» fermer xojalıǵında egistiń barısı (2021-jıl 10-apreldegi jaǵdayı) haqqında.

Esabat málimlemesi belgili bir jumıstıń juwmaqlanıwı haqqında yamasa qanday da bir kórsetpe, usınıs, jobanıń orınlanıwı haqqında basshını xabardar etiw kerek boladı. Máselen, ÓzR Ilimler akademiyası Tariyx, til hám ádebiyat institutında jańadan tabılǵan qoljazbalardı úyreniw jumıslarınıń barısı haqqında.

Málimlemenıń zárúrli bólimleri:

1. Málimleme jollanǵan basshınıń lawazımı, atı hám ákesiniń atı bas háripleri hám de familiyası barıs sepliginde.

2. Málimleme tayarlaǵan shaxstıń lawazımı, atı hám ákesiniń atı bas háripleri hám de familiyası shıǵıs sepliginde.

3. Tekst teması.
4. Hújjet túriniń atı (Málimleme).
5. Málimleme teksti (mazmunı).
6. Neshe bet ekenligi kórsetilgen qosımshalar dizimi (eger qosımshalar bolsa).

7. Málimleme tayarlawshı xızmetker yamasa basshiniń qolı (eger birneshe shaxs tárepinen tayarlangan bolsa, oğan barlıq avtorlar tárepinen qol qoyıladı).

8. Málimleme usınılǵan sáne (avtor yamasa mákeme baslıǵı tárepinen málimlemege qol qoyılıp atırǵan waqıtta qoyıladı).

Joqarıdaǵılardan kórinip turıptı, zárúrli bólimleri hám jazılıw forması jaǵınan málimlemeler xızmet maǵlıwmatnamalarına jaqın boladı. Parqı sonda, maǵlıwmatnamalarda tiykarınan talap etilgen, soralǵan waqıya-hádiyseler haqqında ǵana maǵlıwmat beriledi, málimlemede bolsa waqıya-hádiyselerdi sanaw menen birge, olardı keltirip shıǵarǵan faktorlar talqılanadı hám tiyisli juwmaqlar shıǵarılıp, usınıslar aytıladı.

Málimleme tayarlap atırǵan shaxstıń juwmaq hám usınısları anıq hám isenimli bolıwı kerek. Sonıń ushın da málimlemelerde shıǵarılǵan juwmaqlardı tastıyıqlawshı, waqıya-hádiyselerge, nızamshılıq kórsetpelerine, tiyisli hújjetlerdiń nomeri hám sánesine hám de bayan etilgen máseleni tikkeley mákeme mısasında úyreniw yamasa sinap kóriw nátiyjesinde alınǵan basqa dálillerge siltemeler beriliwi zárúr. Málimlemenıń teksti, tiykarınan, eki bólimnen ibarat. Birinshi bólimde onıń jazılıwına sebep bolǵan dáliller, waqıyaların bayan etiliwi, ekinshi bóliminde bolsa juwmaqlar hám anıq is-háreketler tuwralı usınıslar sáwleleniwi tiyis. Avtordıń pikirinshe, bunday is-háreketler bayan etilgen waqıyalar múnásibeti menen joqarı uyım yamasa lawazımlı shaxs tárepinen orınlanıwı kerek.

Eger málimlemede bayan etilip atırǵan maǵlıwmatlar anıq bir sáne yamasa waqıt aralıǵına tiyisli bolsa, maǵlıwmatnamadaǵı sıyaqlı, usı waqıt tekstten óz aldına zárúrli bólim sıpatında ajratılıp, tekst aldına jaylastırıladı. Máselen, «2017-jıl 1-yanvardaǵı jaǵday boyınsha» yamasa «2018-jıldın 1-yanvarınan 1-sentyabrge shekemgi bolǵan waqıt ushın».

Málimleme úlğileri

58-qosımsha

Nókis temir-beton ónimleri zavodınıń direktori Q.B.Ǵaybullaevqa Zavod qaramaǵındaǵı balalar dem alıw orayınıń baslıǵı L.Kamalovadan

**BALALAR DEM ALÍW ORAYÍ JATAQXANA
IMARATLARÍNÍN ULÍWMA AWHALÍ
HAQQÍNDA
MÁLIMLEME**

Siziń kórsetpeńiz boyınsha, men texnikalıq qadaǵalawshı S.Bawetdinov penen birgelikte usı jılı 7-8-may kúnleri zavod qaramaǵındaǵı balalar dem alıw orayı jataqxana imaratların tekserip shıqtım.

Barlıq jataqxana imaratları qanaatlandırarlı jaǵdayda, biraq 1-imaratta tereze aynaların ornatiw, 2-imarattı boyaw, 3-imaratta bolsa qapılardı ońlaw zárúr dep esaplayman.

Balalar dem alıw orayı baslıǵı: (qolı) L.Kamalova
2020-jıl 8-may

«Santexnik» MUKtın Nókis
qalalıq bólimi baslıǵı
Abat Muratovqa «Qonıs»
máhállesi aqsaqalı Nurlıbay
Allamuratovtan

MÁLIMLEME

Siziń kórsetpeńiz boyınsha máhállemizdiń Gúlzar kóshesinde gónergen suw trubaları 2017-jıl oktyabrge shekem almasırlıwı kerek edi, biraq bul jumıs 50 metr suw ótkeriwshi trubalardıń óz waqtında hám jeterli dárejede keltirilmegenligi sebebinen keshigip atır. Usı jumıs boyınsha zárúrli shara kóriwińizdi sorayman.

Máhálle aqsaqalı: (qolı) F.A.Á.
2017-jıl 29-noyabr

Joqarıda keltirilgen málimleme úlgileriniń barlıǵı arza formasına uqsas. Málimlemenıń jáne bir forması da bar, onda quramalı bólimlerdiń jaylasıwı basqasharaq. Bunday málimlemelerde mákeme, strukturalıq bólim atı, hújjet atı, onıń jazılıw sánesi hám de tekst teması qaǵaz betiniń joqarıdaǵı shep múyeshine jazıladı, málimleme jollanıp atırǵan shaxstıń atı óz ornında, yaǵnıy bettiń joqarı oń múyeshine jazıladı.

Úlgi

60-qosımsha

Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq
mámleketlik universiteti

Dekan orınbasarı
A.Amanbaevqa

2020-jıl 5-dekabr

Kafedraǵa metodikalıq járdem
kórsetiw haqqında

MÁLIMLEME

Málimleme teksti (onıń jazılıw sebepleri, juwmaqlar,
talap hám usınıslar).

Qosımsha: (eger zárúr bolsa).

Kafedra baslıǵı: (qolı) M.S.Qudaybergenov

Úlgi

61-qosımsha

Rayon fermerler awqamı
baslıǵı M.Allambergenovqa
«Ushqın» fermer xojalıǵı baslıǵı
O.Joldasbaevtan

MÁLIMLEME

Fermer xojalaǵımız paxta jıyın-terim
minnetlemelerin 28-oktyabrde múddetinen 10 kún aldın
orınladı. Mámleketke 20 mın tonna paxta tapsırıldı,
ónimniń 95 procenti birinshi sortqa qabıl etildi. Máwsim
aqrında fermer xojalıǵımız kúshi menen jáne 4 tonna
paxta tapsırıw minnetlemesin alamız.

Fermer xojalıǵı baslıǵı: (qolı) O.Joldasbaev
2018-jıl 28-oktyabr

QMU qurılıs fakulteti
dekanı J.Tawmuratovqa
Mámleketlik tiller kafedrası
oqıtıwshısı A.Sağınbaevtan

MÁLIMLEME

2020-jıl 18-mart úshinshi juplıq 11:30 de bolatuğın ózbek tili sabağına 105-topar studentlerinen besewi: (studentlerdiń familiyası, atı hám ákesiniń atlari) kelmegenligin málim etemen.

(qolı) A.Sağınbaev
2020-jıl 18-mart

WÁSIYATNAMA

Wásiyatnama – bir shaxstıń (wásiyat etiwshiniń), ol qaytı bolğan jağdayda, ózine tiyisli bolğan mal-múlkke iyelik etiw boyınsha erk-tilegi bayan etilgen hújjet. Ol anıq úlgi boyınsha dúziliwi, belgilengen talaplarğa (wásiyat etiwshiniń huqıqıy qarım-qatnas qábileti, biyliktiń nızamlılıǵı, wásiyat etiwshi tárepinen óziniń sońǵı erk-tilegin bayan etiw erkinligi) juwap beriwi kerek.

Wásiyatnama boyınsha hárqanday shaxs (sonnan, nızamda belgilengen miyrasxorlar sheńberine kirmeytuğın shaxslar da), sonday-aq, mámleketlik, jámiyetlik, kooperativ shólkemler miyrasxor bolıwı múmkin. Wásiyat etiwshi óz mal-múlkkin (onıń bir bólegin) bir yamasa birneshe miyrasxorğa, sonday-aq, yuridikalıq shaxslarğa, mámleketke yamasa puqaralardıń ózin-ózi basqarıw uyımlarına wásiyat etiw huqıqına iye. Ol sonday-aq, wásiyatnamada óliminen soń onı qaysı qábiristanǵa kómiw, estelik qoyıw yamasa qoymaw,

qanday merakeler ótkeriw haqqında hám soğan uqsas biylikler beriw huqıqına iye.

Wásiyat etiwshi yamasa miyras qaldırıwshi wásiyatnama dúzilgennen keyin onı qálegen waqıtta biykar etiw hám ózgertiw barısında erkin bolıp, bunda ol biykar etiw yamasa ózgertiw sebeplerin kórsetiwge májbúr emes.

Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 1124–1133-statyalarında wásiyatnama, onıń forması hám jazılıw stili, túrleri, onı biykarlaw hám ózgertiw, wásiyatnama menen baylanıslı basqa halatlar tolıq kórsetip berilgen.

Wásiyatnamada, ádette, jazılğan ornı hám waqtı kórsetilgen halda jazba formada dúziliwi tiyis. Tómendegi wásiyatnamalar jazba formada dúzilgen bolıp esaplanadı: a) notarial tastıyqlanğan wásiyatnamalar; á) notarial tastıyqlanğan wásiyatnamalarğa teńlestirilgen wásiyatnamalar.

Jazba formadağı wásiyatnamağa wásiyat etiwshiniń óz qolı menen qol qoyılıwı kerek. Eger wásiyat etiwshi qanday da bir fizikalıq kemshiligi, keselligi yamasa sawatsızlıǵı sebepli wásiyatnamağa óz qolı menen qol qoya almasa, onıń ótinishi boyınsha notarius yamasa nızamǵa muwapıq wásiyatnamanı tastıyqlaytuǵın basqa shaxs bar bolǵanda, wásiyat etiwshi óz qolı menen qol qoya almaǵanlıǵınıń sebepleri kórsetilgen halda, wásiyatnamağa basqa shaxs qol qoyıwı múmkin. Biraq notarius yamasa wásiyatnamanı tastıyqlawshı basqa shaxs, wásiyatnamadan mápdar shaxslar hám olardıń shańaraq aǵzaları, wásiyat etiwshiniń nızamlı miyrasxorları, tolıq qarım-qatnas qábiletine iye bolmaǵan shaxslar, wásiyatnamanı oqıy almaytuǵın shaxslar, jalǵan gúwaliq bergeni ushın aldın sudlangan shaxslar wásiyatnamağa qol qoyıwı múmkin emes.

Notarial tastıyqlanğan wásiyatnama wásiyat etiwshi tárepinen jazılğan yamasa onıń sózleri notarius tárepinen jazıp alınğan bolıwı kerek. Wásiyatnamanı keyingi jaǵdayda jazıp alıw waqtında ulıwma qabil etilgen texnika qurallarınan paydalanıw múmkin.

Wásiyat etiwshiniń sózleri notarius tárepinen jazıp alınğan wásiyatnamanı qol qoyıwdan aldın wásiyat etiwshi onıń tekstin notarius aldında tolıq oqıp shıǵıwı tiyis. Eger wásiyat etiwshi ayırım obyektiv sebepler boyınsha wásiyatnamanı ózi oqıy almasa, onıń teksti wásiyat etiwshige notarius tárepinen oqıp esittiriledi, bul jaǵday wásiyatnamada tolıq sáwlelenedi.

Wásiyat etiwshiniń tilegi boyınsha wásiyatnama notarius tárepinen onıń mazmunı menen tanısıp shıqpastan (qurıya wásiyatnama) tastıyqlanadı. Qurıya wásiyatnamanı wásiyat etiwshi haqıyqıy dep esaplamaw qáwpi (itimallıǵı) bolǵanlıǵı ushın óz qolı menen jazıwı hám qol qoyıwı kerek. Wásiyatnama eki gúwa hám notarius qatnasıwında konvertke salınıp, konvert jelimleniwi kerek. Gúwalar familiya, atı hám ákesiniń atları, turaqlı mákan jaýların kórsetken halda konvertke qol qoyıladı. Usı konvert gúwalar hám notarius qatnasında basqa konvertke salınadı hám bul konvert te jelimlenedi, notarius oǵan tastıyqlaw grifin jazıp qoyadı.

Notarial tastıyqlanğan wásiyatnama úlgileri

63-qosımsha

WÁSIYATNAMA

Nókis qalası, eki mırn on segizinshi jıldıń jigirma úshinshi aprel kúni.

Men, Nókis qalası Paraxatshılıq kóshesi 158-úyde jasawshı Sadıq Sabırovich Ismayılov, ólimim aldınan usı wásiyatnama arqalı tómendegi tapsırmalardı beremen:

1. Meniń ólimim aldınan mağan tiyisli bolğan barlıq mal-múlkti, sonnan, Nókis qalası Paraxatshılıq kóshesindegi 158-jayımdı, onıń nelerden ibarat ekenliginen hám qay jerde jaylasqanına qaramastan, qızım, Názigúl Sadıqovna Sabırovnağa wásiyat etip qaldıraman.

2. Mağan Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 1142-statyasınıń mazmunı, yaǵnıy miyrastan májbúriy úles alıw huqıqına iye bolğan miyrasxorlar haqqında notarius tárepinen túsiniq berildi.

Usı wásiyatnama eki nusqada dúzilip qol qoyıladı: olardıń biri saqlaw ushın Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesine qaldırıldı, ekinshisi wásiyat etiwshi S.S.Ismayılovqa berildi.

(qolı) S.S.Ismayılov

Wásiyatnamadaǵı tastıyıqlawshı jazıw (grif)

Usı wásiyatnamanı 2018-jıl 23-aprel kúni men, Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesiniń mámleketlik notariusı Ábdireyim Sársenbaevich Nurıllaev, puqara Sabır Sadıqovich Ismayılovtıń tilek-ótinishi boyınsha hám ámeldegi nızamlarǵa ámel etken halda tastıyıqladım.

Wásiyatnama puqara Sabır Sadıqovich Ismayılov tárepinen meniń qabıllawımda qol qoyıldı. Wásiyat etiwshiniń shaxsı anıqlandı, qarım-qatnasqa qábileti tekserildi, usı notarial háreketti ámelge asırıw tuwralı heshqanday gúman tuwılmadı.

Dizimge (reestr) 1234-sanı menen jazıp alındı, 62060 som muǵdarında mámleketlik bajı alındı.

Mámleketlik notarius: (qolı) Á.S.Nurillaev
Mór

AKT

Mákeme yamasa ayırım shaxslar xızmeti menen baylanıslı qanday da bir bolıp ótken waqıya, hádiyse, isháreketti yamasa jaǵdaydı tastıyıqlaw, oǵan gúwaliq beriw maqsetinde birneshe adam tárepinen dúzilgen hújjet. Akt dúziwde túrli maqsetler gózlenedi, biraq onı dúziwden tiykarǵı maqset júz bergen waqıya-hádiyselerdi yamasa jaǵdaydı nızamlı-huqıqıy jaqtan ashıp beriw yamasa tastıyıqlaw. Birqansha jaǵdaylarda akt dúziw arnawlı huqıqıy normalar menen qatań belgilengen. Máselen, kárxanalardıń esap-sanaq bólimleri xızmetinde aktler aldın-ala belgilengen mazmun hám dáwirge tiykarlanıp dúziledi hám huqıqıy jaqtan áhmiyetli orın tutadı.

Akt derlik barlıq jaǵdaylarda pul qarjıları hám materiallıq baylıqlarǵa baylanıslı dúziledi (hátte baxıtsız waqıya yamasa tábiyiy apat haqqındaǵı akt tiykarında da materiallıq másele bar), kóbirek isbilermenlik, finanslıq-xojalıq xızmetinde, esap-sanaq, aldı-sattı hám sawda tarawlarında keń qollanadı.

Aktler tiyisli tekseriw ótkerilgennen keyin, basshılıq almasıp atırǵanda, materiallıq baylıqlardı bir jeke yamasa yuridikalıq shaxstan ekinshisine ótkeriwde, salıp pitkerilgen imaratlardı qabıl etiwden aldın hám keyin, mashina hám úskenelerdiń jańa nusqaların sınavdan ótkeriw waqtında, qımbat bahalı buyımlardı esaptan ótkeriw yamasa esaptan shıǵarıwda, tovarlardı muǵdarı hám sapası boyınsha qabıl etip alıwda, baxıtsız waqıyalar yamasa tábiyiy apatlardıń aqibetlerin tekseriwde sud-

tergew isleri hám medicina tarawında, xızmetkerlerdiń materiallıq, jasaw sharayatların úyreniwde hám basqa jaǵdaylarda dúziledi.

Finanslıq iskerlik hám sawda-kommerciya tarawlarında dúzilgen aktler tastıyıqlaw (kemislik yamasa jetispewshilik bolmaǵan jaǵdaylarda) yamasa ayıplaw (pul kemisligi yamasa materiallıq baylıqlar jetispewshiligi anıqlanǵanda) ushin da tiyisli (belgilewshi, xoshametlewshi, jazalawshi) buyırıqlar shıǵarıw ushin tiykar boladı.

Kópsilik jaǵdaylarda akt aldın ala belgilengen úlgi qaǵıyda tiykarında dúziledi.

Aktler waqıya-hádiyselerdi haqıyqıy sáwlelendiriw maqsetinde birneshe shaxslar (mákeme baslıǵınıń buyırǵı menen komissiyalar, turaqlı komissiyalar) yamasa arnawlı wákillikli jeke shaxs (tekseriwshi, qadaǵalawshi) tárepinen dúziledi. Keyingi jaǵdayda akt jeke shaxs tárepinen dúzilgende, gúwalardıń qatnasıwı hám qolı bolıwı shárt. Ayırım jaǵdaylarda aktler waqıya-hádiyseniń qatnasıwshıları yamasa oǵan gúwa bolǵan adamlardıń baslaması menen de dúziledi.

Aktiń zárúrli bólimleri:

1. Kárxana, mákeme hám strukturalıq bólim atı.
2. Dúzilgen sánesi hám ornı.
3. Tártip sanı hám tastıyıqlaw belgisi (zárúr jaǵdaylarda).
4. Tekst teması.
5. Hújjet túri atı (Akt).
6. Hújjetti dúziw ushin tiykar (mákeme baslıǵınıń buyırǵı, kárxananıń qararı yamasa kórsetpesi sıyaqlı).
7. Komissiya quramı (baslıq hám aǵzalar).
8. Qatnasıwshılar (gúwalar).
9. Akt teksti.
10. Qosımshalar (hárbir qosımshanıń neshe bet ekenligi kórsetiledi).

11. Dúzgen hám qatnasqanlardıń qoyǵan qolları.

12. Orınlanıwı haqqında belgi.

Hár bir aktiń usı zárúrli bólimleri qatarına ayırım jaǵdaylarda basqa maǵlıwmatlardı da qosıw múmkin. Sebebi, jumıstı qabıllaw-tapsırıw waqtında dúziletuǵın aktlerde xızmetkerler tárepinen tapsırılıp atırǵan qımbat bahalı buyımlar, hújjetler sanap ótiledi (qosımshalar túrinde), tapsırıw waqtındaǵı jumıs jaǵdayına baha beriledi, orınlanbaǵan jumıslar belgilenedi hám t.b.

Úlgi

64-qosımsha

Ministrlik, joqarı kárxana, mákeme atı	TASTÍYÍQLAYMAN TASTÍYÍQLANǴAN
TEKST TEMASÍ («.....HAQQÍNDA»)	
AKT	
sáne dúzilgen ornı	
Tiykar: (mákeme baslıǵınıń (sánedegi) - sanlı buyırǵı yamasa joqarı uyımnıń - sanlı qararı).	
Baslıq (shaxs lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası).	
Aǵzaları:	1. (Lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası).
	2. (Lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası).
	3. (Lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası) nan ibarat komissiya tárepinen (shaxs yamasa

shaxslar lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası) qatnasında dúziledi.

TEKST

Qosımshalar

Komissiya baslıǵı: (qolı)	Atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası
Komissiya aǵzaları: (qolları)	Atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası
Qatnasqanlar: (qolları)	Atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası

Aktiń usı forması ulıwmalıq jaǵdaydı sáwlelendiredi. Biraq ayırım jaǵdaylarda zárúrli bólimlerdiń ornı basqasharaq bolıwı da múmkin. Sebebi, hújjet atı bet ortasında, dúzilgen sánesi hújjet atı astında shep tárepte, dúzilgen ornı bolsa oń tárepten jazılıwı múmkin.

Akt tekstiniń teması úyrenilip atırǵan hám belgilenip atırǵan waqıya-hádiyselerdiń yamasa jaǵdaydıń mazmunınan kelip shıǵıp qoyılıwı kerek. Máselen: Institut kadrlar bóliminde hújjetlerdiń saqlanıw jaǵdayı haqqında.

Tekst teması «... haqqında» formasında bolıwı da, sonday-aq, ataw sepliginde («... hújjetlerdiń saqlanıw jaǵdayı») bolıwı da múmkin.

Akt teksti quramalı dúziliske iye bolıp, kirisiw hám anıqlaw (belgilew, tastıyıqlaw) bólimlerden dúziledi.

Kirisiw bólimi tómendegi quramǵa iye: tiykar (akt joqarı uyımlardıń normativ hújjetleri yamasa mákeme baslıǵınıń jazba buyırǵına tiykarlanıp dúziledi; qatnasıwshılardıń jeke baslaması boyınsha dúziletuǵın aktlerde bul bólim

bolmawı múmkin); dúzildi (kim tárepten – jeke shaxs pa yamasa komissiya ma); qatnasqanlar (tiykarǵı dúziwshilerden tısqarı gúwa sıpatında qatnasqanlar yamasa shaqırılǵanlar). Akt dúziwde qatnasqan shaxslardı sanaǵanda, olardıń lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyaları kórsetiledi. Eger akt komissiya tárepinen dúzilse, birinshi bolıp komissiya baslıǵı, keyin sol tártipte komissiya aǵzaları kórsetiledi. Komissiya aǵzalarınń familiyaları, sonday-aq, qatnasıwshılardıń familiyaları, ádette, álipbe tártibinde jazıladı.

Aktiń anıqlaw bóliminde komissiya tárepinen ámelge asırılǵan jumıslardıń maqset hám wazıypaları, áhmiyeti hám ózgeshelikleri bayan etiledi, jumıstı ámelge asırıwǵa tiykar bolǵan hújjetler kórsetip ótıledi. Zárúr jaǵdaylarda aktiń anıqlaw bóliminde anıqlanǵan jaǵdaylar boyınsha juwmaqlar hám usınıslar beriledi.

Akt teksti sońında onıń neshe nusqa ekenligi kórsetiledi. Akt, ádette, úsh nusqada dúzilip, birinshisi – joqarı uyımǵa, ekinshisi – mákeme baslıǵına jiberiledi, úshinshisi bolsa hújjetler papkasına salıp qoyıw ushın tapsırıladı. Sonı da aytıp ótiw kerek, akt nusqalarınıń muǵdarı mápdar táreplerdiń sanı yamasa usı hújjetti dúziwshi anıq bir tártipke salıwshı normativ hújjetler kórsetpesine baylanıslı. Aktiń neshe nusqa ekenligi haqqındaǵı maǵlıwmat tiykarǵı tekst penen qosımshalar (eger bar bolsa) yamasa qoyılǵan qollar aralıǵına jaylastırıladı. Aktke qosımshalar bolǵan jaǵdayda, olar akt nusqaları haqqındaǵı maǵlıwmattan soń, qoyılǵan qollardan aldın jaylastırıladı.

Aktke júzbergen, bolǵan waqıya-hádiyselerdi anıqlawda hám bolǵan jaǵdaylardı tastıyqlawda qatnasqan barlıq shaxslar tárepinen qol qoyılardı. Bunda hújjet dúziwshiler yamasa dúziwde qatnasıwshılardıń lawazımları qayta kórsetilmeydi. Aktke dáslep komissiya baslıǵı, keyin

aǵzaları, eń sońında onı dúziwde qatnasqanlar qol qoyadı. Komissiya aǵzalarınıń familiyaları da, qatnasıwshılardıń da familiyaları da álipbe tártibinde keltiriledi. Qoyılǵan qollar tik yamasa kesesine tártip penen qoyıladı.

Dúziwshilerdiń birewi akt mazmunına yamasa onıń qanday da bir bántine qosılmaǵan jaǵdayda, bul haqqında qoyılǵan qollardan soń esletip ótıledi. Eger bildirilgen narazılıqlar kóp bolmasa, aktiń ózinde, qoyılǵan qollardan keyin jazıp qoyıladı. Kerisinshe jaǵdayda, komissiya aǵzası óz narazılıǵın óz aldına betke jazıp beredi hám ol aktke qosımsha etiledi.

Akt ápiwayı ólshemdegi bette yamasa ulıwma blankaǵa rásmiylestiriliwi múmkin. Ol ápiwayı qaǵazda dúzilgende, tórt múyeshli mórdi qollanıw maqsetke muwapıq, sebebi birqansha turaqlı zárúr bólimler usı mórde sáwleleniwi múmkin.

Akt dúzilgennen keyin komissiya waqıyalarǵa baylanıslı hám atı kórsetilgen shaxslardı hújjettiń mazmunı menen tanıstırıwı hám bul haqqında olardan tastıyıqlawshı yamasa gúwaliq qolın qoydırıp alıwı kerek.

Joqarıda aytqanıımızday, aktler hár túrli waqıya hám jaǵdaylar múnásibeti menen dúziledi, olardıń túrleri, mazmunı hám formalıq dúzilisi de bir-birinen óz ara parıqlanadı. Tómende olardan ayırımların kórip ótemiz.

Basshılar, materiallıq jaqtan juwapker xızmetkerlerdiń almasıwı waqtında dúziletuǵın jumıstı tapsırıw-qabıllaw aktleri de mákeme iskerligi awhalın anıq kórsetiwshi tómenдеgi tiykarǵı maǵlıwmatlar qamtıp alınıwı kerek: basshılar almasıwında jobadaǵı jumıslardıń tiykarǵı islep shıǵarıw kórsetkishleri boyınsha orınlanıwı, finanslıq hám basqa sapa kórsetkishleri (dáramat, ónimdarlıq, jumsalǵan qárejet muǵdarı hám t.b.) shártnamalardıń orınlanıwı haqqındaǵı maǵlıwmatlar, kadrlar menen toltırıw, miynetke haqı tólew fondınan paydalanıw, esap

bólimindegi jumıslardıń jaǵdayı, is júrgiziw hám arxiv awhalı hám t.b. Bas yamasa úlken esapshı almasıwında – tiykarınan, esap bólimi iskerligi hár tárepleme qamtıp alınadı; kadrlar bólimi baslıǵı almasıwında bolsa, tiykarınan, xızmetkerlerdiń iskerligi menen baylanıslı hám kadrlar bóliminde saqlanatuǵın barlıq hújjetlerdiń ulıwma jaǵdayı úyreniledi.

Jumıstı tapsırıw-qabıllaw aktleriniń zárúrli bólimleri joqarıda kórsetilgennen pariqlanbaydı. Onıń «Qollar» bóliminde komissiya aǵzaları, qatnasıwshılar menen birge jumıstı tapsırıwshınıń hám de qabıl etiwshiniń qolları da boladı.

Kadrlar boyınsha inspektordıń jumıstı tapsırıwı haqqında dúziletuǵın akt úlgisin keltiremiz:

Úlgi

65-qosımsha

«Qaraqalpaq avtojol» birlespesi
Nókis qalalıq jollardan
paydalanıw mámleketlik unitar
kárxanası

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Kárxana baslıǵı

S.Ǵániev
2018-jıl 16-sentyabr

**KADRLAR BOYÍNSHA INSPEKTORDIŃ
JUMÍSTI TAPSIRIWÍ HAQQINDA**

AKT

2018-jıl 16-sentyabr

Nókis qalası

Tiykar: Kárxana baslıǵınıń 2018-jıl 12-sentyabrdegi
112-sanlı buyırǵı.

Nókis qalalıq jollardan paydalanıw mámleketlik
unitar kárxanasınıń burınǵı kadrlar boyınsha inspektori

R.A.Beknazarova hám jańadan tayınlangan kadrlar boyınsha inspektorı D.A.Salievalar tárepinen, miynetti shólkemlestiriw bóliminiń baslıǵı R.M.Sharipov hám is júrgiziwshi G.T.Alımovlar qatnasıwında dúzildi.

Kárxananiń kadrlar boyınsha qadaǵalawshısı lawazımında islewshi R.A.Beknazarova jumıstı tapsırdı, D.A.Salieva qabıl etip aldı. Jumıstı tapsırıw-qabıllap alıwda tómendegiler anıqlandı:

1. Kárxana xızmetkerleriniń barlıq jeke hújjetleri hám kartoteka (ulıwma hám áskeriy májbúrler ushın) tártipli hám tolıq jaǵdayda.

2. 2016-jılǵa shekem bolǵan jeke hújjetler kárxana arxivine tapsırılǵan; 2016–2018-jıllardıń hújjetleri birlestirip tigilmegen, óz aldına papkalarda turıptı.

Qabıl etip alınǵan nárseler:

1) kárxanada islewshi 126 xızmetkerdiń jeke hújjetleri (dizimi qosımsha etildi);

2) 2 kartoteka;

3) 2016–2018-jıllar ushın 76 hújjet (dizimi qosımsha etildi);

4) arxivke tapsırılǵan hújjetlerdiń dizimi;

5) Nókis qalalıq jollardan paydalanıw mámleketlik unıtar kárxanasınıń «Kadrlar bólimi» jazıwı sáwlelengen mór.

Qosımsha: Kárxanada islep atırǵan xızmetkerlerdiń jeke hújjetleri dizimi: 8 bet, 2 nusqa

2016-2018-jıllardaǵı hújjetlerdiń dizimi: 4 bet, 2 nusqa.

3 nusqada dúzildi:

1-nusqa – kárxananiń kadrlar bólimi qadaǵalawshısına;

2-nusqa – birlespe kadrlar bólimine;

3-nusqa – hújjetler papkasına salıp qoyıw ushın.

Jumıstı tapsırdım:	(qolı)	R.A.Beknazarova
Jumıstı qabil etip aldım:	(qolı)	D.A.Saliewa
Qatnasqanlar:	(qolı)	G.T.Alımov
	(qolı)	R.M.Sharipov

Finanslıq-xojalıq xızmetin tekseriw akti, ádette, tekseriw ótkergen bir shaxs (tekseriwshi, qadaǵalawshı) tárepinen dúziledi. Bunday aktlerdiń zárúrli bólimleri joqarıda keltirilgen ulıwma túrdegi aktlerden derlik parıqlanbaydı. Bunda dúziwshi hám qatnasıwshılardan tısqarı, iskerligi tekserilgen shaxslar da aktke qol qoyadı.

Akte mazmundı bayanlaw stilinde keskin sózlerdi qollanbaw («urlıq penen shuǵıllanǵan», «ózlestirip jibergen» sıyaqlı) kerek. Bunday orınlarda «kemislik anıqlandı» dep jazıp, summası kórsetiledi, biraq kemisliktiń kelip shıǵıw sebebi kórsetilmese de boladı. Sonday-aq, qarıydar haqısına metrde, tárezide hám basqalarda ólshegende, esaplawda qıyanet etiw júzesinen anıqlanǵan jaǵdaylardı, olardıń sebebin anıqlastırǵan halda (isenimsiz ásbaplardı, tiyisli (baylanıslı) bolmaǵan jarlıqlardı isletiw) esapqa alıw zárúr. Túsindiriw talap etetuǵın sózlerdi (máselen, az, kem, kóp, birqansha sıyaqlı) qollanıw usınıs etilmeydi.

Finanslıq-xojalıq iskerligin tekseriw boyınsha dúziletuǵın akt úlgisi

66-qosımsha

ÓZR Densawlıqtı saqlaw ministrliǵı	«TASTÍYÍQLAYMAN»
Nókis qalalıq Densawlıqtı saqlaw bólimi	Nókis qalası 2-emlewxanasınıń bas shıpakeri
	_____ E.A.Sadıqov
	2019-jul 22-sentyabr

**NÓKIS QALASÍ 2-EMLEWXANASÍNDAGÍ
JUMSAQ MEBELLERDI TEKSERIW
HAQQÍNDÁ**

AKT

2019-jıl 21-sentyabr

Nókis qalası

Men, Ózbekstan Respublikası Densawlıqtı saqlaw ministrliği esapshı-tekseriwshisi Qádir Sağınbaevich Rasbergenov, Ministrliktiń 2019-jıl 12-sentyabrdegi 453-sanlı buyırđı tiykarında is kórgen halda emlewxananıń bas esapshısı Gúlnara Sársenbaevna Ibadullaeva qatnasıwında usı emlewxanağa qarashlı hám Sáliyma Kewlimjaevna Sabırova juwapker bolđan jumsaq mebellerdı tekserdim.

Tekseriwde tómendegiler anıqlandı:

Barlıq jumsaq mebel, sonday-aq, júń jamılığışlar, tósekler muğdarı esap mağlıwmatlarına sáykes keledi.

Hárbiri 54 mın somlıq 15 kórpe qap hám hárbiri 36 mın somlıq 30 kópshik qap, barlığı bolıp 1790000 somlıq buyımlar jetispewi dizimge alındı.

Ótkerilgen tekseriw tiykarında tómendegiler usınıs etiledi:

1. Materiallıq baylıqlardı saqlaw hám esapqa alıw isine biypárwa qatnasta bolđanlıđı materiallıq jaqtan juwapker shaxsqa kórsetip ótilsin.

2. Jetispegen buyımlar bahası S.K.Sabırovanıń is haqısınan uslap qalınsın.

Ministrlik esapshı-

tekseriwshisi: (qolı) Q.S.Rasbergenov

Emlewxana bas esapshısı: (qolı) G.S.Ibadullaeva

Materiallıq juwapker: (qolı) S.K.Sabırova

Kassanı tekseriw waqtında dúziletuǵın aktler de finanslıq-xojalıq iskerligin tekseriwdegi aktlerge jaqın turadı.

Kassa jumısların júrgiziw qaǵıydasında mákemelerge qarastı kassada saqlanıp atırǵan pul qarjıların hám basqa qımbat bahalı buyımlardıń saqlanıw jaǵdayın qadaǵalaw ushın jobalı (hár ayda) hám tosattan tekseriw kózde tutilǵan.

Kassada tekseriw ótkeriw ushın mákeme baslıǵınıń buyırǵı menen kárxana xızmetkerlerinen komissiya dúziledi. Komissiya jumısına kárxana esapshısı hám kassiriniń qatnasıwı shárt.

Kassanı tekseriwde ondaǵı bar naq pul birme-bir sanap shıǵıladı, saqlanıp atırǵan materiallıq hám basqa baylıqlar ushın kvitanciyalar, qımbat bahalı qaǵazlar hám qatań esapta turıwshı blankalar, sonday-aq, kassa dápterin júrgiziw hám puldı saqlaw tártibi tekseriledi.

Tekseriw nátiyjeleri akte rásmiylestiriledi, kassadaǵı naq buyımlar (pul hám basqalar) esapqa alıw maǵlıwmatları menen salıstırılǵannan keyin, pul qarjılarınıń artıqshalıǵı yamasa kemligi anıqlanadı. Akt kassada tekseriw ótkerilgen kúnniń ózinde rásmiylestiriliwi kerek. Komissiya anıqlanǵan kemislik yamasa artıqshalıq sebepleri haqqında kassirden jazba túsinik xat talap etiwı tiyis.

Bul jerde de ulıwma xojalıq aktlerinde bolatuǵın zárúrli bólimler bar. Tek ǵana tiykarǵı tekst biraz basqasharaq, yaǵnıy onda pul qaldıqları, artıqsha naq pul yamasa pul jetispewshiligi sıyaqlı maǵlıwmatlar tolıq, sanlar menen bayan etiledi. Kassirdiń túsinik xatı qosımsha etiledi.

Tekseriw akti eki nusqadan kem dúzilmewi kerek, materiallıq juwapker shaxs esaplanǵan kassirge de bir nusqası beriledi. Akt dúzilgenen keyin, shólkem baslıǵı tárepinen tastıyqlanadı. Tekseriw nátiyjeleri keyin ala

esap bóliminiń esap-sanaq ámellerinde óz kórinisin tabadı: artıqsha pullar dáramat esabına kirgiziledi, kemislik bolsa materiallıq juwapker shaxs (kassir) is haqısınan óndiriledi.

Qaraqalpaq tilinde ana tilimizdiń nızamshılıǵına muwapıq, tekst teması hújjet atınan aldın jazılıwı hám onıń menen bir pútinlikti payda etiwı múmkin. Bunda akt dúzilgen sáne (shepte) hám orın atı (ońda) enine jaylastırıladi.

Kassanı tekseriw akti úlgisi

67-qosımsha

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Ózbekstan Respublikası IA QB
Qaraqalpaq gumanitar ilim-izertlew
institutı direktorı
(qolı) (F.A.Á.)
2018-jıl 14-dekabr

Qaraqalpaq gumanitar ilim-izertlew institutı
kassasında ótkerilgen tekseriw boyınsha

AKT

2018-jıl 13-dekabr

Nókis qalası

Baslıq – institut bas esapshısınıń orınbasarı Gúlnaz Asanovna Jalǵasbaeva, aǵzaları jobalastırw bóliminiń ekonomisti Naǵıyma Ismayılovna Kewlimjaeva hám esapshı Aysha Nasırovna Polatovalardan ibarat úskenelerdi inventarizaciyalaw komissiyası institut direktorınıń 2018-jıl 10-dekabrdegi 19-sanlı buyırǵına muwapıq institut kassasında 2018-jıl 13-dekabrdegi jaǵday tiykarında tekseriw ótkerdi. Tekseriw institut kassiri Ğayrat Ubaydullaev qatnasıwında ótkerildi.

Tekseriw ótkeriw nátiyjesinde:

- 1) kassadağı naq pul qaldığı 3 million som ekenligi;
- 2) kassa dápteri boyınsha pul qaldığı 3 million som ekenligi anıqlandı.

Institut kassasında basqa qımbat bahalı buyımlar tabılmadı, bul jaǵday esap maǵlıwmatlarına sáykes keledi.

Kassa dápterin júrgiziw hám saqlaw tártibi «Mámleketlik, kooperativ hám jámaát kárxanaları, shólkemleri hám mákemeleri tárepinen kassa jumısların júrgiziw haqqında nızam» talaplarına sáykes keledi.

Komissiya baslıǵı:	(qolı)	G.A.Jalǵasbaeva
Komissiya aǵzaları:	(qolı)	N.I.Kewlimjaeva
	(qolı)	A.N.Polatova
Kassir:	(qolı)	Ǵ.Ubaydullaev

Kassanı tekseriw waqtında onda pul qabıl etiw yamasa beriw boyınsha barlıq jumıslar toqtatıladı. Kárxana jumıslarınıń úzliksizligin támiyinlew maqsetinde kassa tekseriw, ádette, ekige bólip ótkeriledi: kassadağı bar nárselerdi (pul hám buyımlar) kózden ótkeriw hám kassa jumısların úyreniw.

Mashina, ásbap-úskene, túrli materiallıq shiyki zat hám baylıqlardı sanaw jumısları hám administraciya yamasa kásiplik awqamı komiteti tayınlaytuǵın komissiyalar tárepinen ámelge asırıladı hám tiyisli akt penen rásmiylestiriledi. Bunday akt ásbap-úskene yamasa shiyki zattıń bunnan keyin tutunıwǵa jaramlı yamasa jaramsız ekenligin dálillep beredi. Úskene hám buyımlardı sanawda da, esaptan shıǵarıwda da olardıń anıq atı, bahası, muǵdarı, ulıwma bahası kórsetiliwi zárúr. Administraciya yamasa tiyisli shólkem baslıǵı tárepinen tastıyqlanǵan akt nusqalarınıń birewi, álbette, tiyisli esap bólimine tapsırıladı.

ÓZIA Birlesken kásiplik awqamı
komiteti
Ilimiy-izertlew institutu kásiplik
awqamı komiteti

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Kásiplik awqamı komiteti
baslıǵı _____ R.A.Muratov
2018-jil 10-yanvar

AKT

2018-jil 7-dekabr

Nókis qalası

Jaramsız sport úskenelerin esaptan shıǵarıw

Tiykar: Institut kásiplik awqamı komitetiniń
2018-jil 28-noyabrdegi qararı.

Institut kásiplik awqamı komiteti qararı boyınsha
shólkemlestirilgen kásiplik awqamı komiteti bas-
lıǵınıń orınbasarı A.U.Erimbetov (baslıq), tek-
seriw komissiyasınıń aǵzaları Z.Jalǵasova hám
S.Ismayılovlardan ibarat komissiya tárepinen dúzildi.

Komissiya jumısında da akt dúziwde institut bas
esapshısı I.Saǵınbaev qatnastı.

Komissiya institut kásiplik awqamı komiteti
esabında turıwshı barlıq sport úskeneleriniń ulıwma
bahasın hár tárepleme úyrenip shıqtı hám tómenдеgi
sport úskenelerin bunnan keyin qollanıwǵa jaramsız
dep taptı.

Sport úskeneleriniń atı	Sanı	Hárbir nusqasınıń bahası	U l ı w m a bahası	Qosımsha (satıp alıńǵan jil, jaǵdayı)
-------------------------------	------	--------------------------------	-----------------------	--

Shaxmat (taxtası menen)	2	6045 s	12090 s.	2005-jil (ketekleri óship, danaları joǵalǵan)
Voleybol tobı	3	7050 s.	21150 s.	2011-jil (tesilgen)
Voleybol túri	1	55120 s.	51120 s	2010-jil (torları úzilip ketken)
Tennis sharları	30	18 s.	540 s.	2011-jil (jarılǵan)
Sekund ólshegish	1	81145 s.	81145 s.	2011-jil (aynası sınıp, tili túsip ketken)
<p>Komissiya joǵarıda kórsetilgen hám ulıwma bahası 170045 (bir júz jetpis mın qırq bes) som bolǵan sport úskenelerin esaptan shıǵarıw (óshiriw) zárúr dep esaplaydı.</p> <p>Komissiya baslıǵı: (qolı) A.U.Erimbetov Komissiya aǵzaları: (qolı) Z.Jalǵasova (qolı) S.Ismayılov Bas esapshı: (qolı) I.Saǵınbaev</p>				

Notarial keńse tárepinen tastıyıqlanatuǵın aktler de boladı, bularǵa miyrastı xatlawda, miyras múlkin saqlaw imkaniyatı bolmaǵan jaǵdaylarda dúziletuǵın aktlerdi kórsetiw múmkin.

ÓzRnıń «Notariat haqqında»ǵı nızamına tiykarlanıp, miyras ashılǵan orındaǵı notarius fizikalıq hám yuridikalıq

shaxslardıń xabarı boyınsha yamasa óz baslaması menen miyras mal-múłktiń qorǵalıwına tiyisli is-ilajlar kóriwi tiyis.

Eger miyras qaldırwshınıń múłki (yamasa onıń bir bólimi) miyras ashılǵan orınnan sırtta bolsa, miyras ashılǵan orındaǵı notarius miyras jaylasqan notariusqa yamasa notarial háreketlerdi ámelge asırwshı puqaralar jıyını baslıǵına xabar berip, miyras mal-múłkin qorǵaw is-ilajların kóriw haqqında tapsırma beredi. Tiyisli notarius bolsa miyras mal-múłkin qorǵaw maqsetinde onı dizimge aladı (xatlaydı).

Xatlaw aktinde miyras mal-múłkti qorǵaw boyınsha shara kóriw haqqında arza alınǵan kún, xatlaw ámelge asırılǵan kún, xatlawda qatnasıp atırǵan adamlardıń atı, ákesiniń atı, familiyası, qaytıw bolǵan waqtı, xatlanıp atırǵan múłkler turǵan ornı, miyras múłkiniń notarius kelgenshe bolǵan jaǵdayı, xatlanıp atırǵan buyımlardıń tolıq sıpatlaması, góneriw procenti kórsetip ótiledi. Buyımlardıń bahası, olardıń gónergenligin esapqa alǵan halda usaqlap satıw bahası boyınsha, usaqlap satıw bahası bolmaǵan buyımlardıń bahası bolsa usı tarawdaǵı qánigelerdiń juwmaǵı tiykarında belgilenedi.

Notarius tárepinen qoyılǵan bahalarǵa razı bolmaǵan jaǵdayda, miyrasxorlar bahalawshı qánigelerdi shaqırıp huqıqına iye. Xatlaw aktiniń hárbir betinde buyımlar sanı hám bahasınıń juwmaǵı shıǵarıladı, xatlaw tamam bolǵannan keyin bolsa, buyımlar sanı hám bahasınıń ulıwma juwmaǵı shıǵarıladı.

Xatlaw akti sońında mal-múłkti saqlaw ushın tapsırılǵan shaxstın (saqlawshı) atı, ákesiniń atı, familiyası, tuwılǵan jılı, mákan jayı hám onıń shaxsın tastıyıqlawshı hújjet haqqında maǵlıwmatlar kórsetiledi. Xatlaw akti

keminde úsh nusqada dúzilip, xatlawda qatnasqan barlıq shaxslar - notarius, mápdar shaxslar, mal-múlkti saqlaw ushın qabıl etken shaxs, qalıs gúwalar tárepinen qol qoyıladı.

Xatlaw akti úlgileri

69-qosımsha

MIYRAS MÚLKIN XATLAW BOYÍNSHA AKT

Nókis qalası, 2018-jıl dekabr ayınıń 18-kúni saat 10 nan 45 minut ótkende dúzildi.

Men, Nókis qalası mámleketlik notarial keńsesiniń mámleketlik notariusı S.Tolıbaev, Nókis qalası «Birlik» mákan puqaralar jıyınınıń baslıǵı Shamurat Atamuratovtıń bergen maǵlıwmatı boyınsha, 2018-jıl dekabr ayınıń 15-sánesinde qaytı bolǵan Qaharman Kamalovqa tiyisli bolǵan múlkti onıń qızı Sárbinaz Qaharmanovna Kamalova hám de qalıs gúwalar – usı mákan puqaralar jıyınında jasawshı puqaralar Shárigúl Kárimovna Abdullaeva, Málıka Jolmurzaevna Mahmudova, Artıqbay Erejepovlardıń qatnasıwında xatladım.

Marhumnıń miyrasxorları:

Qızı – Sárbinaz Qaharmanovna Kamalova, Nókis qalası Arzıw kóshesi 45-úyde jasaydı.

Ulı – Shawdırbay Qaharmanovich Kamalov, Qazaqstan Respublikasınıń Shımkent qalasında jasaydı.

Notarius kelemen degenше miyras múlki jaylasqan turaq jay 2018-jıldıń 14-dekabr kúni usı máhálle baslıǵı tárepinen jabılıp, mórlengen. Mór buzılmaǵan, giltler máhálle baslıǵı Shamurat Atamuratovta saqlanǵan.

Miyras mülki jaylasqan turaq jay tórt xanalı imarat bolıp, marhumnıń atında (iyeliginde) bolǵan. Úydegi birinshi xanada xatlawǵa arziytuǵın hesh náirse joq. Úydiń 3x5 kólemdegi úlken xanasında tómendegi mülkler bar ekenligi anıqlandı:

Tártip sanı	Mülktiń atı hám onıń súwretlemesi	Mülktiń sanı	Mülktiń ulıwma bahası	Eskertiw
1	Sandıqlar (paydalanıp kelingen)	2	...	50%
2	Kórpeshe	8	...	50%
3	Xiywa gilem	1	...	80%
4	Palas	2	...	30%
5	Jumsaq matraslı krovat	1	...	50%
6	D ó n g e l e k formasındaǵı stol	1	...	50%
7	Jumsaq stullar	4	...	50%
8	Kiyim shkafı	1	...	50%
9	«Samsung» televizor	1	...	50%
10	Paydalanıwdaǵı ıdıstabaqlar	25	...	50%
11	Amanat dáptershesi	2	...	50%
	Jámi:	48	...	som

Xatlaw aktinde 11-tártip sanı menen dizimge alıńǵan 2 amanat dáptershesi amanat kassasında saqlawǵa tapsırıw maqsetinde notarius tárepinen alındı.

Akt úsh nusqada dúzildi.

Akti dúziwde qatnasqanlar:

(qolı)	S.Tolıbaev
(qolı)	S.Kamalova
(qolı)	Sh.Abdullaeva
(qolı)	M.Mahmudova
(qolı)	A.Erejepov

Usı akte kórsetilgen múlklerdi saqlaw sharasın kóriw boyınsha juwapkershilikti marhumnıń Nókis qalası Arzıw kóshesi 45-úyde jasawshı qızı Sárbinaz Qaharmanovna Kamalova óz moynına aladı.

Notarius tárepinen oǵan ÓZR Puqaralıq kodeksiniń 1144-statyası hám JKniń 167-statyası túsindirildi.

Xatlaw aktinde kórsetilgen múlklerdi saqlaw, miyras múlkin basqarıw minnetlemelerin qabıl ettim.

(qolı) S.Kamalova

2018-jıl dekabr ayınıń 19-kúni saat 14 ten 40 minut ótkende xatlaw juwmaqlandı.

Miyras jumısların dizimge alıw dápterine 434 sanı menen dizimge alındı.

Mámleketlik notarius: (qolı) S.Tolıbaev
Akttiń bir nusqasın aldım. (qolı) S.Kamalova

Sonıń menen birge, medicina mákemelerinde múddeti ótken dári ónimleri, gónergen medicina úskenelerin saplastırıw ámeliyatı kóp baqlanadı. Sonıń ushın joq

etiw aktleriniń medicina tarawına tiyisli úlghilerine toqtalıp ótemiz. Medicina mákemelerindegi joq etiw akti tómendegi maǵlıwmatlardı óz ishine alıwı kerek:

a) qollanıw ushın jaramsız dári ónimleri hám medicina buyımların joq etiw sánesi, waqtı hám ornı;

á) qollanıw ushın jaramsız dári ónimleri hám medicina buyımları atı (seriyası, jaramlılıq múddeti, oramları sanı, muǵdarı (islep shıǵarıwshınıń atı kórsetilgen halda);

b) qollanıw ushın jaramsız dári ónimleri hám medicina buyımları iyeleri, materiallıq juwapker shaxstń familiyası, atı, ákesiniń atı;

g) komissiyanıń joq etiw haqqındaǵı qararı;

ǵ) joq etiw usılı;

d) qollanıw ushın jaramsız dári ónimleri hám medicina buyımların joq etiwde qatnasqan komissiya aǵzalarınń familiyası, atı, ákesiniń atı, jumıs ornı hám lawazımı.

Úlgi

70-qosımsha

«TASTÍYÍQLAYMAN»

Shımbay rayonı 6-shańaraq
poliklinikası bas shıpakeri

Barlıqbaev Saǵıy Alpısbaevich
(qolı) 2019-jıl 22-dekabr

Joq etiw boyınsha AKT

Usı akt 2019-jıl 24-fevral saat 11:25 te Komissiya aǵzaları tárepinen tómendegi qollanıw ushın jaramsız dári ónimleri hám medicina buyımlarınıń joq etilgenligi haqqında dúzildi.

Joq etilip atırǵan dári ónimleri hám medicina buyımlarınıń atı, seriyası, oramlar sanı tómendegishe:

TATXIMFARM tárepinen 2015-jilda islep shıǵarılǵan 100 (júz) oram «Citramon» dári ónimi (seriyası: R-DV/M 02453/03/15) 2019-jıl 22-dekabrde xalıqtıń jasaw mánzillerinen uzaq bolǵan aymaqta kómp jiberiw usılı menen joq etildi.

Joq etiwde qatnasqanlar:

Barlıqbaev Saǵıy Alpısbaevich, 6-shañaraq poliklinikası bas shıpakeri (qolı);

Oralova Dárigúl Joldasbaevna, 6-shañaraq poliklinikası ulıwma ámeliyat shıpakeri (qolı);

Sharapova Dámegúl Tursınbaevna, 6-shañaraq poliklinikası úlken miyirbiykesi (qolı);

Alımova Baǵdagúl Qazaqbaevna, 6-shañaraq poliklinikası dárıxanası miyirbiykesi (qolı);

Sarıbaeva Miyrigúl Rasbergenovna, 6-shañaraq poliklinikası xojalıq bólimi baslıǵı (qolı).

M.O.

ISENIM XAT

Belgili mákeme yamasa ayırım shaxs óz atınan is kóriw ushın ekinshi bir shaxsqa isenim bildiretuǵın jazba wákillikli hújjet. Isenim xatlar óz mazmunı boyınsha, mal-múlkti basqarıw, pul hám materiallıq buyım baylıqların alıw, sud hám de notarial mákemelerde, sonday-aq, basqa mámleketlik hám mámleketlik emes mákemelerde jumıs alıp barıw hám basqa jumıslardı ámelge asırıwdı sáwlelendiredi.

Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 134-statyasında isenim xatqa tómendegishe anıqlama berilgen: «Bir shaxs (isenim bildiriwshi) tárepinen ekinshi shaxsqa (isenimli wákil) úshinshi shaxslar aldında

wákillik etiw ushın berilgen jazba wákillik isenim xat esaplanadı. Isenimli wákil ózine isenim xat penen berilgen wákillikler sheńberinde jumıs alıp baradı».

Belgili is-háreketti orınlawǵa wákillik beriw kim tárepinen (mákeme tárepinen be yamasa ayırım shaxs tárepinen be) rásmiylestiriliwine qarap, isenim xatlar rásmiy (xızmet) hám jeke túrlerge bólinedi.

Rásmiy (xızmet tarawındaǵı) isenim xatlar mámleketlik mákemeler, kásiplik awqamı, fermer xojalıǵı, jámiyetlik shólkemleri belgili lawazımlı shaxsqa onıń belgili shólkem tárepinen is júrgiziwge wákil ekenligin bildiriw ushın beriledi. Bunday isenim xatlarǵa mákeme baslıǵı tárepinen qol qoyıladı hám mór menen tastıyqlanıwı kerek. Ayırım jaǵdaylarda isenim xatlar nızam talabı boyınsha notarial tastıyqlawdan ótiwi zárúr boladı.

Mazmunı hám de wákilliginiń kólemi boyınsha isenim xatlar bir mártelik, arnawlı hám ulıwma túrlerge bólinedi.

Bir mártelik isenim xatlar belgili bir jumıstı ámelge asırıw, wazıypasın orınlaw ushın (máselen, tek ǵana bir márte ǵana pul yamasa qımbat bahalı buyımdı alıw ushın) beriledi.

Belgili waqıt ishinde birqansha bir túrdegi wazıypalardı orınlaw wákilligin beriwshi isenim xatlar arnawlı isenim xatlar dep ataladı (máselen, 2019-jıl dawamında sud mákemelerinde kárxana atınan wákillik etiw ushın berilgen isenim xat).

Ulıwma isenim xat múlkti basqarıw menen baylanıslı hár túrli jumıslardı ámelge asırıw huqıqın beredi.

Rásmiy isenim xatlarda olardıń ámel etiw (óz kúshin saqlaw) múddeti kórsetilgen boladı. Olar birneshe kúnnen bir neshe jılǵa shekem bolǵan (biraq úsh jıldan artıq bolmaǵan) múddet ushın beriliwi múmkin. Eger isenim xatta onıń ámel etiw múddeti anıq kórsetilmegen

bolsa, onday jaǵdaylarda ol berilgen kúnnen baslap bir jil dawamında óz kúshin saqlaydı. Berilgen kúni kórsetilmegen isenim xat haqıyqıy emes.

Isenim xat berilgen shaxs óz wákilligindegi háreketlerdi jeke ámelge asırıwı shárt. Eger de isenim xat berilgen shaxstıń máplerin qorǵawǵa tuwrı kelip qalsa, ol háreketlerdi ámelge asırıwdı basqa shaxsqa ótkeriwı múmkin.

Basqa shaxsqa ótkeriw boyınsha isenim xattıń ámel etiw múddeti onıń beriliwine tiykar bolǵan tiykarǵı isenim xattıń ámel etiw múddetinen asıp ketpewi kerek.

Rásmiy isenim xatlar, ádette, joqarı statistika mákemesi tastıyqlaǵan tayar, úlgi formadaǵı blankalarda rásmiylestiriledi. Bunday blankalarda durıs hám anıq rásmiylestiriw (toltırıw) ushın arnawlı orın hám kórsetpeler bar. Baspa is qaǵazları bolmaǵan waqıtta isenim xatlar ápiwayı qaǵazǵa jazıladı hám onıń joqarı shep tárepine isenim xat beriwshi mákemeniń tórt múyeshli móri basıladı.

Materiallıq buyım baylıqların alıw ushın isenim xatlardı rásmiylestiriw hám beriw boyınsha ayrıqsha qaǵıydalar belgilengen. Bunday isenim xatlar belgilengen formadaǵı blankalarda kárxana baslıǵı hám bas esapshınıń qolı menen rásmiylestirilip, tek ǵana usı kárxana xızmetkerlerine beriliwi múmkin.

Rásmiy isenim xattıń zárúrli bólimleri:

1. Isenim xat beriwshi mákemeniń atı.
2. Isenim xattıń tártip sanı hám berilgen waqtı (sánesi).
3. Isenim xat berilip atırǵan (isenim bildirilip atırǵan) shaxstıń lawazımı hám tolıq atı (atı, ákesiniń atı, familıyası).
4. Qımbat bahalı buyımlar alınatuǵın (beretuǵın) mákemeniń atı.

5. Isenim xattın beriliw sebebi.
6. Isenim xattın ámel etiw múddeti.
7. Isenim xat berilip atırǵan shaxs qolınıń úlgisi.
8. Materiallıq buyım baylıqların alıwshınıń shaxsın tastıyıqlawshı hújjetin atı (pasport, gúwalıq).

Isenim xattın zárúrli bólimleri anıq, buzılmastan, dúzetiw kirgizbesten rásmiylestiriliwi kerek. Kerisinshe jaǵdayda, materiallıq buyım baylıqların beriwge ruqsat etilmeydi, bunday isenim xatlardı rásmiylestiriw, beriw hám dizimge alıw tártibine ámel etiw, sonday-aq, olardan paydalanıw boyınsha qadaǵalaw kárxana bas (úlken) esapshısınıń wazıypası esaplanadı.

Isenim xatlardıń ekinshi túri jeke, yaǵnıy ayırım shaxs tárepinen basqa bir shaxsqa belgili jumıstı beriw ushın isenim bildirip berilgen jazba hújjet esaplanadı. Belgili shólkemnen pul yamasa qımbat bahalı buyım, zárúr hújjetlerdi alıw, avtomobildi basqarıw, aldı-sattı shártnamaların rásmiylestiriw, múlkti basqarıw hám basqa jeke jumıslardı orınlaw ushın isenim bildiriledi.

Jeke isenim xatlardıń eń kóp tarqalǵanı pul (is haqı, napaqa hám basqalar) alıw ushın jazılǵan isenim xatlar. Bunday jazba wákillik ayırım waqıtları wákillik beriwshiniń talabı, qálewi menen notarial tastıyıqlanıwı da múmkin, biraq usı májbúriy notarial tastıyıqlawdan ótkeriw ushın shárt emes. Isenim bildiriwshiniń jeke qolı, ol islep atırǵan yamasa oqıp atırǵan jeriniń administraciyası, ol emlenip atırǵan medicina mákemesi administraciyası, áskeriy bólim komandirligi de usı sıyaqlılar tárepinen tastıyıqlanıwı múmkin.

Jeke isenim xat erkin usılda qoldan jazıladı, lekin onda tómendegi zárúrli bólimler bolıwı kerek:

1. Hújjetin atı (Isenim xat).
2. Isenim bildiriwshiniń tolıq atı (atı, ákesiniń atı, familiyası).

3. Isenimli shaxs (isenim xat berilgen shaxs) tńn tolıq atı.
4. Isenim xat mazmunı (tapsırılğan wazıypalardı anıq kórsetiw).
5. Tapsırılğan wazıypalar ámelge asırılıwı zárúr bolğan mákemeniń atı.
6. Isenim bildiriwshiniń qolı.
7. Berilgen (jazılğan) waqıtı.
8. Isenim bildiriwshiniń qolın tastıyıqlağan shaxstıń lawazımı hám qolı.
9. Isenim bildiriwshiniń qolın tastıyıqlağan sáne hám dóńgelek mór.

Isenim xat jazıwda tómendegilerge itibar beriw kerek: isenim xattıń zárúr bólimleri usı tártipte bolıwı da múmkin, sonday-aq, onıń 3-sanlı bólimi 5-sanlı bólimnen soń jazılıwı da múmkin; zárúr jaǵdaylarda isenim bildirgen shaxstıń lawazımı, jasaw mánzili, isenim xat bergen adamnıń shaxsın tastıyıqlawshı hújjet (pasport) maǵlıwmatnamaları da isenim xatta sáwleleniwı múmkin; eger isenimli wákil alıw kerek bolğan pul yamasa qımbat bahalı buyım muǵdarı anıq bolsa, olar aldın san menen, keyin qawıs ishinde sóz benen jazıp kórsetiliwi múmkin; 7-sanlı hám 8-sanlı bólimleri arasında tastıyıqlawshınıń «...nıń qolın tastıyıqlayman» degen jazıwı orın aladı.

Jeke isenim xatlarda da olardıń ámel etiw múddeti kórsetiledi. Múddet tikkeley («... ge shekem ámel etedi» dep) yamasa ulıwma («...jıldıń yanvar ayı aylıǵın alıw ushin...») dep) kórsetiledi. Napaqa alıw ushın berilgen isenim xattıń ámel etiw múddeti, ádette, úsh ayǵa shekem boladı.

Eger isenim xat beriwshi hám berilgen shaxslardıń ekewi de bir mákemedede islese (oqısa), pul yamasa qımbat bahalı buyımlardı isenim xat penen alıwda isenim bildirgen adamnıń shaxsın tastıyıqlawshı hújjet (pasport, gúwalıq) kórsetiliwi shárt emes. Basqa barlıq jaǵdaylarda

isenim xat kórsetiwshi óz pasporti yamasa onıń ornın basıwshı hújjetı de kórsetiwı shárt.

Tastıyıqlanıwı boyınsha isenim xatlar ápiwayı hám notarial túrlerge bólinedi. Ádette, is haqı, pensiya, stipendiya, pochta jónetpelerin alıw ushın jazılğan ápiwayı isenim xatlar onı jazğan shaxs islewshi yamasa tálim alıwshı mákeme, oqıw ornı baslıgınıń qolı hám móri menen tastıyıqlanadı.

Notarial isenim xatlar – notarial mákemeler, olar bolmağan orınlarda qalalarda, awıllarda hám awıl puqaralar jıyınlarınıń baslıqları tárepinen tastıyıqlanğan isenim xatlar. Bularğa notarial mákemeler rásmiylestiretuğın túrli shártnamalardı (máselen, turaq jaydı sawğa etiw, satıw, miyrastı ótkerip beriw, múlkti basqarıw, jeńil avtomobilden paydalanıw, miyrasqa iyelik etiw huqıqı haqqındağı gúwaliq alıw sıyaqlı) ámelge asırıw ushın jazılğan isenim xatlar kiredi. Qalashalar, awıllar hám awıl puqaralar jıyınıń baslıqları (aqsaqalları) tárepinen notarial rásmiylestirilip atırğan hújjetlerge Ózbekstan Respublikası mámleketlik gerbi túsirilgen, qalashalar, awıllar hám awıl puqaralar jıyınlarınıń atları jazılğan mór basıladı. Notarial isenim xatlardıń ápiwayılarınan jáne bir parqı sonda, olarda hújjet atınan keyin onıń dúzilgen jeri hám sánesi kórsetiledi.

Rásmiy (xızmet tarawındağı) isenim xat úlgileri

71-qosımsha

ISENIM XAT

Fermer xojalıgınıń tórt múyeshli móri
(xojalıqtıń tolıq atı, isenim xat
nomeri hám waqtı kórsetiledi)
2018-jıl 3-dekabr

«Arzıw» fermer xojalıǵı bas ekonomisti Arıslanbay Saǵınbaevich Rasbergenovqa Nókis qurılıs buyımları kárxanası menen 2018-jıldıń 2- hám 3-shereginde fermer xojalıǵına 60 mıń dana gerbish hám 10 tonna hák jetkerip beriw haqqında shártnama dúziw hám de usı tapsırma menen baylanıslı barlıq jumıslardı orınlawǵa wákillik beredi. Isenim xat 2019-jıldıń 16-dekabrine shekem ámel etedi.

Fermer xojalıǵı baslıǵı: (qolı) A.Baltabaev
(mór)

Arnawlı isenim xat úlgileri

72-qosımsha

ISENIM XAT

«Shımbay may» akcionerlik
jámiyetiniń tórt múyeshli móri
(akcionerlik jámiyettiń tolıq atı,
isenim xattıń nomeri hám berilgen waqtı)
2018-jıl 15-noyabr

Akcionerlik jámiyet ádillik másláhátshisi (yurist-másláhátshisi) Alpısbay Saǵınbaevich Qádirovtı barlıq sud uyımlarında jámiyet jumısların dawager, juwapker yamasa úshinshi shaxs ushın nızamǵa muwapıq belgilengen jámi huqıqlar menen (sonnan, jumıstı dawsız toqtatıw, dawa talabın tán alıw, onı tolıq yamasa belgili dárejede bas tartıw, sud qararları boyınsha shaǵım etiw sıyaqlı) alıp barıwǵa wákil etedi.

Isenim xat A.S.Qádirovqa berildi hám 2018-jıldıń 31-dekabrine shekem ámel etedi.

Jámiyet direktorı: (qolı) A.B.Sabırov
(mór)

ISENIM XAT

Men, Nókis qalası Nawrız kóshesi 14-úyde jasawshı Arıslanbay Ismayılovich Bayrambaev, jaqın qońsım Nasır Abdıraxmanovich Qayıpbergenovqa qalalıq 3-baylanıs bóliminen meniń atıma kelgen pochta jónetpesin alıw ushın isenim bildiremen.

2019-jıl 10-sentyabr (qolı) A.I.Bayrambaev
A.I.Bayrambaevtıń qoyǵan qolın tastıyıqlayman.

Kadrlar bólimi baslıǵı: (qolı) I.Tolıbaev
(mór)

2019-jıl 10-sentyabr

Isenim xatlar, qosımshalarda keltirilgenindey, ápiwayı jazba formada yamasa notarial formada rásmiylestiriledi.

Notarial formanı talap etiwshi hújjetlerdi dúziw yamasa yuridikalıq shaxslarǵa qatnaslı háreketlerdi ámelge asırıw ushın berilgen isenim xat notarial tastıyıqlanǵan bolıwı kerek.

Házirgi kúnde xızmet tarawındaǵı rásmiy isenim xatlarǵa arnawlı tártip nomeri de qoyıp berilmekte. Bunday isenim xatlar tekstinde isenim xat berilgen shaxstıń pasport seriyası hám nomeri de keltirilmekte. Isenim xattıń bunday kórinisi arnawlı blankalarda rásmiylestiriledi.

ÓzR Puqaralıq kodeksiniń 136-, 137- hám 138-statıyalarında kózde tutilǵan jaǵdaylar hám nızam hújjetleri menen isenim xattıń ózgeshe forması belgilep qoyılǵan basqa jaǵdaylar buǵan kirmeydi.

Isenim xattın ámel etiw múddetleri joqarıda ayılıp ótildi. Qosımsha sonı aytıp ótiw kerek, notarius tárepinen tastıyıqlanıp, Ózbekstan Respublikasınan sırtta háreketlerdi ámelge asırıwǵa mólsherlengen, ámel etiw múddeti kórsetilmegen isenim xat onı bergen shaxs tárepinen biykar etilgenshe óz kúshin saqlaydı.

Puqaralıq kodeksiniń 141-statyasında isenim xattın biykar etiliw jaǵdayları bayan etilgen. Isenim xattın ámel etiwı tómendegi jaǵdaylarda biykar etiledi: 1) isenim xat múddeti tamam bolıwı; 2) isenim xat bergen shaxstın onı biykar etiwı; 3) isenim xat berilgen shaxstın bas tartıwı; 4) atınan isenim xat bergen yuridikalıq shaxs xızmetiniń toqtatılıwı; 5) atına isenim xat bergen yuridikalıq shaxs xızmetiniń toqtatılıwı; 6) isenim xat bergen puqaranın qarım-qatnasqa qábileti joq, qarım-qatnas qábileti sheklengen yamasa biydárek joǵalǵan dep esaplanıwı yamasa qaytı bolıwı; 7) isenim xat alǵan puqaranın qarım-qatnasqa qábileti joq, qarım-qatnas qábileti sheklengen yamasa biydárek joǵalǵan dep esaplanıwı yamasa qaytı bolıwı.

Isenim xat bergen shaxs qálegen waqıtta isenim xattı biykar etiwı, isenim xat berilgen shaxs bolsa onnan waz keshiwı múmkin.

Notarial formanı talap etiwshi hújjetlerdi dúziw ushın berilgen isenim xat, nızamda kózde tutılǵan jaǵdaylardan tısqarı, notarial tastıyıqlanıwı kerek. Yuridikalıq shaxs atınan beriletuǵın isenim xat onıń baslıǵı yamasa dúzilgen hújjetlerge baylanıslı wákillik berilgen shaxs tárepinen qol qoyılıp, oǵan usı yuridikalıq shaxstın móri basıladı; pul hám basqa múlk baylıqların alıw yamasa tapsırıw ushın beriletuǵın isenim xat, joqarıda ayılǵanıday, sol yuridikalıq shaxstın bas esapshısı tárepinen de qol qoyılıwı kerek. Yuridikalıq shaxstın talabı boyınsha, onıń atınan beriletuǵın isenim xatlar notarial tastıyıqlanıwı da

múmkin. Bunday jaǵdaylarda isenim xattı qol qoyǵan lawazımlı shaxstıń wákillikleri tekseriliwi kerek.

Yuridikalıq shaxs atınan berilgen isenim xatta yuridikalıq shaxstıń tolıq atı, basqarıwshı shólkemniń mánzili hám isenim xatqa qol qoyǵan shaxstıń lawazımı kórsetiliwi shárt.

14 jasqa shekemgi er jetpegenler atınan, sonday-aq, sud tártibinde qarım-qatnasqa qáBILETSIZ dep tabılǵan adamlar atınan isenim xatlardı olardıń ata-anaları, perzentlikke alıwshılar yamasa qáwenderleri dúzedi (ÓZR PK niń 29-statyası).

14 jastan 18 jasqa shekemgi er jetpegenler atınan isenim xatlar olardıń ata-anaları, baǵıp alıwshıları yamasa qáwenderleri razılıǵı menen dúzilgen jaǵdayda ǵana tastıyqlanıwı múmkin (PK, 27-statya).

Lawazımlı shaxs bir yamasa bir neshe shaxs atınan bir yaki bir neshe shaxsqa beriletuǵın isenim xatlardı tastıyqlaydı.

Bir neshe shaxslar atınan berilgen isenim xat, eger onda kórsetilgen háreketler wákillik beriwshi shaxslardan hár biriniń emes, al hámmesiniń birdey máplerine tiyisli bolǵanda ǵana tastıyqlanadı (máselen, bir neshe miyrasxorlardıń atınan olardıń miyras islerin júrgiziw ushın isenim xat beriliwi).

Wákillik beriwshi ózi bergен isenim xattı biykar etiw huqıqına iye. Bul jaǵdayda wákillik beriwshi shaxs isenim xat qaysı uyım, shólkem yamasa kárxanaǵa usınıw ushın berilgen bolsa, sol uyım, shólkem yamasa kárxanaǵa bergен wákillikleri biykar etilgenligin bildirip, jazba túrde arza jiberedi.

Notarial tastıyqlawdan ótetuǵın isenim xat eki nusqada tastıyqlanadı. Isenim xat tekstinde onıń dúziliw ornı hám waqtı, wákillik beriwshi hám wákillik alıwshınıń atı, ákesiniń atı, familiası hám jasaw mánzilleri tolıq hám

de anıq kórsetiledi. Wákıllık alıwshınıń jasaw mánzili wákıllık beriwshiniń sózlerine tiykarlanıp kórsetiliwi múmkin. Avtotransport qurallarınan paydalanıw huqıqın beriwshi isenim xatlarda wákıllık alıwshınıń jasaw mánzili onıń hújjetleri tiykarında kórsetiledi.

Isenim xatta wákıllık alıwshıǵa berilgen wákıllikler anıq kórsetiliwi kerek. Isenim xat onı berip atırǵan shaxs tárepinen qol qoyılǵannan keyin ǵana lawazımlı shaxs tárepinen tastıyıqlanadı. Ol dúzilip tastıyıqlanǵan soń, wákıllık beriwshi shaxs qolına beriledi yamasa onıń ótinishine muwapıq hám onıń esabınan wákıllık alıwshı shaxsqa jiberiledi.

Notarial tastıyıqlawdan ótetuǵın isenim xatlar da túrli mazmunda boladı. Máselen, múlkti ulıwma basqarıw, turaq jaydı satıw ushın, aylıq is haqını yamasa pensıyanı alıw, miyraslıq huqıqı gúwalıǵın alıw, avtotransport quralınan paydalanıw hám onı satıw, turaq jaydı (kvartiranı) satıw yamasa satıp alıw, amanattan puldı alıw ushın isenim xatlar beriledi.

Múlkti basqarıw boyınsha isenim xat úlgisi

74-qosımsha

ISENIM XAT

Nókis qalası, eki mın on sezgizinshi jıl sentyabr ayınıń segizinshi sánesi.

Men, Nókis qalası Shadlıq kóshesi 10-úyde jasawshı Naǵıyma Sadıqovna Polatova, usı isenim xat penen Shimbay qalası Náwpir kóshesi 56-úyde jasawshı Batır Wálievich Muratovqa meniń barlıq mal-múلكimdi, onıń nelerden ibarat ekenligi hám qay jerde jaylasqanlıǵına qaramastan, basqarıwǵa hám iyelik etiwge wákıllik beremen.

Ol usı wákillikti orınlaw boyınsha nızam menen qadağan etilmegen barlıq shártnamalardı dúziw, sonnan, satıp alıw, satıw, sawǵa sıpatında qabıl etiw, almasıw, girewge qoyıw, turaq jaylar hám basqa múlklerdi girewge alıw, dúzilgen shártnamalar boyınsha esap-sanaqlardı ámelge asırıw, miyrastı qabıl etiw yamasa onnan waz keshiw, barlıq shaxslar, mákemeler, kárxanalar, shólkemler, sonın ishinde, Ózbekstan Respublikası Oraylıq banki bólimlerinen, basqa bankler, baylanıs bólimleri hám telegraflardan, barlıq tiykarlar boyınsha, maǵan tiyisli múlklerdi, (amanat) pullardı, qımbat bahalı qaǵazlar hám hújjetlerdi qabıl etiw, meniń banktegi esap betimnen paydalanıw, pochta, telegraf hám basqa barlıq túrdegi xat-xabarlardı alıw, mámleketlik uyımlar hám mámleketlik emes shólkemlerde meniń atımnan maǵan tiyisli jumislardı alıp barıw, sonday-aq, barlıq sud uyımlarında nızam sheńberinde dawagerge, juwapkerge, úshinshi shaxsqa, jábirleniwshige berilgen barlıq huqıqlar menen maǵan baylanıslı jumislardı alıp barıw, sonnan, dawanı bir qansha yamasa tolıq tán almaw, dawanı tán alıw, dawa predmetin ózgeriw, kelisiw shártnamasın dúziw, sud qararı ústinen shaǵım etiw, orınlaw qaǵazın óndiriwge usınıw, múlk yamasa puldı qabıl etiw huqıqlarına iye.

Isenim xat ÚSH JÍL MÚDDETKE berildi.

(qolı)

N.S.Polatova

(mór)

(Notarial mákemeniń isenim xattı tastıyqlawshı jazıwları hám móri).

ISENIM XAT

Nókis qalası, eki miń on toǵızınshı jıl mart ayınıń on birinshi sánesi.

Men, Nókis qalası Baǵshılıq kóshesi 40-úyde jasawshı Sultan Kewlimjaevich Rasbergenov, usı isenim xat penen Shımbay qalası Tımışlıq kóshesindegi 14-úyde jasawshı Lalagúl Joldasbaevna Shımbay qalası Aral kóshesindegi maǵan tiyisli 21-úydegi imaratımdı ózi qálegen baha hám shártler tiykarında satıwǵa wákillik beremen.

Sonıń menen birge, oǵan wákillikti orınlaw waqtında zárúr bolǵan barlıq maǵlıwmat hám hújjetlerdi alıw, aldı-sattı shártname dúziw hám oǵan qol qoyıw, maǵan tiyisli kerek bolǵan pullardı alıw hám de usı wákillikti orınlaw menen baylanıslı barlıq zárúrli háreketlerdi ámelge asırıw huqıqın beremen.

Usı isenim xat wákilliklerdi birewge ótkeriw huqıqsız (huqıqı menen) ALTÍ AY múddetke berildi.

(qolı)

S.K.Rasbergenov

(Notarial mákemeniń isenim xattı tastayıqlawshı jazıwları hám móri).

Turaq jaydı satıp alıw ushın isenim xat úlgisi

76-qosımsha

ISENIM XAT

Nókis qalası eki mın on segizinshi jıl iyul ayınıń otız birinshi sánesi.

Men, Nókis qalası Maqtımqulı kóshesi 24-úyde jasawshı Turǵanbay Saǵınbaevich Polatov, usı isenim xat penen Nókis qalası Júzimli kóshesi 25-úyde jasawshı puqara Quwanışbay Jumabaevich Aytmuratovqa meniń atıma Nókis qalasınıń qálegen aymaǵınan ózi qálegen bahada hám shártler tiykarında úsh xanalı kvartira (turaq jay) satıp alıwǵa wákillik beremen.

Oǵan usı wákillikti orınlaw ushın zárúr bolǵan hárqanday hújjetlerdi alıw, aldı-sattı shártnamasın dúzip qol qoyıw, satıp alınǵan kvartira (turaq jay) ushın pul tólew huqıqın beremen.

Isenim xat usı wákillikti orınlaw menen baylanıslı bolǵan jáne basqa barlıq háreketlerdi orınlaw huqıqı menen BIR JÍLLÍQ múddetke berildi.

(qolı)

T.S.Polatov

(Notariustıń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

Avtomototransporttan paydalanıw hám onı satıw huqıqın beriwshi isenim xatlar úlgisi

77-qosımsha

ISENIM XAT

Nókis qalası, eki mın on toǵızınshı jıldıń jigirma birinshi may kúni.

Men, Nókis qalası Arzıw kóshesi 27-úyde jasawshı Qalmurza Muratbaevich Esimbetov, usı isenim xat arqalı Nókis qalası Tolqın kóshesi 18-úyde jasawshı puqara Alımbay Aytmuratovich Saǵınbaevqa Nókis qalası Mámleketlik avtoqadaǵalawdıń dizimge alıw hám imtixan alıw bóliminde esapta turıwshı GE 434445 nomerli texnikalıq pasport boyınsha maǵan tiyisli bolǵan «Nexia» markalı, 1999-jılda islep shıǵarılǵan, aq reńli, shassi nomeri – 22214, motor (dvigatel) nomeri – 84156, kuzov nomeri – 453476, mámleketlik nomeri – 95A659DA bolǵan avtomashinadan paydalanıwǵa, yaǵnıy aydap júriwge, avtomashinanıń texnikalıq jaǵdayınan xabardar bolıp turıwǵa, JPX mákemesinde meniń wákilim bolıwǵa, zárúr bolǵanda onı ózi qálegen bahada satıwǵa hám usı wákillikti orınlaw ushın tiyisli bolǵan basqa háreketlerdi ámelge asırıwǵa wákillik beremen.

(qolı)

Q.M.Esimbetov

(Notariustıń tastıyıqlawshı jazıwları hám móri).

MAǴLÍWMATNAMA

Bolǵan waqıya yamasa bar jaǵdaylardı bildiriw, xabar beriw mazmunın sáwlelendiretuǵın hújjet. Maǵlıwmatnamalar, ádette, joqarı shólkem, lawazımlı, jeke hám yuridikalıq shaxslar hám de ápiwayı adamlardıń kórsetpesi, talabı hám ótinishi boyınsha dúziledi hám de qanday bir máselede ótinishti qanaatlandıratuǵın xabar hám maǵlıwmatlardı ózinde sáwlelendiredi.

Maǵlıwmatnama óz ózgesheligi hám mazmunı boyınsha ekige: xızmet maǵlıwmatnaması hám jeke maǵlıwmatnama bolıp bólinedi.

Xızmet maǵlıwmatnaması – mákeme xızmetine tiyisli waqıya-qubılıslardı, rásmiy túrde xabar ózgesheligine iye bolǵan hár túrli maǵlıwmatlardı óz ishine aladı, zárúr jaǵdaylarda sanlı kesteler kórinisinde tayarlanadı. Usınılıp atırǵan maǵlıwmatlar islep shıǵarıw hám finanslıq iskerlik, xızmetker (shtat) ler sanı, tapsırmalardıń orınlanıwı, miynet tártibiniń jaǵdayı haqqında hám basqa hár túrli máseleler haqqında tayarlanadı.

Xızmet maǵlıwmatnaması, óz gezeginde, ekige – ishki xızmet hám sırtqı xızmet maǵlıwmatnamaları bolıp bólinedi. Ishki xızmet maǵlıwmatnaması – mákemeniń ishki jumısları, xojalıq iskerligi, qanday da bir strukturalıq bólimniń yamasa ayırım xızmetkerlerdiń jumısı, iskerligi haqqında tayarlanıp, sol mákeme baslıǵına jollanadı. Bunday maǵlıwmatnamalar tikkeley dúziwshi (bólim baslıǵı, kadrlar bólimi baslıǵı, is júrgiziwshi, ápiwayı xızmetker hám basqalar) tárepinen qol qoyıladı hám ápiwayı qaǵaz betine qoldan jazılıwı da múmkin. Sırtqı xızmet maǵlıwmatnaması – belgili mákeme atınan joqarı shólkem yamasa lawazımlı shaxslarǵa, olardıń kórsetpesine, talabına muwapıq tayarlanıp jiberiledi hám de blankaǵa jazıladı hám mákeme baslıǵı tárepinen qol qoyıladı.

Hárqanday xızmet maǵlıwmatnaması basqa qanday da bir hújjetti tiykarlaw yamasa anıq qarar qabil etiw ushın tiykar boladı. Maǵlıwmatnama sánesi ol qol qoyılǵan hám jiberilgen kúni qoyıladı, sebebi ol shıǵıs hújjetleri dápterinde dizimge alınadı.

Xızmet maǵlıwmatnamasına tekst mazmunın ashıp beriwshi tema qoyıladı. Máselen, «Kárxana administrativlik basqarıw xızmetkerleri sanı haqqında». Maǵlıwmatnamada berilip atırǵan maǵlıwmatlar tiyisli bolǵan sáne ayrıqsha ajratılıp, tiykarǵı tekst aldınan jazıladı. Máselen, «2019-jul 1-iyundaǵı jaǵday boyınsha

(muwapıq)» yamasa «2019-jıl 1-yanvardan 1-sentyabrge shekem bolǵan dáwir ushın» sıyaqlı. Usı maǵlıwmatlardı tekst teması quramına kirgizip jiberiw de múmkin.

Rásmiy xızmet maǵlıwmatnamasında blankadaǵı jazıwlardan tısqarı, tómendegi zárúrli bólimler boladı:

1. Hújjet jiberiletuǵın joqarı shólkem yamasa lawazımlı shaxstıń atı (blankanıń yarımınan oń tárepke jazıladı).

2. Hújjet atı (Maǵlıwmatnama).

3. Maǵlıwmatnama tekstine tema (abzactan jazıladı).

4. Tiykargı tekst (maǵlıwmatnama mazmunı).

5. Lawazımlı shaxs (dúziwshi yamasa kárxana baslıǵı) qolı.

Finanslıq máselelerdi sáwlelendiriwshi rásmiy maǵlıwmatnamalar bas (úlken) esapshınıń qoyǵan qolı menen mór basıladı.

Ishki maǵlıwmatnama úlgisi

78-qosımsha

Nókis qalası «Máhálle hám shańaraqtı qollap-quwatlaw» aymaqlıq basqarması baslıǵı M.Rasbergenovqa

Nókis qalası «Doslıq» máhállesinde
2019-jıl dawamında máhálle xalqınan
túsken shaǵımlar haqqında

MAǴLÍWMATNAMA

2019-jılда máhálle aqsaqalı atına máhálle xalqınan 47 arza hám 18 shaǵım tústi. Usı hújjetlerdiń barlıǵı nızamda belgilengen múddetlerde kórip shıǵılǵan.

Maǵlıwmatnamaǵa tiykar: Máhálle xalqınıń
2019-jıldıǵı arza hám shaǵımların dizimge alıw dápteri.

Xatker: (qolı) O.Salamatova

2019-jıl 30-dekabr

Ishki maǵlıwmatnama úlgisi

79-qosımsha

Kárxana Kárxana direktorı
atı R.U.Azatovqa

**MEBEL HÁM ÚSKENELERDI SATÍP ALÍW
HAQQÍNDA**

2018.15.04 №28 Nókis qalası

MAǒLÍWMATNAMA

Kárxana keńsesiniń gónerip qalǵan úskenelerin
jańalaw maqsetinde 2018-jıldıń 1-shereginde
tómendegiler satıp alındı:

Úskene túri	Sanı (dana)	Bahası (som)	Ornatılatuǵın jeri
Maǵlıwmatnama _____ tiykarında tayarlandı. Bas esapshı: (qolı) B.R.Usnatdinov			

Jeke maǵlıwmatnama – mákemeler tárepinen
puqaralardıń turmıs hám jumıs iskerligindegi kópshilik

waqıya-qubılıslar hám jaǵdaylardı tastıyıqlap beretuǵın hám talap etilgen jerge kórsetiletuǵın rásmiy hújjet. Máselen, mákeme xızmetkerine onıń qay jerde, kim bolıp hám qansha aylıq alıwı haqqında; oqıwshı hám studentlerge bolsa qay jerde oqıwı haqqında; puqaralıq halatı aktlerin jazıw (PHAJ) hám notarial keńseleri hám de puqaralar jıyınları baslıqları shaxstıń tuwılǵanlıǵı yamasa qaytıw bolǵanlıǵı, nekede bolǵanlıǵı yaqı ajırasqanlıǵı haqqında (hújjetler joytılganda); rayon hám qala sociallıq támiynat bólimi shaxstıń mayıplıǵı, pensiyasınıń muǵdarı, avtomobilge iye emesligi haqqında; emlew xanalar adamnıń densawlıǵı (nawqas emesligi) haqqında maǵlıwmatnamalar beredi. Bulardan tisqari, ádillik uyımları tárepinen de puqaralarǵa tastıyıqlawshı, gúwalıq beriwshı maǵlıwmatnamalar beriledi.

Jeke maǵlıwmatnama óziniń zárúrli bólimleri jaǵınan rásmiy xızmet maǵlıwmatnamasına jaqın turadı, sebebi ol kópshilik jaǵdaylarda aldınnan tayarlangan blankaǵa jazıladı. Usı blankada bir qansha zárúrli bólimler hám tákirarlanıwshı sóz dizbekleri berilgen boladı. Jeke maǵlıwmatnamalarda olar jollanǵan mákeme yamasa shaxs atı bolmaydı. Bunıń ornına maǵlıwmatnamanıń tiykarǵı tekstinen soń onıń maqseti: «Jumis ornına (jasaw manziline) kórsetiw ushin berildi», «Nókis qalasındaǵı 10-sanlı balalar baqshasına usınıs etiw ushin berildi» túrde kórsetiledi. Blankalar bolmaǵan jaǵdayda maǵlıwmatnamalar ápiwayı qaǵazǵa qoldan yamasa kompyuterde jazıladı hám onıń shep múyeshine kárxana yamasa shólkemlerdiń tórt múyeshli móri basıladı, onıń qarsısına, on tárepine MAǴLÍWMATNAMA sózi jazıladı. Jeke maǵlıwmatnamalar tómendegi zárúrli bólimlerdi óz ishine aladı:

1. Maǵlıwmatnama beriwshi shólkemniń atı.
2. Maǵlıwmatnamanıń tártip sanı hám berilgen sánesi.
3. Hújjet túriniń atı (Maǵlıwmatnama).
4. Maǵlıwmatnama berilip atırǵan shaxstıń atı, ákesiniń atı, familiyası.
5. Maǵlıwmatnama teksti (ol tastırıqlanıp atırǵan waqıya yamasa jaǵday mazmunı).
6. Maǵlıwmatnamanıń maqseti (maǵlıwmatnama kórsetiletuǵın, usınıs etiletuǵın orın atı).
7. Lawazımlı shaxs (lar) dıń qoyǵan qolı (lawazımı hám familiyası).
8. Mór.

Dáslepki úsh zárúr bólim blankada (blanka bolmaǵan jaǵdaylarda tórt múyeshli mórde) óz kórinisin tapqan boladı.

Is haqın tastırıqlaw haqqındaǵı hám pul menen baylanıslı basqa jeke maǵlıwmatnamalarǵa tiyisli mákemeniń bas esapshısı da qol qoyıwı kerek.

Maǵlıwmatnamalardıń bul túri de shıǵıs hújjetleri dápterinde dizimge alınıp, xızmetkerdiń qolına beriledi.

Jeke maǵlıwmatnamalar úlgileri

80-qosımsha

Qaraqalpaqstan Respublikası Avtomobil jolları ministrliǵı 100103, Nókis qalası, Shımbay kóshesi, 5.
tel.: 61 223-71-44

№ 140

2019-jıl 30-aprel

MAĞLIWMATNAMA

Salamat Qarlıbaevich Iskenderov, haqıyqattan da Qaraqalpaqstan Respublikası Avtomobil jolları ministrliğinde 4054050 (tört million eliw tört mın eliw som) is haqı menen bólim xızmetkeri lawazımında isleydi.

Mağlıwmatnama Nókis qalası 32-mektepke kórsetiw ushın berildi.

Bólim bashlıǵı: (qolı) R.Sultanov

Bas esapshı: (qolı) N.Saǵınbaev
(mór)

Densawlıqtı saqlaw mákemeleri tárepinen beriletuǵın maǵlıwmatnamalar da úlken topardı quraydı. Balalar densawlıǵı haqqında maǵlıwmatnama balalar baqshasında tárbiyalanıw, balalar dem alıw orayına jollama alıw, qanday da bir sport penen shuǵıllanıw, orta yamasa joqarı oqıw orınlarına kiriw imtixanların tapsırıw hám taǵı basqalar ushın imkanıyat beredi. Belgili shaxsta qanday da bir kesellik bar ekenligin tastıyıqlawshı maǵlıwmatnama bolsa, usı shaxsqa awır jumıslarda islemew, kárxanalardan yamasa sociallıq támiynat bólimlerinen emleniw ushın jollama alıw, pensiya óndiriw hám basqa kepilliklerdi beredi.

MINEZLEME

Belgili bir shaxstın miynet hám sociallıq iskerligi, sonday-aq, onıń ózine tán minezin hám pazıyletlerin sawlelendiriwshi rásmiy hújjet.

Minezleme mákeme administraciyası yamasa jámiyetlik shólkemler tárepinen xızmetkerge bir qansha maqsetler ushın (oqıw ornına kiriwde, shet el mámleketlerine barıp islewge hám basqa jumıslar ushın ketiw, lawazımǵa tayınlawda hám basqa jaǵdaylarda) beriledi.

Minezlemede xızmetkerdiń jámáátlik hám jumıs islew qábileti, onıń iskerligi hám minez-qulıq belgileri de kórsetilip ótiledi.

Minezlemenıń tiykarǵı zárúrli bólimleri tómen-degilerden ibarat:

1. Minezleme beriletuǵın shaxs haqqında tiykarǵı maǵlıwmatlar:

- a) atı, ákesiniń atı, familiyası;
- á) tuwılǵan jılı;
- b) milleti;
- g) partiyalıǵı;
- ǵ) maǵlıwmatı;
- d) lawazımı;
- e) ilimiy dárejesi hám ataǵı.

2. Hújjettiń atı (Minezleme).

3. Tekst.

4. Qoyılǵan qollar.

5. Sáne.

6. Mór.

Minezleme tekstin óz ara logikalıq jaqtan baylanıslı úsh bólimge ajıratıp kórsetiw múmkin.

Birinshi bólimde shaxstıń miynet jolı, yaǵnıy qánigeligi, usı kárxana, shólkem hám basqa orınlarda qashannan berli islep atırǵanı, xızmet lawazımındaǵı ózgerisler hám basqalar haqqında maǵlıwmat beriledi.

Ekinshi bólimde xızmetkerge jeke minezleme yaǵnıy jumısqa qatnası, qánigeligi boyınsha sheberligi, siyasiy sawatlılıǵı, shólkemlestiriwshilik qábileti, jámiyetlik jumıslarǵa qatnası, shańaraq jaǵdayı, minez-qulqı,

jámáát aǵzalarına múnásibeti, qanday sıyıqlarǵa iye bolǵanlıǵı hám basqa tiykarǵı xoshametleniwi kórsetiledi. Qalis bolıw ushın kemshiligi de kórsetilip, tilek bildiriledi.

Úshinshi bólimde joqarıda bayan etilgenlerden juwmaq shıǵarıladı hám minezleme qanday maqsette yamasa ne ushın berilip atırǵanlıǵı kórsetiledi.

Minezleme teksti úshinshi shaxs tilinen beriledi. Xızmetkerdi súwretlewde «hadal», «tapsırmalardı waqtında orınlaytuǵın», «miynet súygish», «talapshań», «baslamashı», «shaqqan», «principial», «tártipli» sıyaqlı birliklerden paydalanıladı. Eger minezleme jámiyetlik shólkemler jıynalıısında tastıyqlanǵan bolsa, sol jıynalııs bayanlamasınıń sanı hám sánesine silteme boladı. Qaǵıyda boyınsha minezlemege eki shaxs: mákeme (yamasa bólim) baslıǵı hám kásiplik awqamı shólkeminiń baslıǵı qol qoyadı hám olardıń qoyǵan qolı dóńgelek mór menen tastıyqlanadı.

Minezleme xızmetkerdiń qolına tapsırıladı yamasa onı jeke xabardar etken halda, minezlemeni talap etken mákemege jiberedi.

Minezlemenıń «óndirislik minezleme», «sıpatlawshı minezleme», «xızmet minezlemesi» sıyaqlı túrleri bolıp, olar ayırım ózgeshelikleri menen óz ara pariqlanadı.

Minezleme úlgisi

81-qosımsha

QMU fizika fakultetiniń
4-kurs studentı, 1997-jılda
tuwılǵan, qaraqalpaq, Nazarbay
Shamuratovqa

MINEZLEME

Nazarbay Shamuratov orta mektepti tamamlap,
2016-jılı Fizika fakultetiniń 1-kursına oqıwǵa kirdi.

Universitetde bilim alıw waqtında ol tártipli hám ziyrek student sıpatında ózin kórsetti. Bilimlerde qunt penen úyreniwge háreket etti. Fizika pánine ayrıqsha qızıqtı. Ol 2017-jıldıń aprel ayında studentlerdiń xalıqaralıq ilimiy konferenciyasında bayanat penen qatnastı. Bayanatı konferenciyanıń húrmet jarlıǵı menen sıylıqlandı.

N.Shamuratov fakultettiń jámiyetlik jumıslarına belsene qatnasadı, fakultettiń «Jas fizikler» dógereginiń turaqlı aǵzası.

Ol kishi peyil hám tuwrı sózliligi, mehribanlıǵı sebepli de kurslarını húrmetine miyasar bolǵan.

Minezleme Nókis qalası hákimligine usınıs etiw ushın berildi.

Dekan: (qolı) M.R.Saǵınbaev

Kásiplik awqamı baslıǵı (qolı) A.R.Murtabaev
(mór) (sáne)

Minezleme úlgisi

82-qosımsha

Ózbekstan Respublikası İlimler akademiyası Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutı úlken ilimiy-xızmetkeri, filologiya ilimleriniń kandidatu, 1971-jılı tuwılǵan, qaraqalpaq, joqarı maǵlıwmatlı Atabay Tursınbaevqa

MINEZLEME

Atabay Tursınbaev Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń qaraqalpaq filologiyası fakultetin tamamlap, 1994-jıl oktyabr ayınan baslap ÓZR İlimler akademiyasınıń Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-

izertlew institutında laborant, 2000-jıldan kishi ilimiy-xızmetker, 2005-jıldan házirgi waqıtqa shekem úlken ilimiy-xızmetker lawazımında islep kelmekte. Instituttaǵı xızmeti dawamında qaraqalpaq til biliminiń áhmiyetli máselelerin erkin izertlewge qábiletli alım sıpatında tanıldı.

A.Tursınbaev 1999-jılı «Qaraqalpaq lingvopoe-tikasınıń evolyuciyalıq rawajlanıwı» temasında kandidatlıq dissertaciyasını tabıslı jaqladı. Ol jurnal hám toplamlarda 64 ilimiy hám ilimiy-publicistikalıq maqalaların baspadan shıǵardı. Kóplegen respublikalıq hám xalıqaralıq ilimiy konferenciylarǵa qatnastı.

Ol instituttıń jobalastırǵan jumısların orınlawda hám jámiyetlik jumıslarında belsene qatnasadı. Institut jas alımlar keńesiniń baslıǵı, kásiplik awqamı shólkeminiń aǵzası. Jámaát ortasında ayrıqsha húrmetke iye.

A.Tursınbaev úzliksiz túrde respublika radiosı, baspasózi arqalı qaraqalpaq filologiyasında erisken jetiskenliklerin úgit-násiyatlap keledi. Ilimiy hám jámiyetlik jumıslarda belsendiligi ushın bir neshe ret institut administraciyası tárepinen pul sıylıǵı hám alǵısnamalar menen xoshametlengen.

A.Tursınbaev turaqlı túrde óz tájiriybesin, ilimiy-teoriyalıq bilimin arttırıw ústinde bekkem erk hám sabır-taqat penen isleydi.

Ol hárqanday jumısta baslamashı, tuwrı sózli, kásiplerine mehriban hám ǵamxor. Shańaraqlı, eki perzentı bar.

Ózbekstan Respublikası Ilimler akademiyası Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutınıń administraciyası, kásiplik awqamı shólkemi Atabay Tursınbaevtı «Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı» qánigeligi boyınsha Qazaqstan Respublikasında 2 jıl múddetke oqıtıwshı sıpatında islew ushın usınıs etedi.

Minezleme ilimiy keñeste tastıyqlanğan (2018-jıl 15-maydağı 10-bayanlama).

ÓZR IA Qaraqalpaq gumanitar
ilimler ilimiy-izertlew institutı
direktori:

(qolı)

A.Alniyazov

Kásiplik awqamı

komitetiniń baslıǵı:

(qolı)

A.Allayarov

(mór)

sáne

USÍNÍS

Qanday da bir shaxstı belgili lawazımǵa yamasa túrli shólkemlerge aǵza bolıw ushin usınıs etiw maqsetinde dúziletuǵın rásmiy hújjet.

Ol administraciya yamasa ayırım shaxslar tárepinen beriliwi múmkin. Usınıs tekstinde usınıs etilip atırǵan shaxstıń ózgeshelikleri – qánige sıpatındaǵı tájiriybesi, shańaraqlıǵı, minez-qulıq ózgesheligi hám iskerligine baha beriledi, ol usınıs etilip atırǵan lawazım yamasa shólkemge aǵza bolıwǵa múnásip ekenligi boyınsha isenim bildiriledi.

Usınıs ayırım ózgeshelikleri boyınsha minezlemege uqsaydı. Olar arasındaǵı tiykarǵı ózgeshelik sonda, minezlemelerde shaxstıń barlıq unamı, unamsız qásiyetleri kórsetiledi. Usınısta bolsa onıń unamlı qásiyetleri kórsetiliwi menen birge, keyin ala onıń juwapkershiligine júklenetuǵın wazıypanı orınlay alıwǵa isenim bildiriledi hám usınıs etiledi.

Túrli sıyılıqlarǵa usınıs etiw de usınıs formasında boladı.

Usınıstıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Hújjettiń atı (Usınıs).
2. Tekst.
3. Usınıs beriwshi shaxstıń lawazımı, atı, ákesiniń atı, familiyası.
4. Qolı.
5. Sáne.

Usınıs úlgisi

83-qosımsha

USÍNÍS

Men, Sultanbay Saparbaevtı 1974-jıldan berli jaqınnan tanıyman. 1984-jıldan baslap ÓzR IA Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutında birge isleymiz. Bul waqıt ishinde ol terminologiya tarawında jetik qánige sıpatında tanıldı, filologiya ilimleriniń kandidadı boldı. Onıń dissertaciya jumısı, bir qansha maqalaları ilimiy puqталıǵı menen ajıralıp turadı.

S.Saparbaev tártibi hám qatańlıǵı menen jámáátte abırayǵa iye, tatıw shańaraqtıń baslıǵı. Instituttıń ilimiy hám sociallıq turmısında belsendi qatnasıp kelmekte.

Sol sebepli men Sultanbay Saparbaevtı «Ruwxıyılıq» mámleketlik ilimiy baspaxanasında ilimiy redaktor sıpatında islew ushın usınıs etemen.

(qolı)

filologiya ilimleriniń
kandidadı A.Shamuratov

2016-jıl 18-fevral

ÓMIRBAYAN

Belgili bir shaxs tárepinen óziniń jeke ómiri hám iskerligi haqqında bayanlangan rásmiy hújjet. Ómirbayan birdey úlgiye iye emes, tolıq yamasa keń túrde jazılıwı múmkin. Ol avtor tárepinen erkin dúziletuǵın hújjet. Ol erkin (ıqtıyarlı) dúzilse de, ómirbayanda ayırım bólimlerdiń bolıwı shárt.

Ómirbayannıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Hújjetinń atı (Ómirbayan).

2. Tekst:

a) avtor familiyası, atı hám ákesiniń atı;

á) tuwılǵan jılı, kún, ay hám tuwılǵan jeri;

b) milleti, sociallıq kelip shıǵıwı;

g) ata-anası haqqında qısqasha maǵlıwmat (familiyası, atı, ákesiniń atı, jumıs ornı);

ǵ) maǵlıwmatı (qay jerde, qanday oqıw ornın tamamlanǵanlıǵı hám maǵlıwmatı boyınsha qánigeligi);

d) islegen lawazımları;

e) aqırǵı jumıs ornı hám lawazımı;

j) sıylıq hám xoshametlewler;

z) jámiyetlik jumıslarǵa qatnası;

i) shańaraqlıq awhalı hám shańaraq aǵzaları;

k) pasport maǵlıwmatları;

q) jasaw mánzili (úy mánzili), telefonı.

3. Sáne.

4. Qolı.

Ómirbayan ápiwayı qaǵazǵa, ayırım jaǵdaylarda, yaǵnıy jumısqa, oqıwǵa kiriwde arnawlı blankalarda qoldan yamasa kompyuterde jazıladı. Tekstti bayan etiw forması gúrriń usılında bolıp, birinshi bette beriledi.

Barlıq maǵlıwmatlar xronologiyalıq tártipte, anıq sáneler menen (imkanı barınsha jılı, ayı, kúni kórsetilgen halda) beriledi. Barlıq sanlar arab sanlarında kórsetiledi. Ómirbayan sonday etip dúziliwi kerek, onıń menen

tanışqan adam avtordıń ómir jolı, iskerligi haqqında anıq túsiniqke iye bolsın. Tómendegi qosımshalarda ómirbayan úlgisi berildi.

Ómirbayan úlgisi

84-qosımsha

ÓMIRBAYAN

Men, Saylawbaev Kewlimjay Artıqbaevich, 1980-jıl 15-sentyabrde Nókis qalasında xızmetker shańarağında tuwıldım.

Ózbekstan Respublikası puqarasıman.

Milletim – qaraqalpaq.

Ákem – Saylawbaev Artıqbay Esbergenovich Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universitetinde oqıtıwshı, anam – Rasbergenova Gúlnara Aybergenovna Nókis qalalıq 22-balalar baqshasında bas tárbiyashı bolıp isleydi.

1987-jıldan 1997-jılğa shekem Nókis qalasındağı 1-sanlı orta mektepte oqıdım. 1997-jılı Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń Qurılıs fakultetine oqıwğa kirdim. 1998–2000-jıllarda áskeriy xızmetti atqarıp qaytqannan keyin, oqıwdı dawam ettirdim hám 2004-jılı usı universiteti ayırıqsha diplom menen tamamlap, qurılıshı-injener qánigeligine iye boldım. Jollama menen Nókistegi 1-qurılıs kárxanasına jumısqa jiberildim. Dáslep injener lawazımında, 2009-jıldan berli bas injener lawazımında islep atırman.

2011-jilda jobalı tapsırmalardı tabıslı orınlağanım hám erisilgen nátiyjeler ushın Qaraqalpaqstan Respublikası Qurılıs ministrliginiń húrmet jarlıǵı menen sıylıqlandım.

Bir neshe jámiyetlik jumıslarǵa da qatnasaman, atap aytqanda, 1-qurılıs trestiniń kásiplik awqamınıń aǵzasıman.

2001-jıldan Xalıq demokratiyalıq partiyasınıń aǵzasıman.

Shańaraqlıman. Ómirlik joldasım – Aybergenova Gúljayna, 1982-jılı tuwılǵan. 2-sanlı qalalıq emlewxfanada shıpaker bolıp isleydi.

Balam – Kewlimjaev Nawrızbay, 2001-jıldı tuwılǵan, Qaraqalpaq mámleketlik universiteti studenti.

Qızım – Kewlimjaeva Arıwxan, 2005-jılı tuwılǵan, 27-mektepte oqıydı.

Meniń mákan jayım: 100103, Nókis qalası, Shámenzar kóshesi, 5-úy. Tel.: 61 222-28-61.

(qolı) K.Saylawbaev

2020-jıl 15-yanvar

REZYUME

Rezyume – hárbir adamnıń ózi haqqında maǵlıwmat. Bul ómirbayan da, maǵlıwmatnama da emes. Ádette, keste kórinisinde beriletuǵın bir betlik rásmiy hújjet. Rezyume francuzsha “resume” sózinen kelip shıqqan hám ápiwayılastırıp aytqanda qısqasha túsindirme mánisin ańlatadı. Házirgi waqıtta kóplegen mákemelerge, xalıqaralıq jumıs orınlarına hújjet tapsırıp atırǵan shaxslardan rezyume talap etiledi. Rezyume jazıwdı bárshe jumısqa kirmekshi bolǵan shaxslar biliwi kerek. Rezyume jumısqa kiriw ushın hújjet tapsırıp atırǵan adam haqqındaǵı maǵlıwmatlardı óz ishine aladı. Rezyumede avtordıń familiyası, atı, ákesiniń atı, maǵlıwmatı

(maǵlıwmat dárejesi), is tájiriybesi, qızıǵıwshılıǵı hám taǵı basqalar kórsetiliwi múmkin.

Rezyume házirgi kúnde jumıs izlewdegi eń kerekli hám tiykarǵı hújjet esaplanadı. Biziń tilde “jeke maǵlıwmatnama” dep te atalıwı múmkin, biraq rezyumeniń korinisi maǵlıwmatnamadan biraz ózgeshe boladı. Rezyume tiykarınan jumıs izlewshiler tárepinen jumıs beriwshi shaxsqa yamasa mákemege beriletuǵın hújjet esaplanadı, biraq ol basqa maqsetlerde de isletiliwi múmkin. Máselen, basqarmanıń direktori yaki menedjeriniń rezyumesi usınıs penen birge basqa shólkemlerge tapsırılıwı múmkin.

Rezyumede jumıs izlewshi shaxs haqqında qısqasha maǵlıwmat jazıladı. Jumıs beriwshi eń birinshi bolıp usı rezyumege itibar qaratadı, yaǵnıy jumısqa kirmekshi bolǵan adamdı kórmesten hám bilmesten turıp rezyume arqalı usı shaxs penen tanısadı. Sonlıqtan, rezyume jumısqa kiriwshi shaxs haqqında qátesiz, anıq hám tolıq maǵlıwmatlardı qamtıp alıwı kerek. Jaqsı dúzilgen rezyume jumıstı qolǵa kirgiziwdiń birinshi hám eń kerekli bolǵan adımı esaplanadı. Eger rezyume arqalı jumıs beriwshini isendire almasa, keyingi basqıshqa ótiw imkaniyatı bolmaydı.

Rezyumeniń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

I. Jeke maǵlıwmat:

1. Familiyası, atı, ákesiniń atı (talap etiledi).
2. Jınısı (májbúriy emes).
3. Milleti (májbúriy emes).
4. Tuwılǵan jeri (talap etiledi).
5. Tuwılǵan jılı hám sánesi (talap etiledi).
6. Baylanısıw ushın mánzilleri: telefon, e-mail pochtası, jasaw ornı (talap etiledi).

II. Qısqasha mazmun yaki professional maqset (qálewı boyınsha):

1. Bir yaki eki gáp arqalı qısqasha eń kerekli táreplerdi sanap ótiw. Mısalı, Programmalaştırıw tilleri qánigeligi boyınsha 6 jıllıq tájiriybege iye. Rus hám inglis tillerin tolıq bileği. 2014-jılda Dástúriy injiniring baǵdarı boyınsha magistraturanı tamamlaǵan hám ilimiy dárejege iye.

III. Maǵlıwmatı:

1. Ilimiy dáreje / diplom, qánigelik, oqıǵan jılı (yaki dáreje berilgen jıl), oqıw ornınıń atı, mánzili (talap etiledi);

2. Tapsırılıp atırǵan jumısqa tiyisli pánler atı hám saati (talap etilmeydi).

3. Eger joqarı dárejede pitkeren bolsa, sonı da bildirip ótiw kerek. Mısalı, 2012–2014-jılları magistratura, Dástúriy injiniring, ayrıqsha diplom, TITU NF. Nókis qalası, A.Dosnazarov kóshesi, 74-jay.

IV. Is tájiriybesi:

1. Islegen sáne, lawazımı, mákeme atı, mánzili, qısqasha wazıypaları hám jetiskenlikleri.

2. Eń aqırǵı jumıs ornınan baslap jazıladı. Mısalı, 25.01.2014 – 10.02.2018 Dástúriy injiniring qánigeligi, “Jaslarda jumıs kónlikpelerin rawajlandırıw” mámleketlik emes shólkemi, Shımbay kóshesi 1-úy, Nókis. Tel: 224-00-00.

Jaslar ushın 5 kúnlik trening shólkemlestirgenmen: trening jobasın dúziw; trenerlerdi baǵdarlaw; orın hám kerekli úskenelerdi tayarlaw; qatnasıwshılardı mirát etiw; trening waqtında bárshe jumıslardı koordinaciya etiw; trening esabın jazıw.

V. Qosımsha maǵlıwmatlar:

1. Shet tillerin biliwi.

2. Kompyuter sawatlılıǵı.

3. Jetiskenlikleri (sport boyınsha, stipendiyalar hám taǵı basqa).

4. Qosımsha trening hám oqıǵan kursları.
5. Tájiriyebe arttırıw (stajyorlıq) dáwirleri.
6. Qızıǵıwshılıǵı.
7. Ilimiy maqalaları.
8. Konferenciyalardaǵı bayanatları.

Rezyume ilajı barınsha bir betten aspawı kerek.

Jumısqa kirmekshi bolǵanda hárbir jumısqa tapsırıw ushın óz aldına rezyume jazıw kerekligi másláhát etiledi. Rezyumege tiykarınan jumısqa tiyisli maǵlıwmatlar kiritiliwi kerek. Bunıń ushın kirmekshi bolǵan jumıs ornın jaqsılap úyrenip shıǵıw hám de mákemeniń ózinde úyreniwge háreket etiw tiyis.

Tuwılǵan jılı, milleti hám jinısın jazıw shaxstıń ózine baylanıslı. Bazı da jumıs beriwshi tárepinen usı maǵlıwmatlardı parıqlaw hám diskriminaciya etiw jaǵdayları ushırasadı. Sonıń ushın kóplegen mákemeler bunday maǵlıwmatlardı májbúriy dep esaplamaydı.

Bazılar rezyumege óz súwretlerin de qosadı. Súwret qoyıw óz qálewi boyınsha.

Rezyume bul miynet bazarında básekige shıdamlı bola alatuǵın shaxstıń qábiletleri kórsetilgen hújjet bolıp tabıladı. Rezyumede bolajaq xızmetkerden talap etiletuǵın pazıyletlerdi kórsetiw lazım. Rezyume ushın maǵlıwmat shaxstıń maqsetlerine tiykarlangan bolıwı, yaǵnıy shaxs talap etip atırǵan lawazım ushın zárúrli bolǵan tájiriyebeniń anıq táreplerin súwretley alıwı kerek.

Rezyumeniń qanshelli dárejede anıq hám durıs jazılıwı jumısqa kiriwshiler ushın da, jumıs beriwshiler ushın da paydalı boladı. Rezyume tiykarǵı zárúrli bólimlerin saqlaǵan halda erkin túrde de jazılıwı múmkin.

Rezyume		
F.A.Á.:		
Tuwılǵan sánesi:		
Milleti:		
Shańaraǵı:		
Telefon:		
e-mail pochtası:		
Jasaw mánzili:		
Oqıǵan oqıw ornı:		
Fakulteti:		
Qaysı jılları oqıǵan:		
Maǵlıwmatı:		
Maǵlıwmatı boyınsha qánigeligi:		
Miyнет is tájiriybesi:		
Islegen waqıtı	Qay jerde	Qanday lawazımда
Qosımsha maǵlıwmatlar:		
Kompyuter sawatlılıǵı:		
Qaysı shet tillerin bileди.		

TILXAT

Aqsha, hújjet, qımbat bahalı buyımlar yamasa basqa materiallıq buyım alǵanlıǵın tastıyıqlawshı rásmiy jazba hújjet.

Tilxat bir nusqada tayarlanadı, aqsha hám qımbat bahalı hújjet sıpatında saqlanadı.

Tilxattın tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Hújjetin atı (Tilxat).

2. Tekst:

a) tilxat beriwshi shaxstın lawazımı, atı hám ákesinin atı, familiyası;

á) aqsha, hújjet, buyım yamasa basqa náirse beriwshi shaxstın lawazımı, atı, ákesinin atı, familiyası (zárúr bolǵanda mákeme atı);

b) aqsha, hújjet, buyım yamasa basqa nársenin atı hám olardıń muǵdarı (zárúr bolǵanda bahası);

g) alınıp atırǵan buyımın texnikalıq jaǵdayı (eger ol mashina, apparatlar hám t.b. bolsa).

3. Tilxat berilgen sáne.

4. Tilxat avtorınıń qolı.

Alınatuǵın pul muǵdarı yamasa buyımın bahası hám onıń sanı tilxatta sanlar menen kórsetiledi, qawıs ishinde sózler menen de beriliwi shárt.

Tekst hám qoyǵan qolı aralıǵındaǵı bos orınlar sıziladı. Tilxattaǵı jazıwları óshiriw yamasa dúzetiw múmkin emes, kerisinshe jaǵdaylarda, bunday hújjetin haqıyqılıǵına gúman tuwǵızıwı múmkin.

TILXAT

Men, Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyat institutı Nókis filialınıń xojalıq isleri bólimi baslıǵı Bahadır Aytbaev, Nókis filarmoniyasınıń buyımlar skladi baslıǵı Erkinbay Qayıpbergenovtan filial buyırtpası tiykarında ulıwma bahası 68135000 (alpıs segiz million bir júz otız bes mın) som bolǵan 30 (otız) dana rubabtı qabıl etip aldım.

(qolı)

B.N.Aytbaev

2018-jıl 21-fevral

Ayırım waqıtları tilxatta gúwalardıń atı, familiyaları, ákesiniń atı da kórsetiledi. Bunday jaǵdaylarda gúwalar óz qoyǵan qol tańbası menen hújjetti tastıyıqlawı kerek.

TÚSINIK XAT

Xızmet tarawındaǵı, xızmetke baylanıslı máseleni, onıń ayırım táreplerin jazba túsindiriwshi hám mákeme (bólim) baslıǵına (ishki) yamasa joqarı shólkemge (sırtqı) jiberiletuǵın hújjet.

Túsiniq xat maǵlıwmatnama hám málimleme sıyaqlı ishki hám sırtqı ózgesheliklerge iye. Túsiniq xat joqarı shólkemge (sırtqı) jiberilip atırǵanda, ol kóbinese qanday da bir tiykarǵı hújjetke (jobalar, esabatlar, joybarlar) qosımsha túrde bolıp, usı hújjetti ulıwma yamasa onıń ayırım orınların bir qansha túsindirip beredi. Bul túrdegi túsiniq xat, sonday-aq, mákemede bolıp ótken waqıya-qubılısqa, baslıqtıń ayırım is-háreketine, jobalastırılǵan jumıslardıń orınlanbay qalıwına da túsiniq beredi yamasa dálilleydi. Túsiniq xat erkin hújjet esaplanbaydı, soǵan

qaramastan, ol mákeme blankasında rásmiylestiriledi hám baslıq tárepinen qol qoyıladı.

Ishki, basqasha aytqanda, jeke túsiniq xatlar, tiykarınan, xızmetker (jumısshı, student) tárepinen, ayırım waqıtları bólim baslıqları tárepinen mákeme baslıǵı atına jazıladı. Onda jumıs (oqıw) procesinde xızmetker (student) tárepinen islengen ayırım is-háreketler (máselen, jumıs yamasa oqıwǵa kesh keliw, kelmey qalıw, joba yamasa ayırım tapsırmalardı orınlamaw, belgilengen tártip-qaǵıydalarǵa ámel etpew hám t.b.) hám olardıń sebepleri túsindiriledi, dálillenedi. Tikkeley xızmetker (avtor) tárepinen qol qoyılatuǵın bunday túsiniq xat ápiwayı qaǵazǵa jazıladı. Jeke túsiniq xatlar, ádette, lawazımlı (baslıq) shaxstıń talabı menen jazıladı, sebebi ol keyinirek xızmetker haqqında anıq qararǵa keliw, oǵan qatnaslı tiyisli jaza sharasın qollanıw yamasa dáliller tiykarlı (keshirimli) bolsa, qollanbaw ushın tiykar wazıypasın atqarıwı múmkin.

Túsiniq xat tómendegi zárúrli bólimlerden ibarat boladı:

1. Hújjet jiberiletuǵın shólkem yamasa lawazımlı shaxstıń tolıq atı.

2. Hújjetti tayarlaǵan (jazǵan) mákeme yamasa shaxstıń tolıq atı.

3. Hújjet túriniń atı (Túsiniq xat).

4. Hújjet teksti (mazmunı).

5. Qolı.

6. Sáne (hújjet jazılǵan waqıt).

Sırtqı, xızmet boyınsha kárxana, mákeme hám basqalar atınan jazılatuǵın túsiniq xatlar blankada rásmiylestiriledi hám olardıń tolıq atı usı blankada beriledi. Ishki túsiniq xatlarda baslıq yamasa xızmetkerdiń tolıq atı degende, ol isleytuǵın (oqıytuǵın) bólimniń atı, shaxstıń lawazımı, atı, ákesiniń atı bas háripleri hám familiyası názerde tutıladı.

Zárúrli bólimleri hám jazılıw forması jaǵınan túsiniк xat arzadan derlik ózgeshelenbeydi, quramlı bólimleri jaylasıwı da birdey. Tek ǵana jeke túsiniк xattıń avtorı arzada kórsetilgendeу shıǵıs sepliginde emes, al iyelik sepliginde rásmiylestirilgeni maqul.

Jeke túsiniк xat úlgileri

87-qosımsha

«Shadlıq» juwapkershiligi sheklengen jámiyeti kásiplik awqamı shólkeminiń baslıǵı S.Aymurzaevqa jámiyettiń 3-bólim tigiwshisi Dilbar Baltabaevanıń

TÚSINIK XATÍ

Qızımdı balalar emlew xanasınıń máwsimlik tekseriwinen ótkeriw ushın alıp barǵanlıǵım sebepli jumısqa yarım saat keshigip keldim.

Qosımsha: Balalar emlew xanasınan berilgen maǵlıwmatnama.

(qolı)

D.Baltabaeva
2016-jıl 24-fevral

DAǴAZA

Kópshilikti yamasa belgili topardaǵı shaxslardı jaqında bolatuǵın qanday da bir ilaj – jıynalıс, ushırasıw, sáwbet, sonday-aq, jumısqa qabıl etiw hám basqalar haqqında xabardar etiw ushın qollanılatuǵın jazba maǵlıwmat.

Daǵazanıń zárúrli bólimleri:

1. Atı (Daǵaza).

2. Dağazalanıp atırğan ilajdın ótkeriliw waqtı hám ornı.

3. Ilajdın mazmunın ózinde sáwlelendiriwshi tekst.

4. Ilaj ótkeriwshiler atı (bolatuğın ilajdı dağazalap atırğan shólkem, organnıń atı: «Administraciya», «Baqlaw keńesi», «Jazıwshılar awqamı», «Shólkemlestiriw komiteti» túrinde beriledi).

Úlgi

88-qosımsha

DAĞAZA!

Usı jılı 12-iyul kúni saat 15:00 de ÓZR IA Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutınıń májilisler zalında institut kásiplik awqamı komitetiniń esap beriw-saylaw jıynalıstı boladı.

Kún tártibi:

1. Kásiplik awqamı komitetiniń esabatı.
2. Tekseriw komissiyasınıń esabatı.
3. Kásiplik awqamı komitetiniń jańa quramın saylaw.

Kásiplik awqamı komiteti

Dağazalar barlıq waqıtta da rásmiy túske iye bolmawı, olar reklama kórinisinde de dúziliwi múmkin. Bul nárse oqıwshıdağı qızıǵıwshılıqtı kúsheytiwge xızmet etedi. Kópshilikti shaqırır maqsetinde olarda kórkemlew qurallarınan sheberlik penen paydalanıladı.

ZIYARATQA SHAQÍRAMÍZ!

Barlıq kárxana, mákeme baslıqları, kásiplik awqamları shólkemleri dıqqatına!

Musılman áleminiń eń áziz, muqaddes ziyarat orınlarınan esaplanǵan Imam al-Buxariy kompleksin hám sonıń menen birge, áyyemgi Samarqandtıń álemge belgili esteliklerin birlesken halda ziyarat etiwge mirát etemiz.

Biz sizlerge tómendegi xızmetlerdi usınıs etemiz: jaylastırıw, awqatlanıw, sayaxatlar, transport xızmeti hám t.b.

SAWAPLÍ ISKE ASÍGÍN!

Mánzilimiz: «Nur» miymanxanası, Nókis qalası, Shámenzar kóshesi, 2.

Faks: 361 223-14-44

Tel.: 361 223-12-80

Koncert, kinofilmler kórsetiwi hám teatr tamashaları tuwralı daǵaza afisha dep júrgiziledi. 90-qosimshada onıń úlgisi berildi.

Afisha úlgisi

90-qosimsha

«Muxalles» ansambli

«Aydınlar» sarayında

9- hám 10-dekabr kúnleri saat 16:00 hám 17:30 da

Ózbekstan hám Qaraqalpaqstan xalıq artisti

ARZÍGÚL JOLDASBAEVA

atqarıwındaǵı klassik hám qaraqalpaq xalıq qosıqları koncertine mirát etedi.

Biletler «Aydınlar» sarayı
kassasında saat 10:00 den baslap satıladı.

ESABAT

Belgili waqıt aralıǵında jobalastırılǵan jumıs yamasa wazıypa, tapsırmalardıń orınlanıwı, ámeliy áhmiyetli jumıslar, jumıs hám ilimiy saparlardıń juwmaǵı haqqında maǵlıwmat beriwshi hújjet.

Esabatta keltirilgen maǵlıwmatlar anıq, isenimli bolıwı kerek.

Esabatta tómendegilerge itibar beriledi: gózlengen yamasa tapsırılǵan wazıypa qanday edi, ol qalay orınlandı, nelerge itibar berildi, qanday jetispewshilikler boldı, olardı saplastırıw ushın nelerdi islew kerek. Esabat aqırında belgilengen tapsırma orınlanbaǵan bolsa, onıń sebebi kórsetiledi, bul boyınsha usınıslar beriledi. Jobalastırılǵan jumıs haqqındaǵı esabatlar ámelde keń qollanıladı. Esabat forması jaǵınan da, mazmunı jaǵınan da málimleme hújjetine uqsaydı.

Onıń zárúrli bólimleri:

1. Teması: esabat qaysı waqıt ushın, qanday bólim yamasa shaxs tárepinen berilip atır.

2. Hújjettiń atı (Esabat).

3. Esabat teksti.

4. Lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familıyası, qolı.

5. Sáne.

6. Esabattı tastıyıqlawshı baslıq qolı.

Jobalastırılğan jumıs haqqında esap úlgisi

91-qosımsha

Nókis rayonı «Sultanbek» fermer
xojalıgınıń 2017-jılda jobalastırılğan
jumıslarınıń orınlanıwı haqqında

ESABAT

Xojalıq iyeligindeki egin egiletuǵın 100 gektar jerge jıl basında 10 túrdegi egin egiw jobalastırılğan edi. Sonnan 8 túrdegi egin egildi. Eki túri – ukrop hám chesnok sharayat joqlıǵı sebepli egilmey qaldı. Jıl aqırında jobadaǵı 2000 tonna ornına 2030 tonna palız ónimleri alındı. 3 gektar júzimzarda 90 tonna júzim jetistirildi. Bul jobadan 26 tonna kóp. Pomidor, piyaz, geshir gektar basına aldınǵı jılǵa qaraǵanda usı jılı 3 tonna kóbirek jetistirildi. Kartoshka jobadan 3 tonna kem alındı. Sebebi – qurt tústi, waqtında agrotexnika ilajı ótkerilmedi.

Xojalıǵımız ishinde órnek kórsetken aǵzalarımız tómendegiler:

1. T.Tursınbaev
2. S.Rustemova
3. K.Xojambergenov
4. T.Sabırbaev

Jıl juwmaǵı boyınsha materiallıq hám ruwxıy xoshametlewde bulardıń xızmetin esapqa alıwınızdı sorayman.

Fermer xojalıǵı
baslıǵı:

(qolı)

S.Xalıqnazarov
2018-jıl 5-yanvar

Xızmet saparı hám baslıqtıń anıq tapsırmasın orınlaw boyınsha jazılǵan esabatlar belgili dáwirdegi islengen jumıslar boyınsha jazılǵan esabattan bir qansha parıqlanadı.

Zárúrli bólimleri:

1. Teması: mákeme baslıǵınıń lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası, kim tárepinen qanday tapsırma ushın esabat berilip atır.

2. Hújjettiń atı (Esabat).

3. Esabat teksti («Siziń tapsırmańız boyınsha» túrindegi sóz dizbekleri menen baslanadı, tapsırma qalay orınlanganlıǵı anıq maǵlıwmatlar menen bayan etiledi; juwmaq islenedi).

4. Qosımshalar kórsetiledi (kóp jaǵdaylarda).

5. Esabat beriwshiniń lawazımı, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası, qolı.

6. Sáne.

Xızmet saparı haqqında esabat úlgerileri

92-qosımsha

Nókis «Shiyrin» konditer ónimleri firmasınıń direktorı B.I.Aytmuratovqa Murabba bólimi baslıǵı D.A.Reyimbaevanıń Tashkent qalası «Lázzet» birlespesinde ótken xızmet saparı haqqında

ESABATÍ

Men, D.A.Reyimbaeva, 2016-jıldıń 18-24-dekabr kúnleri Tashkent qalasınıń «Lázzet» birlespesinde xızmet saparında boldım. Sapardıń maqseti – «Lázzet» birlespesindegi murabba bóliminiń aldınǵı texnologiyası

menen tanısıw hám tájiriye almasıw. Sapar dawamında birlespeniń shokolad, konfet cexlarında da boldım. Murabba bólimindegi jumıs procesi menen tolıq tanıtım. Birlespeniń murabba bólimi keyingi jıllarda jańa úskeneler menen qayta úskeneleniwi nátiyjesinde islep shıǵarılıp atırǵan ónimlerdiń sapası jaqsılǵan, ónim túri kóbeygen hám shiyki zat bir qansha únemlengen. Cexta jumıs brigada bólip alıw usılında shólkemlestirilgen, jumısshıların ayılıǵı aldınǵı jıllardaǵıǵa qaraǵanda bir qansha kóbeygen.

Biziń bólimde de usınday úskeneler ornatılsa, ónim túrin jáne de kóbeytiwge boladı. Birlespe administraciyası menen úskenelerdi qay jerden alıw múmkinligi haqqında pikirlestim.

Bólim baslıǵı: (qolı) D.A.Reyimbaeva

2015-jıl 25-dekabr

IV. XÍZMET XATLARÍ

Xızmet xatları mazmunı jaǵınan túrlishe boladı. Olarda mákeme jumısınıń túrli máseleleri menen baylanıslı talap, ótinish, usınıs, kepillik hám t.b. máseleler sáwlelenedi.

Hárqanday xatta, ulıwma, kóp hújjetlerde mánzil jazıwǵa tuwrı keledi. Mánzil kópshilik hújjetlerdiń quramlı bólimi esaplanadı.

MÁNZIL

Mánzil pochta jónetpeleri (xat-xabar, buyım hám pul jónetpeleri sıyaqlı) ústindegi jazıw bolıp, onda jónetpe jetip barıwı zárúr bolǵan mánzil (qay jerge), onı alıwshı shaxs yamasa mákeme (kimge) atı hám jibergen shaxs

haqqındaǵı maǵlıwmatlar (jibergen shaxstıń mánzili) kórsetiledi.

Adamlar mánzilin jazıw menen balalıqtan-aq tanısadı, sebebi oǵan xat yamasa basqa pochta jónetpeleri kelgende olardıń ústindegi jazıwǵa kózi túsedı, oqıwshılıq jıllarında dosları yamasa tuwǵan-tuwısqaqları menen xat jazısadı, olardan hár túrli jónetpeler aladı yamasa ózi jiberedi. Sonda mánzil jazıwdı, yaǵnıy konvert yamasa basqa jónetpeler ústine olar jetip baratúǵın mákannıń hám alıwshınıń atınan, sonday-aq, ózi haqqındaǵı usınday maǵlıwmatlardı jazıwdı úyrenedi. Sonday-aq, konvertler ústindegi baǵdarlawshı jazıw hám belgiler de mánzil jazıwshınıń jumısın jeńillestiredi.

Mánzil sóziniń sinonimi bolǵan adres sózi rus tilinde tek ǵana jónetpeler ústindegi jazıwdı berip qoymastan, shaxstıń jasaw jeri hám de mákemeniń ornalasqaq ornın, sonday-aq, shaxstı qutlıqlap jazılǵan tekstti de ańlatadı.

Xat-xabar hám basqa jónetpelerdi tiyisli jerge hám iyesine tezirek hám de aljaspay jetkerip beriwde mánzildi durıs, anıq jazıwdıń áhmiyeti úlken. Sol jaǵınan rásmiy is júrgiziwde, ulıwma, turmısta pochta jónetpelerine mánzil jazıw áhmiyetli orın tutadı.

Shártli sanlar konverttiń shep tárepiniń tómengi bóliminde kórsetilgen shatırash sızıqlardıń ishine jazıladı. Onıń qalay jazılıw forması konverttiń arqa tárepindegi úlgide kórsetilgen. Shártli san sarı, qızıl hám jasıldan basqa reńdegi sıya menen jazıladı.

Xat-xabardan basqa pochta jónetpelerine (baylanǵan júkler, túyinshikler, bahalı xatlar, buyım yamasa pul jónetpeleri) baylanıs bólimi shártli sanları mánzilden aldın ápiwayı sanlar menen jazılıwı kerek. Telegrammalarda bolsa altı sanlı pochta indeksi qoyılmaydı, tek ǵana qala baylanıs bóliminiń qatar sanı ǵana jazıladı. Máselen: Nókis, 47; Shımbay, 8.

Pochta mánzili, ÓzR Informაციyalıq texnologiyaları hám kommunikaciyaların rawajlandırıw ministrıgı kórsetpesine muwapıq, tómendegi kóriniste boladı: wálayat, respublika jónetpelerinde shártli san jazılğannan soń, dáslep, qala atı, keyin xat-xabardı jetkerip beriwshi baylanıs bólimi (sanı yamasa atı) kórsetiledi. Bulardan keyin kóshe atı, úy hám xana nomeri de, sońında alıwshınıń atı, ákesiniń atı hám familiyası jazıladı. Alıwshınıń atın jazğanda, kóbinese onıń atı hám ákesiniń atınıń bas háriplerin kórsetiw jetkilikli, onıń familiyası bolsa barıs sepliginde («ğa» qosımshası menen) jazıladı. Konverttiń tómengi bóliminde bolsa jiberiwshiniń mánzili ataw sepliginde rásmiylestiriledi.

Mánzil jazıw úlgisi

93-qosımsha

<i>Qay jerge</i>	Nókis qalası, 46
	Bagshılıq kóshesi, 41-úy
<i>Kimge</i>	Reyimbay Isaqovich Álievke
<hr/>	
<i>Baylanıs bólimi shártli nomeri hám jiberiwshi mánzili</i>	
103046	100103 Nókis qalası, Arzıw
(qabıl etiwshi	kóshesi, 42-úy
baylanıs bólimi)	Muratbay Sabırbaevich Kewlimjaev
<p>Respublika, wálayat áhmiyetinde bolmağan yamasa oray esaplanbağan qalalar hám de awıllıq jerlerge jiberiletuğın pochta jónetpelerine dáslep wálayat yamasa xalıq jasaytuğın mánziller, baylanıs bólimi nomeri jazıladı. Keyin kóshe atı, úy hám xana nomerleri, alıwshı shaxs yamasa mákemeniń atı kórsetiledi. Kóbinese awıllıq jerlerdegi kóshe atların eslew qıyın boladı. Bunday</p>	

waqıtlarda mákemeniń atın kórsetiw mánzildi anıqlawda járdem beredi.

Mánzil jazıw úlgisi

94-qosımsha

Qay jerge

Nókis rayonu, Nawrız awıl
puqaralar jıyınına Tallıq
kóshesi, 13-úy

Kimge

O.Tilewbaevqa

***Baylanıs bólimi shártli sanı hám
jiberiwshi mánzili***

117313

(qabıl etiwshi
baylanıs bólimi)

103044 Nókis qalası, 44

Bağshılıq kóshesi, 15-úy
R.Sağınbaev

Jiberiwshi ayırım waqıtları xat-xabardı anıq mánzilsiz, talap etip alınatuǵın túrde jiberiwı múmkin. Bul túrde xat jiberiw usılı alıwshı qanday da bir xalıq jasaytuǵın mánzilde turaqlı jasamasa, belgili jumıs penen waqıtsha turǵan bolsa yamasa usı xat-xabardı basqalarǵa áshkara etpew tilegi bolǵan jaǵdaylarda qollanadı. Bunda anıq qalanıń yamasa xalıq jasaytuǵın mánzildiń atı jazılıp, baylanıs bólimi nomeri kórsetiledi hám alıwshınıń atı, ákesiniń atı, familiyası tolıq jazıladı. Qala atı kórsetilgennen keyin «Talap etip alınadı» dep, eger xat respublikadan sırtqa jiberilse, «Do vostrebovaniya» dep jazıladı.

Pochta jónetpelerinde, mánzil maǵlıwmatlarınan tısqarı, zárúr jaǵdaylarda joqarı shep yamasa on múyeshine qosımsha belgiler qoyıladı. Xattıń yamasa buyımınıń jiberiw usılı «avia», «asıǵıs» sıyaqlı) yamasa

túri («ápiwayı», «buyırtpa», «qımbat baha» sıyaqlı) haqqındağı belgiler solar qatarına kiredi. Sonday-aq, jiberiwshi shólkemniń mánzili jónetpelerge qoldan jazılmastan, shólkem tárepinen tayarlangan, onıń tolıq atı hám mánzili kórsetilgen arnawlı mór basıw arqalı kórsetiliwin de yadtan shıǵarmaw kerek.

Belgili shólkemlerge jiberiletuǵın xat-xabar kórinişindegi hújjetlerge mánzil jazıwdıń da ózine tán tárepleri bar. Hújjetler shólkem yamasa onıń quramındağı bólim atına, sonday-aq, anıq lawazımlı yamasa jeke shaxs atına da jiberiliwi múmkin. Eger hújjeti alıwshı bólimniń yamasa lawazımlı shaxstıń atı jiberiwshige belgili bolmasa, hújjet tuwrıdan-tuwrı mákeme atına jiberiledi, ol jerde is júrgiziwshiler – xatker yamasa is júrgiziwshi hújjet mazmunınan onıń kimge, qaysı bólimge jiberilgenin dárriw anıqlaydı.

Jeke múrájat etip xat jazıw usılı másele anıq bir shaxs tárepinen kóрилиwi zárúr bolǵan jaǵdayda ǵana qollanıladı. Bunday jaǵdaylarda xat jiberilip atırǵan shaxs familiyası aldınan «jeke ózine» sózin jazıw usınıs etiledi, sonda bunday jazıwlı xatlar alıwshıǵa, yaǵnıy óz iyesine ashılmastan alıp barıladı (tapsırıladı).

Hújjet alıwshı mákemelerdiń atları tek ǵana ataw sepliginde jazıladı. Máselen:

*Ózbekstan Respublikası Sport ministrliǵı
Milliy saylandı komandaların tańlaw,
qáiplestiriw hám tayarlaw basqarması*

Xatlar jiberilip atırǵan anıq shaxslar bolsa baris sepliginde jazıladı (familiya kórsetilmewi de múmkin). Máselen:

*«Nókis polimer truba zavodı» qospa kárxanası
Jobalastırıw-ekonomika bólimi baslıǵına*

Eger alıwshınıń atı, ákesiniń atı da anıq bolsa, familiya aldınan olardıń bas háripleri jazıladı. Máselen:

Nókis rayonı bazar jámiyeti kótere hám usaqlap satıw sawda ashıq akcionerlik jámiyeti basqarmasınıń baslıǵı S.M.Sharipovqa

Eger xat áskeriy ataq, ilimiy ataq yamasa dárejege iye bolǵan shaxsqa jiberilgen bolsa, shaxstıń tiyisli lawazımı, ataq yamasa dárejesi jazıladı. Máselen:

*Qaraqalpaq mámleketlik univ-
siteti biologiya fakultetiniń dekanı,
professor I.R.Mámбетovqa*

Bir túrdegi shólkemler toparına jiberilip atırǵan hújjetlerde alıwshılardıń atı ulıwmalasqan halda kórsetiliwi múmkin. Máselen:

*Ózbekstan Xabar hám ǵalaba
kommunikaciýalar agentligi
sistemasındaǵı baspasóz
úyleri direktorlarına*

Hújjet (xat yamasa basqa buyımlar) alıwshılardıń pochta mánzili, joqarıda kórip ótilgenindey, pochta jónetpeleri mánzili sıyaqlılar jazıladı. Bul jerde soǵan itibar beriw kerek, hújjet mákeme yamasa onıń strukturalıq bólimine jiberilip atırǵan bolsa, pochta mánzili mákeme atınan keyin jazıladı; eger hújjet jeke túrde, anıq bir shaxsqa jiberilip atırǵan bolsa, pochta mánzili shaxstıń atınan aldın jazıladı. Máselen:

*Nókis qalası Arxitektura hám
qurılıs bas basqarması jobalastırw-
qarjı bólimi, 100000, Nókis qalası,
Gúzar kóshesi, 16-úy*

yamasa

*Nókis qalası, 46
Arziw kóshesi, 6-úy
akademik T.U.Kewlimjaevqa*

Húkimet hám oraylıq mákemelerge jiberiletuǵın hújjetlerde jiberiwshiler alıwshılardıń poхта mánzillerin kórsetiw shárt emes, sebebi, bunday mákemeniń mánzili tarqatıwshılardıǵa aldın ala belgili boladı.

MIRÁTNAMA

Hár qıylı saltanatlı ilajlardǵa mirát etiw ushın qollanılatuǵın jazba maǵlıwmat.

Mirátnamanıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Atı (Mirátnama).

2. Tekst:

a) mirátnama túrine qaray: mirát etilip atırǵan shaxstıń familiyası yaqi atı hám ákesiniń atı;

á) mirát etiwshi mákemeniń atı;

b) qanday ilajlardǵa mirát etilip atırǵanlıǵı;

3. Ilajdıń ótkeriliw sánesi hám waqtı.

4. Ótkeriliw ornı.

5. Qolı (ilajdı shólkemlestirgen mákemeniń atı).

Iláj bir neshe shólkemler tárepinen uymlastırılsa, mirát etiwshiler atı tekste ayrıqsha kórsetiledi, biraq mirátnama sońında qol ornında ilajdı shólkemlestiriwshilerdi kórsetiw shárt emes.

Rásmiy mirátnama úlgisi

95-qosımsha

MIRÁTNAMA

Húrmetli _____!

Ózbekstan Respublikası Ilimler akademiyası
Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutı
hám Qaraqalpaqstan Jazıwshılar awqamı Sizdi
qaraqalpaqtıń ullı shayırı

BERDAQ ĞARĜABAY ULÍnıń

tuwılǵanınıń 195 jıllıǵına baǵıshlangan ilimiy
konferenciyaǵa mirát etedi.

Ilimiy konferenciya usı jılı 12-yanvar kúni saat 10:00 de
Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutınıń
májilisler zalında baslanadı (Gúlzar kóshesi, 5-úy).

Mirátnamalarda ilajdıń kún tártibi yamasa baǵdar-
laması da beriliwi múmkin. Ilimiy konferenciyaǵa
mólsherlengen mirátnamalarda kóbinese ayırıqsha ilimiy
baǵdarlama qosımsha etiledi.

Mirátnamalar kompyuterde yamasa baspaxanada kóp
nusqada tayarlanadı. Mirát etiliwshiniń atı hám familiyası
mirátnama túrine qaray qoyıladı. Rásmiy mirátnamalarda
atı hám ákesiniń atı, familiyanıń ózi («Názigúl
Muratbaevna», «Iskenderov»), toy mirátnamalarında
mirát etiwshige jaqınlıq múnásibetinen kelip shıǵıp,
atınıń ózi («Qádirbay aǵa», «Salamat aǵa») yamasa oǵan
húrmetlewshi sózler, ataqlar qosıp («ustazımız Ábdireyim
aǵa») jazılıwı múmkin.

Mirátnamalar qanday ilajǵa arnalıwına qaray forması
hám kórkem bezeliwi jaǵınan túrlishe tayarlanadı.
Máselen, yubiley múnásibeti menen tayarlangan
mirátnamalarda yubilyardıń súwreti, belgilenip atırǵan
jası (70 jıl, 100 jıl) kórsetiliwi, ayırım waqıtları yubiley
avtorınıń qosıqlarınan úzindiler de beriliwi múmkin.

Mirátnamalar teksti tiykarinan úshinshi shaxs tilinen jazıladı hám «...mirát etedi» túrinde juwmaqlanadı. Eger mirátnama belgili bir shańaraq atınan berilgen bolsa, bunday jaǵdaylarda tekst birinshi bet kóplikte beriledi de, álbette, qol tańba ornında mirát etiwshi shańaraqtıń atı beriledi.

Mirát xat. Bunday xatlar belgili adamlarǵa yamasa bir neshe shaxslarǵa jiberiledi. Mirát xat tekstinde anıq bir jıynalı, talqılaw yamasa keńeske mirát etiw menen birge, shaxstıń mirát etiwinen gózlengen tiykarǵı maqset te anıq kórsetiledi.

Mirát xat, ádette, mákemeniń blankasına jazıladı.

Mirát xat úlgileri

96-qosımsha

Qaraqalpaq mámleketlik
universitetiniń professorı
Salamat Mirzabaevqa

Húrmetli Salamat Orazbaevich!

Ózbekstan Respublikası İlimler akademiyası Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutınıń ilimiy keńesi Sizge instituttıń Til bilimi bóliminde tayarlanǵan «Qaraqalpaq tiliniń tariyxıy morfologiyası» atlı jumıstı sın pikir ushın jollaydı.

Aprıl ayında bolatuǵın ilimiy keńestiń usı jumıs talqılawına baǵıshlanǵan jıynalıında pikir bildiriwshi sıpatında qatnasıwıńızdı soraymız.

İlimiy keńes jıynalıınıń waqtı Sizge xabar etiledi.

İlimiy keńes baslıǵı: (qolı) (F.A.Á.)
(sáne)

Ayırım mirát xatlarına imkaniyatı barınsha kórkem tús beriledi: mámleketlik ğayratkerlerdiń, oyshıllardıń pikirlerinen úzindiler keltiriledi, túrli shaqırıqlardan, qosıqlardan paydalanıladı.

97-qosımsha

<p>Bizge belgili, jas áwlad tárbiyası barlıq dáwirlerde de zárúr áhmiyetke iye bolıp kelgen, biraq biz jasap atırǵan XXI ásirde bul másele haqıyqattan da turmıs ushın zárúrli máselege aylanıp barmaqta.</p> <p>Shavkat Mirziyoyev Ózbekstan Respublikası Prezidenti</p>	<p>Húrmetli _____</p> <p>Sizdi Baspasóz hám ğalaba xabar quralları xızmetkerleri kúnine baǵıshlanıp 2018-jıl 27-iyun kúni saat 11:00 de Qaraqalpaq akademiyalıq drama teatrı imaratında ótkeriletuǵın bayram ilajına mirát etemiz.</p> <p><i>10-qatar, 12-orın</i> <i>Mánzil: Berdaq kóshesi,</i> <i>34, Qaraqalpaqstan</i> <i>Jazıwshılar awqamı</i></p>
--	---

98-qosımsha

<p>Shańaraqqa itibar – ózligimizge itibar</p> <p>Húrmetli _____ !</p> <p>Sizdi 2019-jıl 28-yanvar saat 14:00 de Nókis qalası 27-ulıwma orta bilim beriw mektebinde bolıp ótetuǵın</p> <p>«Shańaraq – salamat áwlad besigi»</p> <p>atamasındaǵı dóńgelek stol sáwbetine mirát etemiz.</p>
--

Ilaj baǵdarlaması

1. Kiris sóz. Salamat ortalıq – salamat áwlad.

Nókis qalası hákimi orınbasarı, hayal-qızlar komiteti baslıǵı, p.i.k.M.A.Saǵındıqova.

2. Mehir bulaǵı – shańaraq.

«Máhálle hám shańaraq» ilimiy-izertlew institutu úlken ilimiy xızmetkeri, f-m.i.k. M.Ismayılova.

Mánzil: Nókis qalası, Qaraqalpaqstanńıń 60 jıllıǵı kóshesi, 27-mektep

TELEGRAMMA, TELEFONOGRAMMA

Telegramma

Áhmiyetli xabardıń telegraf arqalı berilgen júdá qısqa forması. Ol bir mákemededen (yamasa shaxstan) ekinshisine jiberilgen rásmiy hújjet esaplanadı. Xızmet xatlarınń basqa túrleri belgilengen mánzilge xabardı óz waqtında jetkeriliwin támiyinley almasa, onı tezlik penen jetkeriw ushın telegraftan paydalanıladı.

Telegraf xatları tek ǵana túrli qala yamasa xalıq jasaytuǵın orınlarda mákeme, sonday-aq, shaxslar arasında boladı.

Telegrammanıń basqa is qaǵazlarınan parqı onıń ózine tán ıqshamlıǵı hám qısqalıǵı. Xızmet telegrammaları eki nusqada tayarlanadı. Birinshi nusqa jiberiw ushın baylanıs bólimine tapsırıladı, ekinshi nusqa bolsa kárxananıń ózinde saqlaw ushın qaldırıladı.

Telegramma qaǵıyda boyınsha arnawlı blankalarda rásmiylestiriledi. Xızmet telegrammalarınıń teksti kóbinese ádettegi qaǵazǵa bas háripler menen eki intervalda jazıladı. Telegramma jiberiwshiniń mánzili,

lawazımlı shaxstıń qolı hám sáne kishi háripler menen jazıladı. Qolda jazılǵanda háripler iri-iri, sózlerdiń arası bolsa anıq hám tolıq bolıwı kerek. Telegramma blankanıń yamasa aq qaǵazdıń tek ǵana bir tárepine jazıladı.

Telegramma teksti «telegraf stili» dep atalıwshı qısqa hám qısılǵan stilde jazıladı. Onda tolıq emes gáplerden keń paydalanıladı, kelbetlikler, ráwishler, kómekshi sózler, irkilis belgileri tek zárúr bolǵanda ǵana, yaǵnıy olar qatnaspaǵanda gáptiń mazmunı ózgerip ketse yamasa eki túrli mánide qabıl etilse ǵana qollanıladı, basqa barlıq jaǵdaylarda olar túsirilip qaldırıladı. Xabardı bayan etiwde ıqsham sózlerdi tańlaw, qısqartpalardan ónimli paydalanıw tiyis. Til birliklerin únemlew telegraf stiliniń eń tiykarǵı talaplarınan biri.

Telegrammada bir qatardan ekinshi qatarǵa sóz ótkerme islenbeydi. Abzacsız barlıq qatarlar toltırıp jazıladı. Kúnler hám sanlardı sózler (hárip) menen jazıw usınıs etiledi. Bir neshe sanlardan ibarat bolǵan quramalı sanlardı ózinshe jazıw múmkin.

Telegrammanıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Hújjettiń atı (Telegramma).
2. Túri haqqında belgi (húkimet telegrammaları, xalıqaralıq telegrammalar, asıǵıs hám ápiwayı telegrammalar).
3. Telegramma jetip barıw zárúr bolǵan orın mánzili, onı alatuǵın shaxstıń atı hám familiyası.
4. Tekst.
5. Jiberiwshı mákemeniń qısqasha atı hám tekstke qol qoyǵan lawazımlı shaxstıń familiyası (qolı emes).
6. Xabar jiberiwshiniń mánzili.
7. Tekst kimniń atınan jiberilip atırǵan bolsa, sol shaxs qolı.
8. Mór.
9. Sáne.

Telegrammaniń teksti mánzilden ajralıp turıwı kerek. Eger telegramma juwap túrinde jiberilgen bolsa, tekst aldınan juwap qaytarılıp atırǵan hújjettiń shártli sanı (indeksi), tekst aqırında bolsa jónetpeniń shártli nomeri jazıladı.

Telegramma úlgileri

99-qosımsha

TELEGRAMMA

SHÍMBAY BAǴSHÍLÍQ 25 PAXTA ZAVODÍ
ATABAEVQA TEZ BES VAGON PAXTA
TALSHÍǴÍN JIBERÍN SHÁRTNAMA
ESAP-BETI 1356 «O‘ZPAXTASAANOAT»
BIRLESPEZI SAǴÍNDÍQOV 162

100160 Nókis Náwpir 12
«O‘zpxatasanoat» birlespesi
baslıq Saǵındıqov
2014-jıl 2-aprel
mór

Telegrammalar jeke maqsetlerde keń paydalanıladı. Olar dúziliwi boyınsha xızmet telegrammalarınan keskin parıqlanbaydı.

Telegramma úlgisi

100-qosımsha

TELEGRAMMA

NÓKIS 12 AYDÍN 18
SAǴÍNDÍQOVQA JIGIRMA ALTÍNSHÍ
DEKABRDE 123 REYS PENEN USHAMAN KÚTIP
ALÍN JUPARGÚL
100187 Tashkent 187, Boǵbon kóshesi 4-úy

Telegrammanıń hárbir sózi ushın pul tólenedi, bahası onıń túrine hám sózler muǵdarına baylanıslı.

Telegramma tekstin redaktorlaw hám qısqartıwda telegrammanı qabıl etiwshi tárepten xabardıń durıs túsiniliwine de itibar beriw zárúr. Qaysı sózdi túsirip qaldırıw múmkinligi tek ǵana telegrammanı jiberiwshige ǵana emes, bálki telegramma jiberilgen shaxstıń ne haqqında xabar berilip atırǵanlıǵınan aldın ala bir qansha xabarı bolǵanına da baylanıslı. Máselen, telegramma jiberiwshi óz tanısın toyǵa mirát etpekshi. Eger xabar telegramma jiberilgen shaxsqa pútkilley jańalıq bolsa, tekstte qay jerde, qanday hám kimniń toyı ekenligi ayrıqsha kórsetiliwi kerek. Eger toy haqqında ol aldın ala bir qansha xabardar bolsa, telegrammanıń teksti shama menen tómendegishe boladı. **TOY ON EKINSHI IYUNǴA BELGILENDI JETIP KELIN.**

Telegrammadaǵı mánzil pochta mánziline qaraǵanda bir qansha qısqa boladı hám «telegraf mánzili» dep júrgiziledi. Ayırım úlken kárxanalar shártli telegraf mánziline yamasa kárxananıń ózine tán nomerine iye boladı. Eger kárxana ayrıqsha telegraf mánziline iye bolmasa, ádettegi mánzil kórsetiledi. Mánzildi óz betinshe qısqartıw múmkin emes.

Joqarıda mámleketlik hákimiyat organlarına telegramma jiberilgende, tek ǵana olardıń atı kórsetilip, pochta mánzilleri kórsetilmeydi. Máselen:

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARǴI KEÑESI, QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍ MINISTRLER KEÑESI.

Telegrammanı gózlengen mánzilge tezirek jetkeriw ushın onda baylanıs bóliminiń tártip nomeriniń kórsetiw shárt.

Fototelegramma telegrammalardıń ayrıqsha túri bolıp, texnikalıq xabarlardı, sıızılmalardı, keste hám sxemalardı anıq jetkeriw ushın xızmet etedi.

Telefonogramma

Asıǵıs xabardıń tekstin belgilengen orınǵa telefon arqalı jetkeriw. Telefon qurallarınan bolatuǵın bunday baylanıs rásmiy hújjet sıpatında qabıl etiledi hám is qaǵazınıń bir túri esaplanadı.

Xızmet baylanısınıń bul túri kóbinese bir qala yamasa rayonda jaylasqan mákemeler ortasında qollanadı.

Hárqanday telefonogramma bir nusqada tayarlanıp, baslıq yamasa juwapker shaxs tárepinen qol qoyıladı, ádette, tayar tekst tiykarında jetkeriledi.

Telefonǵa shaqırılǵan adam telefonogramma beriliwi haqqında eskertiliwi yamasa ol qabıl etiwge tayar bolǵannan soń, tekst qabıl etiwshi onı jazıwǵa úlgeretuǵın tezlikte bayan etiliwi kerek.

Tekst bayan etilgennen soń, qabıl etiwshi jazıp alınǵan tekstti jetkeriwshige qayta oqıp esittiriwi kerek. Hár eki tárep telefonogramma teksti durıs qabıl etilgenligine isenim payda etkennen soń, qabıl etiwshi telefonogramma beriliw waqtı hám sánesin, sonday-aq, jetkeriwshiniń lawazımı, atı hám familiyasın kórsetiwi shárt. Jetkeriwshi de qabıl etiwshiniń atı hám familiyasın, telefonogrammanıń beriliw sánesi hám waqtın jazıp qoyadı.

Telefonogramma tekstin tayarlawda logikalıq jaqtan durıs hám qısqa (teksttegi sózlerdiń sanı 50 den artıq bolmawı kerek) bolıwına, quramalı sóz dizbekleri yamasa júdá az jusalatuǵın sózlerdi qollanbawına itibar beriwi lazım.

Telefonogramma qabıl etiwshi, qabıl etilgen xabar kimge tiyisli bolsa, onı telefonogramma mazmunı menen tanıstırıwı kerek.

Telefonogrammanıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Mánzil.
2. Hújjetti jiberiwshi mákemeniń atı.
3. Telefonogrammanı jetkeriwshi hám qabıl etiwshiniń lawazımı, atı, familiyası, telefon nomerleri.
4. Qabıl etiw waqtı.
5. Atı.
6. Tártip sanı.
7. Sáne.
8. Tekst.
9. Qol qoyǵan shaxs.

Eger telefonogrammanı bir neshe jerge jiberiw názerde tutılǵan bolsa, oǵan jetkeriliwi lazım bolǵan mákemeler atı hám telefon nomerleri kórsetilgen dizim de qosımsha etiledi.

101-qosımsha

Nókis rayonu hákimligi jetkeriwshi juwapker
Aytmuratov. Tel: 268-25-11

TELEFONOGRAMMA

2014-jıl 29-sentyabr №16 Nókis

2014-jıl 12-sentyabr kúni saat 15:30 da Nókis rayonu hákimliginiń májilisler zalında qısqı máwsimge tayarlıq máselesi boyınsha jıynalıs boladı. Jıynalista kárxana baslıǵı hám kásiplik awqamı shólkemi baslıǵı qatnasıwı shárt.

Nókis rayonu hákimligi
xatkeri:

T.K.Saǵınbaev

Telefonogrammanı jazıp alıwda tayar blankalardan paydalanıw maqsetke muwapıq boladı.

XATLAR

Mákemeler arasında xızmet baylanısların ámelge asırıwshı tiykarǵı hújjet. Xat arqalı orınlanatuǵın máseleler kólemi keń bolıp, bunday xatlar járdeminde túrli kórsetpeler, sorawlar, juwaplar, túsindiriwler, xabarlar, usınıslar, ótinishler, kepillikler beriledi. Mazmunı jaǵınan túrlishe bolǵan bunday hújjetler ulıwmalastırılǵan jaǵdayda xızmet xatları dep júrgiziledi. Xızmet xatları ózgeshelikleri boyınsha óz ara parıqlanadı. Xatlardı atqaratuǵın wazıypasına qarap tómendegi túrlerge bóliw múmkin:

1. Juwap xattı talap etiwshi xatlar (dawa xatları, soraw xatları, ótinish xatları).

2. Juwap xattı talap etpeytuǵın xatlar (qosımsha xat, tastıyqlawshı xat, esletpe xat, xabar xat, kepillik xatı hám basqalar).

Usı xatlar belgili bir maqsette jazıladı, máselen, kepillik xatında kepillik beriw kórsetilse, qosımsha xatlarda xatqa qosımsha etiletuǵın hújjetler haqqında xabar beriledi, biraq sonday xatlar da ushırasadı, onıń mazmunında hám kepillik beriw, hám ótinish, hám esletiw mánileri beriledi.

Xızmet xatları, ádette, xatlar ushın tayarlangan blankalarǵa jazıladı. Arnawlı blankalar bolmaǵan jaǵdaylarda xızmet xatları ápiwayı qaǵazǵa jazıladı. Xat ápiwayı betke jazılsa, onıń shep tárepindegi joqarı múyeshine xat jiberip atırǵan mákeme atı kórsetilgen tórt múyeshli mór basıladı.

Zárúrli bólimleri múyeshte jaylasqan blanka yamasa

arnawlı is qağazlarında aldın qaraqalpaq tilinde, soń rus yamasa inglis tilinde beriledi. Zárúrli bólimler uzınına (tigine) jaylasqan blankalarda olar shep tárepte qaraqalpaq tilinde, oń tárepinde rus yamasa inglis tilinde beriledi.

Xızmet xatları tómendegi zárúrli bólimlerdi óz ishine aladı:

1. Qaraqalpaqstan Respublikası gerbi.
2. Mákemeniń simvöllıq belgisi (logotip).
3. Sıylıqlar.
4. Ministrlik, basqarma atı.
5. Shólkemniń atı.
6. Bólim atı.
7. Hújjettiń tártip nomeri.
8. Mákemeniń tártip nomeri.
9. Pochta, telegraf mánzili, banktegi esap beti.
10. Sáne.
11. Shártli san.
12. Kelgen hújjet shártli sanı.
13. Hújjettiń keliw sánesi.
14. Hújjet jiberiletuǵın mánzil (xattı alıwshı mákemeniń atı).
15. Qatnas belgisi (rezolyuciya).
16. Qadaǵalaw haqqında belgi.
17. Tekst teması (xattıń qısqasha mazmunı).
18. Tekst.
19. Qosımshalar haqqında belgi.
20. Qolı.
21. Razılıq belgisi (viza).
22. Kelisiw haqqında belgi.
23. Orınlawshı haqqında belgi hám onıń telefon nomeri.
24. Orınlanganlıǵı haqqında belgi.

Hárqanday xızmet xatı logikalıq jaqtan óz ara baylanıslı bolǵan úsh bólimnen ibarat boladı. Xattıń birinshi (kirisiw) bóliminde, ádette, xat penen tiyisli mákemege múrájat etiwge májbúr etiwshi tiykarǵı sebep kórsetiledi. Ekinshi bóliminde xatta qoyılıp atırǵan máseleni sheshiw zárúrligi dáliller tiykarında bayan etiledi. Xattıń úshinshi (juwmaq) bóliminde bolsa, xat jazıwdan gózlengen tiykarǵı maqset sáwlelenedi.

Xızmet xatları imkanı barınsha qısqa bolıwı, biraq bul qısqaılıq onıń anıq hám tolıqlıǵına tásir etpewi kerek. Qaǵıyda boyınsha xızmet xatları bir betten aspawı kerek. Tek ǵana júdá áhmiyetli máseleler jazılǵan, bir qansha tolıq bayanlawdı talap etiwshi xatlar ǵana úsh betke shekem bolıwı múmkin. Xızmet xatları qaǵaz betiniń aldı hám arqa táreplerine jazıladı.

Rásmiy xatlardı dúziwshi shaxs belgili tájiriyebege iye bolıwı kerek. Rásmiy xatlardı durıs hám tez dúziw, eń aldı menen, qaraqalpaq tiliniń ózine tán ózgesheliklerin, sonday-aq, zamanagóy rásmiy stildi hám oǵan qoyılatuǵın talaplardı biliwdi talap etedi. Usı talaplardı orınlamaw, birinshiden, xatlar menen islewdi qıynlastıradı, ekinshiden, olardıń huqıqıy hám ámeliy áhmiyetin joytadı.

Rásmiy xatlar tekstinde eki túrli mazmunda túsiniletuǵın pikirler bolmawı ushın awıspalı mánidegi sóz hám diz-beklerdi qollanıwda itibarlı hám dıqqatlı bolıw talap etiledi.

Rásmiy xatlar tilinde anıqlıq hám qısqaılıq tiykarǵı ólshem esaplanadı. Bunday xatlar tili hám stili nızamlar tiline qoyılatuǵın talaplar dárejesinde bolıwı zárúr.

Xızmet xatları eki nusqada jazıladı hám qol qoyıladı. Birinshi nusqa jiberilip, ekinshi nusqa mákemeniń ózinde saqlanadı. Eger xat eki hám onnan artıq jerge jiberilse, xat jiberip atırǵan tiykarǵı mákeme yamasa baslıq xızmetkerdiń atınan soń basqaları beriledi. Bir ǵana hújjette onı alıwshılardıń atı tórtewden aspawı kerek.

Xızmet xatları, ádette, mákeme atına jiberiledi. Tek ǵana máseleniń sheshiliwi tikkeley baslıqqa baylanıslı bolsa, xat baslıq atına jiberiliwi múmkin.

Xızmet xatlarında tekst ushın tema úlken áhmiyetke iye. Olar hújjettiń qısqasha mazmunın, yaǵnıy xat ne haqqında ekenligin kórsetedi. Máselen: «Mektep remontı ushın qosımsha qarjı ajıratıw haqqında», «Tólemlerge kepillik beriw haqqında». Tekst ushın temalardıń anıq hám qısqa beriliwi is júrgiziwde bir qansha qolaylıq jaratadı.

Tema bir dizбекten ibarat bolıp, xat tekstinen aldın shep tárepinde jaylasadı. Ádette, tema «haqqında» yamasa «tuwralı» sıyaqlı kómekshi sózler járdeminde juwmaqlanadı.

Tema eki qatardan aspawı kerek.

Xızmet xatları tekstinen soń xatqa qol qoyıwshı baslıq lawazımınıń atı anıq kórsetiliwi kerek. Eger xat blankada jazılmaǵan bolsa, xattıń qol qoyılatuǵın bóliminde lawazım atınan tısqarı mákeme atı da tolıq kórsetiledi.

Hújjetke mákeme baslıǵı tárepinen qol qoyıladı. Is júrgiziw procesinde ayırım xatqa baslıq wazıypasın orınlawshı shaxs yamasa onıń orınbasarı xatta belgilengen lawazım atı aldına sızıqsha qoyıp (orınbasar qol qoyǵanlıǵın túsindirip atırǵanday) qol qoyadı. Bul is júrgiziwde juwapker bolǵan shaxs tiyisli kórsetpeden xabardar emesligin kórsetedi. Xattı tayarlaw barısında dúziwshı xatqa kim qol qoyıwın aldınan biliwi kerek. Baslıq bolmaǵan jaǵdaylarda sonday wákillikke iye bolǵan shaxs, yaǵnıy onıń wazıypasın orınlawshı yamasa orınbasarı, lawazımı anıq kórsetilgen halda («direktor wazıypasın atqarıwshı», «direktor orınbasarı» túrinde) qol qoyıwı múmkin.

Xatta bayan etilgen máseleler boyınsha juwapkershilik bir neshe shaxsqa júklengen bolsa, qollar sanı eki yamasa onnan artıq bolıwı múmkin (máselen, tólem haqqındaǵı kepillik xatta, qarjı hújjetlerinde).

Xatta qollar belgili tártip tiykarında, yaǵnıy iyelep turǵan lawazımına qaray jaylasadı. Qol tańbasınan soń qol qoyıwshınıń familiyası qawısqa alınbay, atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri familiyadan aldın jazıladı, máselen:

Kárxana direktorı: (qolı) B.S.Joldasbaev

Bas esapshı: (qolı) T.A.Saylawbaev

Eger xatqa qanday da bir hújjet qosımsha etilip atırǵan bolsa, xattıń tómenǵı bólimi shep tárepi qaptalına «Qosımsha» sózi jazıladı, soń tártip sanı qosımsha etilip atırǵan hújjetler atı, nusqası hám beti kórsetilgen halda beriledi. Hár bir qosımsha etilip atırǵan hújjet atı óz aldına qatar da jaylasadı.

«Qosımsha» sóziniń astınan heshqanday jazıw jazılmaydı, máselen:

Qosımsha: 1. «Qaraqalpaqbalıq» basqarması kárxanası menen dúzilgen shártname nusqası qaraqalpaq hám inglis tilinde – 3 bet, 1 nusqa.

2. «Qaraqalpaqbalıq» basqarması qánigeleri juwmaǵı 5 bet, 1 nusqa.

Xat tekstinde berilgen qosımshanıń bar ekenligi tómen degidey beriliwi múmkin.

Qosımsha: _____ bette _____ nusqada

Usı rekvizit blankada tayar halda da bolıwı múmkin.

Eger qosımsha etilip atırǵan hújjet áhmiyetli bolsa, yaǵnıy tiykarǵı maqset usı hújjetti belgili shólkemge jetkeriw bolsa, bunday hújjetler óz aldına qosımsha xatlar járdeminde jiberiledi.

Xatlardıń ózine tán ózgesheliklerinen jáne biri sonda, olardıń atı (kepillik xatı, qosımsha xat, usınıs xatı, soraw xatı hám basqalar) jazılmadı. Olardıń qanday xat ekenligi tekst mazmunınan bilinip turadı. Biz tógende is júrgiziwde keń tarqalǵan xat túrlerin óz aldına kórip shıǵamız.

Xızmet xatları zárúrli bólimleriniń jaylasıwı

102-qosımsha

1 2 3		
4 5 6		
9		14
8	7	
10		11
13	12	15
17		
18		

Qosımsha _____
19 _____

<i>Xatqa qol qoyıwshı shaxstıń lawazımı</i>	<i>Qolı, atı, ákesiniń atınıń bas hâripleri hám familiyası</i>
20	
21	
22	
23	
24	

Xabar xat

Bunday xatlardağı gózlengen maqset – belgili shólkem yamasa shaxstı ámelge asırılıp atırğan ilajdan xabardar etiw.

Xabar xatlardıń kólemi ápiwayı maǵlıwmatnama kórinisinde bolıp, bir gápten bir neshe betke shekem bolıwı múmkin. Ayırım waqıtları xabar xatlardan ayırım shólkemler óz iskerligin úgit-násiyatlaw maqsetinde de paydalanadı.

Bul xatlarǵa referent yamasa xatkerdiń qoyılǵan qolı jetkilikli esaplanadı. Biraq xatta bayan etilip atırğan waqıya yamasa ilajdıń áhmiyetine qarap, xatqa tiyisli lawazımlı shaxs tárepinen qol qoyılıwı da múmkin.

Úlgi

103-qosımsha

ILIMIY-ÁMELIY SEMINAR ÓTKERIW HAQQÍNDA

ÓZR IA Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutı 2018-jıl oktyabr ayında «Hújjetler tili hám stili» atamasında ilimiy-ámeliy seminar ótkeriwdi jobalastırmaqta.

Seminardan gózlengen maqset – funkcional stillerdiń teoriyalıq hám ámeliy táreplerine baǵıshlangan máselelerdi talqılaw. Seminar hújjetanıwshılardıǵa, is júrgiziwshilerge, puqaralıq halatı hújjetlerin rásmiylestiriwshilerge, sonday-aq, tilshilerge arnalǵan bolıp, onda tómendegi máseleler kórip shıǵıladı:

– hújjetler tilin tártipke salıw hám is júrgiziw atamaların bir qálipke túsiriw;

– is júrgiziw atamaların tártipke salıwdıń jańa informaciyalıq texnologiyaları sharayatındaǵı nátiyjeliligi;

- hújjetlerdi klassifikaciyalaw hám hújjetler sistemasi;
- hújjet tayarlaw hám rásmiylestiriwdiń ulıwma qaǵıydaları;
- hújjetlerdiń mámleketlik birden-bir nusqasın islep shıǵıw.

Sizdi ilimiy-ámeliy seminar da óz bayanatınız benen qatnasıwǵa mirát etemiz. Bayanatlardı arnawlı toplam kórinisinde 2018-jılda baspadan shıǵarıw jobalastırılǵan.

Ilimiy-ámeliy seminar da qatnasıw hám bayanat teması haqqında 2018.01.09 ǵa shekem tómen degi mánzilge múrájat etiwini zdi soraymız.

100103, Nókis qalası, Nawrız kóshesi, 15-úy
ÓzR IA Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilimiy-izertlew institutı.

Maǵlıwmat ushın telefon: 61 223-71-44

Institut direktorı:

A.Aybergenov

Dawa xat

Belgili bir mákemeniń basqa bir mákeme yamasa transport shólkemlerine qatnaslı talap hám qarsılıqları bayan etilgen xatlar dawa xatları dep júrgiziledi.

Dawa xatları tovar jetkerip beriw, qurılıs jumısları, ijara, júk tasıw hám sol sıyaqlı bir qansha jumıslar boyınsha dúzilgen shártnamalar orınlanbay qalǵanda, óz nızamlı huqıqların hám máplerin qorǵaw maqsetinde dúziledi.

Dawa xatlarında, tiykarınan, shártnama boyınsha óz juwapkershiligine alǵan minnetlemesin buzǵan tárep jetkergen zıyandı qaplaw talap etiledi.

Dawa xatlarınıń tiykarǵı zárúrli bólimleri tómendegilerden ibarat:

1. Dawa etiwshi mákeme atı hám mánzili.
2. Xattıń jazılıw sánesi hám tártip nomeri.
3. Dawanı qabıl etiwshi mákeme atı hám mánzili.
4. Dawa bahası (qunı).
5. Xat teksti.
6. Qosımshalar dizimi (betler sanı kórsetilgen halda).
7. Lawazımlı shaxs (lar) tıń qoyılǵan qoli.

Ádette, dawa xatları úsh nusqada tayarlanadı. Xattıń 1-nusqası ayıpkerge, 2-nusqası dawagerdiń ózinde qaldırıladı. Ayıpker mákeme dawa xatında kórsetilgen talaplardı orınlawdan bas tartqan jaǵdayda, xattıń 3-nusqası dawa arzasına qosıp, sudqa yamasa ishhi toparǵa tapsırıladı.

Dawa xatlarında dawagerdiń talabın tiykarlaytuǵın hám de tastıyıqlaytuǵın dáliller, kórsetpeler hám ekspertiza akti, qabıl etiw akti, sawda aktleri hám basqalar xatqa qosımsha etilip, olardıń dizimi kórsetiliwi kerek.

Dawa xatlarına tómendegiler qosımsha etiledi:

1. Tovar-transport júk xatı (temir jol júk xatı, aeroflot júk xatı, avtotransport júk xatı hám basqalar).

2. Sawda aktleri (júktiń bir qansha bólimi joytılganda hám buzılǵanda).

3. Júktiń tasıw ushın qabıl etilgenligi haqqında kvitanciya (júk pútkilley joytılganda).

4. Jiberilgen júktiń (tovar) dizimi hám bahası kórsetilgen hújjet, tólew talapnaması, naryadlar, ónimdi jiberiw ushın berilgen hújjet.

5. Dawa esap-sanaǵınıń summası (bunday esap-sanaqlar eger teksttiń ózinde kórsetilmegen bolsa ǵana qosımsha etiledi).

6. Dawagerdín pikirine muwapıq dawanıń haqlıgın tastıyıqlay alatuǵın hújjetler.

Dawa xatı úlgisi

104-qosımsha

ÓzR

Nókis qalası kótere hám usaqlap satıw sawda basqarıwı

Nókis rayonlar aralıq kótere hám usaqlap satıw sawda bazası

100103, Nókis qalası Isbilermen kóshesi, 4.

tel. 61 223-48-48, esap beti 40007210194856

2016-jıl 26-fevral № 24 07-46

«O‘zbekengilsanoat»
akcionerlik kompaniyası
100612, Tashkent qalası
Usta Shirin kóshesi, 21

810 000 somlıq kemis tovarlardıń

bahasın óndiriw haqqında

2016-jıl 5-yanvarda Sizler tárepten 10428-sanlı esap arqalı jiberilgen trikotaj buyımlardı aldıq. Júk Tashkentten Nókis stanciyasına 2016.10.01. de 462481-sanlı temir jol júk xatı boyınsha 6004821-sanlı temir jol konteynerinde, júk jiberiwshiniń tamǵası buzılmaǵan halda jetip keldi.

2016.10.01. de trikotaj buyımlardı qabıl etip alıw procesinde hárbiriniń bahası 87000 som bolǵan sport kostyumınan (artikulı 4621) on dana kemisligi anıqlandı. Kemislik jámi – 870000 somdı, sawda shegirmesi (10%) esapqa almaǵanda, 810000 somdı quraydı.

Kemislik jámiyetlik shólkemniń wákili T.Reyim-baevtiń qatnasıwında 197-sanlı gúwalıqqa tiykarlanıp, 10-yanvarda dúzilgen shártnamada dizimge alındı.

Usı jıldıń 10-yanvarında usı kemislik haqqında Sizdi xabardar etiw maqsetinde, sonday-aq, trikotaj buyımların qabıl etiwde qatnasıw ushın óz wákillerińizdi jiberiwdi sorap, Sizge jibergen telegramma juwapsız qaldı.

Kórsetilgen tovar ushın Siziń esap betinde kórsetilgen summa tolıq tólengenligi múnásibeti menen Sizden 10 kún múddet ishinde biziń esap betimizge 810000 som pul ótkeriwińizdi soraymız.

Qosımsha:

1. Kemislik haqqındaǵı akt (2 bet, 1 nusqa).
2. Jámiyetlik shólkem wákili gúwalıǵınıń nusqası (1 bet, 1 nusqa).

Baza direktorı: (qolı) R.I.Saǵınbaev

Dawa xatı úlgisi

105-qosımsha

Tovar jetkerip beriw
keshiktirilgenligi ushın
járiyma tólew haqqında

DAWA

_____ daǵı _____-sanlı shártnama boyınsha
(sáne)
Siz _____ ge bahası _____ bolǵan
(shólkem, firma atı) (som
sóz benen)

_____ dana _____ jetkerip beriwińiz kerek edi.
(tovar atı)

Biraq kórsetilgen shártnamanıń shártleri buzılğan halda tovar _____ kún keshigip jetkerip berildi (usı kúńge shekem jetkerip berilmedi). Shártnamanıń _____ bántine muwapıq, firma múddetinde jetkerip berilmegen _____ somlıq tovar bahasınan _____ % muǵdarda Siziń esabınızǵa _____ som járiyma jazdı.

Kórsetilgen járiyma summasın 30 kúnlik múddette biziń _____ esap betimizge ótkeriwińizdi sorayman.

Usı summa belgilengen múddette tólenbese, is ekonomikalıq sudına ótkeriledi.

Firma direktorı: _____ I.O.Pazılbekov
(qolı)

TALAPNAMA

Xızmet xatları qatarında bir shólkemniń basqa shólkemge jibergen talapnamaları da ushıraydı. Bunday talapnamalar óz ara dawa mazmunındaǵı aldı-sattı shártnamaları tiykarında ónim satıp alıw hám onı jetkeriw ámelge asırılmaǵanda, lizing shártnamaları shártleri orınlanbaǵanda onı múddetinen aldın biykar etiw, shártnamanıń orınlanbaǵanlıǵı aqıbetinde kelip shıǵatuǵın zıyandı qaplaw sıyaqlı talaplar menen jiberiledi.

106-qosımsha

2018-jıl «__» _____
_____ -sanlı
«Texnika» JShJ
Mánzili: Nókis qalası,
Nawrız kóshesi, 44-úy

TALAPNAMA

Otız jeti million somlıq kondicioner jetkerip beriw minnetlemesin orınlaw hám keshiktirilgen kúnler ushın penya tólew

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti hám «Texnika» juwapkershiligi sheklengen jámiyeti ortasında 37 000 000 somlıq kondicionerdi (10 dana) jetkerip beriw haqqında 2018-jıl 10-fevralda 3-sanlı shártnama dúzilgen.

Shártnamanıń 2.1-bántine tiykarlanıp 15% aldın ala tólem – 5550000 (bes million bes júz eliw mın) som 2018-jıl 13-fevralda esap betińizge 5-sanlı tólew hújjeti tiykarında ótkerip berilgen. Shártnamanıń 2.2-bántine tiykarlanıp «Buyırtpashı» aldınnan tólewdi ámelge asırgannan soń «Jetkerip beriwshi» 5 kún ishinde tovarlardı jetkerip beriw belgilengen.

Shártnamanıń 3.4-bántine tiykarlanıp «Jetkerip beriwshi»ge tovarlardı belgilengen sapada, muǵdarda hám múddette «Buyırtpashı»ǵa jetkerip beriliwi kerek bolǵan tovarlar 15% aldınnan tólew – 5550000 (bes million bes júz eliw mın) som 2018-jıl 13-fevralda esap betińizge ótkerip berilgenligine qaramastan jetkerip berilmegen hám bunıń menen shártnama shártlari buzılǵan.

Shártnamanıń 4.6-bántinde, sonday-aq, Ózbekstan Respublikasınıń «Xojalıq júrgiziwshi subyektler xızmetiniń shártnamalıq-huqıqıy bazası haqqında»ǵı nızamınıń 25-statyasında «Jetkerip beriwshi» jetkerip berilmegen yamasa jetkerip beriw múddetleri keshiktirip jiberilgen tovardıń hár bir keshiktirilgen kúni ushın belgilengen tártipte 0,5 procentten penya tólew

(bul jetkerip berilmegen tovar muǵdarınıń 50 procentinen aspawı kerek), biraq tólangen penya táreplerdi shártnama minnetlemelerin orınламағанлығы ushın juwapkershilikten, kontrakt shártlernin orınlamaw tiykarında jetkerilgen materiallıq zıyandı qaplaw hám tovarlardı jetkeriw minnetlemesinen azat etpeytuǵınlığı belgilengen. Siziń tárepińizden bolsa 48 kún esabında 37000000 (otız jeti million) somlıq kondicioner (10 dana) keshiktirilgen.

Joqarıdaǵılardan kelip shıǵıp, kárxanańızǵa 48 kún keshiktirilip jetkerip berilmegen 37000000 (otız jeti million) somlıq tovar ushın tovar summasınıń (48 x 0,5%) 24 procent muǵdarında 8400000 (segiz million tórt júz mın) som penya summası esaplanadı.

Usı jaǵday Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 333-statyasında «Qarızdar ayıbı bolǵan jaǵdayda minnetlemeti orınламағанı yamasa tiyisli dárejede orınламағанı ushın, eger nızam hújjetlerinde yamasa shártnamada basqasha tártip belgilenbegen bolsa, juwap beredi» dep kórsetilgen. Ózbekstan Respublikası Joqarı ekonomikalıq sudınıń Ózbekstan Respublikasınıń 2020-jıl 4-marttaǵı 103-sanlı «Xojalıq júrgiziwshi subyektlar xızmetiniń shártnamalıq-huqıqiy bazası haqqında»ǵı nızamın ekonomikalıq sudları ámeliyatında qollanıwdıń ayırım máseleleri haqqında»ǵı 2007-jıl 15-iyundaǵı 163-sanlı «Minnetlemelerdi orınlamaw yamasa tiyisli dárejede orınламағанлығы ushın múlklik juwapkershilik tuwralı puqaralıq nızam hújjetlerin qollanıwdıń ayırım máseleleri haqqında»ǵı qararlarında da minnetlemeni orınmalamaғанı ushın qarızdardıń juwapker bolıwı ayılǵan.

Sol tiykarda, Ózbekstan Respublikası «Xojalıq júrgiziwshi subyektlar xızmetiniń shártnamalıq-huqıqiy

bazası haqqında»ǵı nızamınıń 7-, 17-19- hám 25-statyalarına, Ózbekstan Respublikası Puqaralıq kodeksiniń 333-statyasına tiykarlanıp Sizden tómendegilerdi:

1. Usı esaplangan 8400000 (segiz million tórt jüz mın) som penya summasın tómendegi esap betine ótkeriwińizdi;

2. 37000000 somlıq kondicionerlerdi (10 dana) jetkerip beriw minnetlemesin orınlawıńizdi

TALAP ETEMIZ:

Keri jaǵdayda, Ózbekstan Respublikası Ekonomikalıq processual kodeksiniń 148–151-statyalarına tiykarlanıp, ekonomikalıq sudqa dawa arzası kirgiziliwin málim etemiz.

STIR:200901384e/b:400110860262877950100056009

Finans ministrliǵı ğaznashılıǵı

Ǵazna e/b: 2340 2000 3001 0000 1010

Bank atı: Oraylıq bank

Tashkent qalası bas basqarması

BMM: 00014 STIR: 201 122 919

Qosımsha: 2 bette.

1. 3-sanlı shártname nusqası.

2. 5-sanlı tólew hújjeti.

2018-jıl «___» _____

_____-sanlı

«_____» _____

Mánzili: _____ qalası

_____ rayonu

_____ kóshesi, _____-úy.

Qosimsha xat

Xatti qabil etip alıwshıladı jiberiletuǵın hújjetler haqqında jazba xabardar etiw ushın qollanıwshı qısqasha xabar qaǵazı. Qosimsha xat is júrgiziwde keń tarqalǵan. Mákemelerde bunday xatlar shártnama joybarların, qarsılıq bayanlamaların, dawa materialların jiberiwde qollanadı.

Qosimsha xatlarda shártnamalar, dawa materiallarının jiberiliw waqtı hám túrli hújjetler joybarın kórip shıǵıw múddetleri de kórsetiledi, usı sebepli dawa-shaǵım islerinde ol jazba dálil sıpatında qollanıwı múmkin.

Qosimsha xattın tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Xatti alıwshı mákeme hám lawazımlı shaxstın atı.
2. Tekst (kirisiw hám juwmaq bólim).
3. Qosimsha (jiberilip atırǵan hújjetlerdi sanaw).
4. Baslıqtın qoyǵan qolı.

Qosimsha xatlar basqa hújjet materialları menen birge qosıp jiberiledi.

Qosimsha xatlardıń tekstinde, ádette, juwmaq bólimi tiykarǵı orındı quraydı. Onda qosimsha etilip atırǵan hújjetler hám olardı jiberiwden gózlengen maqset te kórsetiledi. Hújjetlerdi jiberiwde barlıq waqıtta da qosimsha xat dúziliwi shárt emes. Bir ǵana hújjetti (maǵlıwmatnama, buyırtpa hám basqalar) jiberiwde qosimsha xatlar dúzilmeydi. Eger qosimsha etilgen hújjetler qosimsha túsindiriwler, maǵlıwmatlar, usınıs hám ótinishler menen baylanıslı bolsa yamasa qosimsha etilip atırǵan hújjetler bir neshe bólimlerden quralsa ǵana qosimsha xat dúziw maqsetke muwapıq boladı. Basqa barlıq jaǵdaylarda qosimsha xat artıqsha esaplanadı. Qosimsha xat mámleketlik tártipke ámel etiwdi hám jiberiletuǵın hújjetlerdiń jaqsı saqlanǵanlıǵın qadaǵalawshı isenimli qural esaplanadı.

«Jiberemiz», «qosımsha etemiz», «qayta jiberemiz», «usınıs etemiz» sıyaqlı sóz hám dizbekler qosımsha xatlardıń ózine tán belgisi esaplanadı.

Qosımsha xat úlgisi

107-qosımsha

Óz IA Qaraqalpaq gumanitar ilimler
ilimiy-izertlew institutı bólim baslıǵı,
filologiya ilimleriniń doktori
P.N.Aymurzaevqa

Húrmetli Polat Nazarbaevich!

Sizge «Bilim» baspası tárepinen 2018-jılda baspadan shıǵarıw jobalastırılǵan «Til bilimi terminleriniń túsindirme sózligi» atlı kitap qoljazbasın kórip shıǵıp, tiyisli usınıs beriw ushın jiberemiz.

Sózliktiń qoljazbası qosımsha etiledi:

1. «Til bilimi terminleriniń túsindirme sózligi»
(205 bet).

Direktor: (qolı) A.Baymuratov

Qosımsha xatlardıń shártnama kórinisindegi túri de bar. Bunday xat shártnama jiberilgenligin tastıyıqlawshı dálil esaplanadı.

Qosımsha xat forması

108-qosımsha

... sanlı shártnamaǵa
qol qoyıw haqqında
Sizge _____ de biz tárepten qol qoyılǵan
hám mór menen tastıyıqlanǵan _____-sanlı

shártnamadan _____ nusqa jiberip atırmız.

Usı shártnamanı rásmiylestirip, bir nusqasın bizge qaytarıwıńızdı soraymız.

Eger Siz qaytarǵan shártnamada shártnama rekvizitleri toltırılmaǵan jaǵdayda bolsa, usı shártnama Siziń ayıbıńız benen rásmiylestirilmegen esaplanadı.

_____ da dúzilgen _____ sanlı shártnamanı qol qoyıp hám mór basıp Sizge qaytıp jiberip atırmız, sonday-aq, _____ ni de qosımsha ettik, usı shártnamanıń ajıralmas (hújjet atı) bólegi dep esaplawıńızdı soraymız.

(lawazım)

(qolı)

(atı, ákesiniń atınıń
bas háripleri, familiyası)

Esabatlardıń barlıq formaları, ádette, joqarı shólkemlerge qosımsha xatlar arqalı jiberiledi. Usı xatlar teksti júdá qısqa hám anıq boladı.

Ótinish xat

Mákemelerde belgili bir jumıstı ámelge asırıw yamasa juwmaqlaw maqsetinde basqa mákemelerge rásmiy xat arqalı ótinish etiwı múmkin. Ótinish xatı xızmet xatları arasında eń kóp tarqalǵan túrlerinen esaplanadı. Ótinish xatlar basqa xatlar sıyaqlı mákemelerdiń blankasına jazıladı da, ádette, jiberiliw sánesi de jiberiw tártip nomeri kórsetiledi. Bunday xatlardıń eń ápiwayı kórinisi jeke hám jámáátlik arzalarǵa uqsas boladı.

Ótinish xatlarınıń tiykarǵı zárúrli bólimleri:

1. Xat alıwshı shólkem hám lawazımlı shaxstıń atı.
2. Tekst.

3. Qosımsha (zárúr bolǵan jaǵdaylarda).
Eger xat teksti úshinshi bet tilinen bayan etilse, ótinish bir qansha rásmiy túske iye boladı.

Ótinish xatu úlgileri

109-qosımsha

Qaraqalpaq mámleketlik univ-
siteti janındaǵı xızmetkerlerdiń
qánigeligin arttırıw aymaqlıq orayı
informatika kafedrasınıń baslıǵı
K.Rasbergenovqa

Birlespemiz injener-mexanigi A.Saylawbaevtı esaplaw texnikası boyınsha qánigeligin arttırıw maqsetinde 2 ay múddetke (2016.05.01 den 2016.15.03 ke shekem) oqıwǵa qabıl etiwıńizdi soraymız.

Nókis elektr tutınıw buyımların
islep shıǵarıw birlespesiniń
direktor orınbasarı: (qolı)

U.Shamuratov

Kepillik xat

Anıq bir shárt yamasa wádeni tastıyıqlaw maqsetinde dúziledi. Xatlardıń bul túri, qaǵıyda boyınsha, orınlangan jumıs ushın haqı tólewde, jumıstıń orınlanıw múddeti haqqında, turaq jay menen támiyinlewde, jumısqa qabıl etiwde, orınlanatuǵın jumıstıń sapası haqqında kepillik beriw ushın tayarlanadı hám shólkem yamasa ayrıqsha shaxslarǵa jiberiledi.

Kepillik xatları da basqa xat túrlerindey, ádette, mákemeniń blankasına jazıladı. Xat tekstinde kepillik mánisi tómendegishe kórsetiliwi múmkin: «Tólewge

kepillik beremiz». Mısalı: Qurılıs jumısları tamamlanıwı menen bir ay múddet ishinde tiyisli haqını Sanaat-qurılıs bankiniń Nókis rayonı filialı arqalı tóleniwine kepillik beremiz.

Kepillik xatına kárxana baslıǵı qol qoyadı. Qarǵı jumısları menen baylanıslı bolǵan kepillik xatlarına bas esapshı da qol qoyıwı zárúr.

Kepillik xatı basqa xatlardan parıqlı túrde, xat jiberilip atırǵan shaxsqa tuwrıdan-tuwrı múrájat etiw menen baslanıwı da múmkin.

Kepillik xatları úlgileri

110-qosımsha

Húrmetli Asan Ğaybullaevich!

«Artel» kompaniyasınıń Qaraqalpaqstan Respublikası bólimi Sizge qaraqalpaq tilin úyretiw boyınsha ámeliy sabaqlar alıp barıwıńız ushın barlıq sharayatlardı jaratıwǵa hám óz ara shártnama tiykarında haqı tólewge kepillik beredi.

Zavod direktori:	(qolı)	O.N.Bekmuratov
Bas esapshı:	(qolı)	T.S.Saǵıydullaev

Ayırım kepillik xatı tekstinde, kepillik beriw menen birge xabar beriw, soraw, ótinish sıyaqlı mániler de beriliwi múmkin.

Soraw xat

Juwap talap etetuǵın bunday xatlarda maǵlıwmatlar, hújjetler yamasa basqa zárúr nárseler soraladı.

Bir ǵana xatta túrli máselelerge tiyisli bir neshe soraw berilmewi, onda bayan etiletuǵın máseleler anıq hám tolıq sáwleleniwi tiyis. Tek usı jaǵdayda ǵana jiberilgen sorawǵa tez hám tolıq juwap alıw múmkin.

Soraw xatı eki tiykarǵı bólimnen: kirisiw hám juwmaqтан ibarat boladı. Kirisiwde sorawdın jiberiliw sebebi kórsetiledi, juwmaq bóliminde bolsa xat jibergen shólkemnen juwap talap etip atırǵan máseleler ashıp beriledi.

Mákemeler ortasında qollanıwshı soraw hám juwap xatları teksti tómendegishe bolıwı múmkin:

Soraw xatı úlgisi

111-qosımsha

Nókis rayonı hákimligine

«Erkin Qaraqalpaqstan» gazetası redakciyası Baǵshılıq hám júzimshilik ilimiy-islep shıǵarıw birlespesiniń Nókis rayonı filialı bir topar jumısshılarınan redakciyaǵa kelgen usı shaǵım xatın kórip shıǵıw ushın Sizge jiberedi. Tekseriw nátiyjeleri haqqında redakciyanı xabardar etiwıńizdi soraymız.

Xatlar bólimi baslıǵı: (qolı) A.Berdimuratov

Soraw xatına juwap xatı úlgisi

112-qosımsha

«Erkin Qaraqalpaqstan»
gazetası xatlar bóliminiń baslıǵı
A.Berdimuratovqa

«Erkin Qaraqalpaqstan» gazetası redakciyası tárepinen 2018.12.01. de jiberilgen B-122-08-sanlı soraw xatınıızǵa juwap retinde Sizge sonı málim etemiz. Baǵshılıq hám júzimshilik ilimiy-islep shıǵarıw birlespesiniń Nókis rayonı filialı bir topar jumısshılarınan redakciyaǵa jibergen shaǵım xatında kórsetilgen máseleler rayon hákimliginiń usı jılı yanvarda institut filialında ótkerilgen qospa jıynalısta kórip shıǵıldı.

Aqmańıt elatı xalqın taza ishimlik suwı menen támiyinlew ushın bar artezian qudıǵınıń nasoslarnı ońlaw, xalıqqa waqıtsha paydalanıp turıw ushın qıytaq jer ajıratıp beriw sıyaqlı máselelerdi sheshiw filial direktorı T.Meńlibaevqa, rayon elektr tarmaqları kárxanası baslıǵı T.Bekmuratovqa, mektep hám baqshadaǵı bar kemshiliklerdi saplastırıp xalıq bilimlendiriw bólimi baslıǵı J.Saparbaevqa tapsırıldı.

Usı ilajlardıń orınlanıwı qadaǵalawǵa alındı. Olardıń orınlanıwı haqqında redakciyaǵa qosımsha xabar etemiz.

Nókis rayonı

hákiminiń orınbasarı: (qolı) A.S.Saylawbaev

Tastıyqlaw xat

Belgili bir mákeme tárepinen jiberilgen ótinish hám sorawlarǵa juwap túrinde jazılatuǵın xatlardıń bir túri.

Tastıyqlaw xatınıń qaysı xatqa juwap bergenin ilajı barınsha anıq kórsetiwi kerek. Bunday xat tekstinde qollanıwshı tiykarǵı sózlerden biri «tastıyqlaw» feyili esaplanadı. Máselen:

Tastıyqlaw xatı teksti úlgileri

113-qosımsha

Siziń shiyki zat sorap 2019.12.01. de jibergen A-22-18 sanlı xatıńızdı alǵanlıǵımızdı tastıyqlaymız. Buǵan juwabımız 2019.22.01. ge shekem xabar etiledi.

Tastıyqlaw xatları óz waqtında jiberilse, esletpe xatlar ushın heshqanday mıtájlik sezilmeydi, nátiyjede xızmet xatlarınıń kólemi qıs qaradı.

Biylik xat

Bir tarmaqqa tiyisli tómen degi mákemelerdiń barlıǵına jiberilgen rásmiy hújjet. Biylik xatları xızmet baylanıslarınıń kóplegen tarawlarında qollanıladı. Olardıń tiykarǵı wazıypası birdey mazmundaǵı xabardı bir neshe mánzilge jetkeriw. Máselen, Joqarı hám orta arnawlı bilimlendiriw ministrliǵı óz qaramaǵındaǵı barlıq joqarı oqıw orınlarına birdey kórsetpe bermekshi bolsa, bul kórsetpe xat formasında rásmiylestiriledi hám dizim boyınsha barlıq joqarı oqıw orınlarına tarqatıladı.

Biylik xatlarınıń ózine tán ózgeshelikleri son da, ol shólkem qaramaǵındaǵı kárxanalardı anaw yamasa mınaw másele haqqında xabardar etedi yamasa tiyisli biylikler beredi.

Bazı bir biylik xatlarında tekstke qaraǵanda mánziller atı kóbirek orındı iyeleydi. Sol sebepli de olarda xat jiberilip atırǵan shólkemlerdiń ulıwmalıq atın jazıw maqsetke muwapıq. Máselen:

Barlıq izertlew institutlarına

Barlıq oqıw orınlarına sıyaqlı.

Biylik xatlarına bas mákeme baslıǵı tárepinen qol qoyıladı. Eger xat tekstinde esap bólimine tiyisli máseleler bolsa, bas esapshı da qol qoyadı. Birinshi basshı qol qoyǵan 1-nusqa mákemede tıp nusqa sıpatında saqlanadı. Basqaları ulıwma bólim yamasa mákeme xatkeri tárepinen tastıyıqlanıp, nusqa sıpatında tarqatıladı.

Biylik xatı úlgisi

114-qosımsha

ÓZR İlimler akademiyasınıń ilimiy-izertlew institutları hám ilimiy-islep shıǵarıw birlespeleri baslıqlarına

ÓZR Innovaciyalıq rawajlanıw ministrliginiń sorawı boyınsha İlimler akademiyası Prezidiumı Sizden ÓZR Innovaciyalıq rawajlanıw ministrligi tárepinen 2018-jılda tayarlanǵan «İlim-bilim hám innovaciyalıq iskerlik haqqındaǵı Ózbekstan Respublikası nızamı» tuwralı pikir-usınslarınızdı 2018.30.12. ge shekem İlimiy kadrlar basqarmasına jiberiwińizdi soraydı.

Siz bildirgen pikir-usınslar nızamniń bekkemleniwinde járdem beredi dep oylaymız. Nızam joybarın regulation.gov.uz portalınan alıwıńız múmkin.

Vice prezident: _____ S.Z.Mirzaev
(qolı)

Eslepte xat

Jiberilgen ótinish hám soraw xatlarǵa juwap alınbasa, sonday-aq, dúzilgen shártnamalar múddeti buzılǵanda

yamasa óǵan ámel etpegen jaǵdaylarda esletpe xatı jiberiledi.

Usı xatlar mazmunı jaǵınan onsha úlken bolmaydı. Ol mazmunı hám kólemi jaǵınan telegrammalarǵa jaqın turadı.

Ádette, esletpe xatlar bir yamasa eki dizbekten ibarat bolıp, xatker yamasa referent tárepinen qol qoyıladı.

Esletpe xat úlgileri

115-qosımsha

2019-jıldıń 15-oktyabrinde kárxanamız ushın 100000 (júz mın) dana shifer ajıratıwdı sorap, Sizge xat jibergen edik, biraq xat juwapsız qaldı. Ótinishimizdi qanaatlandırırıwıńız hám 2019.23.12. ge shekem bizge bul haqqında xabar beriwińizdi tákirar soraymız.

XÍZMETKERLER ISKERLIGINE BAYLANÍSLÍ HÚJJETLER

MIYNET DÁPTERSHESI

ÓzR Miynet kodeksi boyınsha, miynet dáptershesi xızmetkerdiń miynet stajın tastıyıqlawshı tiykarǵı hújjet. Jumıs beriwshi kárxana bes kúnnen artıq islegen barlıq xızmetkerlerge miynet dáptershesin dúziwi shárt, qosımsha shtatta islewshiler buǵan kirmeydi. Jumıs beriwshi miynet dáptershesine jumısqa qabıl etiw, basqa turaqlı jumısqa ótiw hám miynet shártnamasın biykar etiw haqqındaǵı maǵlıwmatlardı jazıwı shárt. Xızmetkerdiń ótinishine qaray miynet dáptershesine qosımsha shtatta islewshi islegen hám waqıtsha basqa jumısqa ótkerilgen waqıtları haqqındaǵı jazıwlar kirgiziledi. Miynet

shártnamasın biykar etiw tiykarları (sebepleri) miynet dáptershesine jazılmaydı (81-statya).

Jumisqa kiriwshi hárbir xızmetker administraciyağa belgilengen tártipte rásmiylestirilgen miynet dáptershesin tapsırıwğa májbúr (miynet dáptershesiz jumısqa qabıl etilmeydi). Birinshi ret jumısqa qabıl etilip atırǵanlar ushın olar jumısqa qabıl etilgen kúnnen baslap, bir hápte ishinde taza miynet dáptershesi toltırıladı.

Miynet dáptershesindeki barlıq jazıwlar kadrlar jeke quramına tiyisli buyırıqlar menen teńdey sáykes keliwi kerek. Miynet dáptershesinde dúzetiwlerge, qoldan ústinen jazıp qoyıw yamasa óshiriwge jol qoyılmaydı. Eger ayırım dúzetiwler islewge tuwra kelse, bul jaǵday «dúzetiw durıs» sózi menen belgilenip, qol hám mór menen tastıyqlanadı.

Miynet dáptershesiniń birinshi betinde onıń iyesi haqqındaǵı ulıwma maǵlıwmatlar (familiyası, atı, ákesiniń atı, tuwılǵan sánesi, maǵlıwmatı, kásibi, qánigeligi) kórsetiledi. Familiyası ózgergende, maǵlıwmatı joqarılaǵanda hám t.b. sońǵı jumıs ornında miynet dáptershesine kerekli ózgerisler kirgiziledi.

Miynet dáptershesiniń «Jumısı haqqında maǵlıwmatlar» bóliminde mákemeniń tolıq atı tema túrinde kórsetiledi. Soń jumısqa qabıl etiw haqqında, basqa turaqlı jumısqa ótkeriw hám jumıstan bosatıw haqqında maǵlıwmatlar jazıladı. Xızmetker qabıl etilgen yaki ótkerilgen jumıs yamasa lawazımınıń atı, úzliksiz miynet stajınıń tikleniwi hám saqlanıwı haqqındaǵı jazıwlar beriledi. Eger jumıs dawamında jumısshıǵa jańa qánigelik dárejesi berilse, bul haqqında da tiyisli jazıw menen belgilenedi.

Miynet dáptershesiniń «Sıylıqlar haqqındaǵı maǵlıwmatlar» bóliminde tiyisli pármanlar tiykarında ordenler hám medallar menen xoshametlew, húrmet

jarlıgı hám mámleketlik xoshametler beriw haqqındagı, joqarı shólkemler tárepinen kókirekke tağılatuǵın nıshanlar, diplomlar, húrmet jarlıqlar berilgeni haqqındaǵı maǵlıwmatlar jazıladı.

«Xoshametlew haqqındaǵı maǵlıwmatlar» bóliminde tómendegi maǵlıwmatlar jazıladı: ishki miynet tártip-qaqıydaları hám tártip ustavlarında kózde tutılǵan jumıstaǵı jetiskenlikleri ushın xoshametlewler (alǵıs járiyalaw, sıylıq beriw, qımbat bahalı sawǵalar menen xoshametlew hám basqalar); ámeldegi nızamlarǵa muwapıq basqa xoshametlewler; diplomlarǵa iye bolǵan ashılıwlar haqqında, paydalanılǵan oylap tabılıwlar hám racionalizatorlıq usınısları jáne de sol múnásibet penen tólingen pul sıylıqları haqqında. Is haqı sistemasında kózde tutılǵan sıylıqlar, sonday-aq, turaqlı berip barılatuǵın sıylıqlar miynet dáptershesine kirgizilmeydi. Eskertiwler miynet dáptershesine jazılmaydı. Miynet dáptershesiniń sońǵı, «Pensiya tayınlaw haqqında maǵlıwmatlar» bóliminde xızmetkerge pensiya tayınlaw haqqındaǵı buyırq kóshirmesi, sánesi kórsetilgen halda jazıladı.

Xızmetker jumıstan bosatılǵanda, belgili shólkemde islegen waqtında miynet dáptershesine kirgizilgen barlıq jazıwlar baslıq (yamasa onıń arnawlı wákilligine iye bolǵan shaxs) qolı menen tastıyıqlanadı hám mór basıladı.

Miynet shártnaması biykar etilgen kúni administraciya (jumıs beriwshi) xızmetkerge onıń miynet dáptershesin hám miynet shártnamasınıń biykar etiliwi haqqındaǵı buyırqtıń nusqasın beriw shárt (ÓzR Miynet kodeksi, 108-statya).

Miynet dáptershesiniń qanday da bir bóliminde betleri tolıp qalǵan jaǵdaylarda, olar arasına qosımsha bet qoyıladı.

Miyнет дáptershesi bir ret beriledi. Eger ol joytılған yamasa jaramsız jaǵdayǵa kelip qalğan bolsa, onıń iyesine miynet дáptershesiniń ekinshi nusqası (dublikatı) beriledi. Bunday jaǵdayda jaramsız bolıp qalğan miynet дáptershesiniń birinshi betine «Ornına ekinshi nusqa berildi» dep jazıp qoyıladı, дáptershe bolsa iyesine qaytarıladı.

Miyнет дáptersheleri jumıs ornında arnawlı temir seyflerde saqlanadı.

116-qosımsha

MIYNET DÁPTERSHESESİ

Familiyası Xojanov
Atı Sharapatdin
Ákesiniń atı Baltaniyazovich
Tuwılǵan waqtı 1978.23.03
(jıl, ay, kún)
Maǵlıwmatı orta
(tolıq emes orta, orta, joqarı)
Kásibi, qánigeligi satıwshı
Toltırılǵan waqtı 2009-jıl, 16-avgust
Dáptershe iyesiniń qolı _____

Mór ornı _____ Miynet дáptershesin
beriwge juwapker shaxstıń qolı

(qolı)

JUMISÍ HAQQÍNDAGÍ MAĞLÍWMATLAR

Tártip sanı №	Sánesi			Jumisqa qabil etiw, basqa jumisqa ótkeriw hám jumistan bosatıw haqqında mağlıwmatlar (sebepleri, nızamnıń statyası, bánti kórsetiledi)	Nege tiykarlanıp jazılğan (hújjet, onıń sánesi hám nomeri)
	jil	kún	ay		
1	2			3	4
				«Nókis» firmasına qabil etilgenshe (2003.01.09 dan 2006.01.07. ge shekem) Nókis ekonomika kásip- óner kolledjinde oqıǵan.	842-sanlı
1.	2006	09	08	«Nókis» firması, 9-dúkanǵa satıwshı lawazımına qabil etilsin	93-sanlı buyırq 2006.11.08
2.	2008	01	04	Óz tilegi menen jumistan bosatılsın (ÓzR MK, 97-statya)	34-sanlı buyırq 2008.30.03
3.	2008	03	04	«Bilim» baspasına kassir lawazımına qabil etilsin	21-sanlı buyırq 2008.31.03
4.	2009	05	05	«Bilim» baspasına esapshı lawazımına ótkerilsin	37-sanlı buyırq 2009.12.05
5.	2009	10	07	Bas esapshı lawazımına ótkerilsin	38-sanlı buyırq 2009.09.07

SÍYLIQLAR HAQQÍNDAGÍ MAĞLÍWMATLAR

Tártip №	Sánesi			Orden hám medallar menen xoshametleniwi, húrmet jarlıqlar beriliwi haqqında mağlıwmatlar	Nege tiykarlanıp jazılğan (hújjet, onıń sánesi hám nomeri)
	jil	kún	ay		
1	2			3	4
1.	2010	30	03	Hadal hám nátiyjeli miyneti ushın «Bilim» baspasınıń bas esapshısı Sh.B.Xojanov Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń pármanına muwapıq «Shuhrat» medalı menen sıyqlanadı.	21267-sanlı attestat 2010.30.03

XOSHAMETLEW HAQQÍNDAGÍ MAĞLÍWMATLAR

Tártip №	Sánesi			Kárxana, mákeme yamasa shólkemdegi jumıs iskerligi menen baylanıslı xoshametlew haqqındaǵı mağlıwmatlar	Nege tiykarlanıp jazılğan (hújjet, onıń sánesi hám nomeri)
	jil	kún	ay		

1	2			3	4
1.	2011	06	03	Nátiyjeli miyneti ushın hám Nawrız bayramı múnásibeti menen «Bilim» baspası tárepinen eki aylıq muǵdarında pul menen sıyılıqlansın	17-sanlı buyırq 2011.05.03

JEKE HÚJJETLER PAKKASÍ

Xızmetker haqqında tolıq maǵlıwmat beretuǵın hújjetler kompleksi. Bunday papkalar mákeme jumısın úyreniwde áhmiyetli dárek esaplanadı.

Jumısqa qabil etiw haqqında buyırq shıqqannan soń, xızmetkerdiń jeke hújjetler papkası rásmiylestiriledi.

Jeke hújjetler papkasında tómendegi hújjetler saqlanadı:

1. Papkadaǵı hújjetlerdiń ishki dizimi.
 2. Jumısqa qabil etiw haqqındaǵı arza; jollama yamasa usınıs.
 3. Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qaǵaz yamasa sorawnama.
 4. Ómirbayan.
 5. Maǵlıwmatı haqqındaǵı hújjetler nusqaları.
 6. Minezleme.
 7. Buyırıqlardan (jumısqa qabil etiw haqqında, basqa lawazımǵa ótkeriw haqqında, jumıstan bosatıw haqqında) kóshirme nusqalar.
 8. Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qaǵazǵa qosımsha.
 9. Jeke hújjetler papkasına qosımsha.
 10. Usı shaxsqa tiyisli maǵlıwmatnama hám basqa hújjetler.
- Papkadaǵı hújjetler tártip penen tigiledi. Papkanıń muqabası anıq talap boyınsha toltırıladı.
- Hújjetler papkasına, joqarıdaǵı hújjetlerden tısqarı, ayırım taypadaǵı qánigelerdi jumısqa qabil etiw menen

baylanıslı ayırım ózine tán hújjetler de kirgiziliwi múmkin.

Máselen:

– ilimiy jumıslar, miynetleri yamasa oylap tabıwlar dizimi;

– institut ilimiy keñesi jıynalıslı bayanlaması kóshirmesi (bos lawazımlarǵa daǵaza etilgen tańlawǵa qatnasıwshı ilimiy xızmetkerler hám joqarı oqıw orınları oqıtıwshıları ushın);

– miynet jámáátı jıynalıslı bayanlaması kóshirmesi (miynet jámáátı lawazımına saylanıwshı basshılar ushın).

Keyin ala hújjetler papkası tómendegi hújjetler menen toltırıp barıladı:

– xızmetkerdiń ómirbayanındaǵı ózgerislerdi tastıyıqlawshı hújjetler (máselen, nekeden ótkenligi haqqındaǵı gúwalıq);

– xızmetkerdiń jumısqa tiyisli, siyasiy yamasa jeke belgisin kórsetiwshı hújjetler: minezlemeler, usınıslar, tekseriw akti nusqaları hám t.b.

Kópshilik shólkemlerde ámelde jeke hújjetler papkasına basqa jumısqa ótkeriw, lawazımınan bosatıw haqqındaǵı, xoshametlew, jazalaw hám alıp taslaw, familiyasın ózgeritiw haqqındaǵı buyırıqlar nusqaları (yamasa olardıń kóshirmesi) da kirgiziledi, biraq olardıń barlıǵı «Kadrlardı esapqa alıw jeke qaǵazına qosımsha»da jazılǵanı ushın joqarıda tilge alınǵan hújjetlerdi jeke hújjetler papkasına kirgiziw usınıs etilmeydi.

Jeke hújjetler papkası uzaq waqıt saqlanadı. Sol sebepli oǵan waqtınsha (uzaǵı menen 10 jıl) saqlanatuǵın ekinshi dárejeli hújjetler qosılmawı tiyis. Turaq jay sharayatın jaqsılaw haqqındaǵı maǵlıwmatnama, den-sawlıǵı haqqındaǵı maǵlıwmatnama, hújjetlerdiń qayta tiklengen nusqaları usılar qatarına kiredi.

Hújjetler papkasına túsetuǵın barlıq hújjetler xro-nologiyalıq tártipte jaylastırıladı.

Hújjetler papkası ústinde islegende, oǵan kirgiziletuǵın hújjetlerdiń durıs dúziliwi hám rásmiylestiriliwine ayrıqsha itibar beriw kerek.

Jeke hújjetler papkasındaǵı tiykarǵı hújjetler haqqında usı kitaptaǵı arza, ómirbayan, usınıs, buyırıq sıyaqlı hújjetlerge tiyisli maqalalardı oqıp, kerekli maǵlıwmat alıwıńız múmkin. Tórende biz hújjetler papkasındaǵı basqa hújjetler haqqında toqtap ótemiz.

«Hújjetler papkasındaǵı hújjetlerdiń ishki dizimi»

Bul dizimde papkada jaylasqan hújjetlerdiń qatar sanları, olardıń kórsetkish (indeks) leri, sánesi, temaları boladı.

Papka saqlaw ushın tapsırılıp atırǵanda, ishki dizimde juwmaqlawshı sóz jazılıwı lazım. Onda papkadaǵı hújjetler sanı hám de ishki dizimdegi betler sanı nomer hám sóz benen kórsetiledi.

Ishki dizim onı dúziwshi tárepinen qol qoyılıp, familiası hám dizim dúzilgen sáne qoyıladı.

«Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qaǵaz»

Bul hújjet jumısqa qabıl etiwde tiykarǵı hújjet esaplanadı. Onda xızmetkerdiń ómirbayanı, maǵlıwmatı, miynet iskerliginiń basınan berli orınlaǵan jumsları, shet elde bolıwı, saylaw organlarına qatnası, shańaraq jaǵdayı hám basqalar haqqında sorawlar boladı. Bir qatar shólkemlerde xızmetkerlerdiń jeke qaǵazların kompyuter arqalı elektron túrde toltırıw ámeliyatı da ushıraydı.

Jeke qaǵaz xızmetker jumısqa kirip atırǵanda óz qolı menen toltırıladı. Hár bir sorawǵa tolıq hám anıq juwap beriliwi tiyis; juwapta qısqartpalardı qollanıwǵa jol qoyılmaydı; anıq, tolıq, dúzetiwersiz jazıladı.

Jeke qağazdağı sorawlarğa beriletuğın juwaplar xızmetkerdiñ jeke hújjetlerindeki jazıwlarğa tolıq muwapıq keliwi kerek. Jeke qağazdı toltırırda tómendegi hújjetlerden paydalanıladı: pasport, miynet dáptershesi, áskeriy gúwalıq, mağlıwmatı haqqındağı hújjetler (diplom, gúwalıq, attestat), ilimiy dáreje alğanlığı yamasa ilimiy ataq berilgenligi haqqındağı Joqarı attestaciya komissiyasınıñ hújjetleri (diplom, attestat), oylap tabılmaları haqqındağı hújjetler.

Jeke qağazdıñ ayırım bólimlerin toltırırda kóbinese qátelerge yol qoyıladı yamasa naduris toltırıladı. Sonıñ ushın ayırım bólimlerdi toltırır boyınsha mağlıwmat berip ótemiz.

«Mağlıwmatı» soralğan jerge, xızmetkerdiñ qanday hújjeti bar ekenligine qarap, «bakalavr», «magistr», «orta arnawlı», «orta», «tolıq emes orta», «baslawısh» sózleri jazıladı.

«Miyinet iskerligi baslanğannan berli islegen jumısları» bóliminde miynet dáptershesindeki jazıwlarğa muwapıq mağlıwmatlar kórsetiledi. Eger xızmetkerdiñ miynet wazıypası joqarı yamasa orta arnawlı oqıw ornındağı oqıw dáwirinen baslanğan bolsa, bul dáwir de usı grafadan orın aladı, áskeriy xızmet, qosımsha shtatta islengen de kiredi. Qağaz toltırılıp atırğanda, shólkem óz waqtında qanday atalğan bolsa, solay jazıw zárúr.

«Jeke qağazdı TOLTÍRÍW waqtındağı shańaraqlıq jağdayı» bólimin toltırırda dáslep «úylengeñmen» («turmısqa shıqqanman»), «ajirasqanman», «úylenbegenmen» («turmısqa shıqpaganman») sózlerinen tiyislisi jazıladı, soñ shańaraq aǵzaları kim ekenligi kórsetilgen halda (ákem, anam, hayalım, kúyewim, ulım, qızım hám t.b.) sanap ótiledi. Bunda hárbir shańaraq aǵzasınıñ familiyası, atı, ákesiniñ atı hám tuwılğan jılı kórsetiledi.

Jeke qağazdıń bólimlerinde sorawlarǵa biykarlaw (máselen, «joq») menen juwap beriletuǵın bolsa, onday jaǵdayda sorawdı qaytarıw shárt esaplanbaydı. Máselen: ilimiy dárejesi, ilimiy ataǵı – joq; shet ellerde bolǵanlıǵı haqqında maǵlıwmat – bolmaǵanman.

Kadrlar menen islewshi xızmetker jumısqa kiriwshiniń «Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qağazı»n qabil etkende, ol qanshelli tolıq toltırılǵanı, ondaǵı maǵlıwmatlar usınılǵan hújjetlerge muwapıq keliwin tekserip kóriw tiyis.

Ayırım shólkemlerde ámelde «Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qağaz» benen bir qatarda basqa forma – sorawnamadan da paydalanıladı. Ondaǵı sorawlar, ayırım qosımshalardı esapqa almaǵanda, jeke qağazdaǵı menen birdey boladı. Lekin onda jumısqa kiriwshi (toltırıwshı)-niń qoyılǵan qolınan tısqarı kadrlar menen shuǵıllanıwshı (hújjetti tekserip alıwshı) nıń da qoyılǵan qolı boladı.

Jeke qağaz (sorawnama) toltırılǵannan keyingi barlıq ózgerisler «Kadrlardı esapqa alıw boyınsha jeke qağaz (sorawnama) ǵa qosımsha» hújjetinde jazıp barıladı.

Jeke hújjetler papkasın qalıplestiriwde zárúr hújjetler, máselen, attestat, diplom hám usı sıyaqlı nusqaların tayarlawǵa ruqsat beriledi. Bul jaǵdayda nusqa tek ǵana tıp nusqadan alınadı. Pasport, deputatlıq mandadı, áskeriy gúwaliq hám usı sıyaqlı hújjetlerdiń nusqaların alıw qadaǵan etiledi.

Xızmetker jumısqa qabil etilgennen keyin, mákeme kadrlar bóliminde qadaǵalawshı (yaki basqa juwapker shaxs) tárepinen jeke qağaz toltırıladı. Bul qağaz jeke hújjetler papkasında óz aldına saqlanıp, mákeme kadrlardı esapqa alıw hám quramın talqılawda xızmet etedi. Qağaz xızmetker kórsetken hújjetler (pasport, diplom, áskeriy gúwaliq, miynet dáptershesi hám t.b.) tiykarında toltırıladı.

Jumısqa qabıllanğan shaxs qaǵazda kórsetilgen jerge qol qoyadı hám qaǵaz toltırılğan sáneni qoyadı. Qaǵazdıń «Qosımsha maǵlıwmatlar» dep atalğan 5-bólimi basqa bólimlerde óz kórinisin tappaǵan maǵlıwmatlar (qosımsha shtatta islewi, qay jerde oqıp atırǵanı, ekinshi kásibi hám basqalar) dı jazıp barıw ushın arnalǵan. Usı bólimde, sonday-aq, isleytuǵın mayıplar haqqındaǵı maǵlıwmatlar: mayıplıq sebebi hám toparı, qashan anıqlanǵanı, medicinalıq-miyнет ekspertiza komissiyası usınıs etip atırǵan miyнет túri hám sharayatı da jazıladı.

Xızmetker jumıstan bosatılǵanda, jeke qaǵazǵa da buyırıqtıń sánesi hám sanı, bosatılıw sebebi jazıladı. Bul maǵlıwmat dıqqat penen jazılıwı tiyis. Sebebi ol kóbinese miyнет stajın tastıyıqlawǵa tiykar bolıp xızmet etedi.

Papkadan paydalanıw tártibi:

1. Kadrlar bóliminen alınǵan jeke hújjetler papkası xızmet barısında paydalanatuǵın basqa hújjetler menen teń huqıqta saqlanadı.

2. Papkanı úsh kúnnen artıq uslap turıwǵa, mákeme imaratınan sırtqa alıp shıǵıwǵa ruqsat etilmeydi.

3. Papkadan paydalanǵanda, ondaǵı jazıwlarǵa qanday da bir dúzetiw yamasa taza kóshirmeler kirgiziw: qanday da bir hújjetti alıw, sonday-aq, tazasın ruqsatsız qosıw qadaǵan etiledi.

117-qosımsha

**Hújjetler papkasındaǵı
hújjetlerdiń ishki dizimi**

Ishki dizim

Hújjetler papkası №

T/s	Hújjet indeksi	Sánesi	Hújjetler teması	Papka betleri	Túsindirme
1	2	3	4	5	6
<p>Jámi _____ hújjet (san hám sóz benen)</p> <p>Ishki dizim betleri sanı _____ (san hám sóz benen)</p> <p>Dizimdi dúziwshi shaxstıń lawazımı qolı F.A.Á.</p> <p>Sáne</p>					

118-qosımsha

Qolda sıya menen anıq, dúzetiwlersiz jazıladı.

Kadrlardı esapqa alıw boyınsha

JEKE QAĞAZ

1. Familıyası _____
atı _____ ákesiniń atı _____

2. Jınısı _____ 3. Tuwılǵan jılı, kúni, ayı _____

4. Tuwılǵan jeri _____
(wálayat, qala, rayon, awıl)

5. Milleti _____

6. Sociallıq kelip shıǵıwı _____

7. Partiyalıǵı _____ partiya stajı _____ partiya
(qanday partiya)

gúwalıǵı _____
(kirgen ayı hám jılı) qadaǵalaw qaǵazı

8. Maǵlıwmatı _____

Qıw ornınıń atı hám onıń mánzili	Fakul-tet yamasa bólimi	Kirgen jılı	Tamam laǵan jılı	Eger tamamla maǵan bolsa, qaysı kurstan ketken	Qıw ornın tamamlawı nátiyjesinde qanday qánigelik alǵan, diplom yamasa gúwalıq nomeri kórsetilsin
1	2	3	4	5	6

9. Qanday shet tillerin bilesiz? _____

(sózlik járdeminde oqıy alasız hám awdarma etesiz, tolıq oqıy alasız hám sóylese alasız, erkin sóylese alasız)

10. Ilimiy dárejesi, ilimiy ataǵı _____

11. Ilimiy miynetleri hám patentleri _____

12. Miynet jolı baslanǵannan berli islegen jumısları (joqarı hám orta arnawlı oqıw orınlarında oqıw, áskeriy xızmet, qosımsha shtatta islegenligi de kiredi).

Usı bólimdi toltırıp atırǵanda, mákeme, shólkem hám kárxana óz waqtında qanday atalǵan bolsa, solay jazıw zárúr, áskeriy xızmet dáwirin jazıwda lawazım kórsetiledi.

15. Sıyılıqları _____
(qashan hám ne menen sıyılıqlanǵan)

16. Áskeriy xızmeti hám áskeriy ataǵı _____

Taypası _____ Armiya túri _____

(komandovanie, siyasiy, hákimshilik, texnikalıq hám t.b.)

17. Jeke qaǵazdı toltırıw waqtındaǵı shańaraqlıq jaǵdayı _____

(shańaraq aǵzaları jası kórsetilgen halda jazıladı)

18. Mánzili: _____

_____ j.« _ » _____ Jeke qolı _____
(toltırılǵan sánesi)

Jeke qaǵazdı toltırǵan xızmetker hárbir keyingi ózgeristi jeke hújjetler papkasına kirgiziw ushın islep turǵan jerine xabar etiwge májbúr.

Artqı tárepi

II. Xızmetker jeke qaǵazdı toltırǵannan keyin dizimge alıw belgilerindegi ózgerisler haqqında maǵlıwmatlar

1. Ózbekstan Respublikası orden hám medalları menen sıylıqlanǵanlıǵı haqqındaǵı jazıwlar

Qashan sıylıqlanǵan (jıl, kúni, ay)	Ne ushın sıylıqlanǵan	Ordenler, medallar atı	Jazıw ushın belgilew tiykarı

2. Berilgen hákimshilik jazalar hám onıń alıp taslanǵanlıǵı haqqındaǵı jazıwlar

Sáne (jıl, kún, ay)	Hákimshilik jaza kim tárepinen berilgen	Ne ushın (ayıbınınıń mánisi)	Qanday jaza berilgen	Jazıw ushın tiykar	Jaza qashan biykar etilgen	Jazıw ushın tiykar

3. Xızmetkerdiń basqa dizimge alıw belgilerindegi ózgerisler haqqında jazıwlar

Júz bergen ózgerisler sánesi (jıl, kún, ay)	Ózgerisler xarakteristikası	Jazıw ushın tiykar

Jeke hújjetler papkası tekserildi	Jeke hújjetler papkası tekserildi	Jeke hújjetler papkası tekserildi	Jeke hújjetler papkası tekserildi
__j. «__»	__j. «__»	__j. «__»	__j. «__»
Qolı __	Qolı __	Qolı __	Qolı __

119-qosımsha

S O R A W N A M A

1. Familiyańız _____
 Atıńız _____
 Ákeńizdiń atı _____

Súwret ornı

2. Eger familiyańız, atıńız yamasa ákeńizdiń atı ózgergen bolsa, onıń qashan ózgergenligi hám sebebin kórsetiń	
3. Tuwılǵan waqtıńız hám jerińız (jılı, kúni, ayı; wálayat, qala, rayon, awıl)	
4. Milletińız	
5. Partiyalıǵıńız	
6. Maǵlıwmatıńız: qashan hám qaysı oqıw ornın tamamlaǵansız (...-sanlı diplom) Qánigeligińız (diplom boyınsha) Mamanlıǵıńız (diplom boyınsha)	
7. Ilimiy dárejeńiz, ilimiy ataǵıńız, qashan berilgen (diplom yamasa gúwaliq nomeri)	
8. Ilimiy jumıslarıńız	
9. Qaysı shet tillerin bilesiz, qay dárejede	
10. Tuwǵan-tuwısqańlarıńız* (hayal (erkek), ata, ana, aǵa-ini, apa-sińli hám balalar	

13. Qanday mámleketlik
sıylıqlarınıız bar _____
(qashan hám ne menen sıylıqlangán)

14. Áskeriy xızmetke qatnasınıız hám áskeriy ataǵı
ńız _____

Quramı _____
Armiya túri _____
(komandovanie, siyasiy, hákimshilik, texnikalıq
hám t.b.)

15. Sud juwapkershiligine tartılǵan bolsańız, qashan
hám ne ushın _____

_____ telefon nomeri _____
0000-j. «__» _____ Jeke qolı _____
(toltırılǵan waqtı)

0000-j. «__» _____ Kadrlar menen shuǵıllanıwshı
qolı _____

119-qosımsha

Aldı tárepi

Kadrlardı esapqa alıw jeke qaǵazı

QOSÍMSHA

Familiyası _____ Atı _____ Ákesiniń atı _____

**1. Jeke qaǵaz toltırılǵannan keyingi jumısı
haqqında maǵlıwmatlar**

2. Berilgen hákimshilik jazalar hám onı alıp taslanǵanlıǵı haqqındaǵı jazıwlar

Sáne (jıl, kún, ay)	Hákimshilik jaza kim tárepinen berilgen	Ne ushın (ayıptıń mánisi)	Qanday jaza berilgen	Jazıw ushın tiykar	Jaza qashan biykar etilgen	Jazıw ushın tiykar

3. Xızmetkerdiń basqa dizimge alıw belgilerindegi ózgerisler haqqında jazıwlar

Júz bergen ózgerisler sánesi (jıl, kún, ay)	Ózgerisler xarakteristikası	Jazıw ushın tiykar

Jeke hújjetler papkası tekserildi 0000-j. «__»	Jeke hújjetler papkası tekserildi 0000-j. «__»	Jeke hújjetler papkası tekserildi 0000-j. «__»	Jeke hújjetler papkası tekserildi 0000-j. «__»
Qolı _____	Qolı _____	Qolı _____	Qolı _____

kárxana, shólkem

M/J	Tabel sani	Álipbe

JEKE QAĞAZ №_____**I. ULÍWMA MAĞLÍWMATLAR**

Mexanizaciya járdemide tańlaw ushin tán nomer	1. Familiyası _____ atı _____ ákesiniń atı _____	10. _____ tiykarǵı kásibi (qánigeligi) _____ _____	Mexanizaciya járdemide tańlaw ushin tán nomer
	2. Tuwılǵan jılı _____ kúni _____ ayı _____	_____ qánigeligi boyınsha is stajı	
	3. Tuwılǵan jeri _____ _____	12. Úzliksiz is stajı _____	
	4. Milleti _____		
	5. Partiyalıǵı _____ _____		
	aǵza bolǵan jılı _____		
	6. Kásiplik awqamına aǵzalığı _____ _____ awa, joq	13. _____ aqırǵı jumıs ornı, lawazımı _____	
	7. Maǵlıwmatı _____		
	a) _____ joqarı, orta, orta arnawlı, tolıqsız orta, baslawısh (neshe klass)	bosatılıw sánesi hám sebebi	
	b) _____ joqarı oqıw ornınıń atı hám _____	14. _____ shańaraq quramı _____	
	_____ tamamlaǵan waqtı	Hárbir shańaraq aǵzasınıń tuwılǵan jılı	
	v) _____ akademiyalıq licey, kásip-óner kolledjiniń atı hám _____	15. _____ _____	
	_____ tamamlaǵan waqtı	16. _____ _____	
		17. _____ _____	

Mexanizaciya járdemide tańlaw ushın tńn nomer	g) tálim túri: _____	18. _____ _____	Mexanizaciya járdemide tańlaw ushın tńn nomer
	kúndizgi, sırtqı kerek bolmaǵanı sızıp óshirilsin	19. Pasportı: seriyası № _____	
	8. Diplom (attestat) boyınsha qánigeligi _____ _____	Kim tárepinen berilgen _____ Berilgen waqtı _____ _____	
	joqarı yamasa orta arnawlı oqıw ornın tamamlaǵanlar ushın	20. Úy mánzili _____ _____	
	9. Diplom (attestat) boyınsha qánigeligi _____ _____	Telefoni _____	
	diplom (attestat) № _____ 0000-j. «__» _____ da berilgen. toltırılǵan waqtı	Qolı _____	
	0000-j. «__» _____		

II. ÁSKERİY ESAPTAǴÍ TIYISLI MAǴLÍWMATLAR

Esap toparı _____	Áskeriý esaptaǵı qánigeligi № _____
Esap taypası _____	Áskeriý xızmetke jaramlılıǵı _____
Quramı _____	_____
Áskeriý ataǵı _____	Jasaw jeri boyınsha qorǵanıw bólimi atı _____
_____	Arnawlı esapta turadı № _____
_____	_____

III. JUMISQA TAYINLANIWÍ HÁM BIR JUMÍSTAN EKINSHI JUMISQA ÓTKERILAWI IV. DEMALIS

Sáne	Cex (bólim), uchastka	Kásibi (lawazim)	Qánigelik dárezesi (aylıǵı)	Tiykar	Miynet dáptershesi iyesiniń qohı	Demalis túrleri	Sáne		Tiykar
							demalistuń baslanıwı	demalistuń tamamlanıwı	
1	2	3	4	5	6	1	3	4	5

V. QOSÍMSHA MAǴLIWMATLAR

	Tán nomer

Jumistan bosatıw sánesi hám sebebi _____

0000 j. « ____ » _____ Jeke qol _____
(toltrılǵan sáne)

Túrli mákeme hám shólkemlerde kadrlar (jeke quram) menen islewde **jeke maǵlıwmatnama** (obyektivka) lardan da keń paydalanıladı. Bunday maǵlıwmatnamalarda maǵlıwmatnama iyesiniń iyelep turǵan lawazımı, tuwılǵan jılı, jeri, milleti, partiyalıǵı, ilimiy dárejesi hám ataǵı, sıyıqları, qaysı shet tillerin biliwi, maǵlıwmatı, qánigeligi, miynet iskerligi (maǵlıwmatnamanıń aldı tárepinde) hám de tuwǵan-tuwısqanları haqqındaǵı maǵlıwmatlar (arqa tárepinde) beriledi.

1. Shrift: Times New Roman, 11, MS Word. doc formatında.

2. Bet shegaraları: joqarıdan 1,5 sm, tómenen 1 sm, ońnan 1 sm, shepten 2 sm.

3. Maǵlıwmatnamada qısqartıwlar isletiw múmkin emes.

4. F.A.Á. pasport maǵlıwmatları menen tekseriliwi kerek.

5. Miynet iskerligi boyınsha maǵlıwmatlar miynet dáptershesi menen, tamamlaǵan JOOnı hám qánigeligi boyınsha maǵlıwmatlar diplom nusqası menen tekseriliwi lazım.

6. Tek ǵana tolıq biletuǵın shet tilleri kórsetiledi. Sózlik járdeminde biletuǵınları kórsetilmeydi. Qońsı mámleket tillerin biliwi jazılmaydı.

7. Elektron versiyası qosımsha etiliwi shárt. Fayl atı latin álipbesinde tolıq F.A.Á., máselen: **Daniyarov Aman Qaniyazovich.doc**

8. Ministrlik hám mákemelerdiń, aymaqlardıń birinshi basshıları maǵlıwmatlardıń durıslıǵı ushın juwapker esaplanadı.

MAGLÍWMATNAMA

Daniyarov Aman Qaniyazovich

Shrift 14

Shrift 14

Aq fondağı
3x4 sm, aqırğı
3 ay dawamında
alınğan reñli
fotosúwret, elektron
kórinisinde (rásmiy
kiyimde).

8 pt

2017-jil 5-oktyabrden:

0 pt

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informaciyalıq texnologiyaları kafedrası baslıǵı

Tuwılǵan jılı:

25.10.1960

Tuwılǵan jeri:

Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası

Milleti:

qaraqalpaq

Partiyalıǵı:

joq

Maǵlıwmatı:

joqarı

Tamamlaǵan:

1982-j. Nókis mámleketlik universiteti (kúndizgi),

Maǵlıwmatı boyınsha qánigeligi:

matematika pání oqıtıwshısı

İlimiy dárejesi:

texnika ilimleri doktorı

İlimiy ataǵı:

professor

Qaysı shet tillerin biledi:

rus, ingliz tilleri

Áskeriy ataǵı:

joq

Mámleketlik sıylıqlar menen sıyılqanǵan ba (qanday):

2005-j. «Mehnat shuhrati» ordeni

Xalıq deputatları respublika, wálayat, qala hám rayon Keñesi deputatı ma yaki basqa

saylanatuǵın organlardın aǵzası ma (tolıq kórsetiliwi lazım):

2010-j. - h.w. – Xalıq deputatları Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarı Keñesi deputatı

8 shrift

MIYNET ISKERLIGI

Shrift 14

4 mtr

1977–1982-jj. - Nókis mámleketlik universiteti studentı

1982–1988-jj. - Nókis mámleketlik universiteti informatika kafedrası assistenti

1988–1991-jj. - Nókis mámleketlik universiteti aspiranti

1991–1995-jj. - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informatika kafedrası úlken oqıtıwshısı

1995–1998-jj. - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informatika kafedrası doktorantı

1998–2004-jj. - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informatika kafedrası docenti

2004–2017-jj. - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informatika kafedrası baslıǵı

0 mtr

2017-j. - h.w. - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti informaciyalıq texnologiyaları kafedrası baslıǵı

**Daniyarov Aman Qaniyazovichtiń jaqın
tuwısqanları haqqında
MAGLÍWMAT**

Shrift 12

Tuwısqan lıǵı	Familiyası, atı hám ákesiniń atı	Tuwılǵan jılı hám jeri	Jumıs ornı hám lawazımı	Jasaytuǵın jeri
Ákesi	Daniyarov Qaniyaz Qurbanovich	1935-jıl, Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası	Pensiyada (Qaraqalpaq mámleketlik universiteti docenti)	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, Doslıq kóshesi, 5-jay
Anası	Artıqova Sapura	1936-jıl, Nókis qalası	2000 jil qaytıs bolǵan (Qaraqalpaq mámleketlik universiteti oqıtıwshısı)	
Ájapası	Daniyarova Amina Qaniyazovna	1959-jıl, Nókis qalası	Qaraqalpaqstan medicina institutı oqıtıwshısı	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, Doslıq kóshesi, 5-jay
Inisi	Daniyarov Maman Qaniyazovich	1972-jıl, Nókis qalası	Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı oqıtıwshısı	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, Doslıq kóshesi, 5-jay
Ómirlik joldası	Esemuratova Nazira Sultanovna	1965-jıl, Shımbay rayonı	Nókis qalalıq 1-sanlı shańaraq poliklinikası shıpakeri	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, S.Kamalov kóshesi, 8-jay
Qızı	Qaniyazova Zuxra Amanovna	1991-jıl, Nókis qalası	Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı studentı	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, S.Kamalov kóshesi, 8-jay
Uhı	Qaniyazov Zamir Amanovich	1997-jıl, Nókis qalası	Qaraqalpaq mámleketlik universiteti janındaǵı akademiyalıq licey oqıwshısı	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, S.Kamalov kóshesi, 8-jay
Qayın atası	Esemuratov Sultanbek Seyilbekovich	1939-jıl, Shımbay rayonı	2000-jılı qaytıs bolǵan (Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı docenti)	
Qayın enesi	Pirnazarova Malika Sadıqovna	1945-jıl, Shımbay rayonı	Pensiyada (Qaraqalpaqstan medicina institutı docenti)	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, Jaslıq kóshesi, 12-jay

Túsindirme:

Zárúr:	Durıs:		Nádurıs:	
- <i>tuwısqanlıǵı, familiyası, atı, ákesiniń atı hám turmısqa shıǵıwıdan aldınǵı familiyası anıq kórsetiliwi.</i>	Ulı	Qaniyazov Zamir Amanovich	Balam	Qaniyazov Z.A
	Ómirlik joldası	Esemuratova Nazira Sultanovna	Kelinshegim	Esemuratova N.
- <i>tuwılǵan jılı, rayonu (qalası) anıq kórsetiliwi.</i>	1935-jıl, Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası	1945-jıl, Shımbay rayonu	1935-j., QQ/Res. Nókis q.	1945-jıl, Qaraqalpaqstan Respublikası
- <i>jumis ornı hám lawazımı tolıq kórsetiliwi. Maǵlıwmatlar berilip atırǵan múddette durılıǵına itibar qaratıw.</i>	Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutu oqıtıwshısı	Kegeyli rayonındaǵı 2-mektep oqıtıwshısı	MTP isshisi	1990-jıl, mektep oqıtıwshısı
- <i>qaytıw bolǵan bolsa qaytıw bolǵan jılı hám (pensiyada bolsa da) aldınǵı lawazımı tolıq kórsetiliwi («aldınǵı», «bolǵan» sózlerisiz).</i>	2000-jılı qaytıw bolǵan (Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutu docenti)	Pensiyada (mektep oqıtıwshısı)	qaytıw bolǵan	Pensiyada (ilgeri oqıtıwshı bolǵan)
- <i>jasaytuǵın jerinde wálayat, qala, rayon sózleriniń atları tolıq kórsetiliwi.</i>	Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, S.Kamalov kóshesi, 8-jay	Qaraqalpaqstan Respublikası, Kegeyli rayonu, Dárwazaqum awılı, 16-uy	Nókis q. Oraǵ balǵa 15/14/20	QQ Res. Nókis ray.

HÚJJETLER ÚSTINDE ISLEW TÁRTIBI

Shólkemge kelgen hújjet hárekette boladı. Bul háreket hújjet kelgen yamasa dúzilgen waqıttan baslap, orınlanıwı támiyinlenip, papkağa jiberiliwi yamasa tapsırılıwına shekem bolğan procesti qamtıp aladı.

Hújjetler aǵımın úsh túrge ajıratıw múmkin:

1. Alınatuǵın hújjetler – basqa shólkemlerden keletuǵın hújjetler.

2. Jiberiletuǵın hújjetler – basqa shólkemlerge jiberiletuǵın hújjetler.

3. Ishki hújjetler – shólkemniń ishinde dúzilip, basqarıw procesinde xızmetkerler tárepinen paydalanılatuǵın hújjetler.

Alınatuǵın hújjetler tómendegi proceslerden ótedi:

- qabıl etiw;
- dáslepki kórip shıǵıw;
- dizimge alıw;
- basshı tárepinen kórip shıǵıw;
- orınlaw ushın tapsırıw.

Hújjetlerdi qabıl etiw hám dáslepki islew oraylastırılğan halda jumıslar basqarması, ulıwma bólim, kancelyariya yamasa xatker tárepinen ámelge asırıladı.

Hújjetler salınğan konvert yamasa paket alıńanda olar huqıqıy jaqtan qanshelli durıs rásmiylestirilgeni, olarǵa qosımshalar bar-joqlıǵı (pútinligi) tekserilip kóriledi, soń ashıladı. Hújjetler jetispewshiligi yamasa jaramsızlıǵı anıqlanǵanda, eki nusqada akt dúziledi. Olardan biri kancelyariyada qaladı, ekinshisi hújjet kelgen shólkemge jiberiledi. Jiberilip atırǵanda, qaytarılıw sebebi kórsetilip, qosımsha xat jazıladı. Aljasıp jiberilgen hújjetler, hújjetke birge kelgen konvertti qosımsha etken halda, belgilengen jerine jańa konvertlerde jiberiledi yamasa jiberiwshige qaytarıladı. Kelip túsken hújjetler,

konvertleri jiberiwshiniń mánzilin, hújjetniń jiberilgen hám alınǵan waqtın tek ǵana konvert boyınsha anıqlaw múmkin bolǵan jaǵdaylarda, joq etilmeydi. «Jeke» grifi bolǵan yamasa jámiyetlik shólkemler atına jazılǵan hújjetler ashılmay, belgilengen alıwshıǵa beriledi.

Hújjetler kancelyariyanıń dáslepki tekseriwinen (kóriwden) ótkerilip atırǵanda, tikkeley shólkem baslıǵı muwapıqtuǵın hújjetler óz aldına ajratıladı. Bunday hújjetlerge shólkem iskerliginiń tiykarǵı máseleleri boyınsha maǵlıwmatları bar hám administraciya qararın talap etiwshi hújjetler, atap aytqanda, Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası, Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi hám joqarı shólkemlerden alınǵan hújjetler kiredi. Qalǵan hújjetler baslıq orınbasarlarına olar ortasında wazıypalardıń bólistiriliwine muwapıq jiberiledi. Kúndelikli operativ maǵlıwmatlardı óz ishine alǵan, tayın bólimge yamasa lawazımlı shaxsqa jiberilgen hújjetler administraciyaǵa kórsetilmesten ótkeriliwi de múmkin. Bul baslıqtı basqa juwapker orınlawshılar da sheshiwi múmkin bolǵan mayda-shúyde jumıslardan azat etiw imkanıyatın beredi.

Hújjetlerdi dáslepki kórip shıǵıw hám orınlawshılardı beriw olardıń kelip túsken kúnde yamasa, jumıs waqtı bolmaǵan waqıtta kelip túskende, birinshi jumıs kúnde ámelge asırılıwı kerek. Bir neshe strukturalıq bólimler tárepinen orınlanatuǵın hújjetler olardıǵa náwbet penen yamasa bir waqtıń ózinde nusqalarda beriledi. Hújjetniń tiykarı qatnas belgisinde birinshi kórsetilgen orınlawshıǵa beriledi. Hújjetlerdi kóbeytiw zárúrligi hám nusqalar sanı orınlawdı shólkemlestiriwshi shaxs tárepinen belgilenedi.

Kelgen hújjetti tezlik penen orınlaw zárúrligi tuwılǵanda, shólkem baslıǵı kórip shıǵaman degenshe, onıń mazmunı menen orınlawshını tanıstırıp shıǵıwǵa

jol qoyıladı. Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası, Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesinen alınǵan hújjetler alıńnannan soń bir saat ishinde orınlawshılarǵa jetkeriledi.

Jiberiletuǵın hújjetlerdi islew hám jiberiw, ámeldegi pochta qaǵıydalarına muwapıq, oraylastırılǵan halda kancelyariya tárepinen orınlanadı. Konvertke jaylastırıwdan aldın hújjetlerdiń durıs rásmiylestirilgenligi, qosımshanıń bar ekenligi hám pútinligi, nusqalar sanınıń alıwshılar sanına muwapıqlıǵı tekseriledi. Toliq rásmiylestirilmegen yamasa nadurıs rásmiylestirilgen hújjetler puqta islew ushın orınlawshıǵa qaytarılıwı kerek. Buyırtpa xat-xabardı jiberiw dizimi dúziledi, oǵan kancelyariya xızmetkeri óziniń familiyası hám jiberiw sánesin qoyadı. Mashinada oqılatuǵın hújjetlerdi jiberiw qosımsha xatı bolǵanda ámelge asırıladı. Qosımsha xat nusqası ulıwma tiykarda papkaǵa tigiledi.

Jiberiw ushın tayarlanǵan hújjetler sol kúnniń ózinde yamasa kelesi jumıs kúninen keshiktirmesten isleniwi hám jiberiliwi kerek.

Ishki hújjetler strukturalıq bólimlerdegi tiyisli juwapker shaxslarǵa dizimge alıwshı dápterine qol qoyılǵan halda yamasa dizimge alınǵan formada beriledi.

Shólkem hújjetleri (ayırım strukturalıq bólimler hám hújjetler toplamı boyınsha) de tolıq hám tańlap esapqa alıp barıladı. Puqaralar usınısları, arzaları hám shaǵımları erkin túrde esapqa alınadı. Hújjetler sanın esaplap shıǵıwda hár bir nusqa, sonday-aq, kóbeytilgen hám kompyuterde jazılǵanları da bir birlik sıpatında esaplanadı. Hújjetler aylanısınıń esap-sanaq nátiyjesi shólkem baslıǵına óz waqtında jetkerip turıladı. Bul hújjetler ústindegi jumıslardı jetilistiriwde ilajlar islep

shıǵıwǵa járdem beredi.

Jiberiletuǵın hám ishki hújjetlerdi dúziw hám de rásmiylestiriw

Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń 1999-jil 29-marttaǵı 140-sanlı qararı menen tastıyqlanǵan Ózbekstan Respublikası ministrlikleri, mámleketlik komitetleri, mákemeleri, korporacijaları, koncernleri, awqamları, kompaniyaları hám basqa oraylıq mákemeleri apparatlarında is júrgiziw boyınsha úlgi kórsetpede jiberilgen hám ishki hújjetlerdi dúziw hám rásmiylestiriw tolıq bayan etilgen. Usı úlgi kórsetpe boyınsha jiberiletuǵın hújjetler tiyisli blankalarǵa jazıladı. Shólkemlerdiń blankalarındaǵı turaqlı zárúrli bólimleri mámleketlik tilde jazıladı.

Hújjet avtorı shólkem atı hám onıń kodı shólkem haqqındaǵı nızamǵa (ustav) kárxanalar hám shólkemler ulıwma klassifikatorlarǵa muwapıq kórsetiledi. Olar qaǵıyda boyınsha blankanı tayarlawda jazdırılǵan bolıwı kerek.

Hárbir hújjette (xatlardan tısqarı) onıń túri (qarar, biylik, buyırq, bayanlama, maǵlıwmatnama hám sol sıyaqlılar) kórsetiliwi kerek.

Kópshilik hújjetler ushın hújjet mazmunın sáwlelendiriwshi qısqa hám anıq tema bolıwı shárt. Máselen: buyırq (ne haqqında?) «kárxana shólkemlestiriw haqqında»; bayanlaması (neniń?) «ilimiy keńes májilisiniń».

A5 (148x210) ólshemdegi hújjetlerde hám telegramalarda tekstke tema qoyılmawı múmkin.

Hújjet mazmunı múmkinshiligi bolǵanısha qısqa dizbekler menen, qıyın bolmaǵan sóz dúzilisinde bayan etiledi.

Qısqartıw Mámleketlik organlar, jámiyetlik shólkemler hám mákemeler atların jazıw boyınsha

maǵlıwmatnamaǵa muwapıq qollanıladı. Eger tekste familıyalar, geografıyalıq atamalar yamasa ayırım hákimshilik-aymaqlıq birlikler sanap ótilse, olar álipbe tártibinde jaylastırılıdı.

Eger úzliksiz baylanısqañ tekst bir neshe qatarlar, juwmaqlardan ibarat bolsa, onı arab sanları menen nomerlengen bólimlerge, kishi bólimlerge, bántlerge ajratıw tiyis.

Hújjetler tekstlerin eki bólimge ajratıw usınıs etiledi: birinshi bólimde hújjet dúziwdiń tiykarları yamasa sebepleri kórsetiledi, ekinshisinde – qararlar, biylikler, usınıslar, pikirler, juwmaqlar, ótinishler bayan etiledi.

Eger hújjet mazmunın túsindiriw hám tiykarlaw zárurligi bolmasa, tekst bir juwmaq bólimnen ibarat bolıwı múmkin: buyırıqlar tastıyıqlaw bólimisiz qarar bólimi, xatlar – túsindiriwsiz ótinish bólimi hám t.b.

Hújjettiń úzliksiz baylanısqañ teksti turaqlı maǵlıwmattı saqlawshı hám úzliksiz maǵlıwmatlardı kirgiziw ushın bos jerler trafaret tiykarında dúzilgen bolıwı múmkin.

Bayanlama teksti úshinshi shaxs atınan («tıńlandı», «sózge shıqtı», «qarar qabıl etti») kóplik sanda bayan etiledi, sóylew mazmunı úshinshi shaxs atınan birlik sanda bayan etiledi.

Huqıq hám minnetlemelerdi belgilep beriwshi (nızam, kórsetpe hám t.b.), sonday-aq, faktlerdi bayan etiw yamasa bahalawdan (akt, maǵlıwmatnama hám t.b.) ibarat bolǵan hújjetlerde tekstti úshinshi bet atınan birlik hám kóplik sanda («bólim wazıypalardı ámelge asıradı», «birlespe quramına kiredi», «komissiya belgiledi») bayan etiw forması qollanıladı.

Xatlarda tómendegi bayan etiw formalarınan paydalanılıdı:

– birinshi bet atınan kóplik sanda («jiberiwńizdi

soraymız», «kórip shıǵıw ushin jibermektemiz»);

– birinshi bet atınan birlik sanda «zárúr dep esaplayman», «ajiratıwdı sorayman»);

– úshinshi bet atınan birlik sanda («ministrlik qarsı emes», «O‘zstandart» agentligi ámelge asırsa boladı dep esaplaydı»).

Eger hújette tekstte belgilengen qosımsha bolsa, ol jaǵdayda qosımshalar bar ekenligi haqqındaǵı belgi tómenдеgi forma boyınsha rásmiylestiriledi.

Qosımsha: 10 bette, 2 nusqada.

Eger hújette tekstte kórsetilmegen qosımsha bolsa, olardıń atı hárbir qosımshadaǵı betler sanı hám nusqalar sanı kórsetilgen halda sanap ótiliwi kerek. Máselen:

Qosımsha: 1. Jańa oqıw julına mekteplerdiń tayarlıǵı haqqında maǵlıwmatnama 8 bette, 2 nusqada.

2. Mektepler dizimi 3 bette, 2 nusqada.

Eger hújjetke qosımshası bar basqa hújjet qosımsha etilse, ol jaǵdayda qosımshanıń bar ekenligi haqqındaǵı belgi tómenдеgi forma boyınsha rásmiylestiriledi:

Qosımsha: mámleketler aralıq qatnasıqlar máseleleri boyınsha turaqlı komissiyanıń 1989-jıl 25-yanvardaǵı juwmaǵı hám oǵan qosımsha, jámi 21 bette, 2 nusqada.

Eger qosımsha hújette kórsetilgen barlıq mánzillerge jiberilmey atırǵan bolsa, ol halda qosımshalardıń bar ekenligi haqqındaǵı belgi tómenдеgi formada rásmiylestiriledi:

Qosımsha: 5 bette, 2 nusqada – birinshi mánzilge.

Eger qosımsha broshyuralanǵan bolsa, onday jaǵdayda betler sanı kórsetilmeydi.

Hújjetler mánzillerge jiberilip atırǵanda tómenдеgi

qaǵıydalarǵa ámel etiliwi kerek:

– hújjetler shólkemlerge, olardıń strukturalıq bólimlerine yamasa anıq shaxsqa jiberiledi;

– shólkem atı hám strukturalıq bólimler ataw sepliginde, lawazım hám familiyası bolsa barıs sepliginde kórsetiledi, máselen:

*«Qaraqalpaqbeton» AJ jobalaw
bólimi baslıǵı
S.T.Qudaybergenovqa*

– hújjet shólkem baslıǵına jiberilgende shólkem atı alıwshı lawazımınıń quramına kiredi, máselen:

*«Qaraqalpaqbeton» AJ
direktori
S.T.Qayıpbergenovqa*

– eger hújjet bir túrdegi bir neshe shólkemlerge jiberilip atırǵan bolsa, onday jaǵdayda olardı ulıwmalastırǵan halda kórsetiw lazım, máselen:

*Bas basqarmalar, basqarmalar hám bólim
baslıqlarına;*

– hújjetti alıwshılar tórt adamnan aspawı kerek. «Nusqa» sózi ekinshi, úshinshi hám tórtinshi alıwshılar aldında kórsetilmeydi;

– hújjet tórtewden kóp mánzilge jiberilgende tarqatıw (jiberiw) dizimi dúziledi hám hárbir hújjette tek bir alıwshı kórsetiledi;

– hújjetti jeke shaxsqa jibergende dáslep pochta mánzili, keyin atı hám ákesiniń atı (bas háripleri), familiyası jazıladı, máselen:

*00003, Nókis qalası,
Tallıq kóshesi, 11, 5-xana,*

T.A.Ayymbetovqa

Hújjetlerdegi sáneler tómenдеgi eki usıldıń biri menen rásmiylestiriledi. Máselen:

2020-jil 12-yanvar yamasa 2020.12.01.

Birinshi usıl qarjılıq túrдеgi maǵlıwmatlardan ibarat bolǵan hújjetler tekstinde sáne kórsetilgende kóbirek qollanıladı, ekinshisi – hújjetlerge sáne qoyılǵanda, hújjetlerge rezolyuciýalar, vizalar, orınlanǵanlıǵı haqqında belgiler qoyılǵanda.

Hújjetke shólkem basshı xızmetkerleri tárepinen yaki ámelдеgi nızam hújjetleri yamasa basqa huqıqıy hújjetler (nızam yamasa shólkem ustavı) de belgilengen olardıń wákilliklerine muwapıq basqa lawazımlı shaxslar tárepinen qol qoyıladı.

«Qol» rekviziti quramına: hújjetti qol qoyıp atırǵan shaxstıń ámelдеgi lawazımı atı, onıń jeke qolı hám familiyası kiredi.

Hújjetlerge «onıń ornına» degen kómekshi sóz, sonday-aq, lawazım atı aldına qıya sızıq penen qol qoyıwǵa jol qoyılmaydı.

Eki lawazımlı shaxstıń qol tańbaları kollegial organlar hújjetlerine qoyıladı. Qararlar hám bayanlamalarǵa kollegial organdıń baslıǵı hám xatkeri tárepinen qol qoyıw usınıs etiledi.

Kollegial organlarda jeke basshılıq tártibinde qabıl etiletuǵın biyliklerde bir qol boladı.

Eki hám onnan artıq qol tańbalar, eger hújjet mazmunı ushın bir neshe shaxs (máselen, aktler, finans hújjetleri, bir neshe shólkemlerden shıǵıwshı hújjetler) juwapker bolǵan jaǵdayda qoyıladı.

Komissiya tárepinen tayarlanǵan hújjetlerde onı tayarlanǵan shaxslardıń lawazımı emes, al komissiya quramındaǵı wazıypaları bólistiriliwi kórsetiledi.

Máselen:

Komissiya baslıǵı: qolı T.A.Baymuratov
Komissiya aǵzaları: qollar S.I.Qurbaniyazov
B.S.Aytmuratov

Hújjet bir neshe lawazımlı shaxslar tárepinen qol qoyılǵanda olardıń iyelep turǵan lawazımlarına muwapıq birewiniń astında basqaları náwbet penen jaylasadı.

Máselen:

Institut direktori: qolı M.A.Sabırbaev
Bas esapshı: qolı T.B.Aymurzaev

Hújjet lawazımları teń bir neshe shaxslar tárepinen qol qoyılǵanda olardıń qoyǵan qolları bir qatarǵa jaylasadı:

Qaraqalpaqstan Respublikası Densawlıqtı saqlaw ministriniń orınbasarı (qolı) T.A.Saylawbaev
Qaraqalpaqstan Respublikası Qarjı ministriniń orınbasarı (qolı) T.S.Tawmuratov

Kelisiw hújjet joybarın dáslepki kórip shıǵıw hám bahalaw usılı esaplanadı.

Kelisiw shólkem ishinde de (túrli bólimler hám lawazımlı shaxslar menen) onıń sırtında da (hújjet joybarındaǵı máselelerge olardıń wákilliklerine muwapıq tikkelley qatnası bolǵan boysınıwshı hám boysınbaytuǵın shólkemler menen) ámelge asırılıwı múmkin.

Hújjet joybarın ishki kelisiw qol qoyıwshınıń jeke qolı hám qol qoyǵan sánesin óz ishine alǵan viza menen rásmiylestiriledi. Zárúr bolǵan jaǵdaylarda qol qoyıwshınıń lawazımı kórsetiliwi múmkin. Onıń qoyǵan qolların (atı, ákesiniń atınıń bas háripleri, familiyası)

keñeytip jazıw shárt. Máselen:

*Yuridikalıq bólim baslıǵı
(qolı) S.K.Muratov
2019-jıl 24-yanvar*

Hújjet joybarı boyınsha pikirler hám qosımshalar óz aldına qaǵazda bayan etiledi, bul haqqında joybarda tiyisli belgi qoyıladı. Vizalar hújjetlerdiń shólkemde qaldırılıp atırǵan nusqalarına, aldı tárepine, qolı astına qoyıladı.

Sırtqı kelisiw grifi, kelisiw haqqındaǵı maǵlıwmatnama, kelisiw qaǵazı yamasa kollegial organ májilisinde hújjet joybarı talqılawınıń bayanlamasın usınıs etiw menen rásmiylestiriliwi múmkin.

Kelisiw grifi «Kelisilgen» sózinen, hújjet kelisip alınatuǵın shaxs lawazımınıń atı (shólkem atı menen birgelikte), jeke qolı, onıń familiyası hám sánesinen ibarat boladı. Máselen:

*"KELISILGEN"
Qaraqalpaqstan Respublikası Ádillik
ministrliǵı kadrlar bólimi baslıǵı
(qolı) A.S.Sadıqov
2019-jıl 14-yanvar*

Eger kelisiw kollegial organ yamasa xat arqalı ámelge asırılsa, onday jaǵdayda kelisiw grifi tómendegi formada rásmiylestiriledi:

*"KELISILGEN"
Kásiplik awqamı
komitetiniń 2019-jıl
10-yanvardaǵı májilisi
3-sanlı bayanlaması*

*"KELISILGEN"
«Qaraqalpaqavtojol»
Basqarmasınıń 2019-jıl
12-yanvardaǵı 01-4/185-
sanlı xatı*

Kelisiw grifleri «Qolı» rekvizitlerinen tómenge yamasa kelisiwdiń óz aldına betine jaylastırılıadı.

Kelisim beti hújjet mazmunı bir neshe shólkem máplerine tiyisli bolǵan jaǵdaylarda dúziledi, bul haqqında grif ornına belgi qoyıladı.

Tastıyıqlanıwı kerek bolǵan hújjet qol qoyılǵan, tastıyıqlanǵan waqıttan baslap yuridikalıq kúshke kiredi.

Hújjet shólkem baslıǵı tárepinen yamasa tastıyıqlanǵan hújjetlerde bayan etilgen máselelerdi sheshiw wákilligine kiretuǵın joqarıdaǵı baslıq tárepinen tastıyıqlanadı.

Eger hújjet anıq lawazımlı shaxs tárepinen tastıyıqlansa, tastıyıqlaw grifi «TASTÍYÍQLAYMAN» sózinen, hújjetti tastıyıqlap atırǵan shaxs lawazımınıń atı, jeke qolı, familiyası hám sánesinen ibarat boladı. Máselen:

*«TASTÍYÍQLAYMAN»
Institut direktori
(qoli) S.N.Reymov
2019-jul 17-yanvar*

Hújjet joqarı yamasa basqa shólkem baslıǵı tárepinen tastıyıqlanǵanda lawazım atına shólkem atı qosıladı, máselen:

*«TASTÍYÍQLAYMAN»
«Qaraqalpaqqurılıs»
institutı direktori
(qoli) S.N.Reymov
2019-jul 17-yanvar*

Eger hújjet qarar, buyırq, bayanlama menen tastıyıqlanıp atırǵan bolsa, onday jaǵdayda tastıyıqlaw grifi «TASTÍYÍQLAYMAN» sózinen, sánesi hám tártip sanı kórsetilgen ataw sepligindegi hújjet atınan ibarat boladı. Máselen:

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Institut direktorınıń
2019-jil 20-yanvardaǵı 5-sanlı
buyırǵı

yamasa

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Miyнет jámááti jıynalısuınıń
2019-jil 10-yanvardaǵı
3-sanlı bayanlaması

Tastıyqlaw grifi hújjetin joqarı ón múyeshinde boladı.

Pul qarjıları hám materiallıq baylıqlardıń jumshalıw faktlerin dizimge alıwshı lawazımlı shaxslardıń huqıqların tastıyqlawshı, sonday-aq, huqıqıy hújjetlerde názerde tutılǵan hújjetlerde juwapker shaxstın qoyǵan qolı gerbli mór menen tastıyqlanadı. Mór basılǵanda ol hújjetti qol qoyıwshı shaxstın lawazımı atınıń bir bólegin qaplap turıwı kerek. Mór saqlanatuǵın orın hám onı saqlaw ushın juwapker shaxs shólkem baslıǵı tárepinen anıqlanadı.

Shólkem tek ǵana shólkemniń ózinde tayarlanıp atırǵan hújjetlerden nusqa beriw múmkin (bul qaǵıyda arxiv mákemeleri hám notariatqa qollanılmaydı).

Puqaralardı jumısqa, oqıwǵa qabıl etiw, olardıń miynet, turaq jay hám basqa huqıqların qanaatlandırıwǵa tiyisli jumıslardı sheshiwde, jeke hújjet papkaların qalıplestiriwde shólkem basqa shólkemler tárepinen berilgen hám ámeldegi nızam hújjetlerine muwapıq máselelerdi sheshiw ushın zárúr bolǵan (alınǵan maǵlıwmat haqqındaǵı diplomlar, gúwalıqlar nusqaları) hújjetler nusqaların tayarlawı múmkin.

Hújjet nusqası shólkem baslıǵı yamasa strukturalıq bólim baslıǵı ruqsatı menen tayarlanadı hám beriledi.

Hújjetten tolıq, sonıń ishinde, blanka elementlerinen nusqa kóshiriw qolda jazıw yamasa kompyuter quralları menen ámelge asırıladı.

Hújjet nusqasınıń birinshi betine «nusqa» belgisi qoyıladı. Tastıyqlawshı jazıw: durıs, lawazımınıń atı, tastıyqlawshı shaxstıń jeke qolı, onıń atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri hám familıyası, nusqa tastıyqlanǵan sáne forması boyınsha toltırıladı.

Máselen:

Kadrlar bólimi inspektori

2019-jıl 25-yanvar

(qolı) M.T.Tóreeva

Hújjetten alınǵan nusqalardı basqa shólkemlerge jiberiwde yamasa onı qolǵa beriwde tastıyqlawshı qol mór menen tastıyqlanıwı kerek.

Shıǵıwshı hújjetini (jiberilgen) kóshirilgen nusqası hújjetti dúzgen shaxstıń vizaların hám hújjet kelisip alınǵan shaxslar vizaların óz ishine aladı. Oǵan tıp nusqaǵa qol qoyıwdaǵı barlıq dúzetiwler kirgiziledi. Blanka teksti tákirar qoyılmaydı, onıń ornına qol qoyılǵan sáne hám dizimge alıw indeksi qoyıladı.

Tıp nusqadaǵı qol faksimil quralında tiklenbeytuǵın hújjetler nusqaları mór menen tastıyqlanadı.

Kóbeytilgen nusqada buyırtpanıń tártip sanı hám tirajı kórsetiledi.

Hújjetti orınlaw boyınsha kórsetpeler rezolyuciya formasında beriledi, onıń quramına tómendegi májbúriy elementler kiriwi kerek: orınlawshı (yamasa orınlawshılar) nıń familıyası, tapsırmanıń mazmunı, orınlaw múddeti (zárúr jaǵdaylarda). Rezolyuciyaǵa qol hám sáne qoyıladı.

Máselen:

A.A.Muratovaǵa

Ónimlerdi satıw jobasını 2019-jıl 21-yanvarǵa shekem tayarlawınızdı sorayman.

T.Mirzabaev 2019-jul 2-fevral

Rezolyuciya, qağıyda boyınsha, hújjetin joqarı bólimine «alıwshı» rekvizitiniń astına qoyılıwı kerek.

Hár bir hújjette tikkeley orınlawshı haqqındağı belgi bolıwı kerek.

Hújjetni orınlawshı (dúziwshi) nın familiyası hám onın xızmet yamasa qol telefonı nomeri hújjetin aqırğı betiniń aldı tárepine yaki orın bolmağanda, arqa tárepiniń tómengi shep múyeshine qoyıladı.

Máselen:

T.Aytmuratov 61 223-15-20

Hújjetlerdi dizimge alıw

Orınlanıw hám esapqa alıwdı talap etetuğın barlıq hújjetler – alınatuğın hújjetler de, jiberiletuğın hújjetler de, ishki hújjetler de, álbette, dizimge alınadı. Hújjetler bir márte: alınatuğın hújjetler – kelip túsken kúni; jiberiletuğın hújjetler – qol qoyılğan yamasa tastıyqlanğan kúni dizimge alınadı. Dizimnen ótkerilgen hújjet bir bólimnen basqasına berilgende, ol qayta dizimge alınbaydı, biraq ulıwma bólimde (oraylasqan kancelyariyada) dizimnen ótkerilmeytuğın hújjetler de boladı, olar tiyisli bólimlerde dizimge alınadı (ulıwma bólimde tek ǵana kelgen sánesi qoyıladı).

Alınatuğın, jiberiletuğın hám ishki hújjetler óz aldına dizimge alınadı. Alınatuğın hám jiberiletuğın hújjetlerdin dizimge alınıw shártli nomeri dizimnen ótkeriw tártip nomeri hám papkalar nomenklaturası boyınsha papkalar indeksi sanlarınan ibarat boladı. Máselen:

165/03-19 Bul jerde:

165 - dizimnen ótkeriw tártip sanı.

03-19 - hújjet yamasa onın nusqası tiklenetuğın papka sanı.

Ishki hújjetler dizimge alınıp atırǵanda, hújjet túrine qarap toparǵa ajratıladı hám olardıń hárbiri óz aldına dizimge alınadı. Máselen, tiykarǵı jumıs boyınsha buyırıqlar, jeke quram boyınsha buyırıqlar, tekseriw akti, bayanlamalar, esabatlar, málimlemeler, arzalar hám t.b. Dizimge alıwdıń tártip sanı hárbirinde óz aldına boladı.

Dizimge alıw indeksi jıl dawamında qoyıladı hám jıl basınan qayta tártipke salınadı. Hújjettiń salıstırmalı az yamasa kópligine qarap, dizimge alıw dápteri yamasa dizimge alıw-qadaǵalaw beti qollanıladı.

Dizimge alıw dápteri hújjetler sanı onsha kóp bolmaǵan shólkemlerde qolaylı. Joqarıda keltirilgenindey, bunday dápterler alınatuǵın (kiris) dizimge alıw dápteri, jiberiletuǵın (shıǵıs) dizimge alıw dápteri, ishki hújjetlerdi dizimge alıw dápteri túrinde óz aldına dúziledi. Ishki hújjetlerde dizimge alıw dápteri ishinde hújjetler túri boyınsha óz aldına dizimge alıw bólimleri boladı.

Hújjetlerdi dizimge alıw dápteri forması olardıń orınlanıwın qadaǵalawda qıyınshılıq tuwdıradı. Dizimge alıw-qadaǵalaw beti bul tárepten bir qansha qolaylı. Bunday bettiń strukturalıq bólimleri belgili formada baspa jol menen kerekli nusqada kóbeytiledi. Dizimge alıw-qadaǵalaw beti engizilgende, kancelyariyada hár jıldıń basında nomerlengen arnawlı blanka tayarlanadı. Onda hújjet dizimge alınıp atırǵanda, gezektegi tártip nomerinen paydalanıw belgilep barıladı. Bettiń kalendar shkalasınan hújjetlerdiń orınlaw múddetlerine ámel etiliwin tekseriw ushın paydalanıladı. Onda hújjettegi tapsırma orınlanıwı tiyis bolǵan sáne kórsetiledi.

Hújjetler orınlanıwın qadaǵalaw

Ózbekstanda social-ekonomikalıq rawajlanıwdıń áhmiyetli wazıypaların sheshiw belgili dárejede qabıl etilgen Ózbekstan hám Qaraqalpaqstan Respublikası

nızaamları, Ózbekstan Respublikası Prezidenti hám Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi hújjetleri hám Húkimetlik qararlarǵıń barlıq mámleketlik hám xojalıq basqarıwı organları tárepinen óz waqtında hám nátiyjeli orınlanıwın shólkemlestiriwdiń anıq jolǵa qoyılǵan sisteması menen belgilenedi. Usı talaptı esapqa alıp Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń «Orınlaw tártibin bekkemlew is-ilajları haqqında» 1999-jıl 12-yanvardaǵı 112-sanlı qararı qabil etilgen. Ótken waqt ishinde máseleńiń aktuallıǵın hám qabil etilgen hújjetlerdiń orınlanıwın shólkemlestiriwdiń forma hám metodları turaqlı túrde jetilistirilip barıldı hám onıń monitoringi kúsheytildi. Bul boyınsha Húkimettiń metodikalıq usınısları islep shıǵıldı. Ministrler Kabinetiniń is júrgiziw boyınsha úlgi kórsetpesine muwapıq dizimnen ótkerilgen barlıq hújjetlerdiń orınlanıwı qadaǵalanadı. Orınlawdı qadaǵalawǵa tómendegiler kiredi:

1. Hújjet qadaǵalawǵa alıw;
2. Hújjettiń orınlanıwına shekem óz waqtında jetip barıwın tekseriw;
3. Orınlanıwdiń barısın tekseriw hám baǵdarlap turıw;
4. Hújjetler orınlanıwın qadaǵalawdı ulıwmalastırıw hám esapqa alıw.

Orınlanıwdı qadaǵalawdı shólkemlestiriwden tiykarǵı maqset – hújjettiń orınlanıwın óz waqtında hám sapalı támiyinlew. Qadaǵalawdı baslıqlar, kancelyariya xızmetkerleri, juwapker orınlawshılar alıp baradı.

Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń pármanları, biylikleri hám tapsırmaları, sonday-aq, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń qararları hám biylikleri orınlanıwın qadaǵalaw Ministrler Keńesiniń 1999-jıl 12-yanvardaǵı 12-sanlı qararı menen tastıyıqlanǵan Tiykarǵı qaǵıydalarǵa muwapıq ámelge asırıladı. Onda bunday hújjetlerdi qadaǵalawdıń arnawlı sisteması islep shıǵılǵan.

Ministrler Kabinetiniń tapsırmaları, eger basqa múddet belgilenbegen bolsa, hújjet jiberilgen kúnnen baslap 10 kalendar kún ishinde orınlanıwı kerek. Sol tiykarda hújjetler orınlanıwınıń anıq huqıqıy múddeti mámleket hákimiyatı hám basqarıwınıń joqarı organları, sonday-aq, basqarıwdıń oraylıq hám tarmaq organları hújjetleri menen belgilenedi. Orınlanıwdıń jeke tártiptegi múddetin bolsa shólkem baslıǵı qoyadı.

Orınlanıw múddetleri hújjetke qol qoyılǵan (tastıyılǵan) sáeneden baslap kalendar kúnlerde esaplanadı. Orınlanıwdıń aqırǵı sánesi hújjet tekstinde yamasa baslıq rezolyuciyasında kórsetiledi.

Hújjetlerdiń orınlanıwın toqtatıp qoyıw, sonday-aq, olardı biykar etiw hám ózgeriw huqıqına tek ǵana hújjetti dúzgen joqarı shólkem hám mámleketlik qadaǵalaw organları iye. Orınlawshınıń keshirimli sebebi menen hújjettiń orınlanıw múddetin ózgeriwge tuwra kelse, onnan bul haqqında málimleme alıńǵannan keyin, baslıq tárepinen ámelge asırıladı. Orınlanıw múddetin basqa künge kóshiriw baslıqtıń jańa rezolyuciyasında belgilenedi hám onnan qadaǵalaw qaǵazına ótkeriledi.

Orınlawdıń qadaǵalawın shólkemlestiriw ushın dizimge alıw qadaǵalaw betinen paydalanıladı. Bul bet, joqarıda aytıp ótkenimizdey, hújjet dizimge ótkerilip atırǵan waqıtta dúziledi.

Dizimge alıw-qadaǵalaw beti bólimleri hújjet qay jerden túskenine qarap parıqlanadı. 1-a, 1-b formalarda Ózbekstan Respublikası Prezidenti pármanları, biylikleri, tapsırmalarınıń bayanlamaları, tapsırmaları (jazba hám awızeki), Ózbekstan Respublikası Prezidenti Sekretariatı hám Mámleketlik másláhátshileriniń tapsırmaların; 2-a, 2-b formalarda bolsa Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń qararları, biylikleri, Ministrler Kabeti hám onıń Administraciyası bayanlamaları, Ózbekstan

Respublikası Bas ministri orınbasarlarınıń tapsırmaları, shólkem kollegial organlarınıń buyırıqları, qararların dizimge alıw-qadaǵalaw beti kórsetiledi. Formalardan kórinip turıptı, qadaǵalanatuǵın hújjetler betleri (qadaǵalaw kartochkası) hújjetlerdi orınlaw múddetleri, orınlawshılar, hújjetler toparları boyınsha ajratıladı.

Orınlawdıń barısın tekseriw barlıq basqıshlarda múddeti tamam bolǵansha tómendegi tártipte ámelge asırıladı: keyingi jıllardıń tapsırmaları – jılına keminde bir márte; usı jıldıń keyingi ayları tapsırmaları – hár ayda keminde bir márte, usı ay wazıypaları – hár on kúnde hám múddeti tamam bolǵanǵa shekem bes kún aldın.

Kancelyariya tek ǵana orınlawdı ámelge asırıwdıń rásmiy múddetin kútip otırmay, eskertiw qadaǵalawın da alıp baradı, yaǵnıy tek ǵana orınlaw múddeti jaqınlasqanın esletip ǵana qoymaydı, al orınlaw jaǵdayına anıqlıq kirgizedi, belgilengen múddet buzılıwınıń sebebin ashıp beredi hám bunı saplastırıw sharasın muwapıqıdı.

Hújjet wazıypalar, tapsırmalar, sorawlar orınlangannan soń, nátiyjeler mápdar mákemelerge hám shaxslarǵa xabar etilgennen keyin yamasa orınlaw hújjetleri tastıyıqlangannan keyin orınlangan dep esaplanadı hám qadaǵalawdan shıǵarıladı. Orınlaw nátiyjeleri dizimge alıw-qadaǵalaw betlerinde belgilenedi.

Qadaǵalaw xızmeti (toparı) strukturalıq bólimlerde hújjetlerdiń orınlanıwı menen baylanıslı jumislardıń awhalın bárhama talqılaydı, tiyisli baslıqlardı olar tárepinen tásirsheń sharalar kóriw ushın orınlaw tártibiniń awhalı haqqında turaqlı túrde xabardar etedi, keyingi ayda orınlanıwı lazım bolǵan Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń, onıń apparatı qadaǵalawındaǵı tapsırmaları, Ministrler Kabinetiniń qararları hám biylikleri dizimin hár aydıń 25-kúnde usınadı, hújjetlerdi qadaǵalawdan shıǵarıw haqqındaǵı usınıslarınıń óz waqtında tayarlanıwın támiyinleydi.

**Ulıwma bólimde dizimnen ótkerilmeytuǵın
hújjetlerdiń**

SHAMALÍQ DIZIMI

1. Maǵlıwmat ushın jiberilgen xatlardıń nusqaları.
2. Telegrammalar, xızmet saparları, miynet demalıslarına ruqsat beriw haqqındaǵı xatlar.
3. Májilisler, keńesler kún tártipleri haqqındaǵı xabarlar.
4. Formalar, talapnamalar, bólistiriwler.
5. Oqıw jobaları, baǵdarlamaları (nusqaları).
6. Reklama, plakatlar, keńesler, konferenciyaalar baǵdarlamaları hám t.b.
7. Qutlıqlaw xatları hám mirátnamalar.
8. Buxgalteriya hújjetleri.
9. Baspalar (kitaplar, jurnallar, byulletenler)
10. Aylıq, shereklik, yarım jıllıq esabatlar.
11. Statistikalıq esabat formaları.

Dizimge alıw dápteri úlgileri

Hújjetlerdiń kirisin dizimge alıw dápteri forması					
Tártip sanı	Hújjet kelgen sáne hám sanı	Qay jerden kelgen (sáne hám sanı)	Qısqasha mazmunı	Kimge jiberildi yamasa rezolyuciyası	Orınlaw haqqında belgi
1	2	3	4	5	6

Hújjetlerdiń shıǵısın dizimge alıw dápteri forması

Tártip sanı	Hújjettiń shıǵıs sánesi hám sanı	Hújjet kimge jiberilgen	Qısqasha mazmunı	Orınlaw haqqında belgi
1	2	3	4	5
Ishki hújjetlerdi dizimge alıw dápteri forması				
Tártip sanı	Hújjet sánesi hám sanı	Kim qol qoydı	Qısqasha mazmunı	Orınlaw haqqında belgi

123-qosımsha

Dizimge alıw-qadaǵalaw beti
aldı tárepi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
Korrespondent																			
Hújjet kelip túsken sáne					Hújjet indeksi					Sáne					Hújjettiń indeksi				
Qısqasha mazmunı																			
Qatnas belgisi yamasa hújjet kimge jiberilgen																			
Hújjettiń orınlanǵanlıǵı haqqındaǵı belgi																			
Ólshemi A (210 x 148)																			

artqı tárepi		
Hújjetti alğanlıǵı haqqındaǵı qolı		Sáne
Qadaǵalaw belgileri		
_____ -sanlı fond	_____ -sanlı dizim	_____ -sanlı papka

124-qosımsha

Nomerlengen blanka forması

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	28	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

125-qosımsha

Ministrlikler hám mákemeler ushun

1a-QADAǴALAW BETI

Sáne

Hújjet túri (Prezident pármanı, qararı, biyligi, tapsırması)
 (sáne) degi № (hújjet sanı)
 (ministrlik, mákeme)
 ke kelip túsken sáne (sáne)

Kartochka (san) Dizimnen ótkeriw nomeri (san)
q/t (san)

HÚJJETTÍN ATÍ: _____

PREZIDENT REZOLYUCIYASÍ: _____

PREZIDENT XATKERI (MÁMLEKETLIK
MÁSLÁHÁTSHI) NIŇ TAPSÍRMASÍ:

BASLIQTÍN REZOLYUCIYASÍ: _____
(ministrlik, mákeme)

Juwapker: (F.A.Á., lawazımı) múddeti (sáne)

QABÍL ETILGEN QARAR: _____
(ministrlik, mákeme)

Qadaǵalaw ushın juwapker: (F.A.Á., lawazımı)

QADAǵALAW BÁNTLERI: _____

- 1.
- 2.
- 3.

Hújjetlerdi beriw: _____

Hújjetti alǵan shaxstın F.A.Á.	Qolı	Sáne	Waqtı
1.			
2.			
3.			

**Qadaǵalaw ushın
juwapker:**

Orınlawshı:
wálayat basqarması,
shólkem, kárxana

**(F.A.Á., lawazımı
Xabar beriw múddeti _____
(sáne)**

**Orınlaw múddeti _____
(sáne)**

Hújjetlerdi beriw: _____

Hújjetti alǵan shaxstń F.A.Á.	Qolı	Sáne	Waqtı
1.			
2.			
3.			

127-qosımsha

***Orınlanıw tártibi jaǵdayı tuwralı maǵlıwmattń úlgili
forması***

_____ bolǵan waqıt dawamında
qadaǵalawǵa alınǵan hújjetlerdiń orınlanıwı
haqqında xabar

Orınlaw shınıń F.A.Á.	Barlıq hújjetler	Solardan			Orınlan- baw sebebi
		Múddetinde orınlanǵanları 1	Keshigip orınlanǵan- ları 1	Orınlan baǵanları 1	
1	2	3	4	5	6

--	--	--	--	--	--

Xatker-referent:
Sáne

Qolı

F.A.Á.

Hújjetlerdi sistemalastırıw

Shólkemlerde papkalarđı durıs rásmiylestiriw ushın hám olardıń esabın alıwda papkalar nomenklaturası dúziledi.

Hújjetler papkaları nomenklaturası – shólkemde júrgiziletuđın, belgilengen tártipte rásmiylestirilgen hám olardı saqlaw múddetleri kórsetilgen halda tártipke salınğan hújjetler papkalarıńıń temaları dizimi esaplanadı. Shólkemlerde strukturalıq bólimler, jámiyetlik shólkemlerdiń hújjetler papkaları nomenklaturaları tiykarında ulıwmalıq shólkem hújjetleri toplamları nomenklaturası dúziledi.

Papkalar nomenklaturasına shólkem iskerligi quramına kiretuğın texnikalıq hújjetler hám baspa qağazlardan tısqarı barlıq hújjetler kirgiziledi. Strukturalıq bólimler hám jámiyetlik shólkemler hújjetleri papkaları nomenklaturası jetekshi qánigeler biriktirilgen halda hújjetler ushın juwapker shaxs tárepinen qol qoyladı.

Hújjetler papkaları jıyma nomenklaturası isleri basqarması, ulıwma bólim, kancelyariya, xatker tárepinen dúziledi. Shólkemlerdiń Oraylıq ekspert komissiyası (OEK, EK), soń arxiv mákemesiniń ekspert-tekseriw komissiyası (ETK) menen kelisiledi hám shólkem baslıđı tárepinen tastıyqlanadı.

Hújjetler papkaları nomenklaturasın dúziwde úlgidegi hújjetler papkası nomenklaturasına, úlgidegi hám keńselik dizimlerdi saqlaw múddetine, keńselik arxivler

jumıslarınıń tiykarǵı qaǵıydalarına ámel etiliwi tiyis.

Hújjetler papkaları nomenklaturasına shólkem jumıslarınıń barlıq hújjetlestirilgen uchastkaların sáwlelendiriwshi hújjetler papkası temaları, sonnan, maǵlıwmat hám qadaǵalaw betleri, jeke hújjetler papkaları, hújjetler papkaları nomenklaturası kirgiziledi. Hárbir hújjet papkasına strukturalıq bólim indeksinen (strukturalıq bólim xarakteristikası boyınsha), hújjetler papkaları nomenklaturası boyınsha tártip sanınan ibarat bolǵan indeks beriledi (máselen: 03-12). Hújjetler papkasında bir neshe tomlar (bólimler) bar bolǵanda, indeks hárbir tomǵa «I t. II t.» qosımshası menen qoyıp shıǵıladı.

Shólkemlerde kelesi kalendar jılına hújjetler papkaları nomenklaturası kelesi jıldıń aqırǵı shereginde belgilengen formada dúziledi, zárúr bolǵan nusqada shıǵarıladı hám 1-yanvardan baslap háreketke túsiriledi. Hújjetler papkası nomenklaturası shólkem funkciyaları hám strukturaları ózgergen jaǵdayda, biraq 5 jıldı keminde bir márte qayta dúziledi hám kelisip almadı. Ol hár jılı tiyisli dúzetiwler menen qayta dúziledi hám tastıyıqlanadı. Shólkem hújjetler papkaları jıyma nomenklaturasınıń birinshi nusqası bas basqarmasında, ulıwma bólimde, kancelyariyada, xatkerde saqlanadı, ekinshisinen jumıs nusqası sıpatında paydalanıladı, úshinshisi mákeme arxivinde turıwı kerek, tórtinshisi – hújjetler papkaları nomenklaturası kelisip alınǵan arxiv mákemelerinde qaladı.

Jıl dawamında tastıyıqlanǵan hújjetler papkaları nomenklaturasına hújjetler papkası júrgizilgenligi haqqındaǵı, jańa hújjetler papkaları kirgizilgeni haqqındaǵı maǵlıwmatlar kirgiziledi. Shólkem hújjetler papkaları nomenklaturasınıń juwmaqlawshı jazıwı strukturalıq bólimlerdiń hújjetler papkaları nomenklaturasınıń juwmaqlawshı jazıwları tiykarında dúziledi.

Hújjetler papkasın qáliplestiriw

Hújjetler papkasın qáliplestiriw hújjetler papkaları nomenklaturasına muwapıq hújjetler papkalarındaǵı orınlanǵan hújjetlerdi toparlarǵa bóliw.

Hújjetler papkaların qáliplestiriwde tómendegi qaǵıydalarǵa ámel etiw zárúr:

– hújjetler papkasına nomenklaturası boyınsha hújjetler papkası temalarına muwapıq tek ǵana orınlanǵan, durıs rásmiylestirilgen hújjetlerdi jaylastırıw;

– bir máseleniń sheshiliwine tiyisli barlıq hújjetlerdi birgelikte jaylastırıw, qosımshalardı tiykarǵı hújjetler menen birgelikte jaylastırıw;

– hújjetler papkasında bir kalendar jıldıń hújjetlerin toparǵa bóliw (jıldan-jılǵa ótiwshi hújjetler papkaları buǵan kirmeydi);

– hújjetler papkasında turaqlı hám waqtınsha saqlanatuǵın hújjetlerdi ayrıqsha toparǵa bóliw;

– hújjetler papkasında mashina jazıwların ulıwma tiykarlarda jaylastırıw.

Hújjetler papkasında qaytarıw tiyis bolǵan artıqsha nusqalar, qaralama qoljazbalar jaylas pawı kerek. Hújjetler papkası 250 betten aspawı zárúr.

Basqarıw hújjetleri papkaları túrleri boyınsha hám oǵan tiyisli qosımshalar menen xronologiyalıq izbe-izlikte toparǵa bólinedi.

Basqarıw hújjetleri menen tastıyqlanǵan ustavlar, nızamlar, kórsetpeler olarǵa qosımshalar bolıp esaplanadı hám kórsetip ótilgen hújjetler menen birgelikte toparǵa bólinedi. Eger olar óz aldına hújjet sıpatında tastıyqlanǵan bolsa, onday jaǵdayda olar óz aldına hújjetler papkalarında toparǵa bólinedi.

Tiykarǵı iskerlikler boyınsha buyırıqlar jeke quram boyınsha buyırıqlardan óz aldına toparǵa bólinedi.

Joqarı shólkemler tapsırmaları hám olardı orınlaw boyınsha hújjetler shólkemler iskerligi baǵdarları boyınsha hújjetler papkalarında toparǵa bólinedi.

Tastıyqlanǵan jobalar, esabatlar, smetalar, limitler, titul dizimleri olardıń joybarlarınan óz aldına toparǵa bólinedi.

Jeke hújjetler papkalarında hújjetler olardıń kelip túsiwi boyınsha xronologiyalıq tártipte jaylastırıladı.

Belgili shólkem hám onıń quramındaǵı shólkemler jumısları máseleleri boyınsha puqaralar usınısları, arzaları hám shaǵımları, olardıń kórip shıǵılıwı hám orınlanıwı boyınsha hújjetler puqaralardıń jeke máseleleri boyınsha arzalarınan óz aldına toparǵa bólinedi. Hújjetler usı hújjetler papkalarına xronologiyalıq yamasa álipbe tártibinde jaylastırıladı.

Xatlar, qaǵıydaǵa muwapıq, kalendar jıl waqtı boyınsha toparǵa bólinedi hám xronologiyalıq tártipte izbe-iz toparǵa ajratıladı. Juwap hújjeti soraw hújjetinen keyin jaylastırıladı. Ótken jılda baslanǵan belgili bir másele boyınsha xatlar qayta baslanǵanda, hújjetler ótken jılǵı hújjetler papkası indeksi kórsetilgen halda, usı jıldıń hújjetler papkasına kirgiziledi.

Shólkemler iskerliginiń ózgesheligine qaray xatlar oqıw jılı, shaqırıw múddeti sheńberinde de toparlarǵa bóliniwi múmkin.

128-qosımsha

Shólkemniń atı

Strukturalıq bólim

(jámiyetlik shólkemniń atı)

HÚJJETLER PAPPALARI NOMENKULATURASI

_____ sanı _____

(dúzilgen ornı)

_____ jil ushın

Bólimniń atı

Papka indeksi	Papka (tom, bólim teması)	Papkalar (tomlar, bólimler) sanı	Papkalarǵı saqlaw múddeti hám dizim boyınsha tártip sanı	Esletpe
1	2	3	4	5

Strukturalıq bólim (jámiyetlik shólkem)

baslıǵı lawazımınıń atı

qolı F.A.Á.

KELISILGEN
Strukturalıq bólim EK
bayanlaması

KELISILGEN
Arxiv baslıǵı
(arxiv ushın juwapker
shaxs qolı

_____ sanı _____

F.A.Á.

qolı

sáne

**Shólkem (jámiyetlik shólkemniń) niń strukturalıq bólimi hújjetler papkaları nomenklaturası
FORMASÍ**

**_____ -jilda strukturalıq bólim (jámiyetlik shólkem) de júrgizilgen hújjetler papkaları túrleri hám sanı haqqındaǵı
JUWMAQLAWSHÍ JAZÍW**

Saqlaw múddetleri boyınsha	Barlıǵı	Sonnan	
		ótiwshi	«ETK» belgisi menen
1	2	3	4
turaqlı			
waqıtsha (10 jıldan artıq)			
waqıtsha (10 jıl)			
Jámi:			

Hújjetler ushın juwapker
shaxstıń lawazımı atı

qolı

F.A.Á.

sáne

Shólkemniń hújjetler boyınsha iskerligine
berilgen juwmaqlawshı maǵlıwmatlar
Maǵlıwmat bergен shaxs

lawazımınıń atı

qolı

F.A.Á.

sáne

Hújjetlerdi keńse arxivine tapsırıwǵa tayarlaw

Shólkemlerde is júrgiziw procesinde toplanǵan hújjetler keyin ala yaki uzaq múddet arxivte saqlap qalınadı, yaki qısqa múddet saqlanıp, keyin joq etiledi. Shólkemler olardıń iskerliginde hám iyeligindegi shólkemler iskerliginde júzege keletuǵın, turaqlı saqlanatuǵın hújjetlerdiń tańlap alınıwın, esapqa alınıwın, saqlanıwın, isleniw sapsasın hám usı hújjetlerdi óz waqtında mámleket saqlawına beriliwın támiyinleydi.

Turaqlı hám uzaq waqt (10 jıldan kóbirek) saqlanatuǵın hújjetlerdi saqlaw ushın shólkemlerde keńselik arxivler shólkemlestirildi yamasa olardıń wazıypaları basqa strukturalıq bólim (arnawlı ajratılǵan lawazımlı shaxslar) ge júklenedi.

Turaqlı hám uzaq waqt saqlanatuǵın, juwmaqlanǵan hújjetler papkaları maǵlıwmat jumısları ushın strukturalıq bólimlerde eki jıl dawamında qaldırıladı, keyin shólkemler baslıqları menen kelisilgen halda keńselik arxivlerge tapsırıladı.

Hújjetlerdi keńselik arxivke tapsırıwǵa tayarlaw tómendegilerdi óz ishine aladı:

- hújjetlerdiń áhmiyetlilik qunı ekspertizasın ótkeriw;
- hújjetler papkaların rásmiylestiriw;
- hújjetler papkalarınıń dizimin dúziw.
- hújjetlerdi joq etiwge ajratıw haqqında aktler dúziw.

Hújjetlerdiń áhmiyetlilik qunın ekspertiza etiw

Hújjetlerdiń áhmiyetlilik qunın ekspertiza etiwdi shólkemlestiriw hám ótkeriw, sonday-aq, boysınıwshı shólkemlerdiń ekspert xızmeti iskerligin qadaǵalaw ushın shólkemlerde turaqlı xızmet kórsetiwshı oraylıq ekspert komissiyaları (OEK) shólkemlestirildi.

Ministrlikler, mákemelerge qaraslı shólkemler hám strukturalıq bólimlerde hám de jámiyetlik shólkemlerdiń oraylıq organlarında turaqlı xızmet kórsetiwshi ekspert komissiyaları (EK) shólkemlestiriledi. Ekspert komissiyaları haqqındaǵı nızamlar ámeldegi úlgi qaǵıydalar tiykarında islep shıǵıladı, arxiv mákemeleri menen kelisiledi hám shólkem baslıǵı tárepinen tastıyqlanadı. Ekspert komissiyaları másláhát organları esaplanadı, olardıń qararları shólkemler baslıqları tárepinen tastıyqlanadı.

Áhmiyetlilik qunı ekspertızası nátiyjeleri boyınsha turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler dizimi dúziledi.

Hújjetler hám hújjetler papkaların joq etiwge tańlap alıw akt penen rásmiylestiriledi; hújjetler hám hújjetler papkaların joq etiwge ajratıw haqqındaǵı aktler ekspert komissiyası májilislerinde hújjetler papkaları dizimleri menen bir waqıttıń ózinde kórip shıǵıladı.

Hújjetlerdi mámleket saqlawına tapsırıwshı shólkemler ushın aktler, turaqlı saqlanatuǵın hújjetler papkaları dizimi arxiv mákemeleriniń ETK tárepinen tastıyqlanǵannan soń, shólkem baslıǵı tárepinen tastıyqlanadı. Aktler tastıyqlanǵannan keyin, joq etiwge ajratılǵan hújjetler hám hújjetler papkaları hújjetlestiriwdi támiyinlew xızmeti yamasa shólkemniń keńselik arxivi xızmetkerleri tárepinen ekilemshı shiykizat tayarlawshı mákemege tapsırıladı.

Hújjetler papkaların rásmiylestiriw

Turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hám de jeke quram boyınsha hújjetler papkaları tolıq rásmiylestiriledi, onda tómendegiler názerde tutıladı: hújjetler papkaların tigiw hám muqabalaw, hújjetler papkasındaǵı betlerdi tártip nomerleri menen belgilew, hújjetler papkasın

tastıyıqlawshı betti dúziw, zárúr jaǵdaylarda hújjetlerdiń ishki dizimin dúziw, hújjetler papkası muqabaları rekvizitlerin rásmiylestiriw.

Hújjetler papkaları betleri qara qálem menen yamasa nomerlewshı menen bettiń joqarı óń múyeshine, hújjet tekstine tiyip ketpesten, «bet» (b) sózisiz hám irkilis belgilerisiz tártibi menen belgilenedi.

Turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler papkası muqabası belgilengen forma boyınsha rásmiylestiriledi.

Turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler papkası muqabalarındaǵı jazıwlarǵa jıl juwmaqlangannan soń, anıqlıqlar kirgiziledi: hújjetler papkaları muqabasındaǵı temalardıń tigilgen hújjetler mazmunına muwapıqlıǵı tekseriledi, zárúr jaǵdaylarda hújjetler papkası temalarǵa qosımsha maǵlıwmatlar kirgiziledi.

Muqabadaǵı sáne hújjetler papkasınıń júrgizile baslaǵan hám juwmaqlanǵan jılǵa muwapıq keliwi kerek, hújjetler papkası júrgizile baslaǵanınan aldınǵı jıllarǵa tiyisli hújjetler bolǵan hújjetler papkasında sáne astına «...jıllarǵa tiyisli hújjetler bar» dep jazıp qoyıladı.

Bir neshe tomlar (bólimler) dan ibarat bolǵan hújjetler papkaları muqabalarına hár qaysı tom (bólim) hújjetleriniń aqırǵı sánesi qoyıp shıǵıladı.

Anıq kalendar sánesi belgilengende jıl, kún, ay kórsetiledi. Kún hám jıl arab sanlarında belgilenedi, ay atı sóz benen jazıladı.

Shólkem (onıń strukturalıq bólimi) atı hújjetler qamtıp alatuǵın waqıt dawamında ózgergende yamasa hújjetler papkası basqa shólkem (strukturalıq bólim) ge berilgende muqabaǵa usı shólkem (strukturalıq bólim) niń jańa atı jazıp qoyıladı.

Turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler papkası muqabalarındaǵı jazıwlar anıq, óshpeytuǵın qara sıya yamasa tush penen jazılıwı tiyis.

Hújjetler papkası sońında óz aldına betke tastıyqlawshı jazıw jayǵastırıladı, onda hújjetler papkasınıń nomerlengen betleri sanı nomer hám sóz benen kórsetiledi. Tastıyqlawshı onı dúzgen xızmetker tárepinen lawazımı hám dúzgen sánesin kórsetken halda qol qoyadı.

Hújjetler papkaları dizimlerin dúziw

Turaqlı hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hám áhmiyetlilik qunı ekspertizasınan ótkerilgen, usı talaplarǵa muwapıq rásmiylestirilgen jeke quram boyınsha juwmaqlanǵan hújjetler papkaları boyınsha hár jılı dizimler dúziledi. Waqtınsha saqlanatuǵın hújjetler papkalarına dizimler dúzilmeydi.

Strukturalıq bólimlerdiń hújjetler papkaları dizimleri hújjetler ushın juwapker xızmetker tárepinen tikkeley keńselik arxivtiń metodikalıq basshılıǵı astında dúziledi.

Turaqlı saqlanatuǵın hám uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler papkalarına, jeke quram boyınsha hújjetler papkalarına hám bir túrdegi (temalar boyınsha esabatlar, racionalizatorlıq usınıslar hám t.b.) hújjetler papkalarına óz aldına dizimler islep shıǵıladı.

Hújjetler papkalarınıń dizimleri shólkemlerdiń hárbir strukturalıq bólimleri hújjetler papkasına, quramsız shólkemlerde onıń xızmeti procesinde shólkemlesken hárbir kalendar jılda júrgizilgen barlıq hújjetler papkalarına dúziledi.

Strukturalıq bólimler tárepinen tayarlanǵan dizimler keńselik arxiv tayarlaytuǵın shólkemler papka dizimin tayarlaw ushın tiykar bolıp xızmet etedi hám olar boyınsha ol hújjetler papkaların mámleket saqlawına tapsıradı.

Shólkemler strukturalıq bólimleriniń dizimleri eki nusqada dúziledi, olardan birewi hújjetler papkaları menen

birge keńselik arxivke beriledi, ekinshisi – qadaǵalaw nusqası sıpatında strukturalıq bólimde qaldırıladı; uzaq waqıt saqlanatuǵın hújjetler papkasındaǵı dizimler «saqlaw múddeti, dizimler boyınsha statya) degen qosımsha baǵanaǵa iye boladı.

Dizimlerdiń hár qaysı nusqasınıń aqırında arxivke ámelde berilgen (qabıl etilgen) hújjetler papkaları sanı, saqlanbaǵan hújjetler papkaları qatar nomerleri, sanlar hám sóz benen kórsetiledi, qabıl etiw – tapsırıwdı ámelge asırıwshı xızmetkerlerdiń qoyǵan qolları qoyıladı, sánesi kórsetiledi.

Hújjetlerdi keńselik arxivte saqlaw hám olardı waqıtsha paydalanıwǵa beriw tártibi

Keńselik arxiv baslıǵı hújjetlerdi hám hújjetler papkaların qabıl etiwde olardıń durıs toltırılǵanlıǵın tekseredi.

Hújjetler hám hújjetler papkaları arxivte Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti janındaǵı Bas arxiv basqarması tárepinen belgilengen tártipte saqlanadı. Hújjetler papkaları arxivten shólkemlerdiń xızmetkerleriniń sorawları boyınsha tilxat penen beriledi. Arxivten alınǵan hújjetlerge qanday da bir belgi qoyıw hám jazıwlar astın sızıw qadaǵan etiledi.

Turaqlı saqlanatuǵın hújjetler papkalarına hújjetlerdi alıp qoyıwǵa hám beriwge ruqsat etilmeydi. Ayırım jaǵdaylarda prokuratura hám sud organlarınıń sorawları boyınsha, shólkem baslıǵınıń ruqsatı menen alıw, alınǵan hújjetlerdiń anıq tastıyıqlanǵan nusqasın hújjetler papkasında májbúriy qaldırıw hám hújjet tıp nusqasınıń alınıw sebepleri haqqındaǵı akti salıp qoyıw menen ámelge asırıladı.

Arxivten alingan hujjetler zarurlik juvmaqlanivi menen, biraq 15 kunnen keshiktirmesten, arxivke qaytarilivi kerek. Arxiv basligi hujjetler ham hujjetler papkalarinin oz vaqtinda qaytarilivin qadagalap baradi.

Sholkemlerde islemeytugin shaxslardi hujjetlerdin papkalarinan paydalanivga ruqsat beriw tek gana sholkem basliginin jazba ruqsatnamasi boyinsha amelge asiriladi.

Hujjetler papkalarini ham hujjetler kehselik arxivte 15 jil dawaminda saqlanadi, sonnan keyin belgilengen tartipte Ozbekstan Respublikasi Orayliq mamleketlik arxivine beriledi.

Arxiv basligi arxivke tapsirilgan hujjetler papkalarinin saqlanivina, olardi mamleket saqlawina tapsiriv ushin tayarlawga juwapker esaplanadi.

130-qosimsha

F.№ _____
AR. № _____
P № _____

(Sholkem ham strukturaliq bolim ati)

(Bólim (shólkem strukturalıq bólimi) niń atı

T/s	Papka indeksi	Papka (tom, bólim) teması	Papka (tom, bólim) sánesi	Papkadaǵı (tom, bólim) betler sanı	Esletpe
1	2	3	4	5	6

Usı arxiv dizimi bólimine _____ kirgizilgen papka _____ sonnan _____ sanǵa

shekem, sonıń ishinde:

liter sanlar:

túsirilip qaldırılǵan sanlar

Arxiv dizimin dúziwshiniń

lawazımı atı

qolı

F.A.Á.

Keńselik arxiv baslıǵı

(arxiv ushın juwapker shaxs)

qolı

F.A.Á.

Sáne

qolı

F.A.Á.

«TASTÍYIQLANǴAN»

Arxiv mákemesiniń

ETK bayanlaması

_____ san

«MAQULLANǴAN»

MEK (EK) bayanlaması

_____ san

132-qosımshanıń dawamu

_____ san (F. № _____) arxiv dizimin tastıyıqlawshı bet

Usı arxiv diziminde jámi _____ bet

San menen belgilengen,

sonıń ishinde:

liter sanlar: _____

túsirilip qaldırılğan sanlar: _____

Keńselik arxivti esapqa

alıw ushın juwapker xızmetker

lawazımınń atı

qolı

F.A.Á.

Sáne

**IS JÚRGIZIW ATAMALARÍ
HÁM IS JÚRGIZIWDE
ÓNIMLI QOLLANÍLATUĞÍN
BIRLIKLERDİŇ
QARAQALPAQSHA –
ÓZBEKSHE – RUSSHA**

SÓZLIGI

A

Qaraqalpaqsha	Ózbekshe	Russha
abzac	xatboshi	абзац
adminstraciya	ma'muriyat	администрация
adminstraciya, basshılıq	rahbariyat, rahbarlik	руководство
adminstrator, basqarıwshı	ma'mur, boshqaruvchi	администратор, управляющий
aǵzalıq dáptershesi	a'zolik daftarchasi	членская книжка
ajratpa (qarjı)	ajratma (mablag')	ассигнование; отчисление
akademiyalıq demalı	akademik ta'til	академический отпуск
aksept	aksept	акцепт
akcioner	aksiyador	акционер
akcionerler qarjısı	aksiyadorlar mablag'i	акционерный капитал
akcionerlik jámiyet	aksiyadorlik jamiyati	акционерное общество
akciya	aksiya	акция
akciz	aksiz	акциз
akkreditlew	akkreditlash	аккредитация
akt	dalolatnoma	акт
akt dúziw	dalolatnoma tuzmoq	заактировать
aktiv balans	aktiv balans	автивный баланс
aldınan bánt etiw	oldından band qilmoq	забронировать
aldınan jobalastırıw	oldından rejalashtirmoq	запланировать
aldı-sattı shártnaması	oldi-sotdi shartnomasi	договор куплипродажи

alǵısname	tashakkurnoma	благодарственное письмо
alimentler	undirma nafaqalar, alimentlar	алименты
alıwshınıń atı jazılǵan chek	oluvchining nomi yozilgan chek	именной чек
aljastırıwshı xabarlar, buzıp kórsetilgen maǵlıwmatlar	chalǵıtıwchi xabarlar, buzib ko`rsatilgan ma`lumotlar	дезинформационные сведения
alternativ	muqobil	альтернативный, альтернатива
amanat	omonat	вклад
amanat dáptersheshi	omonat daftarchasi	сберегательная книжка
amanat shártnaması	omonat shartnomasi	договор банковского вклада
amanatshı	omonatchi	вкладчик
anonim xat	yumaloq / imzosiz xat	анонимка
anonim, avtorsız	anonim, muallifsiz	аноним
apellyaciya, shaǵım	apellyatsiya, shikoyat	апелляция
apparat, kancelyariya	apparat, devon	аппарат
aralap / tańlap tekseriw	oralab / tanlab tekshirish	выборочный контроль
arxiv	arxiv	архив
arnawlı / ayırıqsha nızamlar	maxsus / alohida qonunlar	исключительные законы
arnawlı bólim	maxsus bo`lim	спецотдел
arnawlı isenim xat	maxsus ishonchnoma	специальная доверенность
arza	ariza	заявление

assortiment	mol turlari / navlari	ассортимент
ataq	unvon	звание
atı hám ákesiniń atınıń bas háripleri	ismi va otaismining bosh harflari	инициалы
atqarıw	ijro etish	исполнять, выполнять, приводить в исполнение
atqarıwshı hákimiyat	ijro etuvchi hokimiyat	исполнительная власть
attestaciya komissiyası	shahodatlash komissiyasi	аттестационная комиссия
attestaciya, attestaciyalaw	attestatsiya, attestatlash, shahodatlash	аттестация
attestat	shahodatnoma	аттестат
audit	audit	аудит
aukcion	auksion	аукцион
aukcioner (kim ziyat sawdasında qatnasıwshı)	auksioner (kimoshdi savdosida qatnashuvchi)	аукционер
aukcionshi	auksionchi (kim- oshdi savdosini olib boruvchi)	аукционист
avans	bo‘nak	аванс
avtorlıq huquqı	mualliflik huquqi	авторское права
awırlıq birligi	og‘irlik birligi	единица веса
awızeki arza	og‘zaki arz / bayon	устное заявление
aylanba kartoteka	aylanma kartoteka	вращающаяся картотека
aylıq joba	oylik reja	месячный план

aymaq, region	mintaqa, muzofot	регион
ayrıqsha belgiler	alohida qaydlar (belgilar)	особы отметки
ayrıqsha huquqlar	alohida huquqlar	исключительные права
azıq-awqat kartochkası	ozıq-ovqat varaqchasi	продовольственная карточка
ashıq dawıs beriw	ochiq ovoz berish	открытое голосование

А

áhmiyetli sáne	muhim sana	знаменательная дата
ámeldegi nızamlar	amaldagi (joriy) qonunlar	действующие законы
ámelge asırıw, engiziw	amalga oshirish, tatbiq etish	внедрение
ápiwayı hújjetler	sodda hujjatlar	несложные документы
ápiwayı mór	oddiy muhr	простая печать

В

bajısız keltiriw / kiritiw	bojsiz keltirish/ kiritish	беспшлинный ввоз/ввод
bajıxana deklaraciyası	bojxona deklaratsiyasi	таможенная декларация
bajıxana tarifi	bojxona tarifi	таможенный тариф
balans	balans, muvozanat	баланс
ball	ball	балл
banderol	banderol	бандероль
bank kepilligi	bank kafolati	банковская гарантия

bank krediti	bank krediti	банковский кредит
bank operaciyalari	bank operatsiyalari / muomalalari	банковский операции
bank ótkizbeleri	bank o‘tkazmalari	банковский перевод
bank procenti	bank foizi	банковский процент
bank qarjilari / kapitali	bank mablag‘lari / kapitali	банковский капитал
banknotlar, qa‘gaz pullar	banknotlar, qog‘oz pullar	банкноты
bankomat	bankomat	банкомат
bankrot, sınıw	bankrot, sinish	банкрот
barter almasıw	barter almashuvi	бартерная обмен
barter shártnaması	barter bitimi	бартерная сделка
barter, zat almasıw	barter, mol ayirboshlash	бартер
bas basqarma	bosh boshqarma	главное управление
bas direktor	bosh direktor	генеральный директор
bas dizim	bosh ro‘yxat	титульный список
bas esapshı	bosh hisobchi	главный бухгалтер
basıp shıǵarıw	bosma nashr	печатное издание
baslama	tashabbus	инициатива
baslıq	mudir, boshliq	заведующий
baslıq járdemshisi	rahbar yordamchisi	помощник руководителя

baspa tabaq	bosma taboq	печатный лист
baspaxana	nashriyot	издательство
baspaxana jobası	nashriyot rejasi	издательский расчёт
basqa jumisqa kóshiriw/ótkeriw	boshqa ishga ko'chirmoq/ o'tkazmoq	переводить на другую работу
basqa qaladan alinatuǵın xat-xabar	boshqa shahardan olinadigan xat-xabar	иногогородняя корреспонденция
basqarıw apparatı	boshqaruv apparati	аппарат управления
basqarıw apparatınıń strukturası	boshqarish apparatining tuzilmasi	структура аппарата управления
basqarıw usılları	boshqarish usullari	методы управления
basqarıwshı	boshqaruvchi	управляющий
basqarma baslıǵı	boshqarma boshlig'i	начальник управления
basqarma, basqarıw	boshqarma, boshqaruv	управление
basqarma, mákeme	boshqarma, idora	правление
basqısh, instanciya	bosqich, instansiya	инстанция
basshı xızmetker	rahbar xodim	руководящий работник
bayanat	bayonot	заявление, меморандум
bayanat qaǵazı	bildirishnoma	докладная, докладная записка
bayanat, lekciya	ma`ruza	доклад; лекция
bayanatshı	ma`ruzachi	докладчик; лектор
bayanlama	bayonnoma	протокол

bayanlamadan kóshirme	bayonnomadan ko'chirma	выписка из протокола
bayanlamani oqip beriw	bayonnomani o'qib bermoq	зачитать протокол
bánt, punkt	band	пункт, параграф
bántlik xızmeti	bandlik xizmati	служба занятости
básekiles, básekige shıdamlı	raqobatbardosh, raqobatga qobiliyatli	конкуренто-способный
belgi	nishon	знак, значок
belgi, jazıw	belgi, qayd	заметка, отметка
belgilengen baha	belgilangan qiymat	установленная цена, номинал
belgiler ushin	qaydlar uchun	для отметок
belgilew	qayd qilmoq, ta'kidlamoq	констатировать
bilet	chipta	билет
bir aylıq	bir oylik	месячный
bir ayna interaktiv mámleketlik xızmetleri portali	yagona interaktiv davlat xizmatlari portali	портал единых интерактивных государственных услуг
bir ayna orayı	yagona darcha markazi	центр одно окно
bir dawıstan	yakdillik bilan, bir ovozdan	единогласно
bir mártelik beriletuğın pensiya	biryola beriladigan nafaqa	единовременное пособие
bir mártelik isenim xat	bir gallik ishonchnoma	разовая доверенность
birja	birja	биржа
birja dáldalshısı	birja dalloli	биржевой маклер
birja esap-sanaq haqi	birja hisob-kitob haqi	биржевая расчетная

birja kursi	birja kursi	биржевой курс
birlespe	birlashma	объединение
biykarlaw / joq etiw	bekor / yo‘q qilish	аннулирование
biylik	farmoyish	распоряжение
biylik xat	farmoyish xat	циркулярное письмо
biznes joba	biznes reja	бизнес план
blanka, baspa is qağazi	blanka, bosma ish qog‘ozi	бланка
bonus	bonus	бонус
bórttirilgen sanlar	bo‘rttirilgan raqamlar	дутные цифры
bos/vakant lawazimdi iyelew	bo‘sh/vakant lavozimni egallash	замещать, вакантную должность
bos/vakant orin	bo‘sh/vakant o‘rin	ваканция, вакантное место
bosatiw	bo‘shatmoq	уволить
bosaw	bo‘shamoq	уволиться
bólim	bo‘lim	отдел
bólistiriw	taqsimot, taqsimlash	распределение, разделение
brifing	brifing	брифинг
bron	bron	брон
buxgalterlik esabi	buxgalterlik hisobi	бухгалтерский учёт
buyırtpa	buyurtma	заказ, заявка
buyırtpashı	buyurtmachi	заказчик
buyırıq	buyruq	приказ
buyırıqlar dápteri	buyruqlar daftari	книга приказов
byudjet	byudjet	бюджет
byudjet jılı	byudjet yili	бюджетный год

byudjet shólkemi	byudjet tashkiloti	бюджетная организация
byudjetke ótkeriw	byudjetga o'tkazmoq	перечислить в бюджет
byudjetten ajratilgan qarjılar	byudjetdan ajratilgan mablag'lar	бюджетные ассигнования
byudjetten qarji menen támiyinlew	byudjetdan mablag' bilan ta'minlash	бюджетное финансирование
byudjetti tártipke salıw	byudjetni tartibga solish	бюджетное регулирование
byulleten, qağaz; xabar	byulleten, varaqa; axborot	бюллетень
byuro	byuro	бюро

D

dağaza	e'lon	объявлений
dawa	da'vo	чек, претензия, рекламация
dawa arzası	da'vo arizasi	иск, исковое заявление
dawa xatı	da'vo xati	перетензионное письмо
dawager	da'vogar	истец, претендент
dawıs beriw	ovoz berish	голосование
dawıs beriw qağazı, byulleten	ovoz berish varaqasi	бюллетень (голосования)
dawıs beriw xanası	ovoz berish xonachasi	кабина для голосования
dawıs beriw huqıqı	ovoz berish huquqi	право голоса
dawıs jazıwshı apparat	tovush yozuvchi apparat	звукозаписывающий аппарат
dawısqa qoyıw	ovozga qo'ymoq	поставить на голосование

dawislardı sanap shıǵıw	ovozlarnı sanab chiqmoq	подсчитать голоса
dáldalshı	dallol	маклер
dáldalshı, broker	vositachi, dallol	посредник, брокер
dálil	isbot, dalil	доказательство
dáramat deklaraciyası	daromad deklaratsiyası	декларация доходов
dáramat salıǵı	daromad solig'i	подходящий налог
dáramat / payda keltiriw	daromad / foyda keltirmoq	приносить доход
dáramatlı	daromadlı	доходный, прибыльный, рентабельный
dáramatsız, payda keltirmeytuǵın	daromadsız, foyda keltirmaydigan	не приносящий доход, нерентабельный, неприбыльный
dáslepki baha	dastlabki baho	первоначальная стоимость
dáslepki qadaǵalaw	dastlabki nazorat	предварительный контроль
debet	debet	дебет
debitor qarızdarlıq	debitor qarzdorlik	дебиторская задолженность
debitor, qarızdar	debitor, qarzdor	дебитор
deklaraciya	bayonotnoma (deklaratsiya)	декларация
deklaraciya	deklaratsiya	декларация
deklaraciya da kórsetiw	bayonotnomada ko'rsatmoq	показать в декларации
dekret	dekret	декрет
dekret demalısı	dekret ta'tili	декретный отпуск
demalıs	tanaffus	перерыв
demalıs	ta'til	отпуск; каникулы

densawlıqtı saqlaw	sog‘liqni saqlash	здравоохранение
densawlıqtı saqlaw mákemeleri	sog‘liqni saqlash muassasalari	здравоохранительные учреждения
depozit	depozit	депозит
depozitariy	depozitariy	депозитарий
deponent	deponent	депонент
deponentlew	deponentlash	депонирование
deputat	deputat	депутат
deputatlıq gúwalıǵı	deputatlik guvoynomasi	депутатское удостоверение
dereklerge súyeniw	manbalarga havola qilish	ссылаться на источники
diler	diler	дилер
diplom, gúwalıq	diplom, shahodatnoma	диплом
diplomatiya	diplomatiya	дипломатия
diplomatiyalıq qatnasıqlar	diplomatik munosabatlar	дипломатические отношения
direktorlar keńesi	direktorlar kengashi	совет директоров
diywanxana	devonxona	канцелярия
diywanxana dápteri	devonxona daftari	канцелярская книга
diywanxana xızmetkeri	devonxona xizmatchisi	канцелярский служащий
dizim	ro‘yxat	список; пречень; реестр
dizim, xatlaw	ro‘yxat, xatlov / xatlash	опись
dizimge alıw	qayd etmoq, ro‘yxatga olmoq	зарегистрировать
dizimge kirgiziw	ro‘yxatga kiritmoq	включить / занести в список

dizimnen ótiw	ro'yxatdan o'tmoq, qayd qilmoq	зарегистрироваться
dizimnen shıǵarıw	ro'yxatdan chiqarish	отчисление; списание
dublikat	dublikat	дубликат
dumalaq mór	yumaloq / dumaloq muhr	круглая печать
dúzilis, struktura	tuzilish, tuzilma	структура

E

eki tárepleme	ikki yoqlama/ tomonlama	двусторонний
eki tárepleme kelisim	ikki tomonlama bitim	двустороннее соглашение
elektron hújjet	elektron hujjat	электронный документ
elektron hújjet aylanısı	elektron hujjat aylanishi	электронный документооборот
elektron hújjet júrgiziw	elektron hujjat yuritish	электронный документооборот
elektron hújjetni saqlaw múddeti	elektron hujjatni saqlash muddati	срок хранения электронных документов
elektron hújjetniń túp nusqası	elektron hujjatning asl nusxasi	оригинал электронного документа
elektron qol tańba	elektron imzo	электронный подпись
elektron xat	elektron xat	электронный письмо
eń joqarı kórsetkish	eng yuqori ko'rsatkich	наивысший показатель
esap	hisobot	отчёт
esap dáwiri	hisobot davri	отчётный период

esabat hújjetleri	hisobot hujjatlari	отчётные документы
esabat jılı	hisobot yili	отчётный год
esap nomer	hisobraqam	расчётный счёт
esap nomerın jabıw	hisobraqamni yopmoq	закрывать расчётный счёт
esap, schyot	hisob, schyot	счёт
esaplaw komissiyası	sanoq komissiyasi	счётная комиссия
esapqa / dizimge alıw	hisobga / ro'yxatga olish	учёт
esapqa alıw qaǵazı	hisobga olish varag'i	учётный лист
esap-sanaq	hisob-kitob	расчёт
esap-sanaq arzası	hisob-kitob arizasi	счёт-заявление
esap-sanaq bólimi	hisob-kitob bo'limi	расчётный отдел
esap-sanaq dáptersheshi	hisob-kitob daftarchasi	расчётная книжка
esap-sanaq vedomosti	hisob-kitob qaydnomasi	расчётная ведомость
esaptan shıǵarıw	hisobdan chiqarmoq	списать
esaptı jabıw	hisobni yopmoq	закрывать счёт
eskertiw	ogohlantirish	предупреж дение
eskertiw	tanbeh	замечание
esletiw, eskertiw	eslatish, ogohlantirish	запоминание; предупреж дение
esletpe xat	eslatma xat	письмо- напоминание
esletpe, túsindiriw	eslatma, izoh	примечание

F

faks	faks	факс
faksimile	faksimile	факсимиле
faksimile	aynan, aynan nusxa	факсимиле
faktura	faktura	фактура
familiya	familiya, nasab	фамилия
firma belgisi	firma belgisi	фирменный знак
firma blankası	xos ish qog‘ozi	фирменный бланк
fizikalıq shaxs	jismoniy shaxs	физическое лицо
forma, úlgi	shakl, namuna	форма, образец
fotohújjet	fotohujjat	фотодокумент
fotonusqa	fotonusxa	фотокопия

G

gezekten tis	navbatdan tashqari	вне очереди, внеочередной
gerb	gerb	герб
gerbli mór	gerbli muhr	гербовая печать
girew	garov	залог
girewge qoyıw / beriw	garovga qo‘ymoq / bermoq	заложить
girewge pul alıw	garovga pul olmoq	взять деньги под залог
góneriw	eskirish	износ
grif	grif	гриф
grif	ustxat	гриф; надпись
gúwa	guvoh	свидетель
gúwalıq	guvohnoma	удовстоверение, свидетельство

gúwalıq beriw	guvohlik	свидетельство
---------------	----------	---------------

H

haqıyqıy hújjet	haqıyqıy hujjat	подлинный документ
hákimiyat, hákimlik	hokimiyat, hokimlik	ХОКИМИЯТ, мэрия
hákimshilik jaza	ma'muriy jazo	административное взыскание
hákimshilik juwapkershilik	ma'muriy javobgarlik	административная ответственность
hákimshilik sudı	hakamlık sudı	арбитражный суд
hámiledarlıq demalı	homiladorlik ta'tili	декретный отпуск
háriplik belgi / máni	harfiy belgi / ifoda	буквенное обозначение
huqıq / ádillik másláhátshisi, huqıqıy másláhátshi	huqıq / adliya maslahatchisi, huquqiy maslahatchi	юрисконсульт
huqıq bólimi	huquq bo'limi	юридический отдел
huqıqıy / yuridikalıq shaxs	huquqiy / yuridik shaxs	юридическое лицо
huqıqtanıwshı	huquqshunos	юрист; правовед
hújjet	hujjat	документ
hújjet almasıw	hujjat almashuvi	документо-обмен
hújjetler	hujjatlar	документация; документы

hújjetler dizimi/ nomenklaturasi	ishlar ro‘yxati/ nomenklaturasi	номенклатура дел
hújjetler papkasi	hujjatlar yig‘majildi	дело
hújjetler papkasina tigip qoyiw	hujjatlar yig‘majildiga tikib qo‘ymoq	подшить к делу
hújjetler tiykarında	hujjatlar asosida	документально
hújjetlerdi jasalmalastiriw	hujjatlarni qalbakilastirish	подделка документов
hújjetlerdi unifikaciyalaw	hujjatlarni birxillashtirish	унификация документов
hújjetlerdin nusqalarin tasiyqlaw	hujjatning nusxalarini tasdiqlash	завершить копий документа
hújjetlerdin úlgi dizimi	ishlarning/ hujjatlarning namunaviy ro‘yxati	примерная номенклатура дел/ документов
hújjetlestiriw	hujjatlashtirish	документиро ване
hújjetshilik	hujjatchilik	документация
hújjetin atı	hujjatning nomi	наименование документов
hújjetin qisqasha mazmuni	hujjatning qisqa mazmuni	краткое содер жание документа
húkimetlik sıyliq	hukumat mukofoti	правительствен ная награда
húkimnama	hukmnoma	вердикт
húrmet jarliq	faxriy yorliq	почетная грамота
húrmetli ataq	faxriy unvon	почетная звание

X

xabar bólimi	axborot bo‘limi	отдел информации
--------------	-----------------	---------------------

xabar byurosi	axborot byurosi	информационное бюро
xabar hám baylanis punkti	axborot va aloqa maskani	пункт информации и связи
xabar ushın berilgen maǵlıwmatlar	axborot uchun berilgan ma'lumatlar	информативные данные
xabar ushın qabıl etiw	axborot uchun qabul qilmoq	принять к сведению
xabarlaw qaǵazı	bildirish qog'ozı	уведомление
xabarnama	bildirish xati, xabarnoma	извещение
xabarnama	axborotnoma	вестник
xalıqaralıq kod	xalqaro xos raqam	международный код
xat	xat	письмо
xat tasıwshı, xabarshı	xat tashuvchi, xabarchı	курьер
xat, jazıw, esletpe	xat, yozuv, eslatma	запись; записка
xatker	kotib, kotiba	секретарь
xatlaw	xatlov, xatlash	опись
xat-xabarlar	xat-xabarlar	корреспонденция
xızmet hújjetleri	xızmat hujjatlari	служебные документы
xızmet xatları	xızmat yozishmasi	служебная записка
xızmet saparı gúwalıǵı	xızmat safari guvohnomasi	командировочное удостоверение
xızmet saparına jiberiw	xızmat safariga yubormoq	командировать
xızmet saparına jiberiw / ketiw	xızmat safariga jo'nash/ketish	выезд в командировку

xizmetkerdiń issheńlik qásiyetleri	xodimning ishchanlik xislatlari	деловые качества работника
xizmetkerler turaqsızlıǵı	xodimlar qo'nimsizligi	текучесть кадров
xizmette / jumista paydalanılatuǵın hújjet	xizmatda/ishda foydalaniladigan hujjat	документ для служебного пользования
xizmette paydalanıw ushın	xizmatda foydalanish uchun	для служебного пользования
xizmetten tisqari, xizmetke baylanıssız	xizmatdan tashqari, xizmatga aloqasız	внеслужебный
xojalıq esap-sanaǵı	xo'jalik hisob-kitobi	хозяйственный расчёт
xojalıq shártnaması	xo'jalik shartnomasi	хозяйственный договор
xoshametlew	rag'batlantirish	поощрение

I

ijara shártnaması	ijara shartnomasi	договор аренды
ijara ushın qabil etiw	ijro uchun qabul qilmoq	принять к исполнению
ijaraǵa alıw	ijaraga olmoq	взять в аренду
ijarashı	ijarachi	арендатор
ilajlar jobası	tadbirlar rejasi	план мероприятий
ilimiy ataq	ilmiy unvon	учёное звание
ilimiy dáreje	ilmiy daraja	учётная степень
ilimiy islenbe	ilmiy ishlanma	научная разработка

ilimiy-izertlew jumislari	ilmiy-tadqiqot ishlari	научно-исследовательская работа
ilimiy-texnikaliq	ilmiy-texnikaviy	научно-технический
indekslew	indekslash	индексация
inflyaciya, qádirsizleniw	inflyatsiya, qadrsizlanish	инфляция
insaniylıq járdemi	insonparvarlik yordami	гуманитарная помощь
inspekciya, qadaǵalaw, tekseriw	inspeksiya, nazorat, tekshirish	инспекция
instanciya	instansiya	инстанция
instruktor	yo‘riqchi	инструктор
intizamlı jaza	intizomiy jazo	дисциплинарное взыскание/наказание
inventar dápteri	yo‘qlama daftari	инвентарная книга
inventarizaciya	yo‘qlama qilish	инвентаризация
inventarlaw	inventarlash/ yo‘qlama qilish	инвентаризация
inventarlaw dápteri	inventarlash/ yo‘qlama daftari	инвентарная книга
is basqarıwı	ish boshqaruvi	управление делами
is basqarıwshı	ish boshqaruvchi	управляющий делами
is beriwshi	ish beruvchi	работодатель
is haqı, aylıq	ish haqi, maosh	заработная плата

is júrgiziw	ish yuritish	дело производство
is júrgiziwdiń mámlketlik jeke sisteması	ish yuritishning davlat yagona tizimi	единая государствен- ная система делопроизводства
is júrgiziwshi	ish yurituvchi	делопроизво дитель
is juwmaǵı	ish yakuni	окончание дела
is stajı	ish stajı	трудовой стаж
isenim jarlıǵı	ishonch yorlig‘i	верительная грамота
isenim xat	vakolatnoma	доверенность, верительная грамота
isenim xat	ishonchnoma	доверенность
isenim xat beriwshi	ishonchnoma beruvchi	доверитель
isenimli maǵlıwmatlar	ishonchli ma‘lumotlar	достоверные сведения
isenimli / wákillikli shaxs	ishonchli / vakolatli shaxs	доверенное лицо
islengen jumislar haqqındaǵı esap	qilingan ishlar haqidagi hisobot	отчёт определанной работе
islep tabılǵan pul	ishlab topilgan pul	заработок
islep shıǵarıw jobası	ishlab chiqarish rejasi	производст венная план
islep shıǵarıw kestesi	ishlab chiqarish grafigi	график производства
islep shıǵarıw minezlemesi	ishlab chiqarish tavsifnomasi	производс твенная характеристика
islep shıǵarıw qarjıları	ishlab chiqarish xarajatlari	издержки производства

islep shıǵarıw qarjıları koefficienti	ishlab chiqarish xarajatlari koeffitsiyenti	коэффициент затрат на производство
islep shıǵarıw qatnasıqları	ishlab chiqarish munosabatlari	производственные отношения
islep shıǵarıw quwati	ishlab chiqarish quvvati	производственные мощности
islep shıǵarıw tálimi	ishlab chiqarish ta'limi	производственное обучение
islep shıǵarıwdı shólkemlestiriw	ishlab chiqarishni tashkil etish	организовать производство
ishki dizim / xatlaw	ichki ro'yxat / xatlov	внутренняя опись
ishki hújjetler	ichki hujjatlar	внутренние документы
ishki xojalıq esabı	ichki xo'jalik hisobi	внутрихозяйственный расчёт
ishki kelisiw	ichki kelishuv	внутреннее согласование
ishki málimleme	ichki bildirishnoma	внутренняя докладная (записка)
ishki miynet tártibi	ichki mehnat tartiboti	внутренний трудовой распорядок
ishki miynet tártip qaǵıydaları	ichki mehnat tartiboti qoidalari	правила внутреннего трудового распорядка
ishki sawda	ichki savdo	внутренняя торговля
iyesizlik	xo'jasizlik	бесхозяйственность

J

jabıq akcionerlik jámiyeti	yopıq aksiyadorlik jamiyati	закрытое акционерное общество
jabıq dawıs beriw	yopıq ovoz berish	закрытое голосование
jabıq májilis	yopıq majlis	закрытое собрание / заседание
jabıq tańlaw	yopıq tanlov	закрытый конкурс
jalpı	yalpi	валовой; пленарный всеобщее
jalpı dáramat	yalpi daromad	валовой доход
jalpı ishki ónim	yalpi ichki mahsulot	валовая внутренняя продукция
jalpı májilis	yalpi majlis	пленарное заседание
jaramsız ónim islep shıǵarıw	ishlab chiqarish chiqiti (yaroqsız ishlab chiqarish)	производственный брак
jasalma hújjet	qalbaki / soxta hujjat	подложный документ
jasalma qol	qalbaki imzo	поддельная подпись
jasırın dawıs beriw	yashirin ovoz berish	тайное голосование
jazba buyrıq	yozma buyruq	предписание
jazba shaǵım	shikoyatnoma	жалоба (письменная)
jámáát	jamoat	коллектив
jámáátlik múlk	jamoat mulki	общее достояние
jámáátlik shártnama	jamoat shartnomasi	коллективный договор

jámáátlik xabarshi	jamoatchi muxbir	обществен- ный корреспондент
jámáátshilik tiykarında	jamoatchilik asosida	на общественных началах
jámi	jami	итоги; весь
jámiyet	jamiyat	общество
jámlew bólimi	jamlash bo‘limi	сводные отдель; отдель комплекто вание
jámlew, jámleniw, pútinlew, komplektlew	jamlash, jamlanish, butlash, komplektlash	комплектование
járdem pulı	yordam pulı	пособие (денежное)
járdemshi	yordamchi	помощник
járdemshi xojalıq	yordamchi xo‘jalik	подсобное хозяйство, вспомогатель ное хозяйство
járiyma salıw	jarima solmoq	наложить штраф
jeke	shaxsan	лично
jeke	shaxsiy, xususiy	индивидуаль- ный личный
jeke arza	shaxsiy ariza	личное заявление
jeke hújjet	xususiy hujjat	индивидуаль- ный документ
jeke hújjet	shaxsiy ish	персональное / личное дело
jeke hújjet	shaxsiy hujjat	личный / индивидуальный документ
jeke hújjetler papkası	shaxsiy hujjatlar yig‘majildi	личное дело
jeke isenim xat	shaxsiy ishonchnoma	личная доверенность

jeke juwapkershilik	shaxsiy javobgarlik	персональная / личная ответственность
jeke kartochka	shaxsiy varaqcha	личная карточка
jeke qagaz	shaxsiy varaqa	личный листок
jeke quram	shaxsiy tarkib	личная состав
jeke maǵlıwmatnama	shaxsiy ma'lumot-noma	объективка
jeke mǔlk	shaxsiy mulk	личная собственность
jeke nota	shaxsiy nota	личная нота
jeñilletilgen pensiya	imtiyozli nafaqa	льготная пенсия
jeñillikler	imtiyozlar	льготы
jergilikli byudjet	mahalliy budjet	местный бюджет
jetekshi qánige	yetakchi mutaxassis	ведущий специалист
jeterli tiykarǵa iye bolmaǵan, kem tiykarlı	yetarli asosga ega bo'lmagan, kam asosli	малоосновательный
jeterli tiykarlar	yetarli asoslar	достаточные основания
jetip keliw sánesi	yetib kelish sanasi	дата прибытия
jetkerip beriw shártnaması	yetkazib berish shartnomasi	договор поставки
jil sheregi	yil choragi	квартал
jilliq	yilbay	погодный, оплачиваемый по годам; погодно
jilliq joba	yillik reja	годовой план
jırtpa kalendar	yirtma kalendar/taqvim	отрывной календарь
jıyma maǵlıwmatlar	jamlama/yig'ma ma'lumotlar	сводные данные
jıyma papka	yig'majild	дело

joba hám esabat hújjetler	reja va hisobot hujjatlari	плановая и отчётная документация
jobadan tısqarı	rejadan tashqari	внеплановый
jobadan tısqarı fond	rejadan tashqari jamg'arma	сверхплановые накопления
jobağa kirgizilgen	rejaga kiritilgan	включено в план; запланированный
jobalardı muwapiqlastırıw	rejalarni muvofiqlashtirish	координирование планов
jobalastırılğan payda / dáramat	rejalashtirilgan foyda /daromad	плановая прибыль
jobalı jumıs	rejali ish	плановая работа
jol kartası	yo'l xaritasi	дорожная карта
jol salıǵı	yo'l solig'i	дорожный налог
jollama	yo'llanma	путёвка
jollama; jollaw, jiberiw	yo'llanma; yo'llash, yuborish	направление
jónep ketiw sánesi	jo'nab ketish sanasi	дата убытия
jónetpe	jo'natma	посылка; перевод (почтовый)
jónetpe hújjetler	jo'natma hujjatlar	исходящие документы
jónetpe nomeri	jo'natma raqami	исходящий номер
jónetpeni dizimge alıw dápteri	jo'natmalar qayd daftari	исходящий журнал
joqarı maǵlıwmat	oliy ma'lumot	высшее образование
joqarı miynet ónimdarlıǵı	yuqori mehnat unumdorligi	высокая производительность

joqarı oqıw ornı	oliy o'quv yurti	вуз (высшее
joqarı payda	yuqori / katta foyda	высокая прибыль
joqarı qánigelik	yuqori malaka	высокая квали фикация
joqarı turıwshı adminstraciya	yuqori rahbariyat	высшее руководство
joqarı turıwshı organ	yuqori idora / organ	высшестоящий орган
joqarı turıwshı shólkem	yuqori / rahbariy tashkilot	вышестоящая организация
joqlıǵı sebepli	yo'qligi sababli, mavjud emasligi tufayli	из-за отсутствия
joybar	loyiha	проект
joybarlastırıw	loyihalashtirmoq	запроектировать
jumis kúni	ish kuni	рабочий день
jumis ornı	ish o'rni	рабочее место
jumis ornınan maǵlıwmatnama	ish joyidan ma'lumotnoma	справка с места работы
jumis tártibi	ish tartibi	режим работы
jumis waqti	ish waqti	рабочее время
jumisqa qabil etiw haqqında arza	ishga qabul qilish haqida ariza	заявление о приёме на работу
jumisqa qabil etiw, jumisqa alıw	ishga qabul qilmoq, ishga olmoq	принимать на работу
jumisqa tiklew	ishga tiklash	восстановле ние на работе
jumissizlıq	ishsizlik	безработица
jumissizlıq napaqası	ishsizlik nafaqası	пособие по безработице
jumıstan bosatıw	ishdan bo'shatish	увольнение с работы

jumistan bosaw haqqında arza	ishdan bo'shsh haqida ariza	заявление об увольнении
jumistı jolğa qoyıw	ishni yo'lga qo'ymoq	наладить работу
juwap xat	javob xat	письмо-ответ
juwapker	javobgar	ответчик
juwapker shaxs	mas'ul shaxs	ответственное лицо
juwapker shaxs	javobgar shaxs	ответственное лицо
juwapker xızmetker	mas'ul xodim	ответственный работник
juwapkershiligi sheklengen jámiyet	mas'uliyati cheklangan jamiyat	общество с ограниченной ответственностью
juwapkershiligine júkleymen / tapsıraman	zimmasiga yuklayman/topshiraman	возлагаю, поручаю
juwapkershilik júklew	mas'uliyat yuklamoq	возлагать ответственность
juwapkershilik, juwapkerlik	mas'uliyat, javobgarlik	ответственность
juwmaq	xulosa	вывод, заключение
juwmaqlawshı	yakuniy	заключительный
júk alıwshı	yuk oluvchi	грузополучатель
júk iyesi	yuk egasi	грузовладелец
júk jiberiwshı	yuk jo'natuvchi	грузоотправитель
júklew	yuklamoq	возложить
júkxat	yukxat	накладная
yyuri, kollegiya	hay'at, kollegiya	коллегия
kadrlar basqarması	kadrlar boshqarmasi	управление кадрами
kadrlar bólimi	kadrlar bo'limi	отдель кадров

kadrlardi esapqa aliw boyinsha jeke qağaz	kadrlarni hisobga olish bo'yicha shaxsiy varaqa	личный листок по учёту кадров
kadrlardi qayta tayarlaw	kadrlarni qayta tayyorlash	переподготовка кадров
kalendar	taqvim, kalendar	календарь
kalendar jil	kalendar yil	календарный год
kapital qurılıs	kapital qurilish	капитальное строительство
kartochka	varaqcha	карточка, листок
kassa dápteri	kassa daftari	кассовая книга
kassani tekseriw	kassani tekshirmoq	проверить кассу
kategoriya, taypa, dáreje	toifa, daraja	категория; разряд
kárxana	korxonona	предприятие
kárxana filiali / bólimshesi	korxonona sho'basi / bo'linmasi	филиал предприятия
kárxana ustavi	korxonona nizomi	устав предприятия
kásiplik awqam	kasaba uyushmasi	профсоюз
keldi-ketti dápteri	keldi-ketdi daftari	книга прихода и ухода
kelisim	ahdnoma	акт, договор
kelisiw	kelishuv	соглашение
kelisiw grifi	kelishuv ustxati	надпись согласия
keliwdi belgilew dápteri	kelish qayd daftari	входящий журнал
keliwshi	keluvchi, tashrif buyuruvchi	посетитель
keliwshilerdi qabil etiw	keluvchilarni qabul qilish	приём посетителей

kem aylıqlı lawazım	kam maoshli lavozim	низкооплачиваемая должность
kepil	kafil	поручитель
kepillik	kafillik	поручительство
kepillik	kafolat	гарантия
kepillik beriw	kafolat bermoq	гарантировать
kepillik múddeti	kafolat muddati	гарантийный срок
kepillik xatı	kafolat xati, kafolatnoma; kafolat	поручительство; гарантийное письмо
kepillikli shártnama	kafolatli shartnoma	гарантийный договор
kesellik qağazı	kasallik varaqasi	больничный лист
kesellik tariyxı	kasallik tarixi	история болезни
keshki oqıw/tálim	kechki o'qish/ta'lim	вечернее обучение
keste	grafik	график
kim ziyat sawdası, aukcion	kimoshdi savdosi, auksion	аукцион
kirish hám shıǵıs	kirim va chiqim	приход и расход
kirislerdi dizimge alıw dápteri	olinmalar qayd daftari	входящий журнал
kiriwshi hújjetler	olinma/kelinma hujjatlar	входящие документы
klassifikator	tasniflagich	классификатор
klient, qariydar	mijoz	клиент
kliring	kliring	клиринг
kliring kelisimi	kliring bitimi	клиринговое соглашение
kod	xos raqam	код
kodeks, nızamlar kompleksi	kodeks, qonunlar majmui	кодекс

kollegialliq	kollegiallik, hamjihatlik	КОЛЛЕГИАЛЬНОСТЬ
kollegiya	kollegiya	КОЛЛЕГИЯ
komission shártnama	vositachilik shartnomasi	КОМИССИОННЫЙ ДОГОВОР
komissiya dúziw	komissiya tuzmoq	ОБРАЗОВАТЬ КОМИССИЮ
komitet	qo'mita, komitet	КОМИТЕТ
kommunalliq xizmet	kommunal xizmat	КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ
kommyunike	kommyunike	КОММЮНИКЕ
kompensaciya	tovon, badal	ВОЗМЕЩЕНИЕ, КОМПЕНСАЦИЯ
kompleks	majmua, kompleks	КОМПЛЕКС
konferenciya	konferensiya, anjuman	КОНФЕРЕНЦИЯ
konsalting	konsalting	КОНСАЛТИНГ
konstituciya (tiykarǵı nizam)	konstitutsiya (asosiy qonun)	КОНСТИТУЦИЯ
konstruktórlıq byuroı	konstruktórlıq byuroı	КОНСТРУКТОРСКОЕ БЮРО
konsultativ	konsultativ	КОНСУЛЬТАТИВНЫЙ
kontragent	kontragent	КОНТРАГЕНТ
konvenciya	konvensiya	КОНВЕНЦИЯ
konversiya	konversiya	КОНВЕРСИЯ
konvert	xatjild	КОНВЕРТ
koopraciya (qosimsha saylaw menen toltırıw)	koopratsiya (qo'shimcha saylov bilan to'ldirish)	КООПАЦИЯ
korporaciya, birlspe	korporatsiya, uyushma	КОРПОРАЦИЯ
korrektor	korrektor, musahhih	КОРРЕКТОР

kóp tárepleme kelisim	ko‘p tomonlama bitim	многостороннее соглашение
kórsetiwshi	ko‘rsatuvchi	предъявитель
kórsetiwshige	ko‘rsatuvchiga	на предъявителя
kórsetkish	ko‘rsatkich	показатель
kórsetpe xatı	yo‘riq xati	инструктивное письмо
kórsetpe, jol-joba	ko‘rsatma, yo‘l-yo‘riq	указание
kórsetpeli, aniq	ko‘rsatmali, aniq, yaqqol	наглядный, наглядно
kóshirme	ko‘chirma	выписка; копия
kóshpeli qabıllaw	sayyor qabul	выездной приём
kóshpeli sessiya	sayyor sessiya	выездная сессия
kózde tutıw	ko‘zda tutmoq	предусматривать
kózqaras, tárep	nuqtai nazar, jihat, tomon	точка зрения; аспект
kreditor, qarız beriwshi	kreditor, qarız beruvchi	кредитор
kreditordan qarızdarlıq	kreditordan qarzdorlik	кредиторская задолженность
kún tártibi	kun tartibi	повестка дня
kún tártibin kórip juwmaqlaw	kun tartibini ko‘rib tugatmoq	исчерпать повестку дня
kúndelik jazıwlar	kundalik yozuvlar	ежедневные записи
kúndizgi oqıw / tálim	kunduzgi o‘qish / ta‘lim	дневное обучение
kvartal	mavze	квартал
kvitanciya, bilet	kvitansiya, patta	квитанция
kvorum	kvorum	кворум
kvota	kvota	квота

Q

qabıl / qabıl etiw	qabul; qabul qilish	приём
qabıl etilsin	qabul qilinsin	быть принятым
qabıllawxana	qabulxona	приёмная
qadaǵalaw belgisi	nazorat belgisi	контрольная отметка
qadaǵalaw hám is júrgiziw bólimi	nazorat va ish yuritish bo'limi	отдель контроля и делопроизводства
qadaǵalaw kartochkasi	nazorat varaqchasi	контрольная карточка
qadaǵalaw múddeti	nazorat muddati	контрольный срок
qaǵaz	varaqa	лист, листовка
qaǵaz ushın papka	qog'ozjild	папка для бумаг
qaǵıyda, reje	qoida, nizom	правило; положение
qaldıq	qoldiq	сальдо; остаток
qamsızlandırıw polisi	sug'urta polisi	страховой полис
qamsızlandırıw shártnaması	sug'urta shartnomasi	страховой договор
qaralama	qoralama	черновик
qaramaǵına alıw	vorislik	преемство
qarar	qaror	постановление, решение
qarar bir dawıstan qabıl etilsin	qaror bir ovozdan qabul qilindi	постанавление принят единогласно
qarar shıǵarıw	qaror chiqarmoq	вынести решение
qarardıń belgilewshi bólimi	qarorning ta'kid qismi	констатирующая часть постановления
qarardıń nızamlılıǵı	qarorning qonuniyligi	законовления постановления
qarız	qarz	кредит
qarjı	moliya	финансы

qarji, qárejet	sarf, chiqim, xarajat	расход
qarsılıq, tartıs, kelispewshilik	ziddiyat, ixtilof, nizo, kelishmovchilik	конфликт; разногласий
qarsılıqlar bayanlaması	ziddiyatlar bayonnomasi	протокол разногласий
qatañ belgilew, qatañ qadağan etiw	qat'iy ta'qiq-lamoq, qat'iy man qilmoq	категорически запретить
qatañ eskertiw	jiddiy tanbeh	строгое замечание
qatañ qarsılıq bildiriw	qat'iy e'tiroz bildirmoq	категорически возражать
qatañ sógis	jiddiy hayfsan	строгий выговор
qatnas belgisi, rezolyuciya	munosabat belgisi, rezolyutsiya	резолюция
qatnasıwdı dizimge alıw beti	ishtirokni qayd qilish varaqasi	явочный лист
qashan, qay jerde hám kim bolıp islegen	qachon, qayerda va kim bo'lib ishlagan	когда, где и кем работал
qálem haqı qorı / fondı	qalam haqı jamg'armasi / fondı	гонорарный фонд
qálem haqı, gonorar	qalam haqı, gonorar	гонорар
qálip	qolip	трафарет
qálipli hújjetler	qolipli hujjatlar	стандартные документы
qánigeligin arttırıw	malaka oshirish	повышение квалификации
qánigelik	malaka	квалификация
qánigelik dárejesi	malaka darajasi	разряд; квалификация

qánigelik komissiyası	malaka komissiyasi	квалификационная комиссия
qáwender	vasiy	опекун
qáwenderlik	vasiylik	опекунство
qayta tiklengen nusqa	qayta tiklangan nusxa	дубликат
qaytarılmaydı	qaytarılmaydi	возврату не подлежит
qımbat bahalı qağazlar (buyımlar)	qimmatdor / qimmatbaho qog'ozlar (buyumlar)	ценные бумаги (вещи)
qısqa / annotaciya	qısqa / muxtasar bayon	компактное / краткое изложение; аннотация
qısqa bayanlama	qısqa bayonnoma	краткий протокол
qısqa májilis	qısqa majlis	летучка
qısqartıw sebepli	qısqartırish sababli	вследствие сокращения
qısqasha túsindiriv, annotaciya	qısqacha sharh, annotatsiya	аннотация
qısqasha túsindirmeli bayanlangan joba	qısqacha sharhli / bayonli reja	аннотированный план
qızlıq familiyası	qızlik familiyasi	девичья фамилия
qol	imzo	подпись
qol qoyıw	imzolash	подписание
qolay sharayat	qulay sharoit	баллоприятные условия
qollanba	yo'riqnoma	инструкция
qollanba bánti	yo'riqnoma bandi	пункт инструкции
qollanba, kórsetpe	yo'l-yo'riq, ko'rsatma	инструкция; директива

qor, fond	jamg'arma, fond	фонд
qosa islewshi ishki qosa islewshi sirtqi qosa islewshi	o'rindosh ichki o'rindosh tashqi o'rindosh	совместитель внутреннее совместительство внешнее совместительство
qosa islewshi tiykarında	o'rindoshlik asosida	по совместительству
qosimsha	ilova	приложение
qosimsha demalis	qo'shimcha ta'til	дополнительный отпуск
qosimsha haqi / tölem	qo'shimcha haq / to'lov	доплата
qosimsha kárxana	qo'shma korxonona	совместное предприятие
qosimsha qárejetler	qo'shimcha xarajatlar	накладные расходы
qosimsha xat	ilova xat	письмо-вложение
qospa májilis	qo'shma majlis	совместное собрание
quramlı bólim	tarkibiy bo'linma	структурное подразделение

L

laureat	sovrindor, laureat	лауреат
lawazim	lavozim, mansab	должность
lawazim qol tañbasi	lavozim yo'riqnomasi, lavozimiy yo'riqnoma	должностная инструкция
lawazimdı atqarıwğa kirisiw	lavozimni bajarishga kirishmoq	вступить в должность
lawazimlı shaxs	mansabdor shaxs	должностное лицо
limit	limit	лимит
lizing	lizing	лизинг
lizing shártnaması	lizing shartnomasi	договор лизинга

licenziya	litsenziya	лицензия
licenziyalaw	litsenziyalash	лицензирование
logotip	logotip	ЛОГОТИП

М

maǵlıwmat	ma'lumot	сведения; сводка; образование
maǵlıwmat ushın qabıl etiw	ma'lumot uchun qabul qilmoq	принять к сведению
maǵlıwmatlar byuroı	ma'lumotlar byuroı	справочное бюро
maǵlıwmatnama	ma'lumotnoma	справка
maǵlıwmatnama beriw	ma'lumotnoma bermoq	выдать справку
mal-múlk salıǵı	mol-mulk solig'i	налог на имущество
mandat	mandat	мандат
maqtaw qaǵazı	maqtovnoma, maqtov qog'ozi	похвальный лист
maqul, qolay	maqbul, qulay	оптимальный
marketing	marketing	маркетинг
materiallıq	moddiy	материальный
materiallıq baza	moddiy baza	материальная база
materiallıq járdem	moddiy yordam	материальная помощь
materiallıq juwapkershilik	moddiy javobgarlik	материальная ответственность
materiallıq mápdarlıq	moddiy manfaatdorlik	материальная заинтересованность
materiallıq támiynat	moddiy ta'minot	материальное обеспечение
materiallıq xoshametlew	moddiy rag'batlantirish	материальное поощрение
materiallıq ziyan	mulkiy zarar	материальный ущерб

materialliq-byudjet tártibi	moliyaviy-byudjet intizomi	бюджетно-финансовая дисциплина
materialliq-texnikalıq támiynat	moddiy-texnika ta'minoti	материальное-техническое обеспечение
mayıp	nogiron	инвалид
mayıplıq	nogironlik	инвалидность
minnetleme (lar)	majburiyat(lar)	обязательства
májilis bayanlaması	majlis bayonnomasi	протокол заседания
májilis, keńes, jıynalıq	majlis, kengash, yig'ilish	заседание; совещание
mákeme	mahkama	учреждение; канцелярия; кабинет
mákemelik hújjetler, biylik beretuğın hújjetler	idoraviy hujjatlar, farmoyish beradigan hujjatlar	распорядительные документы
mákemelik sınavlar	mahkamaviy sinovlar	ведомственные испытания
málim etiw	ma'lum qilmoq	довести до сведения
málimleme	bildirgi	рапорт
mámleket	davlat	государство
mámleketlik bajı	davlat boji	государственная пошлина
mámleketlik bank	davlat banki	государственный банк
mámleketlik bayraq	davlat bayrog'i	государственный флаг
mámleketlik byudjet	davlat byudjeti	государственный бюджет
mámleketlik dúzilish	davlat tuzumi/tuzilishi	государственный строй

mámleketlik hákimiyat	davlat hokimiyati	государственное власть
mámleketlik huqıq	davlat huquqi	государственное право
mámleketlik mákeme	davlat muassasasi	государственное учреждение
mámleketlik múlk	davlat mulki	государственное имущество
mámleketlik qamsızlandırıw	davlat sug‘urtasi	государственное страхование
mámleketlik salıq	davlat solig‘i	государственный налог
mámleketlik standart	davlat yagona nusxasi, davlat andozalari	государственный стандарт (гост)
mámleketlik statusı	davlat maqomi	государственный статус
mámleketlik til	davlat tili	государственный статус
mámleketshilik	davlatchilik, davlat tuzumi	государственность
mánzil	manzil	адрес
mápdar shaxs	manfaatdor shaxs	заинтересованное лицо
másláhát byurosı	maslahat byurosi	консультационное бюро
másláhát dawısı	maslahat ovozi	совещательный голос
másláhátshi	maslahatchi	заседатель; консультант
máwsimlik jumıs	mavsumiy ish	сезонная работа
medicinalıq maǵlıwmatnama	tibbiy ma’lumotnoma	медицинская справка
mektep sisteması	maktab tizimi	школьная система
mektepke shekemgi bilimlendiriw	maktabgacha ta’lim	дошкольное образование

mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkemi	maktabgacha ta'lim muassasalari	дошкольные образовательные учреждения
memorandum, bayanat	memorandum, bayonot	меморандум
metodikaliq járdem	metodik yordam	методическая помощь
metodist	metodist	методист
millet	millat	национальность
milletleraraliq	millatlararo	межнациональный
minezleme	tavsifnoma	характеристика
ministr	vazir	министр
Ministrler Kabineti	Vazirlar Mahkamasi	Кабинет Министров
ministrlik	vazirlik	министерство
mirát	taklif	приглашение; предложение
mirátnama	taklifnoma	пригласительный билет
qutliqlaw	tabriknoma,	поздравление
miynet	mehnat	труд
miynet birjasi	mehnat birjasi	биржа труда
miynet dáptersheshi	mehnat daftarchasi	трудовая книжка
miynet demalısı	mehnat ta'tili	трудовой отпуск
miynet hám turmıs shárayatları	mehnat va turmush sharoitlari	условия труда и быта
miynet haqı	mehnat haqı	оплата труда
miynet iskerligi	mehnat faoliyati	трудовая деятельность
miynet jámááti	mehnat jamoasi	трудоваго коллектив
miynet nızamları	mehnat qonunlari	законодательство о труде
miynet shártnaması	mehnat shartnomasi	трудоваго договор
miynet tártibi	mehnat intizomi	трудоваго дисциплина

miynet tartisları	mehnat nizolari	турдовые споры
miynetti normalaw	mehnatni me'yorlash	нормирование труда
miynetti qorǵaw	mehnat muhofazasi	охрана труда
miyras huqıqı	meros huquqi	право наследования
miyrastı xatlaw	merosni xatlash	опись наследия
miyrasxor	merosxo'r	наследник
mór	muhr	печать
mór ornı	muhr o'rni	место печати
muwapiqlastırıwshı komissiya	muvofiqlash-tiruvchi komissiya	координационная комиссия
muwapiqlıq belgisi	muvofiqlıq belgisi	знак соответствия
múddeti ótip ketken hújjet	muddati o'tib ketgan hujjat	просроченный документ
múddeti ótip ketken qarızdarlıq	muddati o'tib ketgan qarzdorlik	просроченная задолженность
múddetinen aldın	muddatidan ilgari	досрочно
múddetli amanat	muddatli omonat	срочный вклад
múddetli tólew	muddatli to'lov	срочный платёж
múddetti uzaytıw / soziw	muddatni uzaytirmoq / cho'zmoq	продлить срок
múlk huqıqı	mulk huquqi	право собственности
múlkı xatlaw	mulkni xatlash	опись имущества
múrajat	murojaat	обращение
múrajatnama	murojaatnoma	послание; обращение

N

naq pul	naqd pul	наличные деньги
naq pulsiz esap-sanaq	naqd pulsiz hisob-kitob	безналичный расчёт
narazılıq notası	norozilik notasi	нота протеста
náwbetshi administrator	navbatchi administrator, ma'mur	дежурный администратор
nekeni biykar etiw	nikohni bekor qilmoq	расторгнуть брак
nekrolog, kewil aytıw	ta'ziyanoma	некролог, извещение о смерти
nızam	qonun	закон
nızamğa tiykarlanıp, nızamlı tiykarda	qonunga asosan, qonuniy asosda	на законном основании
nızamlı	qonuniy	законный
nızamsız	qonunsız, noqonuniy	незаконный
nomenklatura, lawazim dizimi	nomenklatura, lavozim ro'yxati	номенклатура
normalanbağan aylanistağı qarjılar	me'yorlanmagan uomaladagi mablag'lar	ненормированные оборотные средства
normalaw	me'yorlash	нормирование
normanı páseytiw	me'yorni pasaytirmoq	занизить норму
normativ	me'yornoma, normativ	норматив
normativ / normativ hújjetler	normativ / me'yoriy hujjatlar	нормативные документы
normativ-huqıqıy hújjetler	normativ-huquqiy hujjatlar	нормативно-правовые документы
nota	nota	нота

notarial háreketler	notarial harakatlar	нотариальные действия
notarial keńse	notarial idora	нотариальная контора
notariallıq tastıyqlaw	notarial tasdiq (lash)	нотариальное удостоверение, заверение
nusqa	nusxa	копия, экземпляр
nusqa kóshiriw / tákirarlaw	nusxa ko‘chirish; takrorlash	дублирование
nusqa kóshiriw apparatı	nusxa ko‘chirish apparatı	копировальный аппарат
nusqalaw, nusqa kóshiriw	nusxalash, nusxa ko‘chirish	копирование

O

oqıw jobası	o‘quv rejasi	учебный план
on kúnlik	o‘n kunlik	декада
operativ	operativ, tezkor	оперативный
order, ruqsatnama	order, ruqsatnoma	ордер
orınbasar	o‘rinbosar, muovin	заместитель
orınlanbağan hújjet	ijro etilmagan hujjat	неисполненный документ
orınlanganlıǵı haqqında belgi	ijro etilganlik haqida belgi	отметка об исполнении
orınlawdı qadaǵalaw	ijroni nazorat qilish	контроль исполнения
orınlawshı	ijrochi	исполнения
oferta	oferta	оферта

Ó

ólshem, muǵdar, norma	me‘yor, miqdor, marom, norma	норма
ómirbayan	tarjimai hol	биография; автобиография

ótinish xat	iltimos xat	письмо-просьба
ótinishnama	iltimosnoma	ходатайство
ótkeriw, kóshiriw	o'tkazish, ko'chirish	перевод, перемещение
ótkizbe	o'tkasma	перевод
óz kandidaturasın saylawğa qoyıw	o'z nomzodini saylovga qo'yumq	баллотироваться
óz lawazımına / wazıypasına tiklew	o'z lavozimiga / vazifasiga tiklamoq	восстановить в должности
óz qárejetlerin qaplaw	o'z xarajatlarini qoplash	самоокупаемость
óz ara járdem kassası	o'zaro yordam kassasi	касса взаимопомощи
óz ara kelisiw	o'zaro kelishuv	компромисс
óz ara mápli sheriklik	o'zaro manfaatli hamkorlik	взаимовыгодное сотрудничество
óz ara tekseriw	o'zaro tekshirish	взаимопроверка
ózi boladılıq	sansalorlik	волокита
ózine túser baha	tannarx	себестоимость
ózin-ózi basqarıw	o'zini-o'zi boshqarish	самоуправление
ózin-ózi qarjı menen támiyinlew	o'zini-o'zi mablag' bilan ta'minlash	самофинансирование

Р

pasport	pasport	паспорт
passiv (buxgalteriyaga tiyisli)	passiv (buxgalteriyaga oid)	пассив (бух.)
passiv balans	passiv balans	пассивный баланс
patent	patent	патент
patta, kvitanciya	patta, kvitansiya	квитанция
párman	farmon	указ

pátiwa	fatvo	фетва
pensioner	pensioner	пенсионер
pensioner	nafaqaxo‘r, pensioner	пенсионер
pensiya	pensiya	пенсия
pensiya	nafaqa, pensiya	пенсия
PHAJ (puqaralıq halat aktlerin jazıw) bólimi	FHDYO (Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish) bo‘limi	Отдел ЗАГСa
PHAJ bóliminde dizimnen ótiw	FHDYO bo‘limida ro‘yxatdan o‘tmoq	Зарегистриро ваться в ЗАГСe
pitim	ahd	соглашение, уговор
pitim	bitim	сделка, соглашение
pitkeriwshi	bitiruvchi	выпускник
pochta	pochta	почта
pochta jónetpeleri	pochta jo‘natmalari	почтовые переводы; корреспонденция
pochta mánzili	pochta manzili	почтовый адрес
preyskurant	narxbildirgich, narxnoma	прейскурант
prezidium	prezidium, rayosat	президиум
pul birligi	pul birligi	денежная единица
pul ótkeriw joli menen	pul o‘tkazish yo‘li bilan	по перечислению
pul qarjıları	pul mablag‘lari	денежные средства
pul reforması	pul islohoti	денежная реформа
pul-buyım lotereyası	pul-buyum lotereyasi	денежно-вещевая лотерея

puldi aliwğa isenim bildiriw	pulni olishga ishonch bildirmoq	доверить получить деньги
puqaralardıń xatların esapqa alıw qaǵazı	fuqarolarning xatlarini hisobga olish varag'i	карта учёта писем граждан

R

ratifikaciya	ratifikatsiya	ратификация
ratifikaciya jarlıǵı	ratifikatsiya yorlig'i	ратификационная грамота
razılıq belgisi	rozilik belgisi	виза
razılıq bildiriw	rozilik bildirmoq	изъявить согласие
rásmiy hújjet	rasmiy hujjat	официальный документ
rásmiy isenim xat	rasmiy ishonchnoma	официальная доверенность
rásmiy qabıllaw	расмий қабул	официальный приём; аудиенция
rásmiy qaǵazlar, is qaǵazları	rasmiy qog'ozlar, ish qog'ozlari	официально-деловые бумаги
rásmiy xabar	rasmiy axborot	официальная информация
real is haqı	real ish haqi	реальная заработная плата
referendum	referendum	референдум
referent	referent	референт
reforma	islohot	реформа
registr	registr	регистр
registraciya	qaydlov, ro'yxatga olish	регистрация
registraciya byuroı	qaydlov byuroı	регистрационное бюро
registraciya jurnalı	qaydlov jurnalı	регистрационный журнал
registratura	qayd etish / qaydlov bo'limi	регистратура

registratura-qadağalaw kartochkasi	qaydlov-nazorat varaqasi	регистрационно-контрольная карточка
reviziya	taftish	ревизия
reje	nizom	положение
reviziya túrleri	taftish turlari	виды ревизии
revizor	taftishchi	резивор
rezolyuciya	rezolyutsiya	резолюция
ruqsat beriw haqqında mağlıwmatnama	ruxsat berish haqidagi ma'lumotnoma	справка о допуске
ruqsat etiwinizdi sorayman	ruxsat etishingizni so'rayman	прошу разрешить / предоставить
ruqsat qağazi	ruxsat varaqchasi	карточка допуска
ruqsat túri	ruxsat turi	форма допуска
ruqsatnama	ruxsatnoma	пропуск
ruqsatnama byurosi	ruxsatnoma byurosi	пропускное бюро
ruqsatnama jazıp beriw	ruxsatnoma yozib bermoq	выписать пропуск

S

saatpay haqı tólew	ishbay haq to'lash	аккордная плата
salıq jeńillikleri	solıq imtiyozlari	налоговые льготы
salıq qadağalawı / inspekiyası	solıq nazorati / inspeksiyasi	налоговая инспекция
salıq stavkasi	solıq stavkasi	налоговая ставка
salıq tólewshi	solıq to'lovchi	налогоплательщик
salıq tólewshiniń identifikaciya nomeri (STIR)	solıq to'lovchining identifikatsiya raqami (STIR)	идентификационный номер налогоплательщика (ИНН)
salıqlardı óndiriw	solıqlarni undirish	взимание налогов
sammit	sammit	саммит

sanaat banki	sanoat banki	промышленный банк
sanaat bólimi	sanoat bo'limi	промышленный отдел
sanitariya qadaǵalawı	sanitariya nazorati	санитарный надзор
sankciya	sanksiya	санкция
sankciya	sanksiya	санкция
sanlı esap	raqamli hisobot	статистический отчёт
sanlı xabar	raqamli axborot	цифровая информация
sapa belgisi	sifat belgisi	знак качества
sapa kórsetkishi	sifat ko'rsatkichi	качественный показатель
saplastırıw, tarqatıw, joq etiw	tugatish, tarqatish, yo'qotish	ликвидация
satıw, realizaciya etiw	otish, realizatsiya qilish	реализация
sorawnama	savolnoma, so'roqnoma	вопросник; анкета
sawǵa shártnaması	hadya shartnomasi	договор дарения
sawda ústeme bahası	savdo ustama narxi	торговая наценка
saylaw	saylov	выборы
saylaw byulleteni / qaǵazı	saylov byulleteni / varaqasi	избирательный бюллетень
saylaw joli menen tayinlanatuǵın lawazım	saylov yo'li bilan tayinlanadigan lavozim/ mansab	выборная должность
saylaw sisteması	saylov tizimi	избирательная система

saylaw huquqi	saylov huquqi	избирательное право
saylawdan ótkermew	saylovdan o'tkazmaslik	забаллотировать
saylawshı	saylovchi	избиратель
sáne	sana	дата
sánesi jazılǵan	sanasi yozilgan	датированный
sánesin jazıw / qoyıw	sanasini yozmoq / qo'ymoq	датировать
sekretariat	kotibiyat	секретариат
sekciya	sho'ba	сектор, секция
selektor	selektor	селектор
seminar	seminar	семинар
sertifikat	sertifikat	сертификат
sessiya	sessiya	сессия
syılıq	mukofot	награда, премия
syılıqlaw qaǵazı	mukofot varaqasi	наградный лист
syılıqlaw, xoshametlew	mukofotlash, taqdirlash	вознаграждение, премирование
sın pikir	taqriz	рецензия, отзыв
sınaq	sinov	испытание; зачёт
sınaq dáptershesi	sinov daftarchasi	зачетная книжка
sınaq múddeti	sinov muddati	испытательный срок
sınıw, bankrot bolıw	sinishga uchrash, bankrot bo'lish	банкротство
sırtqı kelisim	tashqi kelishuv	внешнее согласование
sırtqı sawdaǵa tiyisli	tashqi savdoga oid	внешнеторговый
sırtqı tálim	sirtqi ta'lim	заочное обучение
sırtqı hújjetler	tashqi hujjatlar	внешние документы
skotch	skotch	скотч
sorap alıw, talap etip alıw	so'rab olish, talab qilib olish	востребование

soraw	so‘rov	запрос
soraw	so‘roq	допрос
soraw qağazi	so‘rov varag‘i/ varaqasi	анкетный лист
soraw qağazın toltırıw	so‘rov varaqasını to‘ldirmoq	заполнить анкету
soraw xat	so‘rov xat	письмо-запрос
sorawnama mağlıwmatları	so‘rovnoma ma‘lumotları	анкетные данные
sorawnama, soraw qağazi	so‘rovnoma, so‘rov varaqasi	анкета
sorawshı	so‘rovchi	заявитель
sociallıq támiynat	ijtimoiy ta‘minot	социальное обеспечение
sógis	hayfsan	выговор
sógis járiyalaw	hayfsan e‘lon qilmoq	объявить выговор
sózsiz orınlaw	so‘zsiz bajarish	безусловное выполнение
sóylesiwdi baslaw	muzokara boshlamoq	вступить в переговоры
ssuda, uzaq múddetli qarız	ssuda, uzoq muddatli qarız	ссуда
staj, islegen múddet	staj, ishlagan muddat	стаж
stajyor	stajyor	стажёр
stajirovka	stajirovka	стажировка
standartlastırıw	andozlash, andozlashtirish, standartlash	стандартизация
status	maqom	статус
stenogrammalı esabat	stenogrammalı hisobot	стенографический отчёт
stenogramma	stenogramma	стенограмма

stenografiya usuli menen jazıp alıw, stenografiyalaw	stenografiya usuli bilan yozib olmoq, stenografiyalamoq	застенографировать
stol kalendari	stol kalendari/ taqvimi	настольный календарь
subsidiya	subsidiya	субсидия

Т

tabel	tabel	табель
talaban	nomzod	кандидат
talabanlıqqa usınıw / kórsetiw	nomzodini qo'ymoq / ko'rsatmoq	выдвинуть кандидатуру
talap etip alıw	talab qilib olmoq	истребовать
talap etiw, sorap alıw	talab qilmoq, so'rab olmoq	затребовать
talapnama	talabnoma	требование
talqılaw	muhokama qilmoq	обсудить
talqılaw, tartıs	muzokara; munozara, mubohasa	обсуждение, прения
tamǵa	tamg'a	клеймо; пломба
tamǵa basıw, tamǵalaw	tamg'a bosmoq, tamg'alamoq	маркировать
tańlap tekseriw	tanlab tekshirish	выборочная проверка
tańlaw	tanlov	конкурс
tańlaw komissiyası	tanlov komissiyasi	конкурсная комиссия
tańlawda qatnasıwǵa ruqsat beriw	tanlovda qatnashishga ruqsat bermoq	допустить к конкурсу
tapsırma	topshiriq	заказ; поручение
tarif boyınsha dárejesi / razryadı	tarif bo'yicha darajasi/razryadi	тарифный разряд
tarif kestesi	tarif jadvali	тарифная сетка

tarmaq	tarmoq	отрасль
tártip	tartib, taomil	порядок
tartisti / jánjeldi sheshiw komissiyası	nizoni / janjalni hal qilish komissiyasi	конфликтная комиссия
tastıyıqlanğan nusqa	tasdiqlangan nusxa	заверенная копия
tastıyıqlanğan qol	tasdiqlangan imzo	заверенная подпись
tastıyıqlaw	tasdiqlamoq	утвердить; заверить
tastıyıqlaw	tasdiqlash	утверждение
tastıyıqlaw xat	tasdiq xati	письмо - подтверждение
tayarlaw mákemesi	tayyorlov idorasi	заготовительная контора
tayınlaw	tayinlash	назначение
tájiriybe úyreniw, qánigeligin arttırıw	tajriba o'rganish, malaka oshirish	стажировка
tárepdar	tarafdor	за (при голосовании)
tekseriw, barlaw	yo'qlama	проверка, переключка
telefonogramma	telefonogramma	телефонограмма
telegramma	telegramma	телеграмма
tematikaliq tekseriw	mavzuli tekshiruv	тематическая проверка
teoriyalıq tiykarlar / ámeller	nazariy asoslar / amallar	теоретические выкладки
tiklew, óz ornına qaytarıw	tiklamoq, o'z o'rniga qaytarmoq	восстановить
tilxat	tilxat	расписка
titul qağazı	sarvaraq, titul varag'i	титульный лист

tolıq emes jumıs waqtı	noto‘liq ish vaqti	неполное рабочее время
tolıq jumıs kúni	to‘liq ish kuni	полный рабочий день
tolıq juwap	to‘liq javob	исчерпывающий ответ
toltırılmağan dawıs beriw qağazı	to‘ldirilmagan ovoz berish varaqasi	незаполненный бюллетень
tom	jild	том
toqtatıp qoyıw	to‘xtatib qo‘ymoq	законсервировать
tólemlı oqıtıw	pullik o‘qitish	платное обучение
tólemlı xızmet	pullik xizmat	платные услуги
tólew qağazı	to‘lov qog‘ozi	платежная бумага
tórtmúyeshli mór	to‘rtburchak muhr	штамп
turmıshlıq xızmet	maishiy xizmat	бытовые услуги
tutinıw krediti	iste‘mol krediti	потребительский кредит
tutinıw sebetshesi	iste‘mol savatchasi	потребительская корзина
tutinıwshı	iste‘molchi	потребитель
tuwılğan jeri	tug‘ilgan joy	место рождения
tuwılğanlıgı haqqındağı gúwaliq	tug‘ilganlik haqida guvohnoma	метрика; свидетельство о рождении
túp nusqa	asl nusxa	подлинник, оригинал
túsindiriw	sharh	комментарий
túsinik xat	tushuntirish xati	объяснительная записка
túsindiriw/ talqlaw	izohlamoq/ sharhlamoq	комментировать

túsindirne hám qosımshalar	izoh va qo'shimchalar	примечания и добавления
----------------------------	-----------------------	-------------------------

U

ulıwma is júrgiziw	umumiy ish yuritish	общее делопроизводство
ulıwma isenim xatlar	umumiy ishonchnomalar	общие доверенности
ulıwma májilis	umumiy majlis	общее собрание
ulıwma qaǵıydalar	umumiy qoidalar	общее положения
ulıwmalastırılǵan maǵlıwmatlar	umumlashtirilgan ma'lumotlar	обобщённые сведения; сводка
ulıwmalastırıwshı hújjet	umumlashtiruvchi hujjat	обобщающий документ
unifikaciya	birxillashtirish	унификация
usınıs etilgen hújjetler tiykarında	taqdim qilingan hujjatlar asosida	на основании представленных документов
usınıs etiw	taqdimnoma; taqdim etish	представление
usınıs	tavsifiy tavsianoma	характеристика-рекомендация
usınıs	tavsianoma	рекомендация
ustav, reje	ustav, nizom	устав, положение

Ú

úlgı hújjet	namunaviy hujjat	типовой документ
ústeme	ustama	надбавка (денежная)
úyde islew jumısları	kasanachilik ishlari	надомная работа
úzliksiz staj	uzluksiz staj	непрерывный стаж
úshmúyeshli mór	uchburchak muhr	треугольная печать

V

vakansiya	vakansiya	вакансия
vakant	vakant	вакант
valyuta	valyuta	валюта
valyuta aylanısı / operaciyası	valyuta muomalasi / operatsiyasi	валютная операция
valyuta kursı / bahası	valyuta kursı / qiymati	валютный курс
valyutasız almasırıw	valyutasız ayırbosh qilish	безвалютный обмен
vedomost	qaydnoma, vedomost	ведомость
veksel	veksel	вексель
verbal nota	verbal nota	вербальная нота
verdikt	verdikt	вердикт
veto	veto	вето
virtual qabıllawxana	virtual qabulxona	виртуальная приёмная
viza, razılıq belgisi	viza, rozilik belgisi	виза
vizit kartochkası	tashrifnoma	визитная карточка
vizitka	tashrif qog'ozı	визитка
vznos	badal	взнос

W

waqtqa tolew	vaqtbay to'lov	повременная оплата
waqtınsha jumısqa qábiletsizlik	vaqtincha ishga layoqatsizlik	временная нетрудоспособность
waqtınsha wazıypasın atqarıw	vaqtincha vazıfasını bajarmoq	временно исполнять обязанности
waqtınshalıq jumıs	vaqtinchalik ish	временная работа

wazıypalardı bólistirıw	vazifalarnı taqsımlash	распределение обязанностей
wazıypasın atqarıwǵa kirisiw	vazifasını bajarishǵa kirishmoq	приступить к исполнению обязанностей
wazıypasın atqarıwshı	vazifasını bajaruvchi	исполняющий обязанности
wákil	vakil	делегат
wákıller, delegaciya	vakıllar, delegatsiya	представитель, делегация
wákillik	vakolat	полномочие, полномочия
wákillik múddeti	vakolat muddati	срок полномочий
wálayat	viloyat	область
wásiyat	vasiyat	завет, завещания
wásiyat etiwshi	vasiyat qiluvchi	завещатель
wásiyatnama	vasiyatnoma	завещание, завещательное письмо

Y

yarlık	yorliq	этикетка
yarım jıllıq joba	yarım yillik reja	полугодовой план

Z

zıyandı toltırw, zıyannıń ornın toltırw, zıyandı óndirıw	zararnı to‘ldirmoq, zarar o‘rnini to‘ldirmoq, zararnı undirmoq	возместить убыток / ущерб
--	--	---------------------------

Sh

shağım	shikoyat	жалоба; апелляция
shağım etiwshi	shikoyatchi	жалобщик
shağım hám usınıslar dápteri	shikoyat va takliflar daftari	книга жалоб и предложений
shaqırıq, mirát	da`vatnoma	вызов, приглашение
shaqırıw qağazı	chaqıruv qog`ozi, chaqırıqnoma	повестка
shańaraq jağdayı	oilaviy ahvoli	семейное положение
shara kóriw	chora ko`rmoq	принять меры
shárt, talap, ultimatum	shart, talab, ultimatum	ультиматум
shártlerdi qabil ettiriw	shartlarni qabul qildirmoq	диктовать условия
shártli san, indeks	shartli raqam, indeks	индекс
shártnama / kelisim dúziw	shartnoma/bitim tuzish	контрактация; заключение договора
shártnama boyınsha islewshi adam	shartnoma bo`yicha ishlovchi kishi	договорник
shártnama dúziw	shartnoma tuzmoq	заключить договор
shártnama múddetiniń tamamlanıwı	shartnoma muddatining tugashi	истечение срока договора
shártnama, kontrakt, kelisim	shartnoma, bitim	договор, контракт; соглашение, сделка
shártnamalıq minnetlemelar	shartnomaviy majburiyatlar	договорные обязательства

shártnamani biykar etiw	shartnomani bekor qilmoq	денонсировать / расторгнуть договор
shagirime	chegirma	скидка
sherek (jil sheregi)	chorak (yil choragi)	квартал
sherek (oqiw jili sheregi)	chorak (o'quv yili choragi)	четверть
shet el pasporti	chet el pasporti	заграничный паспорт
shet el xizmet sapani	chet el xizmat safari	заграничная служебная командировка
shólkem	muassasa	заведение
shólkem túriniń atı	muassasa turining nomi	название вида учреждения
shólkem, keńse, mákeme	muassasa, idora, mahkama	учреждение; ведомство
shólkemlestiriw hújjetleri	tashkiliy hujjatlar	организационные документы
shólkemlestiriw ilajlari	tashkiliy tadbirlar	организационные мероприятия
shólkemlestiriw jumislari	tashkiliy ishlar	организационные работы
shólkemlestiriw máseleleri	tashkiliy masalalar	организационные вопросы
shtamp, tórtmúyeshli mór	shtamp, to'rtburchak muhr	штамп
shtat birligi	shtat birligi	штатная единица
shtat kestesı	shtat jadvali	штатное расписание
shtat, orın, jumis ornı	shtat, o'rin, ish o'rnı	штат

shtatqa qabul etiw	shtatga qabul qilmoq	зачислить в штат
shtattan tısqarı	shtatdan tashqari	внештатный
shtempel	shtempel	штемпел

C

cenzura	senzura	цензура
---------	---------	---------

Ch

chek dáptershesi	chek daftarchasi	чековая книжка
------------------	------------------	----------------

ÁLIPBE
QARAQALPAQ ÁLIPBESINDEGI
HÁRIPLER, OLARDÍN IZBE-IZ
JAYLASÍW TÁRTIBI HÁM ATLARÍ

q/t	bas-pa	jaz-ba	aytı-lıwı	kirill	q/t	baspa	jaz-ba	aytı-lıwı	kirill
1	Aa	<i>Aa</i>	a	а	18	Nn	<i>Nn</i>	ne	н
2	Áá	<i>Áá</i>	á	ә	19	Ññ	<i>Ññ</i>	ñe	ц
3	Bb	<i>Bb</i>	be	б	20	Oo	<i>Oo</i>	o	о
4	Dd	<i>Dd</i>	de	д	21	Óó	<i>Óó</i>	ó	ө
5	Ee	<i>Ee</i>	e	е, э	22	Pp	<i>Pp</i>	pe	п
6	Ff	<i>Ff</i>	fe	ф	23	Rr	<i>Rr</i>	re	р
7	Gg	<i>Gg</i>	ge	г	24	Ss	<i>Ss</i>	se	с
8	Ĝĝ	<i>Ĝĝ</i>	ĝa	ғ	25	Tt	<i>Tt</i>	te	т
9	Hh	<i>Hh</i>	he	х	26	Uu	<i>Uu</i>	u	у
10	Xx	<i>Xx</i>	xa	х	27	Úú	<i>Úú</i>	ú	ү
11	Íi	<i>Íi</i>	i	ы	28	Vv	<i>Vv</i>	ve	в
12	li	<i>li</i>	i	и	29	Ww	<i>Ww</i>	we	ў
13	Jj	<i>Jj</i>	je	ж	30	Yy	<i>Yy</i>	ye	й
14	Kk	<i>Kk</i>	ke	к	31	Zz	<i>Zz</i>	ze	з
15	Qq	<i>Qq</i>	qa	қ	32	Shsh	<i>Shsh</i>	she	ш, ш
16	Ll	<i>Ll</i>	la	л	33	Cc	<i>Cc</i>	ce	ц
17	Mm	<i>Mm</i>	me	м	34	Chch	<i>Chch</i>	che	ч

QARAQALPAQ TILINIŇ TIYKARGÍ ORFOGRAFIYALÍQ QAĞÍYDALARI

ÁLIPBEDEGI HÁRIPLERDIŇ XÍZMETI HÁM JAZÍLÍWÍ

Álipbeniň quramina kirgen háripler xızmetine qaray eki túrli bolıp bólinedi:

1) dawıslı seslerdi bildiretuğın háripler: *a, á, e, i, i, o, ó, u, ú.*

2) dawıssız seslerdi bildiretuğın háripler: *b, d, f, g, g, h, x, j, k, q, l, m, n, n, p, r, s, t, v, w, y, z, sh, c, ch.*

DAWÍSLÍ HÁRIPLERDIŇ IMLASÍ

§1. A a háribi – juwan, ashıq dawıslı **a** sesiniň tańbası. Ol juwan buwınlı sózlerdiň barlıq esitilgen orınlarında jazıladı: *adam, alma, ana, bala, taw, tas, qaharman, abadan, avtobus, vagon* hám t.b.

§2. Á á háribi – jıńışke, ashıq dawıslı **á** sesin tańbalaydı. Bul hárip, kóbinese sózlerdiň birinshi buwınında, geyde ekinshi hám onnan sońğı buwınlarda da jazıladı: *álem, bárhama, kán, qánige, gálle, qálem, kútá, báhár, másláhát, Ábdirasıwli* hám.t.b.

§3. E e háribi – jıńışke, qısq dawıslı **e** sesin bildiredi. Ol túpkilikli hám basqa da ózlestirme sózlerdiň barlıq esitilgen orınlarında dara **e** túrinde jazıladı: *el, eki, etik, ertek, erkin, terek, bes, besik, besew, kerege, kóleńke, elektr, ekran, ekonomika, emal, epitet, estetika, chechen, Elena, Egor* hám t.b.

§4. Í í háribi – juwan, qısq dawıslı **ı** sesiniň tańbası. Bul hárip túpkilikli sózlerinde qısq dawıslı sestı bildirse (*ılaq, ıdı, ırım, orın, tınıq, qızıl* hám t.b.), *ıl, sır, cıgan* sıyaqlı rus tili arqalı kirgen sózlerde ádetteгідen góri sozılınqılaw ayıladı.

§5. I i háribi – jıńışke, qısq dawıslı **i** sesin tańbalaydı hám sózlerdiň barlıq esitilgen orınlarında jazıla beredi: *is, ilim, iyin, irimshik, iyis, isenim, ilmek, ıl, biz* hám.b. sózlerde qısq dawıslı seslerdi bildirse, al *kino, lirika, ximiya, fizika,*

ekonomika t.b. sıyaqlı rus tili arqalı kirgen sózlerdiń jazılıwında sozılınqı aytilatuǵın sestiiń xızmetin de atqaradı.

Íy/iy qosarlıları *jıy, jıyın, kiy, kiyin, siyle, iyne, qıy, qıyın, qıydı, qıyadı, toqıydı, uyıydı, bekiydi, suwıydı* hám *ádebiiy, mádeniiy, ilimiiy* hám t.b. sıyaqlı sózlerdiń aqırında qosarlı túrinde saqlanıp jazıladı.

Ańlatıw: *qánige* (qániyge emes), *táǵdir* (táǵdiyir emes), *tásir* (tásiyir emes) hám t.b. sózlerde. *Sonday-aq Ámin* (Ámiyin emes) *Ámina* (Ámiyina emes), *Nızamatdin* (Nızamatdiyin emes) hám t.b. sıyaqlı adam atlarında **i** háribi sóylewde ádettegiden sozılınqırap aytılsa da, jazıwda birinshi kórsetilgen túrinde jazıladı.

§6. O o háribi – erinlik, ashıq dawıslı **o** sesiniń tańbası. Bul hárıp, kóbinese túpkilikli hám ózlestirme sózlerdiń dáslepki buwınında, al ózlestirme sózlerdiń basında, aqırında da jazıladı: *ol, oraq, oramal, ot, otın, otaq, otar, qonaq, sora, sona, Omar, oda, opera, okrug, order, ocherk, okean, radio, kino, video* hám t.b.

§7. Ó ó háribi – erinlik, ashıq dawıslı **ó** sesiniń tańbası. **Ó** háribi, kóbinese sózlerdiń birinshi buwınında jazıladı, sońǵı buwınlarda esitilgen menen jazıwda júdá siyrek qollanıladı: *óz, ót, ómir, óner, óndiris, ógiz, bóz, kóz, kólem, kóylek, bódene, kólenke, tól, ónim, maysók, átshók, áshekóy, átóshkir, átkónshek* hám t.b.

§8. U u háribi – erinlik, qısıq dawıslı **u** sesiniń tańbası. Bul hárıp, kóbinese sózlerdiń dáslepki buwınında hám geybir sózlerdiń keyingi buwınlarında da ushırasadı hám jazıladı: *ul, usı, usıl, untaq, ultan, ullı, qulın, julın, qudıq, qundız, maqul, maqluq, huqıq, ğulǵula* hám t.b. *Al, institut, universitet, galstuk, Ukraina, ustav, jurnal* hám t.b. sıyaqlı ózlestirme sózlerde hám *Aruwxan* (Aruxan emes), *Sulıwxan* (Suluxan emes), *Aytuǵan* (Aytuǵan emes) *Muwsa* (Musa emes) hám.t.b. túpkilikli adam atlarında **u** háribi *ıw/iw, uw/úw* qosarlarınıń xızmetin atqarıp, sozılınqı aytiladı hám jazıladı.

§9. Ú ú háribi – erinlik, qısıq dawıslı **ú** sesiniń tańbası. Bul hárıp, kóbinese sózlerdiń birinshi buwınında jazıladı: *úki,*

úzik, úmit, túlki, júzik, súilmek, úyrek, kún, tún hám t.b. *Al, dástúr, májbúr, búlbúl, dúldúl, gúmgúm, biygúna, nagúman, Qumshúngil, Aygúl, Aqsúngúl* hám t.b. sıyaqlı sózlerdiń ortanğı hám sońğı buwınlarında da jazıladı.

Uw/úw, ıw/iw qosarlılarınıń jazılıwı: *uw/úw* qosarlıları, kóbinese sózlerdiń birinshi buwınında jazıladı da, sońğı buwınlardı *ıw/iw* túrinde jazıladı: *jazıw, seziw, súziw, suwıw, jayıw, sıziw, rawajlandırıw, bilimlendiriw* hám t.b. Biraq, geypara birigip jazılatuǵın *kúnshuwaq, ulishuw-qumquwıt* sıyaqlı qospa sózlerde ekinshi hám onnan sońğı buwınlarında da jazıladı.

§10. Sóz ishinde qatar qollanılatuǵın dawıshlardıń imlası:

- 1) **ia:** *material, radiator, milliard, radiaciya* hám t.b;
- 2) **io:** *radio, biologiya, million, stadion* hám t.b;
- 3) **ai:** *Ukraina, mozaika, novokain* hám t.b;
- 4) **oi:** *alkaloid, ellipsoid* hám t.b;
- 5) **ea:** *eo: teatr, okean, laureat, teorema, seans, realizm* hám t.b;
- 6) **ae, oe:** *aerobus, aerodrom, poema, poetika, coefficient* hám t.b;
- 7) **oa:** *oasis, kinoaktyor, radioaktiv* hám t.b.

Basqa jaǵdaylarda qatar kelgen dawıshlar qaraqalpaq tilinde dástúrli aytıluwı boyınsha jazıladı: *sanaat, qanaat, jámaát, zúraát, saat* hám t.b.

DAWÍSSÍZ HÁRIPLERDÍŃ IMLASÍ

Dawıssız háripler únli hám únsiz dawıssızlar bolıp ekige bólinedi:

- 1) únli dawıssızlar: *b, d, g, g', j, l, m, n, n', r, v, w, y, z.*
- 2) únsiz dawıssızlar: *f, h, x, k, q, p, s, t, sh, c, ch.*

ÚNLI DAWÍSSÍZLAR

§11. B b háribi – qos erinlik **b** sesiniń tańbası. Bul hárip túpkilikli sózlerde, kóbinese sózdiń basında, ortasında **b** sesi túrinde jazıladı: *bala, bazar, balıq, bajban, barabar, baba, baraban* hám t.b. Ol túpkilikli sózlerde sóz aqırında qollanılmaydı. Al, geypara ózlestirme sózlerdiń aqırında **p** bolıp ayılğan menen, seslik ózgesheligi esapqa alınbay, háriplik princip tiykarında **b** háribi menen jazıladı: *arab, klub, shtab* hám t.b.

§12. D d háribi – **d** sesin tańbalaydı. Bul sózlerdiń basında, ortasında, aqırında ayıladı hám jazıladı: *dala, dana, dándan, dárya, joldas, qurdas, abadan, áwlad* hám t.b. Awızeki sóylewde *shad, abad, pud, sud, zavod, Xalqabad* sıyaqlı sózlerde **t** bolıp ayılğan menen **d** jazıladı.

§13. G g háribi – dawıssız **g** sesiniń tańbası. Bul hárip, kóbinese sóz ishinde jıńishke dawıslılar menen kelip, sózdiń basında hám ortasında jazıla beredi: *gúl, gúmis, gúzar, segiz, búgin* hám t.b. Geyde ózlestirme sózlerde sóz aqırında da jazıladı: *biolog, geolog, pedagog, ginekolog* hám t.b.

§14. Ğ ğ háribi – dawıssız **ğ** sesiniń tańbası. Ol, kóbinese juwan dawıslılar menen kelip, siyregirek sózdiń basında, kóbirek ortada, geyde sóz aqırında da jazıladı: *ğaz, garbiz, ğarğa, ğarri, ğumsha, ğozapaya, shağala, ağa, toğay, bağ, bağman, shağ* hám t.b. Bul hárip *ğárezsiz, ğáziyne, ğárejet, ğálle, ğázzel* hám t.b. sıyaqlı sózlerde jıńishke dawıslılar menen de bir buwında qollanıladı.

§15. H h háribi – kómekey **h** sesin bildiredi. Bul hárip sózlerdiń esitilgen orınlarında jazıla beredi. Ol túpkilikli sózlerde júdá siyrek, arab-parsı tillerinen ózlesken sózlerde kóbirek qollanıladı: *hákim, hámir, házir, báhár, sháhár, baha, máhál, muhabbat, qaharman, hal, halat, hárem, hárre, ah, úwh, pah* hám t.b.

§16. J j háribi – dawıssız **j** sesiniń tańbası. **J** háribi esitiliwi boyınsha sózdiń basında, ortasında, geyde sonında da jazıladı: *jay, jol, jil, júr, jaz, jiyde, jez, hújjet, shóje, góje, tiraj, jurnal, garaj, janr* hám t.b.

§17. L l háríbi – sonor dawıssız **l** sesin tańbalaydı. Ol sózdiń barlıq esitilgen orınlarında qollanıladı hám jazıladı: *lapız, lebiz, lágen, laqap, labır, láblebi, al, sal, alma, tallıq, ilaqa, awıl, qala, lak, laborant, lenta, lirika, material* hám t.b.

§18. M m háríbi – erinlik, sonor dawıssız **m** sesiniń tańbası. Bul háríp sózlerdiń barlıq orınlarında jazıla beredi: *may, mektep, mal, mol, múmkin, menmen, sayaman, ilhám, qálem, tam, makaron, Mars* hám t.b.

§19. N n háríbi – murınlıq, sonor dawıssız **n** sesin belgileytuǵın tańba. Bul háríp sózlerdiń barlıq orınlarında jazıladı: *nan, naqıl, nama, mákan, naǵıs, ana, dene, jonqa, azangı, túngi, Sársenbay, nasos, neft, notarius, nota* hám t.b.

§20. Ń ń háríbi – murınlıq, sonor dawıssız **ń** sesin tańbalaydı. Ol sóz ishinde, aqırında qollanıladı hám jazıladı: *ań, ańǵar, jańa, ańız, teńge, teń, deńgene, kóń, sheńgel, jıńǵıl* hám t.b.

§21. R r háríbi – sonor dawıssız **r** sesiniń tańbası. Bul háríp sózlerdiń ortası menen aqırında kóp qollanıladı hám jazıladı: *qora, sora, qoraz, qorıq, kiris, jarǵanat, yaramazan, taraw, qar, zor, otır, tur, júr, qarar, xabar* hám t.b. *Al, ray, ret, ruqsat, ruwxıy, reń, renish, ruw, ráhát, raxmet, rayon, radio, Rzambet, Reyim, Rısgúl* hám b. sıyaqlı sózlerdiń aldında **i, i, u** sesleri esitilse de, jazıwda esapqa alınbaydı. Biraq, *ırım,ırza, iras, irash, Írisqul* sıyaqlı sózlerde **ı** sesi qollanıladı hám jazıladı.

§22. V v háríbi – erinlik-tislik **v** sesiniń tańbası. Bul háríp, tiykarınan, *vagon, vazelin, avtobus, voleybol, avtomat, vokzal, valyuta* hám t.b. sıyaqlı ózlestirme sózlerde jazıladı.

§23. W w háríbi – erinlik sonor dawıssız **w** sesin bildiretuǵın tańba. Ol sózlerdiń barlıq orınlarında jazıladı: *Watan, waqıt, wáde, wálayat, wáj, taw, suw, gúwen, síwen, hawa, juwan, júwen, awıl, aw* hám t.b.

§24. Y y háríbi – sonor dawıssız **y** sesiniń tańbası. Bul háríp az muǵdarda sózlerdiń basında, jiyirek sóz ortası hám aqırında jazıladı: *yaqshı, yamasa, yapırmaq, yosh, Yaqıp, qoyan, ayaq, tayaq, qoy, toy, oyın, yad, yod* hám t.b.

§25. Z z háríbi – dawıssız **z** sesin tańbalaydı. Bul háríp

geypara esitiliw ózgesheliklerine qaramastan sózlerdiń barlıq orınlarında qollanıladı hám jazıladı: *zor, zaman, zorga, zań, zúraát, zárúr, sazan, qazan, gúze, júzik, júzim, gúz, júz, dúz, lebiz, zoologiya, zootexnik* hám t.b.

ÚNSIZ DAWÍSSÍZLAR

§26. F f háribi – erinlik-tislik **f** sesiniń tańbası. Bul háríp, kóbinese arab-parsı, rus hám rus tili arqalı kirgen ózlestirme sózlerde jazıladı. Awızeki sóylewde **p** sesine almasıp esitilse de, ádebiy tilde qabıl etilgen imlası saqlanadı: *fevil, fabrika, futbol, fermer, ferma, fizika, asfalt, shkaf, kafe, telefon, familiya, fevral, Fatima* hám t.b.

§27. X x háribi – **x** sesin tańbalaydı. Bul qaraqalpaq tiliniń túpkilikli sózlerinde ushıraspaydı. Ol, tiykarınan, arab-parsı, rus tili arqalı kirgen ózlestirme sózlerde jazıladı. **X** háribi awızeki sóylewde **q** sesine almasıp esitilse de, shıǵısındaǵı dástúrli jazılıwı saqlanadı: *xat, xabar, xalıq, xor, xoja, xojalıq, xana, dárixana, asxana, xızmet, xosh, xoshametlew, paytaxt, ximiya, paroxod* hám t.b.

§28. K k háribi – **k** sesiniń tańbası. Bul háríp sózdiń barlıq orınlarında aytıladı hám jazıladı: *kóz, kók, kólem, kabap, kámal, kár, kene, kene dári, kiyiz, kiyik, birlik, keklik, kran, kabel, kafe* hám t.b.

§29. Q q háribi – **q** sesin tańbalaydı. Bul háríp, kóbinese juwan dawıslı sesler menen bir buwında kelip, sózlerdiń barlıq orınlarında aytıladı hám jazıladı: *qamis, qayıq, qala, qawıq, qutan, qulın, qulan, qonaq, qulaq, diyqan, puqara, dasturqan, ruqsat, qaq, qamar, uwiq, qatıq* hám t.b.

§30. P p háribi – qos erinlik dawıssız **p** sesiniń tańbası. Bul háríp sózlerdiń barlıq orınlarında aytıladı hám jazıladı: *pal, payda, paqal, palapan, sopaq, qap, top, topar, shóp, pán, párman, paxta, gózapaya, pochta, parta, planeta* hám t.b.

§31. S s háribi – **s** sesin tańbalaydı. **S** háribiniń awızeki sóylewdegi *shamal, shaǵal, shalı* sıyaqlı variantları ádebiy tildiń jazılıw norması ushın qabıl etilmeydi. Bul ses sózlerdiń

barlıq orınlarında **s** háribi túrinde qollanıladı hám jazıladı: *suw, sabın, samal, saǵal, salı, saqal, súwret, sán, qasıq, qosıq, dos, tas, Taqıyatas* hám t.b.

§32. T t háribi – **t** sesiniń tańbası. Bul háríp sózlerdiń esitilgen orınlarında jazıladı: *taw, tas, tana, taza, toǵay, orta, watan, waqıt, taxtay, sút, talant, tut, qutı, ant, qant, Tórtkúl* hám t.b.

§33. Sh sh háribi – únsiz **sh** sesin tańbalaydı. Ol sózlerdiń barlıq esitilgen orınlarında jazıladı: *shash, shana, shanışqı, shıyshe, basshi, dushshi, Shımbay, Tashkent* hám t.b. Bul háríp kirill jazıwındaǵı **ш** háribiniń ornına da qollanıladı: *shyotka* (щётка), *borsh* (борщ), *shi* (щи), *yashik* (ящик), *pomeshik* (помещик), *Sherbakov* (Щербаков) hám t.b.

§34. C c háribi – birikpeli **c** sesin tańbalaydı. Bul rus yamasa basqa evropa tillerinen ózlesken *cex, cement, centr, cirkul, koncert, docent, pencillin, konstituciya* hám t.b. sıyaqlı sózlerde jazıladı da, sóylewde eki sestıń (ts) birikpesi túrinde aytıladı.

§35. Ch ch háribi – birikpeli **ch** sesiniń tańbası. Ol, kóbinese rus yamasa evropa tillerinen ózlesken sózlerde, sonday-aq túrkiy tillerindegi sózlerde de qollanıladı: *chek, chex, pochta, ocherk, chempion, chemodan, chuvash, qarachay-balkar, Matchan, Charjaw, Chirchiq* hám t.b. Bul háríp awızeki sóylewde eki sestıń (tsh) birikpesi túrinde aytıladı.

TÚBIR HÁM QOSÍMTALARDÍŃ IMLASÍ

§36. Túbiri únli dawıssız **n** sesine pitken sózlerge únli **b** sesinen baslanǵan ekinshi bir sóz yamasa qosımtalar qosılǵanda, sóz aqırındaǵı **n** sesi **m** sesine almasıp esitiledi, biraq jazıwda sózdiń túbirindegi **n** háribi saqlanıp jazıladı: *isenbedi* (isembedi emes), *kónbedi* (kómbedi emes), *Sársenbay* (Sársenbay emes) hám t.b.

Sonday-aq, sózdiń aqırı **n** sesine tamamlanıp, oǵan **l** sesinen baslanǵan qosımta qosılsa, **n** sesi **l** ǵa aylanıp aytılsa da, jazıwda **n** saqlanıp jazıladı: *janlıq* (jallıq emes), *sanlıq* (sallıq emes), *kúnikshi* (kúllikshi emes), *jánlik* (jállik emes) hám t.b.

§37. Aqırı **s**, **z** seslerine pitken sózlerge **sh** sesinen baslanğan qosımtalar jalğanğanda, aytıwda **sh** sesi esitilse de, sóz túbirindegi **s**, **z** háripleri saqlanıp jazıladı: *basshi* (bashshi emes), *qussshi* (qushshi emes), *duzshi* (dushshi emes), *qosshi* (qoshshi emes) hám t.b

Soday-aq, aqırı **z** sesine pitken sózlerge únsiz **s** sesinen baslanğan qosımtalar qosılğanda da sóylewde sózdiń aqırındağı **z** sesi **s** sesine almasıp esitilse de, sózdiń túbiri saqlanıp, **z** háribi jazıladı: *jazsin* (jassin emes), *dúzsın* (dússin emes), *qazsin* (qassin emes) hám t.b.

§38. Aqırı **q**, **k**, **p** únsiz dawıssızlarına pitken sózlerge dawıslı **ı**, **i** seslerinden baslanğan qosımtalar jalğanğanda **q** sesi **ǵ** sesine, **k** sesi **g** sesine, **p** sesi **b** sesine ózgeredi hám sol ózgergen túrinde jazıladı: *oraq-oraǵı*, *terek-teregi*, *górek-góregi*, *qap-qabı*, *mektep-mektebi*, *taraq-taraǵın*, *taq-taǵıp*, *shók-shóǵıp* hám t.b.

Biraq, *ǵáp*, *tip*, *shaq*, *huqıq*, *shkaf*, *mif*, *telegraf* sıyaqlı sózlerge sol qosımtalar jalğanğan menen, túbir sózdiń aqırında ózgeris bolmaydı: *ǵáp-ǵápi*, *tip-tipi*, *shaq-shaqı*, *huqıq-huqıqı*, *shkaf-shkafi*, *mif-mifi*, *telegraf-telegrafi* hám t.b.

§39. Aqırı **p** sesine pitken geypara feyillerge **-ıp/-ip** qosımtası jalğanğanda **p** sesi **w** sesine almasıdı. Jazıwda sol almasqan túrinde jazıladı: *tap-tawıp*, *tep-tewip*, *jap-jawıp*, *sep-sewip* hám t.b.

§40. *Xalıq*, *orın*, *erin*, *awız*, *qarın*, *murın* sıyaqlı túbir sózlerge **-ı/i**, **-ım/-im** tartım qosımtaları jalğanğanda túbirdegi qısıq dawıslı **ı**, **i** háripleri túsip qalıp jazıladı: *xalıq-xalqı*, *orın-orını*, *qarın-qarını*, *awız-awzı*, *murın-murını*, *moyın-moyını* hám t.b.

Al, geypara *awıl*, *erik*, *kórik* (atlıq), *tilik*, *shirik* sıyaqlı sózlerge jalğansa, túbir sózdiń sońǵı buwınındağı dawıslı háripler túsirilmey jazıladı: *awılı-awılı*, *erik-erigi*, *kórik-kórigi*, *shirik-shirigi*, *tilik-tiligi*, *shirik-shirigi* hám t.b. Biraq, *erk-erki*, *kórk-kórki* sıyaqlı sózlerdiń jazılıwı buğan qatnashlı emes. Bular túbirdegi qısıq dawıslı **i** sesi pútkilley túsip qalğan túrinde jazılğanı durıs.

§41. Aqırı bir qıylı eki dawıssızğa pitken *metall, kilogramm, klass, kongress, kilovatt* sıyaqlı ózlestirme sózlerge qosımtalar qosılsa, bul dawıssız háriplerdiń birewi túsirilip jazıladı: *metall-metalı, metaldan, metallar; klass-klassı, klasthan, klassız; kilogramm-kilogramı, kilogramlap, kilogramnan* hám t.b.

§42. Aqırı *kt, ng, nk, nk, mn, zd, st, rk, sk* sıyaqlı qabatlasqan dawıssızlarğa tamamlanğan sózlerge qosımtalar tikkeley jalǵana beredi: *bank-bankke, gimn-gimnniń, poezd-poezdı, tekst-tekstten, park-parkke, reńk-reńkleri, Minsk-Minskke* hám t.b.

§43. Familiya jasawshı qosımtalar aqırı dawıssızğa pitken ismlerge **-ov-ova**, dawıslıǵa pitkende **-ev-eva** bolıp jalǵanadı: *Abaev, Aytbaev, Dáwletbaev, Annaklicheva, Abishov, Ótemisov* hám t.b.

QOSPA SÓZLERDİŇ IMLASÍ

QOSÍLÍP JAZÍLÍW

§44. Eki ya birneshe túbirlerden quralǵan qospa sózlerdiń birewi ya eki de fonetikalıq ózgeriske ushıraǵan bolsa, bunday sózler birigip jazıladı: *búgin, bıyıl, bilezik, qolǵap, shegara, jarǵanat, ayǵabaǵar, qarabaraq* hám t.b.

§45. Eki hám onnan da kóp sózlerdiń qosılıwınan jasalǵan menshikli atlıqlar birigip jazıladı:

a) adam atları: *Aytjan, Allambergen, Turdimurat, Seyitkamal, Ultuwǵan, Baǵdagúl, Biybaysha* hám t.b.

b) birneshe sózdiń qosılıwınan dúzilgen qala, awıl, jer, suw (dárya, kól, ózek, arna) atamaların bildiretuǵın menshikli qospa atlıqlar bas háripten baslanıp birigip jazıladı: *Qońurat, Qanlıkól, Qaraózek, Taxtakópir, Bestóbe, Taqıyatas, Qazaqdárya, Aqdárya, Qarataw, Qattaǵar, Ellikqala, Qırqqız, Qoyqırılǵanqala, Qaraoy, Teńgeshashqan, Qarabuǵa, Shoqtorańǵıl* hám t.b.

§46. Eki sózden quralıp, bir máni anlatatuǵın qospa sózler (haywanlardıń, quslardıń, balıqlardıń hám basqa da jánlik

hám ósimliklerdiń túrlerin bildiretuǵın ǵalabalıq atlıqlar hám aspan deneleriniń menshikli atamaları qosılıp jazıladı: *jolbarıs, dáwseben, tasbaqa, alabuǵa* (balıq), *túyetawıq, shaytantawıq, aqqutan, iytsiygek, almaqabaq, dasmalqabaq, bóribasar, alamoynaq, Jetiqaraqshı, Tárezi, Úrker* (juldızlar) hám t.b.

§47. Eki túbirden quralıp millet, ruw, xalıq atların bildiretuǵın sózler: *qarashay, qaraqalpaq, qostamǵalı, teristamǵalı, beskempir, bessarı* hám t.b.

§48. Uzaq jıllar dawamında qosılıp aytılp, mánilik jaqtan bir túsinikke iye bolıp ketken sózler birigip jazıladı: *kúnshıǵıs, kúnbatis, baspasóz, shiykizat, iytayaq, kózáynek, qoloramal, otaǵası, aqsaqal, besatar, besqonaq, kózqaras, qoljazba, ómirbayan, sariawırıw, soqırıshek, asqazan, demalıs* hám t.b.

§49. Ózlestirilgen yamasa awdarma jasaw jolı menen ózlesken qospa sózler birigip jazıladı: *kinoteatr, kinofilm, elektrostanciya, radioesittiriw, telekórsetiw, kinosayaxat, fotoqaǵaz* hám t.b.

§50. *Hár, hesh, gey, álle, bir* sıyaqlı sózler ózinen soǵı kelgen almasıq hám ráwısh penen qosılıp, bir túsinik bildirip kelse, qosılıp jazıladı: *hárkim, heshkim, hárbir, heshbir, heshqashan, heshqanday, állekim, álleqanday* hám t.b.

§51. *Bazı, gey, bir, hesh* sózleri geypara kem mánili sózler menen qosılısqanda birigip jazıladı: *bazıbir, geypara, birotala, heshteńe, birtalay* hám t.b. *Sonday-aq, bazıbir, geypara, birpara, birdeme, heshteńe, hárdayım, birotala, állenebir* sıyaqlı ekinshi sıñarları óz aldına qollanılmaytuǵın sózler de qosılıp jazıladı.

§52. Qısqaǵan sózlerdiń barlıq túrleri hám olarǵa jalǵanatuǵın qosımtalar qosılıp jazıladı: *QR, QMUDıń, KamAZ, pedinstitut, TashMidi, ÓzRIAQB* (Ózbekstan Respublikası Ilimler Akademiyasınıń Qaraqalpaqstan bólimi) hám t.b.

SÓZLERDİŇ BÓLEK JAZÍLÍWÍ

§53. 1) eki ya birneshe sózlerdin dizbeklesiwinen jasalǵan qospa atlıqlardıń sıñarları óz mánilerin joǵaltpaǵan bolsa, onday

qospa atlıqlar bólek jazıladı: *Aral teńizi, Orta Aziya, Batis Evropa, Jaqın Shıǵıs, Góne Úrgenish, Ullı Britaniya, Arqa Kavkaz, mal sharwashılıǵı, awıl xojalıǵı, pútkil jer júzi* hám t.b.

2) anıqlawısh hám ayqınlanıwshılıq qatnastaǵı qospa atlıqlar: *mal qora, ayaq kiyim, bas kiyim, temir jol, tas jol, asfalt jol, ul bala, qız bala, jas óspirim, oqıw kitabı, til bilimi, Berdaq shayı, Jiyen jıraw, Ernazar alakóz, Qulen bolıs, Erejep tentek* hám t.b.

3) atlıq hám kómekshi atawıshlardıń dizbegindegi qospa sózler: *Aral boyı, Kavkaz artı, saylaw aldi, úy qapталı* hám b.

§54. 1) eki yaki onnan kóp sapalıq, kelbetlikten jasalǵan qospa kelbetliklerdiń sınarları bólek jazıladı: *qara torı, kók ala, aq boz, qara qońır, aq quba, qızıl qońır* hám t.b.

2) sońǵı komponenti kelbetlik jasawshı qosımtalı kelgen qospa kelbetlikler: *ashıq, júzli, biyday reńli, keń jawırınlı, uzın boylı, kóp sanlı, úsh kınlik, qoy kózli, kóp etajlı, bes balalı* hám t.b.

Soday-aq, usı toparǵa kiretuǵın qospa kelbetliklerdiń qosımtasız jasalǵan túrleri de bólek jazıladı: *bota kóz, er júrek, biyday reń* hám t.b.

3) predikativlik baylanıstaǵı atawısh sóz dizbeginen payda bolǵan qospa kelbetlikler bólek jazıladı: *esi durıs, kem aqıl, júzi qara, mańlayı qara, mańlayı sor, júzi sur, pir qaqqan, kórse qızar* hám t.b.

§55. 1) sanaq san hám aralas túrdegi qospa sanlıqlar bólek jazıladı: *on bir, on bes, on toǵız, eliw bes, bes júz eliw, bir mın toǵız júz toqsan bir, jigirma birinshi* (ásir) hám t.b.

2) bólshek sanlıqlar: *úshten bir, tórtten biri, eki pütün besten úsh* hám t.b.

§56. Qospa feyillerdiń sınarları bólek jazıladı: *tamam boldı, kirip shıqtı, aytıp boldı, tastıyq etti, maqul kórdi, barıp keldi, islep júz, uyqılap atır, kómek berdi, jaqsı muwapıqdı, qol qoydı, jazıp boldı* t.b. Soday-aq *ápkel, ákel, ápket, áket, apar usaǵan qısqartılıp ayılatuǵın feyiller jazıwda bólek jazıladı: alıp kel, alıp ket, alıp bar* hám t.b.

§57. 1) *jer, jaq, tárep, man* kómekshileriniń siltew almasıqlarǵa qosılıwınan jasalǵan qospa ráwıshler bólek

jaziladı: *bul jaqqa, bul jerde, sol jaqqa, sol jerde, sol jaqta, sol tárepte, bul manda*, geyde bular awızeki sóylewde: *buyerde, soyaqqa, soyerde, bumanda, somanda* túrinde birigip ayıladı, biraq, imlada bulardıń tolıq túri jazıladı;

2) bir sózi hár túrli almasıq, waqıt, orın mánili atawışlar hám basqa da sózler menen dizbeklesip, qospa ráwısh jasap kelgende bólek jazıladı: *bir kúni, bir jerde, bir jaqta, bir waqıtta, bir jón, bir qatar, bir talay, bir tárepleme, aqırı bir, bári bir, tağı birde, jáne birde* hám t.b.

§58. Sóz aqırında kelgen ba/be (ma/me, pa/pe) soraw janapayları *goy, gána, emish* sıyaqlı janapaylar ózinen burın kelgen sózlerden bólek jazıladı: *isleysen be, oqıysañ ba, barasañ ba, isley me, oqıy ma, aytıp pa, ayta goy, kele goy, sen gána, aytqan emish* hám t.b. Al, soraw janapayları túbir menen qosımtanıń arasında kelgende qosılıp jazıladı: *oqıymısañ, baramısañ, jazıpbısañ, kórippisen* hám t.b.

Añlatıw. Tildegi *qaysı jaqqa – qayaqqa, qaysı jerde – qayerde* sıyaqlı ráwıshlerdıń eki túri de jazıwda qollanıla beredi.

§59. Idiomalıq hám frazeologiyalıq dizbeklerdıń sınarları bir-birinen bólek jazıladı: *qoyan júrek, dáw júrek, at ústi, kóz ushında, kóz saldı, qol urdı, kózdi ashıp jumğansha, demniń arasında, iyt ólgen jerde* hám t.b.

§60. *Hár, hesh, bir, gey, hámme, qaysı* sıyaqlı sózler atlıq sózler menen dizbeklesip kelgende bólek jazıladı: *hár adam, hesh nárese, bir nárese, bir kisi, gey kúnleri, hámme waqıt, qaysı (qay) kúni* hám t.b.

§61. Geypara *elden elge, awıldan awılğa, tabıstan tabısqa, jıldan jılğa, órden ıqqa, ózinen ózi, birinen biri, biri birinen* sıyaqlı seplik formalı sózler hám *aytsa aytсын, kelse kelsin, ishse ishsin, jese jesin, islese islesin* sıyaqlı qospa feyillerdıń sınarları bólek jazıladı.

DEFIS ARQALÍ JAZÍLÍW

§62. Jıynaqlawshı máni bildiriwshi atlıqlardıń juplasıwınan jasalğan qospa sózler defis arqalı jazıladı: *er-turman, qasıq-*

tabaq, bala-shağa, azıq-awqat, qatıq-sút, ağa-ini, kempir-ğarri, ata-ana, qız-kelinshek, qurt-qumırsqa, qoy-eshki, nárse-qara, qarashay-balqar, buriyat-mongol hám t.b.

§63. Ayqınlawısh – ayqınlanıwshı mánisinde juplasıp kelgen qospa atlıqlar: *vagon-úy, general-mayor, premyer-ministr, vice-prezident, lyotshik-kosmonavt* hám t.b.

§64. Mánileri birgelikli eki sózdıń juplasıwındaǵı atlıq, kelbetlik hám ráwıshler: *úgit-násiyat, tálim-tárbiya, til-ádebiyat, fizika-matematika, kilovatt-saat, ózbekshe-qaraqalpaqsha* hám t.b.

§65. Belgili bir aralıq yamasa keńisliktegi baǵıt-baǵdar, orın mánilerinde qollanılatuǵın qospa atlıqlardıń sınarlarınıń arası defis penen jazıladı: *Qońırat-Beynew* (temir jolı), *Nókis-Shımbay* (asfalt jolı), *Volga-Don* (kanalı), *Tashkent-Nókis* (hawa jolı) hám t.b.

§66. Sınarları sinonimlik qatnastaǵı jup sózler: *kúsh-quwat, ar-namis, aman-saw, qayǵı-hásiret, saw-salamat, uwayım-qayǵı, hal-jaǵday, urıs-keyis, saz-sáwbet* hám t.b.

§67. Óz ara antonimlik qatnastaǵı jup sózler: *jaqsı-jaman, azlı-kópı, úlken-kishi, alıs-beris, erteli-kesh, kún-túni, uyqılı-oyaw, uzınlı-qısqaılı* hám t.b.

§68. Bir yamasa eki sınarı da óz aldına mánige iye bolmaǵan jup sózler: *emin-erkin, aǵıl-tegil, mázi-mayram, sam-saz, tum-tus, lám-mim, shay-pay, nan-pan, suw-puw, malpaq-salpaq, olpı-solpı* hám t.b.

§69. Juplasıp kelgen shamalıq hám toplaw sanlıqlar: *bir-eki, bes-altı, on-on bes, ekewlep-úshewlep, qırq-eliw, tórt-besten* hám t.b.

§70. Morfologiyalıq forması birdey eki feyildıń juplasıwınan jasalǵan qospa feyiller defis arqalı jazıladı: *ayttı-qoydı, isledi-tasladı, ketti-qaldı, jazdı-aldı, ishtim-qoydım, isleymen-taslayman, aytasań-qoyasań, ushadı-ketedi* hám t.b.

§71. Tákırarlanıp kelgen jup sózlerdıń sınarlarınıń arasına tómendegi jaǵdaylarda defis qoyılıp jazıladı:

1) sınarları birdey, ataw formadaǵı tákırarlanıp kelgen

sözler: *taw-taw, úyin-úyin, topar-topar, shoq-shoq, qap-qap, sóyley-sóyley, birim-birim, bólek-bólek, pada-pada, súriw-súriw, túrli-túrli, kem-kem, kele-kele, waqti-waqti* hám t.b.;

2) sınaqları hár túrli formadağı sözlerden jasalğan tákirarlanıp kelgen sözler: *kem-kemnen, ashıqtan-ashıq, qaraptan-qarap, on-onlap, júz-júzlep, ayma-ay, kúnbe-kún, kózbe-kóz, júzbe-júz, qolma-qol* hám t.b.

3) tákirarlanıp kelgen eliklewish hám tańlaq sözlerdiń sınaqları defis penen jazıladı: *jalt-jult, gúldir-gúldir, gashır-gashır, gúw-gúw, girt-girt, tars-turs, úwh-úwhlep, tasır-tusır, sholp-sholp* hám t.b.

§72. Arab cifr menen kelgen qatarlıq sannıń-*inshi-inshi* qosımtalarınıń ornına defis qoyılıp jazıladı: *31-mektep, 9-klass, 1991-jıl, 1-sentyabr, 8-awıllıq mákán jıyını* hám t.b. Qatarlıq sandı bildiretuğın arab cıfırı birneshe bolıp kelgende, dálepkiyelerinen keyin útir, eń sońǵısınan soń defis qoyıladı: *7, 8, 9-klaslar. Al, belgili bir waqıtlıq aralıqtı bildirip kelgen cıfırlardıń arasına sızıqsha, keynine defis* qoyılıp jazıladı: *2017 – 2021-jıllar. Qatarlıq sandı kórsetiwshi rim cıfrınan keyin defis* qoyılmay jazıladı: *XXI ásir, IV bap, II bólim* hám t.b.

BAS HÁRIPLERDİŇ JAZÍLÍWÍ

§73. Menshikli adam atları (famiyası, óz atı hám ákesiniń) bas háripten baslanıp jazıladı: *Nájim Dáwqaraev, Biybigúl Ámetova, Genjebay Ubaydullaev* hám t.b. Eger adam atları menen birge ulı, qızı sózleri qollanılatuğın bolsa, onda sol sózler ózi dizbeklesip kelgen sózden bólek kishi hárip penen jazıladı: *Nurmuxamedov Marat Kóptilew ulı, Tájımuratova Gúljan Asan qızı, Aypara Xojan qızı Ernazarova* hám t.b.

§74. Kóp sözlerden quralğan tómendegi menshikli atamalardıń hárbir sózi bas háripten baslanıp jazıladı:

1) joqarı mámleketlik atamaları: *Ózbekstan Respublikası, Qaraqalpaqstan Respublikası, Amerika Qurama Shtatları* hám t.b.

2) eń joqarı mámleketlik xalıqaralıq shólkemlerdiń atları: *Birlesken Milletler Shólkemi, Dúnya Júzi Paraxatshılıq Komiteti.*

3) eň joqarı respublikalıq májilislerdiń atamaları: *Ózbekstan Respublikası Oliy Majlisi, Qaraqalpaqstan Respublikası Joqarǵı Keńesi* hám t.b.

4) joqarı dárejeli mámleketlik lawazımlardıń atları: *Ózbekstan Respublikası Prezidenti, Ózbekstan Respublikası Oliy Majlisiniń Baslıǵı, Ózbekstan Respublikası Oliy Sudınıń Baslıǵı, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesiniń Baslıǵı, Qaraqalpaqstan Respublikası Sudınıń Baslıǵı* hám t.b. Bunday atamalardıń quramında kelgen *ministr; birinshi orınbasar; prokuror; xatker; járdemshi, másláhátshi* hám t.b. sózler kelse, olar kishi hárip penen jazıladı: *Ózbekstan Respublikası Bas ministri, Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi Baslıǵınıń birinshi orınbasarı, Qaraqalpaqstan Respublikası prokurori* hám t.b.

§75. Mámleketlik joqarı dárejeli sıyıqlardıń atınıń hárbir sózi bas háripten baslanıp jazıladı: «*Ózbekstan Qaharmanı*» (ataq), «*Altın Juldız*» (medal). Basqa sıyıqlar, húrmetli ataqlar, nıshan hám belgilerdiń atlarınıń birinshi sózi bas háripten baslanıp jazıladı: «*Mehnat shuhratı*» (orden), «*Saǵlam áwlad ushun*» (orden), «*Qaraqalpaqstan xalıq múǵallımı*» (húrmetli ataq), «*Ózbekstan gárezsizligine 25 jil*» (estelik belgi), «*Bilimlendiriw aǵlası*» (nıshan) hám t.b.

§76. Kóp sózlerden quralǵan mákeme hám kárxanalar, mámleketlik hám jámiyetlik xojalıqlardıń, oqıw orınları atlarınıń birinshi sózi bas háripten baslanıp jazıladı: *Densawlıqtı saqlaw ministrliǵı, Xalıq bilimlendiriw ministrliǵı, Ilimler akademiyası, Jazıwshılar awqamı, Oraylıq bank, Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti* hám t.b. Bunday menshikli atamalardıń aldında anıqlawshı sózi bolsa da, olardaǵı birinshi sózdegi bas hárip saqlanıp jazıladı: *Qaraqalpaqstan Respublikası Xalıq bilimlendiriw ministrliǵı, Ózbekstan Ilimler akademiyası, Ajiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti* hám t.b.

§77. Úlken tariyxıy sáne hám bayramlardıń atlarınıń birinshi sózi bas háripten baslanadı: *Ǵárezsizlik kúni, Konstituciya kúni, Nawrız bayramı, Eslew hám qádirllew kúni, Qurban hayt bayramı* hám t.b.

§78. Mádeniy xızmet kórsetiw hám sawda kárxanalarınıń, sanaat hám transport quralları, kitap, gazeta-jurnal hám t.b. atları bas háripten baslanıp jazıladı: «*Tashkent*» (miymanxanası), «*Gózzal*» (xızmet kórsetiw úyi), «*Aral*» (azıq-awqat dúkanı), «*Damas*» (avtomashina), «*Rubin*» (televizor), «*Aqdárya*» (roman), «*Qırq qız*» (dástan).

Teksttegi gáplerdiń hám qosıq qatarlarınıń birinshi sózi bas háripten baslanıp jazıladı: *Barlıq jumısım usılardıń dasturqanı ushın.* (T.Qayıpbergenov).

Ana tilim, sen – basqadan ayırmam,

Sen turǵanda, men de ádewir shayıрман. (I.Yusupov).

Ańlatıw: Tuwra gáptiń avtor gápinin qaysı ornında kelse de tuwra gáptiń dáslepki háribi bas hárip penen jazıladı da, al avtor gápi tuwra gápten keyin kelgende, kishi hárip penen jazıladı: – *Mine, usı jerler sizlerdiń jańa qomısız boladı, – dedi Shaqlı Maral olarǵa* (Sh.Aytmatov).

§79. Kóp sózlerden quralǵan qospa atlıqlardıń hárbir sóziniń birinshi háribin alıw jolı menen qısqarǵan sózler bas hárip penen jazıladı: *BMSH* (Birlesken Milletler Shólkemi), *ǴMDA* (Ǵárezsiz mámleketlerdiń doslıq awqamı), *QR* (Qaraqalpaqstan Respublikası), *QMU* (Qaraqalpaq mámleketlik universiteti) hám t.b. Eger dáslepki sóziniń birinshi buwının alıw jolı menen qısqartılса, onda sol buwınınń birinshi háribi bas hárip penen jazıladı: *ÓzRIAQB* (Ózbekstan Respublikası Ilimler akademiyasınıń Qaraqalpaqstan bólimi). *TashMI* (Tashkent medicina instituti), hám t.b.

§80. Jańa jolǵa gáptiń bólekleri ótkerilgende, eger olar menshikli atlıqlar bolmasa, olardıń aldına sızıqsha qoyıladı da, kishi hárip penen jazıladı:

Jergilikli hákimiyat uyımlarınıń biyligine tómendegi máseleler tiyisli:

– *nızamlıqtı, huqıq tártibin hám puqaralardıń qáwipsizligin támiyinlew;*

– *aymaqlardı ekonomikalıq, sociallıq hám mádeniy jaqtan rawajlandırıw;*

- jergilikli kommunallıq xojalıqqa basshılıq etiw;
- qorshap turğan ortalıqtı qorǵaw;
- puqaralıq halat aktlerin dizimge alıwdı támiyinlew.
(Qaraqalpaqstan Respublikası Konstituciyası).

§81. Gáptiń bólekleri qawıslı cifr yaqı qawıslı hárip benen berilgende, olar kishi hárip penen jazıladı: Sóz mánisiniń awıswınıń úsh túri bar: 1) *metafora*; 2) *metonimiya*; 3) *sinekdoxa* hám t.b.

SÓZLERDI ÓTKERMELEW

§82. Kóp buwınlı sózlerdiń jazılıp kiyatırǵan qatarǵa sıymay qalǵan bólekleri jańa jolǵa buwın boyınsha ótkeriledi: *Gúl-jamal, Gúlja-mal, mek-tep, jol-barıs, jolba-rıs, Wa-tan, su-wat, su-wıq, ki-yim, Nı-zamat-din, Nı-zamatdin, Nıza-matdin* hám t.b.

§83. Buwın jasap kelgen sestı bildiretuǵın háriptiń jalǵız ózin burınǵı qatarǵa qaldırıwǵa yaqı keyingi qatarǵa ótkeriwge bolmaydı: *a-na* emes, *ana*; *ú-yi* emes, *úyi*; *á-debiy* emes, *ádebiy* hám t.b.

§84. Bas háripleri alıw jolı menen jasalǵan qısqaǵan qospa sózlerdi bólip ótkermelewge bolmaydı: *QR, AQSH, BMSH, ÓzIA, QMU, ÓzR* t.b. Usınday sózlerge jalǵanǵan qosımtalardı ótkermelewge boladı: *QMU-ǵa, TashMI-di, AQSH-tan* hám t.b.

§85. Adam atlarınıń qısqartılıp alınǵan bas háripleri familiyadan bölünip ótkermelenbeydi: *A.S.-Abdullaev* emes, *A.S.Abdullaev*; *N.A.-Baskakov* emes, *N.A.Baskakov* hám t.b.

§86. Cifr menen keletuǵın qısqaǵan sózler cifrdan bölünip alınıp ótkermelenbeydi: *50-kg* emes, *50 kg*; *100-m* emes, *100 m*. Sonday-aq «*Tu-154*» (samolyot), «*Universiada-2016*» (jarıs), «*Foton-774*» (televizor) hám t.b.

§87. Bir buwınlı sózler jańa jolǵa bölünbey ótkeriledi: *ant, dańq, tart, tórt, bes, syezd, pyesa* hám t.b.

ÁDEBIYATLAR DIZIMI

1. Aminov M., Madvaliyev A., Mahkamov N., Mahmudov N., Odilov Y. Davlat tilida ish yuritish (amaliy qo‘llanma). – “Toshkent”: “O‘zbekiston nashryoti”, 2020. – 528 b.
2. Бекбергенов А. Қарақалпақ тилинің стилистикасы. – Нөкіс: “Қарақалпақстан”, 1990.
3. Бердимуратов Е., Қутлымуратов Б., Каримуллаев Е. Қарақалпақ тилинде ис жүргизиў. – Нөкіс: “Қарақалпақстан”, 1993.
4. Бердимуратов Е. Хәзирги қарақалпақ тили. Лексикология. – Нөкіс: “Қарақалпақстан”, 1994.
5. Dáwletov M., Abdinazimov Sh. Qaraqalpaq tiliniń orfografiyalıq sózligi. – Nókis, “Bilim”, 2020. – 540 b.

MAZMUNÍ

Kirisiw.....	3
Is júrgiziw tili hám stili	8
Hújjet túrleri hám ózgeshelikleri	12
Hújjetlerdegi zárúrli bólimler (rekvizitler) hám olardı rásmiylestiriw.....	15
Blankalar – baspa is qağazları.....	35

I. SHÓLKEMLESTIRIW HÚJJETLERI

Gúwalıq.....	38
Ishki miynet tártibi qağıydaları.....	47
Qollanba.....	48
Reje, ustav.....	53
Shólkem dúzilisi hám shtatlar sanı. Shtat kestesı	56
Demalısar kestesı	60
Shártnama	61

II. BIYLIK HÚJJETLERI

Buyırıq	126
Buyırıqtan kóshirme.....	133

Kórsetpe	135
Biylik.....	138

III. MAĞLÍWMAT-XABAR HÚJJETLERI

Arza.....	140
Bayanlama.....	159
Bayanlamadan kóshirme.....	165
Málimleme	166
Wásiyatnama.....	172
Akt	176
Isenim xat.....	196
Mağlíwmatnama	210
Minezleme.....	216
Usınıs	221
Ómirbayan.....	223
Rezyume	225
Tilxat	230
Túsinik xat	231
Dağaza.....	233
Esabat	236

IV. XÍZMET XATLARÍ

Mánzil	239
Mirátnama	245
Telegramma, telefonogramma.	249
Xatlar	255
Xabar xat.....	261
Dawa xat	262
Talapnama	266
Qosimsha xat.....	270

Ótinish xat.....	272
Kepillik xat	273
Soraw xat	274
Tastırıqlaw xat.....	276
Biylik xat.....	277
Eslepte xat.....	278

XÍZMETKERLER ISKERLIGINE BAYLANÍSLÍ HÚJJETLER

Miyнет dáptershesi.....	279
Jeke hújjetler papkası	284

HÚJJETLER ÚSTINDE ISLEW TÁRTIBI

Jiberiletuǵın hám ishki hújjetlerdi dúziw hám de rásmiylestiriw.....	313
Hújjetlerdi dizimge alıw	323
Hújjetler orınlanıwın qadaǵalaw.....	324
Hújjetlerdi sistemalastırıw	334
Hújjetler papkasın qalıplestiriw	336
Hújjetlerdi keńse arxivine tapsırıwǵa tayarlaw.....	340
Hújjetlerdiń áhmiyetlilik qunın ekspertiza etiw.....	340
Hújjetler papkaların rásmiylestiriw.....	341
Hújjetler papkaları dizimlerin dúziw	343
Hújjetlerdi keńselik arxivte saqlaw hám olardı waqıtsha paydalanıwǵa beriw tártibi	344

**IS JÚRGIZIW ATAMALARÍ HÁM IS
JÚRGIZIWDE
ÓNIMLI QOLLANÍLATUĞÍN BIRLIKLERDÍN
QARAQALPAQSHA-ÓZBEKSHE-RUSSHA
SÓZLIGI**

Sózlik 349

**QARAQALPAQ TILINIŇ TIYKARGÍ
ORFOGRAFIYALÍQ QAĞÍYDALARI**

Álipbe 408
Qaraqalpaq tiliniŇ tiykargı orfografiyalıq
qağıydaları..... 409
Ádebiyatlar dizimi 426
MAZMUNÍ..... 427

**Qaraqalpaqstan Respublikası Ministrler Keńesi
janındaǵı Mámleketlik tildi rawajlandırıw
departamenti**

**Álisher Nawayı atındaǵı Ózbek tili hám ádebiyatı
universiteti janındaǵı Mámleketlik tilde is júrgiziw
tiykarların oqıtıw hám qánigeligin arttırıw orayı
Qaraqalpaqstan Respublikası aymaqlıq bólimi**

**M.Qudaybergenov, F.Babajanov, Sh.Xojanov,
D.Seytqasimov, U.Jaksimova, J.Tańirbergenov**

MÁMLEKETLIK TILDE IS JÚRGIZIW

Ámeliy qollanba

Redaktor	<i>X.Abdıyev</i>
Kórkem redaktor	<i>D.Jalilov</i>
Korrektor	<i>G.Dosjanova</i>
Kompyuterde tergen	<i>U.Valijonova</i>

Licenziya: Al № 290, berilgen waqtı 04.11.2016-jil.
12.08.2022-jılda basıwǵa ruqsat etildi.
Kólemi 84x108 ¹/₃₂. Kegli 12 shponli.
«Times New Roman» garniturası.
Ofset usılında basıldı. 28,6 shártli baspa tabaq.
18,5 esap baspa tabaq. Nusqası 1000 dana.
Buyırtpa №

Ǵafur Ǵulam atındaǵı baspa poligrafıyalıq
dóretiwshilik úyinde basıp shıǵarıldı. Tashkent,
100128. Labzak kóshesi, 86.

www.gglit.uz

info@gglit.uz